

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

**Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης
Ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως 2009-10**

Ιούλιος 2011

**ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Κτίριο «Κλεόβουλος»
Δημοκρατίας 1, 85100 Ρόδος
Τηλ. 22410 99300, 99312, 99314, 99316
Fax: 22410 99309
www.rhodes.aegean.gr/tms**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Αντί προλόγου	13
Επιτελική Σύνοψη	14
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης [17-24]	
1.1 Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα	17
1.1.1 Ποια ήταν η σύνθεση της Ο.Μ.Ε.Α.;	17
1.1.2 Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η Ο.Μ.Ε.Α. για τη διαμόρφωση της έκθεσης;	17
1.1.3 Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;	18
1.1.4 Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;	21
1.2 Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	21
1.3 Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας	22
2. Παρουσίαση του Τμήματος [24-34]	
2.1 Γεωγραφική θέση του Τμήματος	24
2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος	25
2.2.1 Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία)	25
2.2.2 Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία	27
2.3 Σκοπός και στόχοι του Τμήματος	29
2.3.1 Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;	29
2.3.2 Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;	29
2.3.3 Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;	30
2.3.4 Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;	30
2.3.5 Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;	30
2.4 Διοίκηση του Τμήματος	31
2.4.1 Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;	31
2.4.2 Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;	32
2.4.3 Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;	32
2.5 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα	32
3 Προγράμματα Σπουδών [34-87]	
3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Πρόγραμμα Υποψηφίων Διδασκόντων του Τ.Μ.Σ.	34
3.1.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.)	34
3.1.1.1 Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας	37
3.1.1.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;	37
3.1.1.1.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών;	

Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;	37
3.1.I.1.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;	38
3.1.I.1.4 Υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων; Πώς χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματά της;	39
3.1.I.2 Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών	39
3.1.I.2.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού/ κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;	39
3.1.I.2.2 Πόσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται;	40
3.1.I.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων/ μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής/ μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;	40
3.1.I.2.4 Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων;	41
3.1.I.2.5 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;	41
3.1.I.2.6 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Παρατηρείται επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;	41
3.1.I.2.7 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι; Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων που εντάσσονται στο σύστημα;	42
3.1.I.2.8 Πόσα μαθήματα προσφέρονται από άλλα και πόσα σε άλλα προγράμματα σπουδών; Ποια είναι αυτά;	43
3.1.I.2.9 Ποιες ξένες γλώσσες διδάσκονται στο Τμήμα; Είναι υποχρεωτικά τα σχετικά μαθήματα;	43
3.1.I.3 Το εξεταστικό σύστημα	44
3.1.I.3.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;	44
3.1.I.3.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;	45
3.1.I.3.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;	45
3.1.I.3.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;	45
3.1.I.3.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες;	46
3.1.I.4 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών	46
3.1.I.4.1 Έχετε καλέσει να συμμετάσχουν στη διδασκαλία των μαθημάτων σας διδάσκοντες από το εξωτερικό; Αν ναι, σε ποιο μάθημα και σε τι ποσοστό της διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος συμμετείχαν;	46
3.1.I.4.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);	47
3.1.I.4.3 Πόσα και ποια μαθήματά σας στα πλαίσια του Π.Π.Σ. διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα; Παρέχεται άλλου είδους διδασκαλία/βοήθημα π.χ. κατ' ιδίαν σεμινάρια, ξένη βιβλιογραφία, κλπ., για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών φοιτητών;	47
3.1.I.4.4 Σε πόσα (και ποια) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών συμμετέχει το Τμήμα;	47
3.1.I.4.5 Υπάρχουν συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού; Ποιες;	48
3.1.I.4.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;	48
3.1.I.4.7 Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS);	48
3.1.I.4.8 Υπάρχουν και διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του ECTS;	48
3.1.I.5 Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών	48
3.1.I.5.1 Υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η Πρακτική Άσκηση για όλους τους φοιτητές;	48

3.1.I.5.2 Αν η Πρακτική Άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, ποιο ποσοστό των φοιτητών την επιλέγει; Πώς κινητοποιείται το ενδιαφέρον των φοιτητών;	51
3.1.I.5.3 Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η Πρακτική Άσκηση είναι υποχρεωτική;	52
3.1.I.5.4 Πώς έχει οργανωθεί η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποια είναι η διάρκεια της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;	52
3.1.I.5.5 Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών;	52
3.1.I.5.6 Σε ποιες ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η Πρακτική Άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα; Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκούμενων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;	
3.1.I.5.7 Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την Πρακτική Άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;	53
3.1.I.5.8 Δημιουργούνται με την Πρακτική Άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;	54
3.1.I.5.9 Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών;	54
3.1.I.5.10 Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);	54
3.1.I.5.11 Υπάρχει στενή συνεργασία και επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών/ εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;	55
3.1.I.5.12 Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης; Ποιες;	55
3.1.I.5.13 Πώς παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;	55
3.1.II Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	56
3.1.II.1 <i>Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.)</i>	56
3.1.II.2 <i>Ανταπόκριση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας</i>	56
3.1.II.2.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;	57
3.1.II.2.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;	57
3.1.II.2.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;	58
3.1.II.2.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;	58
3.1.II.3 <i>Χρονική διάρκεια και δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών</i>	58
3.1.II.3.1 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;	59
3.1.II.3.2 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;	60
3.1.II.3.3 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;	60
3.1.II.4 <i>Το εξεταστικό Σύστημα</i>	61
3.1.II.4.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;	61
3.1.II.4.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;	61
3.1.II.4.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;	62
3.1.II.4.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας;	62
3.1.II.4.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διπλωματική εργασία;	63

<i>3.1.II.5 Επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών</i>	64
3.1.II.5.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών;	64
3.1.II.5.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές;	65
3.1.II.5.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;	65
3.1.II.5.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;	66
3.1.II.5.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;	66
<i>3.1.II.6 Χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών</i>	67
3.1.II.6.1 Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;	67
3.1.II.6.2 Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;	67
3.1.II.6.3 Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;	67
<i>3.1.II.7 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών</i>	68
3.1.II.7.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;	68
3.1.II.7.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);	68
3.1.II.7.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;	68
3.1.II.7.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;	69
3.1.II.7.5 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;	69
<i>3.1.II.8 Διαλέξεις του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών</i>	69
<u>3.1.III Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών</u>	71
<i>3.1.III.1 Ανταπόκριση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας</i>	71
3.1.III.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;	71
3.1.III.1.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης αυτού του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;	71
3.1.III.1.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών;	72
3.1.III.1.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα;	72
<i>3.1.III.2 Δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών</i>	73
3.1.III.2.1 Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά;	73
3.1.III.2.2 Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;	73
<i>3.1.III.3 Εξεταστικό Σύστημα</i>	74
3.1.III.3.1 Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;	74
3.1.III.3.2 Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδακτόρων;	74
3.1.III.3.3 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων;	76
3.1.III.3.4 Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων;	77
3.1.III.3.5 Πώς αξιολογείται η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων;	77
3.1.III.3.6 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;	77
3.1.III.3.7 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιες;	79
<i>3.1.III.4 Επιλογή των υποψηφίων διδακτόρων</i>	80
3.1.III.4.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδακτόρων;	80
3.1.III.4.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;	81
3.1.III.4.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδακτόρων;	82
3.1.III.4.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδακτόρων;	82
3.1.III.4.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδακτόρων;	83
<i>3.1.III.5 Σεμινάρια και ομιλίες</i>	83
3.1.III.5.1 Υπάρχει γενικό σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαίο, μηνιαίο) όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά	

και των φοιτητών;	83
3.1.III.6 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών	83
3.1.III.6.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές; Σε ποιο ποσοστό;	84
3.1.III.6.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;	84
3.1.III.6.3 Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;	84
3.1.III.6.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;	84
3.1.III.6.5 Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;	84
3.1.III.6.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών; Ποιες;	85
3.2 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα	85
4. Διδακτικό έργο [87-114]	
4.1 Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού	87
4.1.1 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται;	87
4.1.2 Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;	88
4.1.3 Ποιος είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;	88
4.1.4 Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;	89
4.1.5 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/ βραβεία διδασκαλίας;	89
4.1.6 Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;	89
4.2 Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;	90
4.2.1 Ποιες συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται;	90
4.2.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;	91
4.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις;	91
4.2.4 Ποια είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;	92
4.2.5 Ποιος είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου;	92
4.2.6 Ποια είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;	96
4.3 Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου	97
4.3.1 Πώς γνωστοποιείται στους φοιτητές η ύλη των μαθημάτων στην αρχή του εξαμήνου;	97
4.3.2 Περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;	97
4.3.3 Υπάρχει διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων;	98
4.3.4 Σε ποιο βαθμό τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;	98
4.3.5 Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;	98
4.3.6 Πόσα (και ποια) από τα βασικά εισαγωγικά Μαθήματα διδάσκονται από μέλη Δ.Ε.Π./ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;	99
4.3.7 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο;	101
4.4 Εκπαιδευτικά Βοηθήματα	101
4.4.1 Είδη και αριθμός βοηθημάτων (π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται σε φοιτητές	101
4.4.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων; Πώς εφαρμόζεται;	101

4.4.3 Πώς και πότε συγκεκριμένα διατίθενται τα βοηθήματα;	102
4.4.4 Ποιο ποσοστό της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;	102
4.4.5 Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμομένων συγγραμμάτων;	102
4.5 Αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία	102
4.5.1 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα	102
4.5.2 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα Εργαστήρια	104
4.5.3 Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;	104
4.6 Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα	105
4.6.1 Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση βιβλιογραφίας);	105
4.6.2 Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;	105
4.7 Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο	105
4.7.1 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;	105
4.7.2 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;	106
4.7.3 Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;	108
4.8 Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών	109
4.8.1 Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;	109
4.8.2 Πόσες και ποιες συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;	109
4.8.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία και πόσες φορές;	110
4.8.4 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;	110
4.8.5 Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;	110
4.8.6 Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;	110
4.8.7 Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;	111
4.8.8 Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;	111
4.8.9 Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;	111
4.8.10 Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;	111
4.8.11 Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;	111
4.8.12 Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές; Παρέχεται άλλου είδους διδασκαλία/βοήθημα π.χ. κατ' ιδίαν σεμινάρια, ξένη βιβλιογραφία, κλπ., για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών φοιτητών;	112
4.8.13 Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;	112

4.8.14 Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού;	112
4.9 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα	113
5. Ερευνητικό έργο [115-133]	
5.1 Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος	115
5.1.1 Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;	116
5.1.2 Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;	116
5.1.3 Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;	116
5.1.4 Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;	116
5.1.5 Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;	116
5.1.6 Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;	116
5.1.7 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;	117
5.1.8 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;	117
5.1.9 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;	118
5.1.10 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;	118
5.2 Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα	119
5.2.1 Ποια ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;	119
5.2.2 Ποιο ποσοστό μελών Δ.Ε.Π. αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;	119
5.2.3 Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα;	119
5.3 Ερευνητικές υποδομές	120
5.3.1 Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων	120
5.3.2 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων	121
5.3.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού	121
5.3.4 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;	121
5.3.5 Ποια ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;	122
5.3.6 Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;	122
5.3.7 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/ επικαιροποίησης;	123
5.3.8 Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;	123
5.4 Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία	124
5.4.1 Πόσα βιβλία/μονογραφίες δημοσίευσαν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;	127
5.4.2 Πόσες εργασίες δημοσίευσαν τα μέλη Δ.Ε.Π.;	127
(α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές ;	
(β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές;	
(γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές;	
(δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές;	
5.4.3 Πόσα κεφάλαια δημοσίευσαν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους;	127

5.4.4 Πόσες άλλες εργασίες (π.χ. βιβλιοκρισίες) δημοσίευσαν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;	127
5.4.5 Πόσες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια που δεν εκδίδουν Πρακτικά έκαναν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;	128
(α) Σε συνέδρια με κριτές;	
(β) Σε συνέδρια χωρίς κριτές;	
5.5 Αναγνώριση της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους	128
5.5.1 Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος;	128
5.5.2 Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;	128
5.5.3 Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά; σελ. 1175.	
5.5.4 Πόσες συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών συνεδρίων	128
5.5.4 Πόσες συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία;	129
5.5.5 Πόσες συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών	129
5.5.6 Πόσες προσκλήσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατά την τελευταία πενταετία;	129
5.5.7 Πόσα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;	129
5.5.8 Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;	129
5.5.9 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος;	130
5.6 Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος	130
5.6.1 Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες και ποιες;	130
(α) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;	
(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;	
(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;	
5.7 Διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος	131
5.7.1 Ποια βραβεία ή/και διακρίσεις έχουν απονεμηθεί σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;	131
(α) σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας;	
(β) σε επίπεδο ιδρύματος;	
(γ) σε εθνικό επίπεδο;	
(δ) σε διεθνές επίπεδο;	
5.7.2 Ποιοι τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ). έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;	131
5.8 Συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα	132
5.8.1 Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;	132
5.9 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα	132
6. Σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς [134-140]	
6.1 Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς	134

6.1.1 Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέσθηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία;	134
6.1.2 Πόσα μέλη Δ.Ε.Π./ΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά;	134
6.1.3 Πόσοι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος συμμετείχαν σε αυτά;	134
6.1.4 Πώς αναγνωρίζεται και προβάλλεται η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;	134
6.2 Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	134
6.2.1 Υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών; Πόσο αποτελεσματικοί είναι κατά την κρίση σας;	134
6.2.2 Πώς αντιμετωπίζουν τα μέλη Δ.Ε.Π./ΕΠ του Τμήματος την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;	135
6.2.3 Πώς αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;	135
6.2.4 Διαθέτει το Τμήμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών;	135
6.2.5 Αξιοποιούνται οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς;	135
6.3 Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	135
6.3.1 Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας σε ειδικά περιοδικά ή στον τύπο;	135
6.3.2 Οργανώνει ή συμμετέχει το Τμήμα σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος;	136
6.3.3 Υπάρχει επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων;	136
6.4 Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία	
6.4.1 Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία;	136
6.4.2 Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων;	136
6.4.3 Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;	137
6.5 Συμβολή του τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη	137
6.5.1 Πόσο σταθερές και βιώσιμες είναι οι υπάρχουσες συνεργασίες;	137
6.5.2 Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων;	137
6.5.3 Εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα;	137
6.5.4 Συμμετέχει ενεργά το Τμήμα στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης;	137
6.5.5 Υπάρχει διάδραση ή/και συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του, ιδίως με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης;	137
6.5.6 Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων;	138
6.5.7 Πώς συμμετέχει το Τμήμα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα;	139
6.5.8 Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον;	139
6.9 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα	139

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης [141-150]

7.1 Διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης και η αποτελεσματικότητά της	141
7.2 Διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και αποτελεσματικότητά της	144
7.3 Διαδικασία δημοσιοποίησης του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του	144
7.4 Συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών	144
7.5 Συγκέντρωση και αξιοποίηση από το Τμήμα των απαιτούμενων για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του στοιχεία και δείκτες	145
7.6 Προσπάθειες του Τμήματος προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου	145
7.7 Σύνδεση του προγραμματισμού προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος	145
7.8 Αριθμός φοιτητών που ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος. Αριθμός φοιτητών που τελικά σπουδάζουν ανά έτος και η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);	146
7.9 Προσπάθειες που κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου	147
7.10 Γενικές διαπιστώσεις – Συμπεράσματα	149

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές [151-162]

8.1 Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών	151
8.1.1 Πώς είναι στελεχωμένη και οργανωμένη η Γραμματεία του Τμήματος και των Τομέων;	151
8.1.2 Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;	151
8.1.3 Πόσο αποτελεσματική είναι η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος; Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι: ι (α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης; (β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;	152
8.1.4 Πώς είναι στελεχωμένα και πώς οργανώνονται τα Εργαστήρια ή/και τα Σπουδαστήρια του Τμήματος;	152
8.1.5 Πόσο αποτελεσματική θεωρείτε πως είναι η λειτουργία τους;	153
8.1.6 Πώς υποστηρίζονται οι υποδομές και οι υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;	154
8.2 Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας σελ. 143	
8.2.1 Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή;	154
8.2.2 Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;	154
8.2.3 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;	154
8.2.4 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;	155
8.2.5 Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);	155
8.2.6 Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;	155

8.2.7 Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;	155
8.2.8 Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;	156
8.3 Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα	156
8.3.1 Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης	156
8.3.2 Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού	157
8.3.3 Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων	157
8.3.4 Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων	157
8.3.5 Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων	157
8.3.6 Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων	157
8.3.7 Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ)	158
8.3.8 Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ	158
8.3.9 Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;	158
8.4 Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)	158
8.4.1 Ποιες από τις λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ;	158
8.4.2 Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;	158
8.4.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;	159
8.4.4 Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;	159
8.5 Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού	159
8.5.1 Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;	159
8.5.2 Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;	159
8.6 Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων	159
8.6.1 Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;	159
8.6.2 Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;	159
8.6.3 Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;	160
8.7 Γενικές διαπιστώσεις – συμπεράσματα	161
9. Συμπεράσματα και Προτάσεις [163-171]	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ [172-273]	
Παράρτημα Κεφαλαίον 2	173
Παράρτημα Κεφαλαίον 3	183
Παράρτημα Κεφαλαίον 4	214
Παράρτημα Κεφαλαίον 5	234

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

899 πτυχιούχοι (675 γυναίκες και 224 άνδρες) και 924 ενεργοί φοιτητές/τριες (687 γυναίκες και 237 άνδρες), 117 απόφοιτοι/ες του μεταπτυχιακού προγράμματος και 43 που φοιτούν σε αυτό, 17 διδακτορικές διατριβές που ολοκληρώθηκαν επιτυχώς και άλλες 56 που εκπονούνται με θεματολογία που άπτεται της Μεσογείου.

Κι ακόμη, 17 μέλη ΔΕΠ, περίπου ισάριθμοι συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες ανά εξάμηνο, 2 μέλη ΕΕΔΙΠ που διδάσκουν την Αραβική και την Εβραϊκή, 2 μέλη ΕΤΕΠ και 4 υπάλληλοι των Γραμματειών (3 ΙΔΑΧ και 1 ΙΔΟΧ).

Άνθρωποι και έργα της 12χρονης λειτουργίας του Προπτυχιακού, του Μεταπτυχιακού και του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, ενός από τα λιγοστά “area” studies στη χώρα μας, του μοναδικού με διεπιστημονικό αντικείμενο τις μεσογειακές σπουδές, στο μόνο πολυνησιωτικό πανεπιστήμιο του Αρχιπελάγους των δύο περιφερειών, στη *mare nostrum*.

Η παρούσα έκθεση αξιολόγησης του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι καρπός πολύμηνης δραστηριοποίησης του προσωπικού του Τμήματος, προκειμένου να αποτυπώσει, με πληρότητα και ενάργεια, τα πεπραγμένα της πενταετίας 2005-06 έως 2009-10. Για αυτογνωσία και κοινωνική λογοδοσία. Ασφαλώς, θα κριθεί ο βαθμός στον οποίο επετεύχθη ο στόχος.

Όσο και αν η εργασία αυτή υπήρξε σε μεγάλο βαθμό συλλογική, καθοριστική υπήρξε η συμβολή των άλλων δύο μελών της ΟΜΕΑ, κκ. Παναγιώτη Τσάκωνα και Ιωάννη Λυριτζή, των συναδέλφων κκ. Παναγιώτη Κουσουλή, Σπύρου Συρόπουλου, Κατερίνας Φραντζή και Ευαγγελίας Βλάχου που επεξεργάστηκαν επιμέρους ενότητες, καθώς και των διοικητικών υπαλλήλων κκ. Κατερίνας Βεργωτή και κ. Δημήτρη Κολοκυθά που χρειάστηκε να αναστείλουν προγραμματισμένες μέρες άδειας.

Σε κάθε περίπτωση, το τελικό κείμενο της έκθεσης δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς τη συγκινητική και αποτελεσματική ελπιότητα και συμπαράσταση τριών ανθρώπων: της υπαλλήλου της Γραμματείας κκ. Σοφίας Χαλκιά, της συμβασιούχου της ΜΟΔΙΠ κκ. Σεβαστής Ευσταθίου και του λέκτορα υπό διορισμό κ. Ιωάννη Γαλαντόμου. Τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες και από τη θέση αυτή.

Αναπλ. Καθηγήτρια ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ
Συντονίστρια ΟΜΕΑ ΤΜΣ
Πρόεδρος ΤΜΣ

Ρόδος, Ιούλιος 2011

Επιτελική Σύνοψη

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (Τ.Μ.Σ.) του Πανεπιστημίου Αιγαίου για την πενταετία 2005-2006 έως 2009-10.

Μετά την περιγραφή της διαδικασίας της εσωτερικής αξιολόγησης (Κεφ. 1) και μια σύντομη παρουσίαση του Τμήματος (Κεφ. 2), η εσωτερική αξιολόγηση του Τμήματος αναφέρεται σε όλους τους βασικούς τομείς που προβλέπονται από το πλαίσιο κριτηρίων διασφάλισης ποιότητας της ΑΔΙΠ: (α) Προγράμματα Σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, Κεφ. 3), (β) Διδακτικό Έργο (Κεφ. 4), (γ) Ερευνητικό Έργο (Κεφ. 5), (δ) Σχέσεις με Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς και Παραγωγικούς Φορείς (Κεφ. 6), (ε) Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης (Κεφ. 7), (στ) Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές (Κεφ. 8). Ολοκληρώνεται με Συμπεράσματα και Προτάσεις (Κεφ. 9).

Οι πηγές στις οποίες βασίστηκε η έκθεση αξιολόγησης του Τμήματος είναι: (α) πρωτογενή δεδομένα που αφορούν πτυχές της φοίτησης και της ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος και συγκεντρώνονται στη Γραμματεία του Τ.Μ.Σ., (β) πρωτογενή δεδομένα που αφορούν πτυχές της ακαδημαϊκής και διοικητικής λειτουργίας του Τμήματος και συγκεντρώνονται σε Υπηρεσίες της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ρόδου και της Κεντρικής Διεύθυνσης του Ιδρύματος στη Μυτιλήνη, (γ) στοιχεία από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο Τμήμα (Δ.Ε.Π., συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες βάσει του Π.Δ. 407/80, Ε.Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π.), στα πλαίσια του απολογισμού των μαθημάτων που δίδαξαν και του ερευνητικού και διοικητικού έργου που προσέφεραν, και απόψεις που διατύπωσαν (δ) η γνώμη των φοιτητών/τριών για διάφορες πλευρές της λειτουργίας του Τμήματος, όπως προέκυψε από συζητήσεις με τον φοιτητικό σύλλογο και εκπροσώπους των φοιτητών/τριών στα όργανα διοίκησης του Τμήματος, καθώς και από τα έντυπα αξιολόγησης μαθήματος/διδασκαλίας που συμπλήρωσαν. Σημαντικό ρόλο στη σύνταξη της έκθεσης έπαιξε ακόμη η υπόρρητη γνώση πτυχών της λειτουργίας του Τμήματος, που δεν αποτυπώνονται σε έγγραφα ή στατιστικούς πίνακες από τα μέλη της Ο.Μ.Ε.Α. του Τμήματος και το προσωπικό της Γραμματείας

Τα βασικά πορίσματα της έκθεσης είναι τα ακόλουθα: Το πρόγραμμα σπουδών του βασικού πτυχίου που προσφέρει το Τμήμα διαμορφώθηκε στη σημερινή του μορφή το 2004-5 (σε συνδυασμό με το έργο «Αναμόρφωση ΠΠΣ» του ΕΠΕΑΕΚ) και έκτοτε επικαιροποιείται σε ετήσια βάση. Αξιολογείται ως σύγχρονο, δυναμικό και ευέλικτο. Σε

ό,τι αφορά το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών θεωρείται ότι παραμένει σύγχρονο, εντοπίζεται, όμως, η ανάγκη για ενίσχυση της διεθνούς διάστασής του. Στο Τμήμα δεν λειτουργεί οργανωμένο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, οι διδακτορικές διατριβές ωστόσο που εκπονούνται στο Τμήμα έχουν σημαντικό βαθμό πρωτοτυπίας και καλύπτουν ερευνητικά desiderata των μεσογειακών σπουδών.

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος παρουσιάζονται ικανοποιημένοι/ες από τη διδασκαλία των μαθημάτων και ιδιαίτερα από την επικοινωνία που έχουν με τους/τις διδάσκοντες/ουσες. Τους/Τις απασχολούν ωστόσο έντονα οι σοβαρές ελλείψεις κυρίως στην κτιριακή υποδομή (επάρκεια και καταλληλότητα αιθουσών, εποπτικών μέσων για τη διδασκαλία κ.ά.), οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα των σπουδών τους, και οι προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης.

Το ερευνητικό έργο του Τμήματος, όπως προκύπτει από το συγγραφικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. και των συμβασιούχων 407, είναι αξιόλογο, και ποσοτικά και ποιοτικά, και τυγχάνει διεθνούς αναγνώρισης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα που διακονεί το Τμήμα. Οι διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος συμμετέχουν σε σημαντικό αριθμό εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων, αξιοποιώντας τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, ενώ είναι μέλη ερευνητικών δικτύων. Οι υποδομές έρευνας, κυρίως όσον αφορά τους εργαστηριακούς χώρους, παρουσιάζουν ελλείψεις. Ανεπαρκές κρίνεται και το υπάρχον τεχνικό προσωπικό που υποστηρίζει τη λειτουργία τους.

Σε ό,τι αφορά την επαφή του Τμήματος με κοινωνία, από την αρχή της ίδρυσής του, το Τ.Μ.Σ. επιδίωξε την ανάπτυξη συστηματικών σχέσεων με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, με έμφαση βεβαίως στους τοπικούς φορείς του της Ρόδου. Το πλήθος των συνεργασιών που έχει μέχρι και σήμερα αναπτύξει το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών αξιολογούνται ως ιδιαίτερα σταθερές, βιώσιμες και παραγωγικές. Παράλληλα το Τμήμα αξιοποιεί στο μέγιστο τις συνεργασίες που έχει συνάψει η Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, όπου εντάσσεται, και γενικότερα το Ίδρυμα.

Το Τ.Μ.Σ. από πλευράς στρατηγικής ανάπτυξης βρίσκεται σε φάση σχετικής ισορροπίας: τα παρελθόντα έτη απασχόλησε επανειλημμένως τα μέλη Δ.Ε.Π. και τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος η περαιτέρω ενίσχυση των τριών θεσμοθετημένων Κατευθύνσεων του Τμήματος (Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας, Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών), και άρα η επιλογή εκ μέρους των φοιτητών/τριων της κάθε Κατεύθυνσης ξεχωριστά από το 3^ο εξάμηνο σπουδών (και όχι από το 5^ο εξάμηνο σπουδών όπως προβλέπει το ΦΕΚ θεσμοθέτησης του Τ.Μ.Σ.).

Σήμερα, είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι τα δύο έτη Σπουδών Κορμού (με μαθήματα και από τις τρεις Κατευθύνσεις) δεν αποτελούν απώλεια χρόνου ενόψει της εξειδίκευσης που ακολουθεί με την επιλογή μιας εκ των Κατευθύνσεων του Τμήματος, αλλά συστατικό και απαραίτητο κομμάτι της συνολικής φοίτησης στο Τμήμα ώστε οι απόφοιτοι/ες να αποκτούν στο σωστό χρόνο και με τον σωστό τρόπο σφαιρική και διεπιστημονική θεώρηση της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης του Μεσογειακού χώρου και της ιστορίας των λαών της περιοχής.

Είναι επίσης σκόπιμο να επισημανθεί ότι η διδασκαλία των τριών κατ' επιλογήν υποχρεωτικών γλωσσών της περιοχής (αραβικά, εβραϊκά, τουρκικά), αν και επιβαρύνει από πλευράς εκπαιδευτικών απαιτήσεων το ωρολόγιο πρόγραμμα λόγω της ανάγκης απασχόλησης συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών, συνιστά αδιαφιλονίκητο και ιδιαίτερα υψηλό συγκριτικό πλεονέκτημα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, όπως χαρακτηριστικά καταδεικνύει η εξαιρετικά θετική αντιμετώπιση των αποφοίτων του Τ.Μ.Σ. που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο από τα σχετικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, κυρίως της αλλοδαπής. Συναφές είναι και το ενδιαφέρον των αποφοίτων του Τμήματος για την προοπτική (κρατικής?) πιστοποίησης της γλωσσομάθειας στις γλώσσες αυτές.

Όπως επίσης προκύπτει από την αξιολόγηση του Τ.Μ.Σ., οι διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος αντιμετωπίζουν προβλήματα υποστελέχωσης και ανεπαρκούς ανάπτυξης συστημάτων πληροφορικής, με ανάλογα αρνητικά αποτελέσματα όσον αφορά στην ομαλή και αποτελεσματική γραμματειακή λειτουργία και υποστήριξη του Τμήματος. Ειδικότερα, η απουσία Προϊσταμένου/ης καθόλη τη δεκαετή λειτουργία του Τ.Μ.Σ. δυσχεραίνει τον συντονισμό των υπαλλήλων και την αποτελεσματική καταγραφή, οργάνωση και προβολή των ποικίλων δραστηριοτήτων του Τμήματος. Όμως παρά τα όποια προβλήματα η καθημερινή εξυπηρέτηση των φοιτητών/τριών, η οποία αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα, μπορεί να αξιολογηθεί ως ικανοποιητική.

Είναι επίσης σκόπιμο να επισημανθεί ότι παρά το γεγονός ότι η διαδικασία αξιολόγησης έχει ξεκινήσει στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών σχετικά πρόσφατα, δηλαδή μετά τον ορισμό της Ο.Μ.Ε.Α., θεωρείται αρκετά ικανοποιητική για το σύντομο διάστημα εφαρμογής της. Το κρίσιμο στοιχείο για το σύνολο της διοικητικού και επιστημονικού δυναμικού του Τ.Μ.Σ. είναι να εμπεδωθεί η διαδικασία αξιολόγησης στην καθημερινή λειτουργία του Τμήματος προκειμένου να τροφοδοτηθεί με δημιουργικό και ουσιαστικό τρόπο η ανάπτυξη του Τμήματος τα επόμενα χρόνια.

1 Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

1.1 Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα

1.1.1 Ποια ήταν η σύνθεση της Ο.Μ.Ε.Α.;

Σύμφωνα με ομόφωνη απόφαση της υπ' αριθμόν 6/13.01.2009 (θέμα 3.5) τακτικής συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών μέλη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (Ο.Μ.Ε.Α.) ορίσθηκαν οι:

- Ελένη Καραντζόλα, Αναπλ. Καθηγήτρια, Αναπλ. Προέδρου Τ.Μ.Σ.
- Λυριτζής Ιωάννης, Καθηγητής
- Τσάκωνας Παναγιώτης, Αναπλ. Καθηγητής

Επίσης αποφασίστηκε τις εργασίες της Ο.Μ.Ε.Α. να παρακολουθούν εκπρόσωποι του ΔΣ του φοιτητικού συλλόγου.

Σε τεχνικό επίπεδο, η Ο.Μ.Ε.Α. υποστηρίχθηκε περιοδικά (δηλ. τις περιόδους που κατέστη δυνατόν να συναφθεί σύμβαση έργου) από τον εξωτερικό συνεργάτη του Τμήματος, Βασίλη Χατζηστρατή, πληροφορικό, και αδιαλείπτως από το διοικητικό προσωπικό της Γραμματείας.

1.1.2 Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η Ο.Μ.Ε.Α. για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Η συνοπτική έκθεση του ακαδημαϊκού έτους 2008-09 του Τ.Μ.Σ. συντάχθηκε με ευθύνη του τότε Προέδρου του Τμήματος, Καθηγητή Ιωάννη Σεϊμένη, σε συνεργασία με τον υπάλληλο ΙΔΑΧ της Γραμματείας, κ. Δημήτρη Κολοκυθά.

Μετά τον ορισμό της, η Ο.Μ.Ε.Α. του Τ.Μ.Σ. αποφάσισε να διαμορφώσει αναλυτική, κατά το δυνατόν, έκθεση για την πενταετία 2005-06 έως 2009-10. Οι λόγοι που υπαγόρευαν την απόφαση αυτή, ήταν η ανάγκη του Τμήματος, την οποία συμμερίζεται το σύνολο του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού, και σε σημαντικό βαθμό οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, να υπάρξει μια ουσιαστική απολογιστική διαδικασία της πορείας λειτουργίας του Τμήματος (το οποίο το 2009 συμπλήρωσε 10 χρόνια λειτουργίας), τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη.

Στη διαδικασία αξιολόγησης συμμετείχαν όλες οι συνιστώσες του Τμήματος (μέλη Δ.Ε.Π., συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες, Ε.Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., φοιτητικός σύλλογος και εκπρόσωποι φοιτητών/τριών στα όργανα διοίκησης του Τμήματος, μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες και υποψήφιοι/ες διδάκτορες, διοικητικό προσωπικό), αν και με διαφορετικό ρυθμό ανταπόκρισης και βαθμό πληρότητας.

Η Ο.Μ.Ε.Α., παρόλο που από την αρχή επισήμανε την ανάγκη για τεχνική και γραμματειακή υποστήριξη της όλης διαδικασίας, δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει τη μόνιμη συνεργασία έκτακτου προσωπικού για τη τεχνική και γραμματειακή υποστήριξη του έργου, λόγω των περιορισμένων πόρων του Τμήματος, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (όπου ανήκει) και του Ιδρύματος γενικότερα. Τους τελευταίους μήνες συγγραφής της έκθεσης, η παρουσία της συμβασιούχου κας Σεβαστής Ευσταθίου, που προσελήφθη ως εξωτερική συνεργάτις της ΣΑΕ στο πλαίσιο του ιδρυματικού έργου «Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (ΜΟΔΙΠ)», υπήρξε εξαιρετικά χρήσιμη και αποτελεσματική.

Η διαμόρφωση της έκθεσης οφείλει πολλά στη στενή συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Αιγαίου, που είχε την ευθύνη συντονισμού των ενεργειών αξιολόγησης των Τμημάτων, και ειδικότερα στην κα Αγγελική Κίτσιου. Χρήσιμη υπήρξε ακόμη η ανταλλαγή απόψεων με τις Ο.Μ.Ε.Α. των άλλων δύο Τμημάτων της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών της πανεπιστημιακής μονάδας Ρόδου, και τα σχέδια εκθέσεων άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου που ευγενικά μας απεστάλησαν – κυρίως του Τμήματος Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων, του Τμήματος Γεωγραφίας και του Τμήματος Κοινωνιολογίας.

1.1.3 Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Η διαδικασία αξιολόγησης ξεκίνησε από τη μελέτη των κριτηρίων ποιότητας της ΑΔΙΠ και των αντίστοιχων επισημάνσεων από μέρος της Επιτροπής Αξιολόγησης του Παν/μίου Αιγαίου, στις εργασίες τις οποίες συμμετείχε το μέλος της Ο.Μ.Ε.Α. του Τ.Μ.Σ. κα Ε. Καραντζόλα. Διαπιστώθηκε το εύρος των πληροφοριών που απαιτούνταν για τη συμπλήρωση της έκθεσης, και η περιορισμένη (και σε κάποιες περιπτώσεις όχι απόλυτα ακριβής) κάλυψή τους στην έκθεση του ακαδημαϊκού έτους 2008-09.

Προσδιορίστηκαν τέσσερις μεγάλες κατηγορίες **πηγών** στις οποίες όφειλε να βασιστεί η έκθεση αξιολόγησης του Τμήματος:

- πρωτογενή δεδομένα που αφορούν πτυχές της φοίτησης και της ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος και συγκεντρώνονται, με διαφορετικό βαθμό πληρότητας, στη Γραμματεία του Τ.Μ.Σ.,
- πρωτογενή δεδομένα που αφορούν πτυχές της ακαδημαϊκής και διοικητικής λειτουργίας του Τμήματος και συγκεντρώνονται, με διαφορετικό βαθμό προσβασιμότητας και άμεσης αξιοποίησης, σε Υπηρεσίες της Περιφερειακής

Διεύθυνσης Ρόδου και της Κεντρικής Διεύθυνσης του Ιδρύματος στη Μυτιλήνη,

- στοιχεία και απόψεις των διδασκόντων/ουσών στο Τμήμα (Δ.Ε.Π., συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες βάσει του ΠΣ 407/80, Ε.Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π.), σχετικά με το ερευνητικό-συγγραφικό, διδακτικό και διοικητικό έργο τους,
- τη γνώμη των φοιτητών/τριών για διάφορες πλευρές της λειτουργίας του Τμήματος και την από μέρους τους αξιολόγηση του διδακτικού έργου των διδασκόντων/ουσών μέσα από τη συμπλήρωση των εντύπων αξιολόγησης μαθήματος/διδασκαλίας.

Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την άντληση πληροφοριών προσιδίαζαν στο είδος των πηγών από τις οποίες έπρεπε να αντληθούν και ακολούθησαν διαφορετικό χρονοδιάγραμμα.

Η συλλογή πρωτογενών δεδομένων (πηγές α και β) από τη Γραμματεία του Τμήματος και τις υπηρεσίες της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ρόδου και της Κεντρικής Διεύθυνσης στη Μυτιλήνη δεν κατέστη δυνατόν να έχει συνεχή ροή, λόγω του πολύ μεγάλου φόρτου εργασίας κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και των εξεταστικών περιόδων. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τον μικρό βαθμό εξηλεκτρονισμού των διαφόρων διοικητικών υπηρεσιών, επιβράδυνε τη συγκέντρωση των απαραίτητων δεδομένων και την επεξεργασία τους,

Η καταγραφή του ερευνητικού-συγγραφικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. δρομολογήθηκε ήδη από το εαρινό εξάμηνο του 2009-10. Τα απογραφικά δελτία της ΑΔΙΠ απεστάλησαν ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. και ζητήθηκαν παρατηρήσεις σχετικά με την προτεινόμενη κατηγοριοποίηση. Εκφράστηκαν αρκετές και ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις/προβληματισμοί (διάκριση διεθνών/ελληνικών περιοδικών, συμπερίληψη των υπό δημοσίευση έργων κ.ά.), οι οποίες προωθήθηκαν στην Επιτροπή Αξιολόγησης. Αποφασίστηκε τελικά, μέχρι τη διατύπωση ενιαίας για όλα τα Τμήματα πρότασης εκ μέρους της ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος, τα απογραφικά δελτία να συμπληρωθούν σε γενικές γραμμές ως έχουν. Η ηλεκτρονική αλληλογραφία για τη συμπλήρωση των απογραφικών δελτίων ερευνητικού έργου με τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος διήρκεσε όλο το χειμερινό εξάμηνο του 2009-2010.

Το εαρινό εξάμηνο του 2009-10 επεκτάθηκε στο σύνολο των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών, οι οποίοι/ες για την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 ξεπερνούν τους/τις 50 (βλ. **Πίνακα 2.2.1.στ** στο Παράρτημα του Κεφ. 2). Έμφαση δόθηκε στη συγκέντρωση των δεδομένων που αφορούν συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες με πολυετή παρουσία στο Τμήμα, οι οποίοι/ες στην ουσία

καλύπτουν πάγιες διδακτικές ανάγκες, επιμένοντας λιγότερο στην περίπτωση συμβασιούχων των οποίων η παρουσία στο Τμήμα δεν υπερέβαινε τα δύο εξάμηνα, ενώ ήταν και χρονικά απομακρυσμένη (άρα πιο δύσκολη η πρόσβαση).

Η Ο.Μ.Ε.Α. ζήτησε, και είχε κατά κανόνα, τη συνδρομή των μελών Δ.Ε.Π., σε πολλές ακόμα περιπτώσεις.

Μεγαλύτερες δυσκολίες και καθυστερήσεις παρουσίασε η αποτύπωση της γνώμης των φοιτητών/τριών του Τμήματος για το διδακτικό έργο και τις υπόλοιπες πλευρές λειτουργίας του Τμήματος. Δεδομένου ότι τα προηγούμενα χρόνια την ευθύνη διακίνησης των ερωτηματολογίων την είχε ο φοιτητικός σύλλογος, με –δυστυχώς αρνητικές-- συνέπειες τόσο για τη μεθοδολογία της αξιολόγησης όσο και για τη δυνατότητα καταχώρισης και στατιστικής επεξεργασίας (για την οποία δεν υπήρχε διαθέσιμο προσωπικό), αποφασίστηκε να γίνει εκ νέου επεξεργασία του έντυπου αξιολόγησης μαθήματος/διδασκαλίας και να σχεδιαστεί η ηλεκτρονική του συμπλήρωση, ώστε τα αποτελέσματα της ανάδρασης προς τον/την διδάσκοντα/-ουσα να είναι άμεσα διαθέσιμα.

Η επεξεργασία των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου έλαβε χώρα τους πρώτους μήνες του εαρινού εξαμήνου του 2010, αφού μελετήθηκε το πρότυπο της ΑΔΙΠ και ερωτηματολόγια άλλων Τμημάτων του Παν/μίου Αιγαίου (κυρίως του ΤΜΟΔ και του Τμήματος Περιβάλλοντος, τα οποία εφαρμόζουν την αξιολόγηση διδακτικού έργου επί σειρά ετών). Στην τελική, νέα του μορφή, το έντυπο αξιολόγησης μαθήματος/διδασκαλίας εγκρίθηκε από τη Γ.Σ 19^η/01.06.2010. Το Τ.Μ.Σ., μην έχοντας τη δυνατότητα ανάπτυξης ειδικού λογισμικού για την επεξεργασία των ερωτηματολογίων, αποφάσισε να υιοθετήσει την πλατφόρμα Vista, η οποία χρησιμοποιείται για την υποστήριξη αρκετών μαθημάτων. Η πιλοτική εφαρμογή ηλεκτρονικής συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου έγινε πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου σε μαθήματα της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα Vista, με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Για την αποτύπωση της γνώμης των φοιτητών/τριών σε άλλα θέματα λειτουργίας του Τμήματος οργανώθηκαν συζητήσεις (σε λογική focus group) με τα μέλη του Δ.Σ. του φοιτητικού συλλόγου και τους/τις εκπροσώπους των φοιτητών/τριών στα όργανα διοίκησης του Τμήματος.

Τέλος, εκτός από τις τέσσερις μεγάλες κατηγορίες πηγών που προαναφέρθηκαν, σημαντικό ρόλο στη σύνταξη της έκθεσης έπαιξε η υπόρρητη γνώση πτυχών της λειτουργίας του Τμήματος, που δεν αποτυπώνονται σε έγγραφα ή σε στατιστικούς πίνακες από τα μέλη της Ο.Μ.Ε.Α. του Τμήματος και το προσωπικό της Γραμματείας.

1.1.4 Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Στη Γενική Συνέλευση 19^η/01.06.2010 είχε συζητηθεί η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης που υπέβαλε το Τμήμα για το ακαδημαϊκό έτος 2008-09.

Τα δεδομένα βάσει των οποίων συντάχθηκε η έκθεση της πενταετίας 2005-06 έως και 2009-10, καθώς και τα επιμέρους τμήματά της, συζητήθηκαν, σχολιάσθηκαν και τροποποιήθηκαν κατ' επανάληψη από τα μέλη της Ο.Μ.Ε.Α. και τα μέλη Δ.Ε.Π. που ανέλαβαν την καταρχήν συγγραφή επιμέρους παραγράφων/ενοτήτων.

Η Ο.Μ.Ε.Α. του Τμήματος έθεσε ως στόχο να συνταχθεί και να διανεμηθεί το προσχέδιο της τελικής έκθεσης στο προσωπικό του Τμήματος μέχρι το τέλος της διδακτικής περιόδου του εαρινού εξαμήνου του 2009-2010 για παρατηρήσεις και σχολιασμό. Το κείμενο συζητήθηκε διεξοδικά σε ειδική θεματική της 9^{ης} /29.06.2011 (θέμα 6.1) Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Βάσει των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν έγινε η επεξεργασία του τελικού κειμένου στη διάρκεια του Ιουλίου 2011.

1.2 Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάσθηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης λειτουργίας του Τμήματος για την πενταετία 2005-06 έως 2009-2010 υπήρξε ιδιαίτερα κοπώδης και γόνιμη. Το θετικότερο στοιχείο της διαδικασίας αυτής συνίσταται στην αντικειμενοποίηση και αναστοχαστική μελέτη/θεώρηση του συνόλου των πτυχών της λειτουργίας ενός Τμήματος που το 2003 είχε τους/τις πρώτους/ες αποφοίτους του και το 2009 συμπλήρωσε δέκα χρόνια λειτουργίας. Για πρώτη φορά το προσωπικό είδε αποτυπωμένα σε μια εκτενή χρονική περίοδο επιτεύγματα και ανεπάρκειές του Τμήματος ως συνόλου, τάσεις που αναπτύσσονται είτε κεντρομόλα είτε φυγόκεντρα.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης βοήθησε επίσης στην καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία των μελών των επιμέρους κατηγοριών προσωπικού (διδάσκοντες/ουσες, Ε.Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., φοιτητές/τριες, διοικητικοί) αλλά και των διαφόρων κατηγοριών μεταξύ τους, στην προοπτική καταγραφής και βελτίωσης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των δράσεων του Τμήματος.

Θα ήταν υπερβολή να ισχυριστούμε ότι η λογική της αξιολόγησης έχει ενταχθεί στην καθημερινή λειτουργία του Τμήματος και οι διαδικασίες έχουν αφομοιωθεί από το σύνολο του προσωπικού, ωστόσο η παρούσα πενταετής εσωτερική αξιολόγηση αποτελεί μια πολύ καλή βάση για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι.

Οι δυσκολίες που αφορούν στις ελλείψεις υποδομής και στελεχών για την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης δυσχέραναν και καθυστέρησαν χρονικά την ολοκλήρωση του έργου. Από την άλλη πλευρά, κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος (2010-11) υπήρξαν αλλαγές προσώπων τόσο στην προεδρία του Τμήματος όσο και στη Διεύθυνση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών έπειτα από την πολύχρονη κατοχή και των δύο θέσεων από το ίδιο μέλος Δ.Ε.Π. Ανακατανομή αρμοδιοτήτων υπήρξε ανάμεσα στους τρεις υπαλλήλους ΙΔΑΧ της Γραμματείας (η οποία εξακολουθεί να είναι χωρίς Προϊστάμενο). Οι αλλαγές αυτές δημιούργησαν ορισμένες δυσλειτουργίες καθώς τα πρόσωπα που είχαν την ευθύνη της αξιολόγησης δεν συνέπιπταν με εκείνα που είχαν τον συντονισμό, αν όχι την ευθύνη, των αξιολογούμενων δραστηριοτήτων κατά την παρελθούσα πενταετία.

Δυσκολίες παρουσίασε επίσης το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της έκθεσης που είχε θέσει η Ο.Μ.Ε.Α. Μετά τη συζήτηση και έγκριση του προσχεδίου στη Γ.Σ. του Ιουνίου, ο χρόνος που απέμεινε για την σύνταξη του τελικού κειμένου ήταν λίγος (Ιούλιος 2011), χωρίς παράλληλα να είναι διαθέσιμο το σύνολο του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού. Έτσι τον φόρτο της ολοκλήρωσης του τελικού κειμένου επιφορτίστηκε μικρός αριθμός ατόμων.

Το μόνο σημείο της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης που θα μπορούσε να θεωρηθεί πραγματικά αρνητικό σχετίζεται με αυτή καθαυτή τη στόχευσή της: στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών η εσωτερική αξιολόγηση διενεργήθηκε στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2010-11 για την πενταετία 2005-06 έως 2009-2010. Πράγμα που σημαίνει ότι τα πορίσματά της δεν μπόρεσαν να τροφοδοτήσουν στο ελάχιστο τη δράση του Τμήματος κατά την τρέχουσα χρονιά.

1.3 Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας

Από τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης που ακολουθήθηκε προέκυψαν και οι προτάσεις για τη βελτίωσή της, οι οποίες μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος πραγματοποίησης της αξιολόγησης, έτσι ώστε τα πορίσματά της να μπορούν να τροφοδοτούν τη λειτουργία του Τμήματος την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.
- Τη διεξοδική και έγκαιρη καταγραφή των διαφόρων δραστηριοτήτων των μελών Δ.Ε.Π. (δημοσιεύματα, διδασκαλία εκτός του Τμήματος, συμμετοχή σε εκλεκτορικά/διατριβές/πτυχιακές, ερευνητικές συνεργασίες και συμμετοχή σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα, διαλέξεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις κ.ο.κ), βάσει τυποποιημένης φόρμας.

- Την καλύτερη οργάνωση των αρχείων της Γραμματείας για τα παρελθόντα έτη. Τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του Τμήματος η έμφαση ήταν, εύλογα, στην πραγματοποίηση των ποικίλων δραστηριοτήτων. Γίνεται όμως ολοένα και πιο προφανές ότι ενδιαφέρει πλέον εξίσου, αν όχι περισσότερο, η καταγραφή και η διάχυσή τους.
- Την αναβάθμιση του φοιτητολογίου, ώστε τα βασικά δεδομένα της φοίτησης να είναι άμεσα προσβάσιμα και διαθέσιμα, χωρίς τη μεσολάβηση των πληροφορικών που έχουν την ευθύνη σχεδιασμού του προγράμματος, καθώς και ο εξηλεκτρονισμός του συνόλου των διοικητικών υπηρεσιών.
- Τη μεγαλύτερη εμπλοκή και συλλογικότερη ευθύνη για τη συγγραφή του τελικού κειμένου της έκθεσης.
- Την αποτελεσματικότερη και ουσιαστικότερη συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο ενοποίησης των ιδρυματικών δράσεων αξιολόγησης.

2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (Τ.Μ.Σ.) ιδρύθηκε το 1997 και άρχισε τη λειτουργία του κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000. Η λειτουργία του χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια της ενέργειας 2.2.2.β «Διεύρυνση Προγραμμάτων Σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» - Έργο «Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης – Πανεπιστήμιο Αιγαίου (2001-2004)» με φορέα υλοποίησης το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Μαζί με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού το Τ.Μ.Σ. συγκροτεί τη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Περισσότερες πληροφορίες για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου καθώς και για τις Σχολές και τα Τμήματά του βρίσκονται στην ιστοσελίδα: <http://www.aegean.gr/>.

2.1 Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι εγκατεστημένο στην πόλη της Ρόδου. Όντας το νεότερο από τα τρία Τμήματα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών, στεγάζει τις ποικίλες λειτουργίες του σε διαφορετικούς κτιριακούς χώρους. Μοιράζεται με τ' άλλα δύο Τμήματα τις αίθουσες διδασκαλίας του κεντρικού ιστορικού κτηρίου της Σχολής (Κλεόβουλος), όπου στεγάζονται και οι Γραμματείες των τριών Τμημάτων. Τα γραφεία των διδασκόντων/ουσών βρίσκονται μοιρασμένα στο μισθωμένο κτίριο («Κάμειρος»), όπου μεταφέρθηκαν οι δραστηριότητες που φιλοξενούνταν στο δεύτερο ιστορικό κτήριο του campus («25^{ης} Μαρτίου») μετά τον σεισμό του 2006 και την ακαταλληλότητά του για χρήση, και σε άλλο μισθωμένο κτήριο στο εμπορικό κέντρο της πόλης («Αιγαίο»). Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στεγάζεται σε τρίτο μισθωμένο κτήριο (Ηρώων Πολυτεχνείου 28-30). Τα πέντε θεσμοθετημένα Εργαστήρια του Τμήματος βρίσκονται διασκορπισμένα στους παραπάνω χώρους. Η χωροταξική διάσπαση των δραστηριοτήτων του Τμήματος δυσχεραίνει την καθημερινή ακαδημαϊκή και διοικητική του λειτουργία (συνεχείς μετακινήσεις φοιτητών/τριών και διδακτικού προσωπικού, δυσκολία συνύπαρξης στον ίδιο χώρο για συνεργασία), ενώ σε συμβολικό επίπεδο συντελεί στη μη πρόσληψή του με συνεκτικό τρόπο τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από την τοπική κοινωνία.

2.2 Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος

2.2.1 Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία)

Στο Τμήμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 υπηρετούσαν **16** Μέλη Δ.Ε.Π. (αλφαβητικά ανά βαθμίδα):

- 3 καθηγητές:
Ι. Λυριτζής, Α. Σάμψων, Ι. Σεϊμένης
- 4¹ αναπληρωτές καθηγητές:
Ε. Καραντζόλα, Κ. Μαγκλιβέρας, Ι. Σακκάς, Π. Τσάκωνας
- 1 μόνιμος επίκουρος καθηγητής:
Δ. Τριανταφύλλου²
- 6³ επίκουροι καθηγητές:
Π. Κεφαλά, Π. Κουσουλής, Χρ. Σατλάνης, Μ. Στεφανάκης, Σπ. Συρόπουλος, Αι. Φραντζή
- 2 λέκτορες:
Σ. Ντάλης, Π. Μανώλη

Επίσης, κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους εξελέγησαν άλλα τρία (3) μέλη Δ.Ε.Π., δύο στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή (Γ. Κοτζόγλου, Μ. Παναγιωτάκη) και ένα στη βαθμίδα του λέκτορα (Ευ. Βλάχου). Απ' αυτά, στο τέλος του εαρινού εξαμήνου ο κ. Γ. Κοτζόγλου ανέμενε διορισμό ενώ οι φάκελοι των δύο άλλων εκλεγμένων μελών βρίσκονταν στο γραφείο του πρύτανη για έλεγχο νομιμότητας.

Στο Τ.Μ.Σ. το 2009-10 απασχολήθηκαν δεκαπέντε (15) συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες κατά το χειμερινό και δεκαοχτώ (18) κατά το εαρινό εξάμηνο τα οποία κόστισαν 10,01 και 10,51 αντίστοιχα πιστώσεις στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή.

Για τη διδασκαλία των γλωσσών της περιοχής απασχολούνται στο Τμήμα τρία (3) μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π.:

- Ι. Φάντελ (Αραβικά), Χρ. Παπαδοπούλου (Εβραϊκά), Σ. Πρόκου (Τουρκικά)

¹ Στην αρχή του χειμερινού εξαμήνου παραιτήθηκε στις (24.09.2009) η αναπλ. καθηγήτρια Σπ. Βαρλοκώστα.

² Ο Δ. Τριανταφύλλου παραιτήθηκε από τη θέση του στις 31.08.2010, αφού είχε ζητήσει την εξέλιξη του στη βαθμίδα του αναπλ. καθηγητή.

³ Στο τέλος του εαρινού εξαμήνου 2010 (08.06.2010) διορίστηκε στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή η κ. Μ. Γεωργαλλίδου, και ο αριθμός των επίκουρων καθηγητών ανήλθε σε επτά (7).

Το 2009-10 υπηρετούσαν στο Τμήμα δύο (2) μέλη Μέλη Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.):

- Α. Βαφειάδου (Εργαστήριο Αρχαιομετρίας)
- Ει. Κουρουβακάλη (Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής)

Στη Γραμματεία του Τ.Μ.Σ. εργάζονται τρεις (3) υπάλληλοι με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ) :

- Αικ. Βεργωτή, Δ. Κολοκυθάς, Σ. Χαλκιά

Χρέη Αναπλ. Προϊσταμένης της Γραμματείας του Τμήματος έχει αναλάβει από το ακαδημαϊκό έτος 2008-09 η κα Σμ. Κατσαρά, προϊσταμένη της Γραμματείας του ΠΤΔΕ.

Στη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών εργάζεται μια (1) υπάλληλος με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ), η κα Χρ. Ζερβού.

Τα αριθμητικά δεδομένα σχετικά με την εξέλιξη των μελών Δ.Ε.Π., των διδασκόντων/ουσών επί συμβάσει, του τεχνικού και διοικητικού προσωπικού του Τ.Μ.Σ. κατά την τελευταία πενταετία παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στον **Πίνακα 2.2.1.α (Παράρτημα Κεφ. 2)**.

Όπως μπορεί να διαπιστωθεί, ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος το 2009-10 επέστρεψε στα σημεία που βρισκόταν το 2005-06. Η αργή γενικά αύξηση των μελών Δ.Ε.Π. οφείλεται α) στο μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση της εκλογικής διαδικασίας για την πλήρωση θέσης Δ.Ε.Π., όπου τα τελευταία χρόνια έχει προστεθεί σημαντικό χρονικό διάστημα αναμονής για διορισμό από πλευράς Υπουργείου, β) στην κινητικότητα των μελών Δ.Ε.Π., τα οποία έπειτα από ένα διάστημα υπηρεσίας σε περιφερειακό πανεπιστήμιο επιδιώκουν και σε σημαντικό βαθμό επιτυγχάνουν την εκλογή ή την μετακίνηση τους (στις υψηλές βαθμίδες) σε άλλο κατά προτίμηση κεντρικό ίδρυμα. Αυτό έχει ως συνέπεια να παραμένουν σε υψηλά επίπεδα οι ανάγκες του Τμήματος για συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες προκειμένου να καλυφθούν οι διδακτικές ανάγκες του προγράμματος σπουδών.

Ειδικά η ακαδημαϊκή χρονιά 2009-10 βρήκε αποδυναμωμένο το Τμήμα ως προς τα μέλη Δ.Ε.Π. καθώς τρία μέλη της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου παραιτήθηκαν με απόσταση δύο μηνών. Το γεγονός αυτό κινδύνευσε να οδηγήσει την Κατεύθυνση σε αδυναμία λειτουργίας, γεγονός που αποφεύχθη χάρη στη διάθεση από τις πρυτανικές αρχές επιπλέον αριθμού πιστώσεων για συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες (4,9 και 4,29 πιστώσεις επί του συνόλου των πιστώσεων που χρησιμοποίησε το Τμήμα στα δύο εξάμηνα).

Το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος για την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10 αποτυπώνεται στον **Πίνακα 2.2.1.β**, και ανά Κατεύθυνση στους **Πίνακες 2.2.1.γ-ε**. Το σύνολο των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών βάσει του Π.Δ. 407/80 του Τμήματος για την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10 αποτυπώνεται στον **Πίνακα 2.2.1.στ**, και ανά Κατεύθυνση στους **Πίνακες 2.2.1.ζ-θ**.

Η διδασκαλία των κατ' επιλογή υποχρεωτικών γλωσσών (αραβικά, εβραϊκά, τουρκικά) καλύπτεται από τουλάχιστον ένα μέλος Ε.Ε.ΔΙ.Π.⁴, βλ. **Πίνακα 2.2.1 ι**. Για τη διδασκαλία όμως της τουρκικής και της αραβικής (που επιλέγονται από μεγάλο αριθμό φοιτητών/τριών) ειδικά στα πρώτα επίπεδα απαιτείται δεύτερος/η διδάσκων/ουσα, ανάγκη που καλύπτεται κάθε φορά με βάση τις διαθέσιμες πιστώσεις και την ανταπόκριση στην εκδήλωση ενδιαφέροντος που δημοσιοποιεί το Τμήμα.

Με αργούς ρυθμούς αναπτύσσεται και η διαδικασία στελέχωσης του Τμήματος με Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.). Μόνο δύο από τα πέντε θεσμοθετημένα Εργαστήρια του Τμήματος διαθέτουν διορισμένα μέλη Ε.Τ.Ε.Π., βλ. **Πίνακα 2.2.1.ια**. Η στοιχειώδης λειτουργία των υπολοίπων τριών επιτυγχάνεται είτε με εξωτερικούς/ές συνεργάτες/ιδες είτε με αποσπασμένους/ες καθηγητές/τριες πληροφορικής από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση- δυνατότητα που καταργήθηκε στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους 2010-11 οδηγώντας τα Εργαστήρια σε αδυναμία λειτουργίας για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς.

Το διοικητικό προσωπικό του Τμήματος παραμένει σταθερό τα τελευταία χρόνια χωρίς να έχει καταστεί δυνατόν να επωφεληθεί από (τους λιγοστούς) νέους διορισμούς και τις μετατάξεις. Από τον Δεκέμβριο του 2007, η Γραμματεία δεν έχει προϊστάμενο/η.

2.2.2 Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία

Ο αριθμός των φοιτητών/τριών στο προπτυχιακό και στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τ.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος εμφανίζεται στους **Πίνακες 2.2.2.α** και **2.2.2.β** αντίστοιχα που ακολουθούν. Ως εγγεγραμμένοι/ες (=ενεργοί φοιτητές/τριες) υπολογίζονται όσοι/ες κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους δεν έχουν πάρει πτυχίο, ούτε παρουσιάζουν μεταβολή φοίτησης (διαγραφή ή αναστολή, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα μεταγραφής σ' άλλο Τμήμα).

⁴ Δυστυχώς στην αρχή του εαρινού εξαμήνου 2009-10, η κα Σ. Πρόκου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. για τη διδασκαλία της τουρκικής παραιτήθηκε από το Τμήμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.2.α
Αριθμός φοιτητών/τριών στο Π.Π.Σ.

Ακαδ. έτος	1ο Έτος	2ο Έτος	3ο Έτος	4ο Έτος	> 4ο Έτος	Σύνολο
2005-06	162	165	162	182	187	858
2006-07	155	169	165	154	253	896
2007-08	151	165	169	156	302	943
2008-09	177	158	165	162	345	1007
2009-10	179	186	157	153	414	1089

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.2.β
Αριθμός φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ.

ΜΠΣ:	«ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»		
Ακαδ. έτος	1ο Έτος	2ο Έτος	Σύνολο
2005-06	26	21	47
2006-07	26	24	50
2007-08	25	24	49
2008-09	25	23	48
2009-10	25	21	46

Ο αριθμός των υποψήφιων διδασκόντων του ΤΜΣ και η εξέλιξή τους την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 αποτυπώνεται στον **Πίνακα 2.2.2.γ** που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.2.γ
Αριθμός υποψηφίων διδασκόντων στο Τ.Μ.Σ.

Ακαδ. έτος	Αριθμός Υποψηφίων Διδασκόντων	Σύνολο
2004 – 2005 και πριν		22
2005-06	5	26
2006-07	8	33
2007-08	10	39
2008-09	12	48
2009-10	4	49

2.3 Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

2.3.1 Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Η αποστολή του Τ.Μ.Σ., όπως γενικά περιγράφεται στο σκεπτικό του Π.Δ. 316 (ΦΕΚ, αρ. φύλλ. 223, 4/11/97) είναι «η καλλιέργεια και προαγωγή της γνώσης για τη γλώσσα, την αρχαία και νεότερη ιστορία, τον αρχαίο πολιτισμό, τις οικονομικές και πολιτικές δομές των χωρών της Μεσογείου, με έμφαση στη νότια και νοτιοανατολική Μεσόγειο».

Βασικός στόχος τού Τ.Μ.Σ. είναι να αναδείξει το χώρο της Μεσογείου, και ειδικά του νοτιοανατολικού άκρου της, ως αντικείμενο διεπιστημονικών προσεγγίσεων. Αυτό επιτυγχάνεται τόσο μέσα από τη συστηματική μελέτη των αρχαίων πολιτισμών της και των γλωσσών της περιοχής (ως προς τη δομή και την ιστορική τους εξέλιξη) όσο και μέσα από την εξέταση της πολιτικής, κοινωνικής, και οικονομικής ανάπτυξης των μεσογειακών χωρών και των διακρατικών τους σχέσεων.

Στα πλαίσια της αποστολής του Τμήματος το πρόγραμμα σπουδών του έχει ως βασικούς στόχους:

- Την επίτευξη υψηλής ποιότητας ανωτάτης παιδείας στους επιστημονικούς κλάδους της Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας και Διεθνών Σχέσεων σύμφωνα και με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα
- Την ανάπτυξη διεπιστημονικότητας για την σφαιρικότερη προσέγγιση της ΝΑ Μεσογείου, των λαών, των πολιτισμών και των διακρατικών σχέσεων που αναπτύχθηκαν και αναπτύσσονται
- Την συμβολή του στην ανάπτυξη διθενώς των μεσογειακών σπουδών ως διακριτού αντικειμένου (Area Studies)
- Την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία και την αξιολόγηση της καθώς και στην έρευνα
- Την καλλιέργεια γνώσεων, ικανοτήτων και στάσεων στους αποφοίτους, που να τους επιτρέπουν να ανταποκριθούν (α) σε ένα ανταγωνιστικό εργασιακό περιβάλλον, (β) στη διενέργεια μεταπτυχιακών σπουδών και (γ) στις ανάγκες παρακολούθησης των εξελίξεων στην περιοχή της Μεσογείου

2.3.2 Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Κεντρική επιδίωξη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών παραμένει η προσφορά –μέσω σύγχρονων διεπιστημονικών προσεγγίσεων- υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης και στους τρεις επιστημονικούς κλάδους που

διακονεί το Τμήμα, ήτοι Γλωσσολογία, Αρχαιολογία και Διεθνείς Σχέσεις, προκειμένου να καταστεί δυνατή η δημιουργία ενός επιστημονικού δυναμικού ικανού να γνωρίζει και να αντιλαμβάνεται με τρόπο σφαιρικό τη σύνθετη πολιτική, οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα του μεσογειακού χώρου προκειμένου να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στο εγχώριο ή/και διεθνές ανταγωνιστικό εργασιακό περιβάλλον.

2.3.3 Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Δεν παρατηρείται απόκλιση μεταξύ των επίσημα διατυπωμένων στόχων και τη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για τους στόχους του. Η συμφωνία αυτή οφείλεται τόσο στο νεαρό του Τμήματος όσο και στο γενικό χαρακτήρα της επίσημης διατύπωσης των στόχων.

2.3.4 Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Οι στόχοι που επιχειρεί να επιτύχει το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών επιτυγχάνονται σε μεγάλο βαθμό μέσω ενός σύγχρονου και ευέλικτου Προγράμματος Σπουδών, το οποίο έχει σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη διεθνή πρότυπα σπουδών. Καθώς και οι τρεις κατευθύνσεις του ΤΜΣ θεραπεύουν αντικείμενα που απαιτούν διαρκή επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της διδακτικής ύλης, έχει προβλεφθεί ώστε το πρόγραμμα σπουδών σε προπτυχιακό επίπεδο να επικαιροποιείται ανά έτος. Παράλληλα, το περιεχόμενο των μαθημάτων, καθώς και οι μέθοδοι διδασκαλίας εξελίσσονται διαρκώς ακολουθώντας τη δυναμική και τις διεθνείς εκπαιδευτικές απαιτήσεις και των τριών επιστημονικών κλάδων που διακονεί το ΤΜΣ.

Η λειτουργία πέντε οργανωμένων ερευνητικών/διδακτικών Εργαστηρίων εντός του ΤΜΣ τα οποία καλύπτουν διάφορα θεματικά πεδία και των τριών Κατευθύνσεων του Τμήματος ενισχύουν περαιτέρω την υλοποίηση των στόχων του Τμήματος.

2.3.5 Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Δεν θεωρείται ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων στόχων του Τμήματος.

2.4 Διοίκηση του Τμήματος

Όργανα διοίκησης του Τμήματος είναι η Γενική Συνέλευση, η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης και ο/η Πρόεδρος με τον/την Αναπληρωτή του.

Το 2009-10 η Γ.Σ. του Τ.Μ.Σ. αποτελείτο από είκοσι εννέα (29) μέλη: δεκαπέντε (15) μέλη Δ.Ε.Π., έναν εκπρόσωπο Ε.Ε.ΔΙ.Π. (με τον αναπληρωτή του), έναν εκπρόσωπο Ε.Τ.Ε.Π. (με τον αναπληρωτή του), εννέα (9) εκπροσώπους των προπτυχιακών φοιτητών/τριών και τρεις (3) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τ.Μ.Σ. αποτελείτο από δεκαεπτά (17) μέλη: δεκαπέντε (15) μέλη Δ.Ε.Π. και δύο (2) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Πρόεδρος ήταν, εκλεγμένος για δεύτερη συνεχόμενη θητεία, ο Καθηγητής Ι. Σεϊμένης και Αναπλ. Πρόεδρος η Αναπλ. Καθηγήτρια Ε. Καραντζόλα (από 19.06.2009).

2.4.1 Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Στο Τμήμα λειτουργούν διάφορες επιτροπές, η σύνθεση των οποίων ανανεώνεται κάθε 1-2 χρόνια, ή ανάλογα με τις ανάγκες και τα δεδομένα που προκύπτουν (π.χ. διορισμοί, παραιτήσεις κλπ.). Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 λειτουργούσαν στο Τ.Μ.Σ. οι ακόλουθες επιτροπές:

- Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμήματος: Ε. Καραντζόλα, Ι. Λυριτζής, Π. Τσάκωνας
- Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών: Ε. Καραντζόλα (συντονίστρια), Α. Σάμψων, Ι. Σακκάς και εκπρόσωποι των φοιτητών
- Επιτροπή για την επικαιροποίηση του Οδηγού Σπουδών: Ι. Σεϊμένης, Αι. Φραντζή, Σ. Συρόπουλος
- Επιτροπή για την επικαιροποίηση της ιστοσελίδας: Αι. Φραντζή, Π. Τσάκωνας, Π. Κουσουλής
- Επιτροπή Erasmus: Π. Κουσουλής, Μ. Στεφανάκης
- Εκπρόσωπος Τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών: Ι. Σεϊμένης (με αναπληρωτή Κ. Μαγκλιβέρας)
- Υπεύθυνη ηλεκτρονικής πλατφόρμας Web CT Vista: Ε. Καραντζόλα

Η εκπόνηση του Ωρολογίου Προγράμματος κάθε εξαμήνου και του Προγράμματος Εξετάσεων κάθε εξεταστικής περιόδου ανατίθεται εκ περιτροπής στους/στις διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος. Το ίδιο γίνεται και με τον ορισμό Εξεταστών και της Επιτροπής Κατατακτήριων Εξετάσεων.

Μέλη του Τ.Μ.Σ. συμμετέχουν στις Επιτροπές της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Το 2009-10 η κατανομή είχε ως εξής:

- Επιτροπή Προϋπολογισμού: Μ. Στεφανάκης
- Επιτροπή Κατανομής Χώρων: Ι. Σεϊμένης
- Επιτροπή Συντονισμού Προμηθειών και Εξοπλισμού: Σ. Συρόπουλος
- Επιτροπή Βιβλιοθήκης: Δ. Τριανταφύλλου
- Επιτροπή Πληροφορικής: Κ. Φραντζή
- Επιτροπή Εξωτερικών Χώρων: Π. Τσάκωνας

2.4.2 Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Τη λειτουργία του Τμήματος διέπει ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Πανεπιστημίου του Αιγαίου (ΦΕΚ 197/2009 – τεύχος Α'). Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τ.Μ.Σ. «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο» λειτουργεί με βάση τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του.

2.4.3 Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το Τμήμα δεν είναι διαρθρωμένο σε Τομείς. Ωστόσο, η λειτουργία τριών θεσμοθετημένων Κατευθύνσεων (Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου, Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών) οδηγεί στην άτυπη λειτουργία τους ως Τομέων για τον συντονισμό θεμάτων διδασκαλίας και έρευνας στα γνωστικά αντικείμενα που διακονούν.

2.5 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (Τ.Μ.Σ.), το οποίο είναι εγκατεστημένο στην πόλη της Ρόδου, είναι το νεότερο από τα τρία Τμήματα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (η λειτουργία του άρχισε κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000).

Είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι το ΤΜΣ στεγάζει τις ποικίλες (ακαδημαϊκές, ερευνητικές, διοικητικές κ.ά.) λειτουργίες του σε διαφορετικούς κτιριακούς χώρους. Η χωροταξική αυτή διάσπαση των δραστηριοτήτων του ΤΜΣ δυσχεραίνει την καθημερινή ακαδημαϊκή και διοικητική του λειτουργία, ενώ σε συμβολικό επίπεδο συντελεί στη μη πρόσληψή του με συνεκτικό τρόπο τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από την τοπική κοινωνία.

Σε ό,τι αφορά τη στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό παρατηρούνται τα εξής:

Ο ρυθμός αύξησης των διορισμένων μελών ΔΕΠ του Τμήματος είναι αργός και δεν βαίνει αναγκαστικά αυξανόμενος, λόγω της κινητικότητας που χαρακτηρίζει το διδακτικό προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τα περιφερειακά προς τα κεντρικά Ιδρύματα. Έτσι, η ακαδημαϊκή χρονιά 2009-10 βρήκε το Τμήμα αποδυναμωμένο ως προς τρία μέλη Δ.Ε.Π. συγκεκριμένης Κατεύθυνσης, γεγονός το οποίο κινδύνεψε να οδηγήσει την Κατεύθυνση αυτή σε αδυναμία λειτουργίας.

Περίπου το ήμισυ των πάγιων αναγκών του Τμήματος σε διδάσκοντες/-ουσες καλύπτεται, κατά συνέπεια, από συμβασιούχους βάσει του ΠΔ 407/80, βάσει των πιστώσεων που η Σύγκλητος του Παν/μίου Αιγαίου εγκρίνει για το Τμήμα. Το γεγονός αυτό, εκτός από το οικονομική επιβάρυνση, δυσχεραίνει τον έγκαιρο προγραμματισμό αναθέσεων διδασκαλίας, το περιεχόμενο των μαθημάτων, την εξεταστική διαδικασία κ.ο.κ., κι αυτό ανεξάρτητα από την πολύ θετική, κατά κανόνα, ανταπόκριση των συμβασιούχων στα διδακτικά καθήκοντα που τους αναθέτει το Τμήμα.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το ειδικό διδακτικό προσωπικό για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών (ΕΕΔΙΠ), δεν επαρκεί για την ικανοποιητική διδασκαλία των «εξωτικών», για τα ελληνικά δεδομένα, γλωσσών της περιοχής (αραβικά, εβραϊκά, τουρκικά), ούτε όμως και για την ακαδημαϊκή διδασκαλία των ευρωπαϊκών γλωσσών. Το ίδιο ισχύει και για το *Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό* (Ε.Τ.Ε.Π.), καθώς μόλις δύο από τα πέντε θεσμοθετημένα και λειτουργούντα Εργαστήρια του Τμήματος διαθέτουν διορισμένα μέλη Ε.Τ.Ε.Π.

Ιδιαίτερα αυξημένες, τέλος, παραμένουν οι ανάγκες του Τμήματος σε *διοικητικό προσωπικό*, ειδικά σε θέσεις ευθύνης (επισημαίνεται ότι από τον Δεκέμβριο του 2007 το Τμήμα εξακολουθεί να παραμένει ακέφαλο όσον αφορά στη θέση του/ης Προϊσταμένου/ης Γραμματείας).

3 Προγράμματα Σπουδών

3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Πρόγραμμα Υποψηφίων Διδασκτόρων του Τ.Μ.Σ.

Στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών προσφέρεται από το 1999 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.) που οδηγεί στη λήψη πτυχίου στις Μεσογειακές Σπουδές με Κατεύθυνση στην Αρχαιολογία ή Γλωσσολογία Ν.Α. Μεσογείου ή Διεθνείς Σχέσεις και Οργανισμούς. Από το 2004 προσφέρεται στο Τμήμα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών που απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στις «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο». Στο ΤΜΣ προσφέρεται η δυνατότητα απόκτησης Διδακτορικού Διπλώματος.

3.1.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.)

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του ΤΜΣ έχει ελάχιστη διάρκεια οκτώ (8) εξαμήνων και διαρθρώνεται σε **Σπουδές Κορμού** και **Σπουδές Κατεύθυνσης**.

Τα δύο πρώτα έτη σπουδών (1^ο – 4^ο εξάμηνο) περιέχουν πρόγραμμα κοινών υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν προσφερόμενων μαθημάτων. Στις Σπουδές Κορμού, τα προσφερόμενα μαθήματα προέρχονται από διαφορετικούς κλάδους, προκειμένου να εδραιωθεί μια πολυπρισματική προσέγγιση της Μεσογείου και των λαών της, ενώ συγχρόνως οι φοιτητές/-τριες εξοικειώνονται με τις τρεις γλώσσες της περιοχής (Αραβικά, Εβραϊκά, Τουρκικά) καθώς και με τους πολιτισμούς της. Η μελέτη, διδασκαλία και έρευνα των ζητημάτων αυτών αποτελεί μοναδικότητα και πρωτοπορία στα ελληνικά πανεπιστήμια.

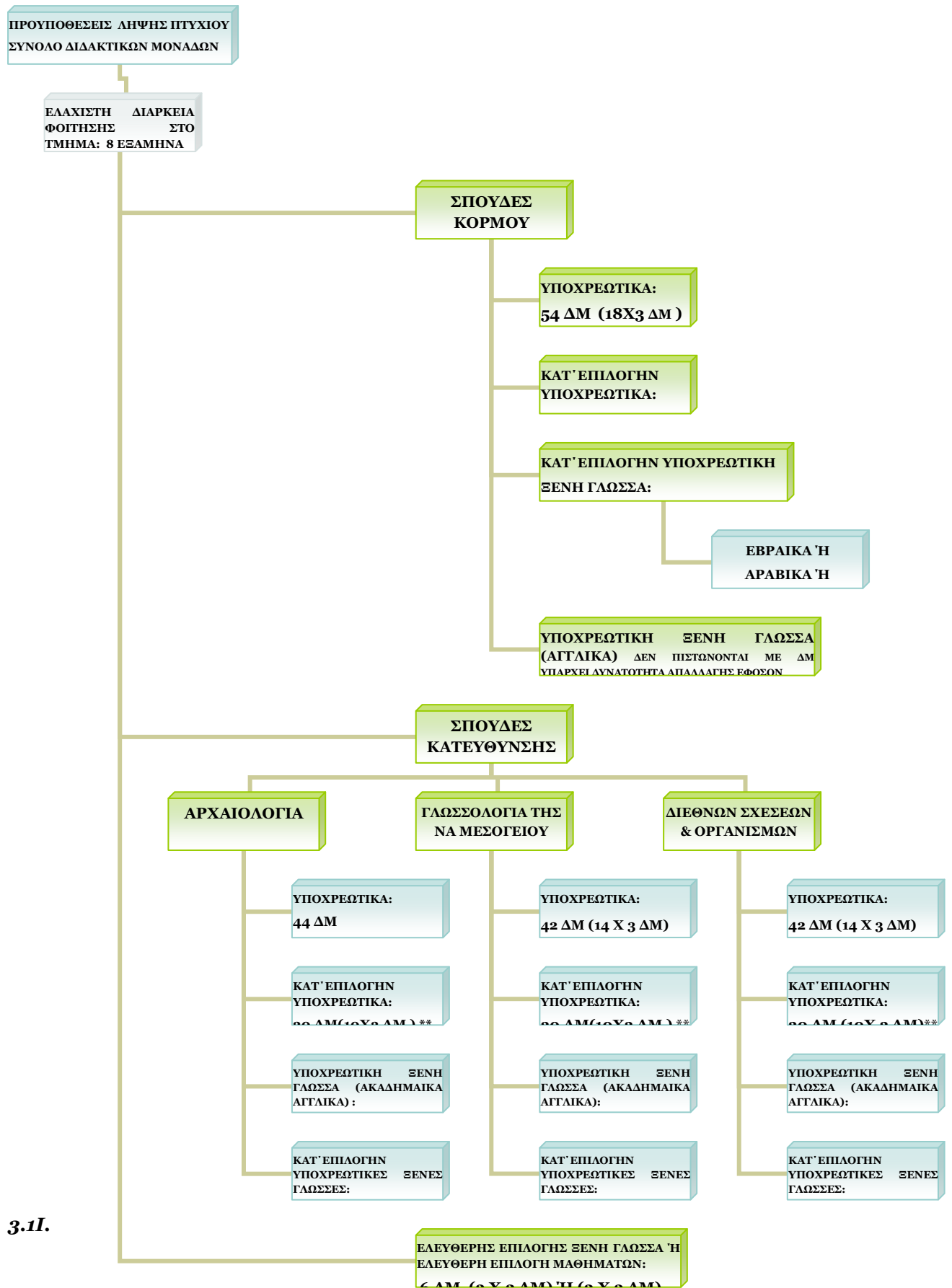
Με την έναρξη του Ε' εξαμήνου σπουδών οι φοιτητές/-τριες επιλέγουν μια από τις τρεις επιστημονικές Κατευθύνσεις που έχουν θεσμοθετηθεί με το Προεδρικό Διάταγμα 360/2001 (ΦΕΚ 244 τ. Α' 22.10.01):

- Αρχαιολογίας
- Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου
- Διεθνών Σχέσεων & Οργανισμών

Στις Σπουδές Κατεύθυνσης παρέχεται στους/στις φοιτητές/-τριες το απαραίτητο σώμα γνώσεων και οι μεθοδολογίες έρευνας των τριών αυτών βασικών επιστημών. Συγχρόνως δίνεται έμφαση σε λιγότερο ανεπτυγμένους τομείς έρευνας και διδασκαλίας στην Ελλάδα, όπως: η Αρχαιομετρία, η Περιβαλλοντική Αρχαιολογία, η Αιγυπτιακή Ιστορία, η Δομή και η Ιστορία της Αραβικής, Εβραϊκής, Ελληνικής και Τουρκικής Γλώσσας, η Γλωσσική Επαφή, η Γλωσσική Ποικιλία και η χρήση των Νέων

Τεχνολογιών στη Γλωσσολογία, ο Ρόλος των Παγκόσμιων και Περιφερειακών Οργανισμών, η Μελέτη Παραδοσιακών Συγκρούσεων καθώς και Σύγχρονων Απειλών και Προκλήσεων Ασφάλειας, η Συγκριτική Ανάλυση της Εξωτερικής Πολιτικής των Αραβικών Κρατών, τα Θεσμικά Σχήματα Συνεργασίας που αναπτύσσονται στην περιοχή (Ευρωμεσογειακή Συνεργασία - Ένωση για τη Μεσόγειο).

Η δομή του Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ. αποτυπώνεται στο **Σχήμα 3.1** που ακολουθεί:

3.11.

3.1.I.1 Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας

3.1.I.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Οι στόχοι του προγράμματος σπουδών αφορούν στο ακαδημαϊκό, εκπαιδευτικό και επαγγελματικό επίπεδο. Οι διαδικασίες ελέγχου σχετίζονται με:

- την ανάδραση των φοιτητών/τριών καθώς και του εκπαιδευτικού προσωπικού ως προς το περιεχόμενο και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος σπουδών,
- την ανταπόκριση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας των φοιτητών/τριών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης,
- την παρακολούθηση της ανέλιξης των αποφοίτων του Τμήματος, σε συνεργασία με τους συλλόγους αποφοίτων,
- την ανταπόκριση και συμμετοχή των αποφοίτων σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών της ημεδαπής και της αλλοδαπής και, τέλος,
- την ανάδραση από την τοπική και την ευρύτερη κοινωνία.

Τα αποτελέσματα των διαδικασιών αυτών αποτελούν αντικείμενο διεξοδικής συζήτησης στην ετήσια Γενική Συνέλευση του Τμήματος που περιλαμβάνει στην Ημερήσια Διάταξη της την έγκριση του προγράμματος σπουδών για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Επιθυμία του Τμήματος είναι να συστηματοποιήσει περισσότερο τις διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης του Π.Π.Σ. στους στόχους του όσο και στις ανάγκες της κοινωνίας, προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του.

3.1.I.1.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Το Πρόγραμμα Σπουδών αξιολογείται και εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών σε ετήσια βάση. Η αναθεώρηση του προγράμματος αποφασίζεται και πραγματοποιείται κάθε χρόνο με βάση τα δεδομένα από τις διαδικασίες ελέγχου που περιγράφηκαν παραπάνω, με σκοπό τη συνεχή ενημέρωση, βελτίωση και εναρμόνισή τους στο πνεύμα των ευρύτερων διεθνών και εθνικών επιστημονικών, τεχνολογικών και κοινωνικό-οικονομικών εξελίξεων. Οι οποιοσδήποτε σημαντικές αλλαγές στο Π.Π.Σ. γίνονται έπειτα από ενδελεχή μελέτη όλων των παραμέτρων που αφορούν στις στρατηγικές ανάπτυξης του Τμήματος.

Την ακαδημαϊκή χρονιά 2003-04 το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (έχοντας ολοκληρώσει το 2002-03 τον πρώτο πλήρη κύκλο σπουδών (8 εξάμηνα) και έχοντας τους/τις πρώτους/ες αποφοίτους του), προχώρησε σε ριζικό ανασχεδιασμό του Π.Π.Σ., στη βάση των εμπειριών από την 4χρονη λειτουργία του, σε συνδυασμό με την εμπειρία από τη λειτουργία από το 2001-2 των τριών θεσμοθετημένων κατευθύνσεων του Τμήματος (Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών, Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου, Αρχαιολογίας), για την καλύτερη ερευνητική και επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του στην αγορά εργασίας μέσω της οργανικής σύνδεσης των σπουδών με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

Μετά την ολοκλήρωση του έργου «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ», στο Τ.Μ.Σ. συνεχίζει να λειτουργεί μικτή Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Διδασκόντων/ουσών και φοιτητών/τριών), η οποία συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και εισηγείται αλλαγές ενόψει της ψήφισης του Π.Π.Σ. για την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.

3.1.1.1.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Έως το ακαδημαϊκό έτος 2007-08 το Πρόγραμμα Σπουδών κυκλοφορούσε σε έντυπη μορφή. Στη συνέχεια και έως σήμερα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος με τις απαραίτητες τροποποιήσεις

Βλ. <http://www.mediterraneanstudies.gr/tms/department/studiesguide.php>

Επίσης για την ευρύτερη δημοσιοποίηση του Π.Π.Σ.:

- οργανώνονται ενημερωτικές Ημερίδες στην έδρα του Τμήματος αλλά και κεντρικά στην Αθήνα
- αποστέλλεται έντυπο ενημερωτικό υλικό σε διάφορους φορείς (γραφεία Β'θμιας Εκπαίδευσης, σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της αλλοδαπής, σε επιμελητήρια, οργανισμούς, εταιρείες κ.α.)

Σημαντικό ρόλο στη δημοσιοποίηση του Π.Π.Σ. διαδραματίζουν και οι απόφοιτοι/ες του Τμήματος μέσα από τους συλλόγους και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (WEB 2) που έχουν συστήσει.

Ιδιαίτερα θετικό ρόλο στη δημοσιοποίηση του Π.Π.Σ. στο εξωτερικό παίζει και η επιτυχής συμμετοχή του Τμήματος στα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών ERASMUS.

3.1.1.1.4 Υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων; Πώς χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματά της;

Η διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων δεν είναι όσο αποτελεσματική θα θέλαμε να είναι.

Σημαντικός υπήρξε ο ρόλος του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη γενικότερη προσπάθεια των αποφοίτων για αναζήτηση είτε επαγγελματικών ευκαιριών είτε δυνατοτήτων συνέχισης των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Όμως λόγω ολοκλήρωσης του χρηματοδοτούμενου προγράμματος, το Γραφείο Διασύνδεσης αδυνατεί να λειτουργήσει.

Η σύνδεση με τους/τις απόφοιτους φοιτητές/τριες του Τμήματος επιτυγχάνεται κυρίως μέσω των ομάδων αποφοίτων φοιτητών/τριών, οι οποίες διατηρούν στενούς δεσμούς με το Τμήμα.

3.1.1.2 Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1.2.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού/ κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

Ενδεικτικά, για το ακαδημαϊκό έτος 2009-10, επί συνόλου **162** προσφερόμενων μαθημάτων (βλ. **Πίνακα 3.1.1.2.1** στο Παράρτημα του Κεφ. 3), με τίτλους και κατηγοριοποίηση μαθημάτων, διδακτικές μονάδες και μονάδες ECTS, αριθμό διδασκόντων/ουσών), το Π.Π.Σ. διαρθρώνεται με τον ακόλουθο τρόπο:

Σπουδές Κορμού (1^ο -4^ο εξάμηνο)

- **37** προσφερόμενα μαθήματα (υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν) κορμού, δηλαδή **22,98 %** στο σύνολο των μαθημάτων, από τα οποία οι φοιτητές/τριες πρέπει να περάσουν με επιτυχία **18** υποχρεωτικά και **8** κατ' επιλογήν,
- **12** προσφερόμενα μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικών ξένων γλωσσών (Αραβικά ή Εβραϊκά ή Τουρκικά), από τα οποία οι φοιτητές/τριες πρέπει να περάσουν με επιτυχία τα **4** που αντιστοιχούν στη γλώσσα επιλογής τους,
- **4** μαθήματα υποχρεωτικής ξένης γλώσσας (Αγγλικά), τα οποία οι φοιτητές/τριες πρέπει να περάσουν με επιτυχία εφόσον δεν έχουν απαλλαγεί,
- **4** μαθήματα ξένης γλώσσας ελεύθερης επιλογής (Γαλλικά), τα οποία προσμετρώνται ως ελεύθερης επιλογής εφόσον ολοκληρωθούν επιτυχώς.

Σπουδές Κατεύθυνσης (5^ο -8^ο εξάμηνο)

- **32** μαθήματα (υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν) Κατεύθυνσης ανά Κατεύθυνση (σύνολο: **96** μαθήματα) (δηλαδή 59,63%) από τα οποία οι φοιτητές/τριες πρέπει να περάσουν με επιτυχία **14** υποχρεωτικά και **10** κατ' επιλογήν,
- **6** μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικών ξένων γλωσσών (Αραβικά ή Εβραϊκά ή Τουρκικά), από τα οποία οι φοιτητές/τριες πρέπει να περάσουν με επιτυχία τα **2** που αντιστοιχούν στη γλώσσα επιλογής τους,
- **2** μαθήματα υποχρεωτικής ξένης γλώσσας (Αγγλικά), από τα οποία το ένα («Ακαδημαϊκά Αγγλικά») είναι υποχρεωτικό για όλους/ες ανεξαιρέτως τους/τις φοιτητές/τριες και
- **2** μαθήματα ξένης γλώσσας ελεύθερης επιλογής (Γαλλικά), τα οποία προσμετρώνται ως ελεύθερης επιλογής εφόσον ολοκληρωθούν επιτυχώς.

3.1.1.2.2 Πόσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται ;

Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις λήψης πτυχίου του Τ.Μ.Σ. (Απόφαση Γ.Σ. 6^η /04.06.2002), προβλέπονται **6** διδακτικές μονάδες ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής, τα οποία οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα στο σύνολο των προσφερόμενων υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων Κορμού ή Κατεύθυνσης (των Γαλλικών συμπεριλαμβανομένων) είτε του Τ.Μ.Σ., είτε κάποιου άλλου Τμήματος εάν υπάρχει σχετική ανάθεση διδασκαλίας.

3.1.1.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων/ μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής/ μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Ενδεικτικά για το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 το Π.Π.Σ. διαρθρώνεται με τον ακόλουθο τρόπο (βλ.Πίνακα **3.1.1.2.3**):

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.1.2.3

Ποσοστό υποχρεωτικών μαθημάτων / υποχρεωτικής επιλογής / ελεύθερης επιλογής

Σπουδές Κορμού					
Υποχρεωτικά	18/162	11,11%			
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	19/162	11,73%			
Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικές Ξένες	12/162	7,40%	Ανά Ξένη Γλώσσα	4/162	2,47%

Γλώσσες					
Υποχρεωτική Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά)	4/162	2,47%			
Ελεύθερης Επιλογής Ξένη Γλώσσα (Γαλλικά)	4/162	2,47%			
Σπουδές Κατεύθυνσης					
Υποχρεωτικά	42/162	25,93%	Ανά Κατεύθυνση	14/162	8,64%
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	39/162	24,07%	Ανά Κατεύθυνση	13/162	8,07%
Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικές Ξένες Γλώσσες	6/162	3,70%	Ανά Ξένη Γλώσσα	2/162	1,23%
Υποχρεωτική Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά)	2/162	1,23%			
Ελεύθερης Επιλογής Ξένη Γλώσσα (Γαλλικά)	2/162	1,23%			

3.1.1.2.4 Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων;

Σ το Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ. δεν ακολουθούνται οι παραπάνω διακρίσεις.

3.1.1.2.5 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Στο Τμήμα τα υποχρεωτικά μαθήματα που διδάσκονται είναι κατά βάση θεωρητικά και εμπεριέχουν ασκήσεις/εφαρμογές. Τα κατ' επιλογήν μαθήματα είναι κυρίως σεμιναριακού χαρακτήρα με έμφαση στις μεθοδολογίες έρευνας. Δύο μαθήματα στην Κατεύθυνση Αρχαιολογίας φέρουν τον τίτλο του Εργαστηρίου (Εργαστήριο Αρχαιομετρίας και Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας) τα οποία διδάσκονται 3 ώρες θεωρητικώς και 2 ώρες με εργαστηριακές ασκήσεις.

3.1.1.2.6 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Παρατηρείται επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Οι διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος αποφασίζουν από κοινού και μετά από απόφαση της Γ.Σ. για την ύλη των μαθημάτων και την κατανομή της ώστε να καλύπτει πλήρως τις διδακτικές ανάγκες.

Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας του Τ.Μ.Σ. με τις τρεις Κατευθύνσεις της Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας και Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών, απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και συνεργασία των μελών Δ.Ε.Π., ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις μαθημάτων.

Τα μέλη Δ.Ε.Π. των τριών κατευθύνσεων συνεδριάζουν ξεχωριστά για τη διαμόρφωση των μαθημάτων, ώστε να μην παρατηρούνται κενά ύλης, τουλάχιστον σε θεματικό επίπεδο. Η τελική απόφαση αυτής της διαμόρφωσης λαμβάνεται από τη Γ.Σ. του Τ.Μ.Σ..

Η έκταση της ύλης είναι αρκετά ορθολογική, γεγονός που κρίνεται όχι μόνο με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε κατεύθυνσης, αλλά συγκρίνοντας τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος με ανάλογους Οδηγούς Σπουδών Πανεπιστημιακών Τμημάτων από άλλα ιδρύματα της ημεδαπής και του εξωτερικού, όπου θεραπεύονται παρόμοια αντικείμενα.

Η αναπροσαρμογή των μαθημάτων πραγματοποιείται μέσω των Γ.Σ. και των επιμέρους αποφάσεων των τριών κατευθύνσεων. Αυτό είναι επιτακτικής σημασίας για ένα Τμήμα όπως το Τ.Μ.Σ., καθώς και οι τρεις κατευθύνσεις θεραπεύουν αντικείμενα που απαιτούν διαρκή επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της διδακτικής ύλης (επί παραδείγματι, τα μαθήματα των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών λαμβάνουν διαρκώς υπόψη τις πολιτικές και διπλωματικές εξελίξεις και προσαρμόζονται ανάλογα). Το ίδιο συμβαίνει, δίχως την ίδια πίεση, όσον αφορά στα μαθήματα της Γλωσσολογίας και της Αρχαιολογίας, καθώς προσαρμόζονται διαρκώς στο πρόγραμμα σπουδών νέες εξελίξεις στις φυσικές επιστήμες στην Αρχαιογνωσία, πορίσματα από γλωσσολογικές έρευνες, αποτελέσματα συνεδρίων και ερευνητικών προγραμμάτων.

3.1.1.2.7 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι; Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων που εντάσσονται στο σύστημα;

Σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων εφαρμόζεται μόνο σε ό,τι αφορά τις υποχρεωτικές ξένες γλώσσες που διδάσκονται στο Τμήμα. Συγκεκριμένα για την Αγγλική που διδάσκεται ως υποχρεωτική, αλλά και για τα Αραβικά, τα Εβραϊκά και τα Τουρκικά που διδάσκονται ως υποχρεωτικές γλώσσες μετά από επιλογή, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν συμπληρώσει επιτυχώς τουλάχιστον ένα εξάμηνο

σπουδών στη γλώσσα ώστε να έχουν το δικαίωμα να δηλώσουν και να παρακολουθήσουν τα επίπεδα του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Εξαιρούνται οι φοιτητές/τριες, οι οποίοι/ες έχουν συμπληρώσει το όγδοο εξάμηνο σπουδών τους και στους οποίους δίνεται η δυνατότητα να δηλώσουν και τα έξι επίπεδα ξένης γλώσσας κατά το χειμερινό εξάμηνο σπουδών του επόμενου ακαδημαϊκού έτους ή τα τρία επίπεδα κατά το εαρινό εξάμηνο.

Το σύστημα των προαπαιτούμενων επιπέδων στην ξένη γλώσσα εφαρμόστηκε από την αρχή λειτουργίας του Τμήματος, για να μπορούν οι φοιτητές/τριες να παρακολουθούν την ξένη γλώσσα εξελικτικά και να την αφομοιώνουν καλύτερα. Η ρύθμιση αυτή επιτρέπει επίσης την πιο ομοιογενή σύνθεση των επιπέδων και άρα την αποτελεσματικότερη διδασκαλία της ξένης γλώσσας.

3.1.1.2.8 Πόσα μαθήματα προσφέρονται από άλλα και πόσα σε άλλα προγράμματα σπουδών; Ποια είναι αυτά;

Η προσφορά μαθημάτων από άλλα και σε άλλα προγράμματα σπουδών δεν είναι συστηματική. Γίνεται κατά περίπτωση ανάλογα με το ενδιαφέρον που εκφράζουν φοιτητές/τριες του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων αντίστοιχα. Μόνο το κατ' επιλογήν μάθημα «Φύλο και Γλώσσα-Επικοινωνία», που διδάσκεται από διδάσκοντες/ουσες του Τ.Μ.Σ., προσφέρεται από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 έως σήμερα οριζόντια και εξ' αποστάσεως και σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

3.1.1.2.9 Ποιες ξένες γλώσσες διδάσκονται στο Τμήμα; Είναι υποχρεωτικά τα σχετικά μαθήματα;

Λόγω της έμφασης του Τμήματος στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, διδάσκονται ως υποχρεωτικές μετά από επιλογή, οι εξής γλώσσες της περιοχής: Αραβικά, Εβραϊκά, Τουρκικά. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να συμπληρώσουν έξι εξάμηνα σπουδών σε μία τουλάχιστον εκ των τριών γλωσσών. Έχουν ωστόσο το δικαίωμα να παρακολουθούν μαθήματα σε περισσότερες από μία γλώσσες, κατοχυρώνοντας αυτά τα μαθήματα ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Και οι τρεις γλώσσες διδάσκονται 5 ώρες εβδομαδιαίως.

Τα Αγγλικά διδάσκονται ως υποχρεωτική γλώσσα. Προσφέρονται έξι (6) επίπεδα αγγλικής γλώσσας, εκ των οποίων τα πρώτα πέντε διδάσκονται σε 2ωρη βάση εβδομαδιαίως για όσους/ες φοιτητές/τριες δεν διαθέτουν πιστοποιητικά γλωσσομάθειας. Το έκτο και τελευταίο επίπεδο, τα Ακαδημαϊκά Αγγλικά διδάσκεται σε τριώρη βάση, και αφορά την επιστημονική ορολογία.

Το Τμήμα προσφέρει επίσης μαθήματα ευρωπαϊκών γλωσσών (Γαλλικά, Ιταλικά, Ισπανικά), ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Καθώς ούτε το Τμήμα αλλά ούτε και η Σχολή διαθέτουν μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. για την διδασκαλία των γλωσσών αυτών, η πρόβλεψη για προσφορά έξι επιπέδων ανά ευρωπαϊκή γλώσσα με δίωρη διδασκαλία είναι σε άμεση συνάρτηση με την ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων για συμβάσεις ή τη δυνατότητα διάθεσης διδασκόντων/ουσών από Πρεσβείες και διάφορα Μορφωτικά Ινστιτούτα. Έτσι, μαθήματα ισπανικής γλώσσας δεν έχουν προσφερθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04, τα μαθήματα ιταλικής γλώσσας δεν προσφέρθηκαν κατά τα έτη 2008-2009 και 2009-2010, ενώ τα Γαλλικά δεν προσφέρθηκαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009- κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται και πάλι έπειτα από ανάθεση σε συμβασιούχο διδάσκοντα του ΠΤΔΕ.

3.1.1.3 Το εξεταστικό σύστημα

3.1.1.3.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης των φοιτητών/τριών.

Ειδικότερα, μετά την υλοποίηση του Έργου «Αναμόρφωση του Π.Π.Σ.» (από την ακαδημαϊκή χρονιά 2003-2004 έως το τέλος του 2008) και παράλληλα με τους νέους τρόπους διδασκαλίας που υιοθετήθηκαν, εφαρμόζονται εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης που δεν εξαντλούνται στην τελική γραπτή εξέταση. Έχουν εισαχθεί ενδιάμεσοι τρόποι αξιολόγησης όπως ατομικές/ομαδικές εργασίες που αντιστοιχούν σε μέρος του τελικού βαθμού, συμπλήρωση Portfolio δραστηριοτήτων ή δραστηριοτήτων εμπέδωσης που βαθμολογούνται βελτιωτικά ή απαλλακτικά σε σχέση με τον τελικό βαθμό κ.ά.

Στα εργαστηριακά μαθήματα, η εξέταση περιλαμβάνει εκθέσεις εργαστηριακών ασκήσεων ενώ στα σεμιναριακά κατ' επιλογήν μαθήματα η αξιολόγηση γίνεται με projects, έρευνες πεδίου, παρουσιάσεις άρθρων κ.λ.π.

Οι άλλοι τρόποι αξιολόγησης οι οποίοι ποικίλουν ανάλογα με το μάθημα, περιλαμβάνουν εκθέσεις και αφορούν τα δύο εργαστηριακά μαθήματα της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας.

3.1.I.3.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Έπειτα από την ανάρτηση των αποτελεσμάτων στη Γραμματεία του Τμήματος, οι φοιτητές/τριες μπορούν να ζητήσουν από τον/την διδάσκοντα/ουσα το γραπτό ή την εργασία τους και να συζητήσουν μαζί τον τρόπο αξιολόγησής της.

Στις προφορικές εξετάσεις εξετάζονται περισσότεροι των δυο φοιτητών/τριών κάθε φορά.

Ειδικά για τη βαθμολόγηση των πτυχιακών εργασιών, η αξιολόγηση γίνεται από τριμελή επιτροπή που εξετάζει, παρουσία συναδέλφων και φοιτητών/τριών, τις εργασίες σε δημόσια παρουσίαση και καταθέτει εγγράφως τη βαθμολογία.

3.1.I.3.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Δεν υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία. Πιθανά προβλήματα με την εξεταστική διαδικασία έρχονται ως θέμα συζήτησης στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, ωστόσο οι περιπτώσεις αυτές είναι πολύ περιορισμένες.

3.1.I.3.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;

Η διαδικασία ανάθεσης πτυχιακών εργασιών στο Τμήμα γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία:

- οι ενδιαφερόμενοι/ες φοιτητές/τριες υποβάλλουν αίτηση από το τέλος της εξεταστικής περιόδου του Σεπτεμβρίου μέχρι τις 30 Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους,
- η επιλογή των φοιτητών/τριών από τους/τις διδάσκοντες/ουσες ολοκληρώνεται μέχρι τις 30 Νοεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους,
- οι αναθέσεις πτυχιακών εργασιών και η σύνθεση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής ανακοινώνονται και επικυρώνονται στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή των φοιτητών/τριών είναι:

- το διάγραμμα (προσχέδιο) της πτυχιακής εργασίας που θα εκπονήσει ο/η φοιτητής/τρια και γενικότερα η συνέντευξή του με τον/την διδάσκοντα/ουσα,

- ο αριθμός των μαθημάτων της Κατεύθυνσης που έχει περάσει ο/η φοιτητής/τρια, σε συνδυασμό με το βαθμό του/της,
- η επιτυχής εξέταση στο μάθημα των «Ακαδημαϊκών Αγγλικών»
- η εκπόνηση εργασιών σε άλλα μαθήματα και η συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας σε ερευνητικά προγράμματα.

Σε ό,τι αφορά την παρουσίαση και εξέταση των πτυχιακών εργασιών, γίνεται δημόσια έπειτα από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης, όπου προσδιορίζεται ο χρόνος και ο τόπος της υποστήριξης, στον Πίνακα Ανακοινώσεων της Γραμματείας του Τμήματος. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της υποστήριξης, η πτυχιακή εργασία κατατίθεται στη βιβλιοθήκη.

3.1.1.3.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες;

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των πτυχιακών εργασιών, στον Εσωτερικό Κανονισμό πτυχιακών εργασιών (4^η/28.01.2004 Γ.Σ.) προβλέπονται τα ακόλουθα:

- ο αριθμός των φοιτητών/ τριών ανά διδάσκοντα να ανέρχεται το πολύ στους 15,
- το θέμα της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να βρίσκεται σε συνάφεια με τα διδακτικά καθήκοντα και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του/της διδάσκοντα/ουσας,
- να μην δίνεται το ίδιο θέμα από τον/την ίδιο/α διδάσκοντα/ουσα την ίδια χρονιά.

3.1.1.4 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1.4.1 Έχετε καλέσει να συμμετάσχουν στη διδασκαλία των μαθημάτων σας διδάσκοντες από το εξωτερικό; Αν ναι, σε ποιο μάθημα και σε τι ποσοστό της διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος συμμετείχαν;

Στο Τμήμα έχει κληθεί να συμμετάσχει στη διδασκαλία μαθημάτων μικρός αριθμός διδασκόντων/ουσών από το εξωτερικό λόγω του αυξημένου κόστους μετακίνησής τους.

Στην Κατεύθυνση Αρχαιολογίας έχουν κληθεί οι ο ακαδημαϊκός κ. Koslowski, από την Πολωνία, ο Δρ Blomberg, αρχαιολόγος από τη Σουηδία. Διδάσκοντες/ουσες από το εξωτερικό έχουν συμμετάσχει επανειλημμένα και σε μαθήματα της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας.

Δεν έχει αξιοποιηθεί η δυνατότητα ανταλλαγής διδακτικού προσωπικού μέσω Erasmus. Το Τμήμα ωστόσο έχει αποφασίσει να προχωρήσει στη διεύρυνση ήδη υπάρχουσών συμβάσεων με άλλα Πανεπιστήμια και στην υπογραφή νέων συμβάσεων που να εμπεριέχουν μετακινήσεις διδακτικού προσωπικού.

3.1.I.4.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Υπάρχει ενεργός συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών μέσω διατμηματικών ανταλλαγών με το πρόγραμμα ERASMUS από Ιδρύματα του εξωτερικού ή με κρατικές υποτροφίες διδασκόντων του ΙΚΥ. Το ποσοστό είναι της τάξης του 1%-2%, ανάλογα με το έτος.

Στο Τμήμα φοιτούν, επίσης φοιτητές/τριες που εμπíπτουν στην κατηγορία των παλινοστούντων (ποσοστό 1%).

3.1.I.4.3 Πόσα και ποια μαθήματά σας στα πλαίσια του Π.Π.Σ. διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα; Παρέχεται άλλου είδους διδασκαλία/βοήθημα π.χ. κατ' ιδίαν σεμινάρια, ξένη βιβλιογραφία, κλπ., για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών φοιτητών;

Στο μεγαλύτερο μέρος των μαθημάτων του Π.Π.Σ. παρέχεται διδασκαλία/βοήθημα για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών φοιτητών/τριών, όπως π.χ. κατ' ιδίαν σεμινάρια, παράδοση εργασιών σε ξένη γλώσσα, ξένη βιβλιογραφία, κλπ. Κανένα μάθημα του Π.Π.Σ. δεν διδάσκεται εξ' ολοκλήρου σε ξένη γλώσσα.

3.1.I.4.4 Σε πόσα (και ποια) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών συμμετέχει το Τμήμα;

Σε ένα, στο ERASMUS LLP.

Το Τμήμα συμμετέχει ακόμη στο πρόγραμμα «Paideia: Study Abroad at the University of the Aegean», που διοργανώνεται από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών Paideia, στο campus του Πανεπιστημίου του Connecticut. Φοιτητές/τριες από πανεπιστημιακά ιδρύματα ολόκληρης της Αμερικής παρακολουθούν εξαμηνιαία μαθήματα που προσφέρονται στα Αγγλικά αποκλειστικά και μεταφέρουν credits στα Πανεπιστήμιά τους.

3.1.I.4.5 Υπάρχουν συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού; Ποιες;

Συνολικά το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει συνάψει συμφωνίες με 93 Τμήματα ή Σχολές από 20 Ευρωπαϊκά Ιδρύματα ή από άλλες, συνδεδεμένες με το Πρόγραμμα ERASMUS, χώρες (βλ. Πίνακα 3.1.I.4.5 στο Παράρτημα του Κεφ. 3).

Τα προγράμματα σπουδών από τα οποία μπορούν οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών να επιλέγουν μαθήματα, σχετίζονται με τις Ευρωπαϊκές σπουδές, την επιστήμη της Γλωσσολογίας, την Εκπαίδευση και τη Διδακτική, την Αρχαιολογία και τις αρχαιολογικές ανασκαφές.

3.1.I.4.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Όχι ακόμη.

3.1.I.4.7 Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS);

Σύμφωνα με την Απόφαση της Γ.Σ. 1^η/08.06.2004 και ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Erasmus του Τμήματος, το σύνολο των μαθημάτων του Π.Π.Σ. έχει μετατραπεί στη κλίμακα διδακτικών μονάδων ECTS με βάση τις υποδείξεις της Επιτροπής Erasmus του Ιδρύματος. Βλέπε σχετικά Πίνακα 3.1.I.4.7 στο Παράρτημα του Κεφ. 3.

3.1.I.4.8 Υπάρχουν και διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του ECTS;

Οι πληροφορίες σχετικά με το σύστημα ECTS περιλαμβάνονται στον οδηγό σπουδών του Τμήματος.

3.1.I.5 Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών

3.1.I.5.1 Υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η Πρακτική Άσκηση για όλους τους φοιτητές;

Η Πρακτική Άσκηση (Π.Α.) αποτελεί σημαντική δραστηριότητα του Τμήματος, καθώς είναι ένας τρόπος σύνδεσης της θεωρίας με την πράξη που συμβάλλει τόσο στην καλύτερη αξιοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν οι

φοιτητές/-τριες κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, όσο και στην ευκολότερη και επωφελέστερη ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών υλοποίησε τα παρακάτω προγράμματα:

- Πρακτική Άσκηση μέσω ειδικής δράσης με χρηματοδότηση του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ 2005-2008.

Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αποτελούνταν από τον κ. Α. Σάμψων (επιστημονικό υπεύθυνο), τον κ. Π. Τσάκωνα και την κ. Ε. Καραντζόλα (Απόφαση Γ.Σ. 6^η/19.1.2005).

- Πρακτική Άσκηση μέσω ειδικής δράσης με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αποτελείται από τον Ι. Σεϊμένη (επιστημονικό υπεύθυνο), την κ. Ε. Καραντζόλα και τον κ. Ε. Στεφανάκη (Απόφαση Γ.Σ. 9^η/1.4.2009).

Το 2005 στα πλαίσια του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ) ξεκίνησε με επιτυχία η διαδικασία πρακτικής άσκησης με επωφελούμενους/ες φοιτητές/-τριες σε συνεργαζόμενους φορείς ανά κατεύθυνση ως εξής:

- Για την Κατεύθυνση **«Αρχαιολογίας»**, υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης στους αρχαιολογικούς χώρους της Ικαρίας με συνεργασία της Εταιρείας Ικαριακών Μελετών και στον αρχαιολογικό χώρο του Γυαλιού Νισύρου με την υποστήριξη της ΑΕ ΛΑΒΑ.
- Για την Κατεύθυνση **«Γλωσσολογία της Νοτιο-Ανατολικής Μεσογείου»** υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, στο Γραφείο Κριαρά, στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, στο Ιστορικό Λεξικό της Ακαδημίας Αθηνών και στο Ιστορικό και Παλαιογραφικό Αρχείο του ΜΙΕΤ (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης).
- Για την Κατεύθυνση **«Διεθνείς Σχέσεις και Οργανισμοί»**, υλοποίηση πρακτικής άσκησης στο Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, στο Κέντρο Ανάλυσης και Σχεδιασμού του Υπουργείου Εξωτερικών, σε διάφορες Διευθύνσεις του Υπουργείου των Εξωτερικών (Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, Διεύθυνση Εθιμοτυπίας, Διεύθυνση Μορφωτικών Υποθέσεων κ.ά.) και στη Βουλή των Ελλήνων.

Και για τις τρεις κατευθύνσεις, η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/-τριών έγινε κατά τη διάρκεια του 7^{ου} και του 8^{ου} εξαμήνου σπουδών γύρω από την περίοδο των αργιών των Χριστουγέννων και του Πάσχα καθώς και κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών μετά την ολοκλήρωση της εξεταστικής περιόδου του Ιουνίου, έτσι ώστε να μην παρεμποδίζονται οι φοιτητές/τριες από την παρακολούθηση των μαθημάτων

τους. Ο αριθμός των φοιτητών/-τριών που έλαβαν μέρος στο πλαίσιο του προγράμματος «Πρακτική Άσκηση» και τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής τους αναλύονται στον παρακάτω Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.1.5.1
Αριθμός φοιτητών/τριών που πραγματοποίησαν Πρακτική Άσκηση ανά Κατεύθυνση
(20-05-2008)

Έτος	Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών		Κατεύθυνση Γλωσσολογίας της Νοτιο-Ανατολικής Μεσογείου		Κατεύθυνση Αρχαιολογίας		Σύνολο Φοιτητών/-τριών
	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2008	4	22,22%	4	22,22%	10	55,55%	18
2007	4	14,81%	10	37,03%	13	48,15%	27
2006	2	6,45%	11	35,48%	18	58,06%	31
2005	-	-	2	13,33%	13	86,66%	15
Σύνολο φοιτητών /-τριών	10		27		54		91

Με την υλοποίηση του παραπάνω Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης επιτεύχθηκε ουσιαστική σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις απαιτήσεις-ανάγκες του εξωτερικού περιβάλλοντος (επιχειρησιακού και μη) μέσα από μια διαδικασία ανάδρασης, ενώ διευρύνθηκαν και διατηρήθηκαν σχέσεις συνεργασίας με φορείς της αγοράς εργασίας.

Στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών ο θεσμός της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/τριών, δεν είναι υποχρεωτικός για το σύνολο των φοιτητών/τριών.

Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ) (Δεκέμβριος 2008) συνέχισε να υπάρχει άτυπα η δυνατότητα πρακτική άσκησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος, ανάλογα με την διαθεσιμότητα των συνεργαζόμενων φορέων π.χ στη Βουλή των Ελλήνων με την οικονομική κάλυψη των δαπανών από τη Βουλή ή αμισθί στο Λεξικό της Ακαδημίας Αθηνών, στο Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου κ.α.

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2009-10 κατατέθηκε και εγκρίθηκε νέο πρόγραμμα με τίτλο «Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου», το οποίο προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί έως στις 30-9-2012. Η Πρακτική Άσκηση μέσω του νέου εγκεκριμένου προγράμματος ανά κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί στους παρακάτω φορείς:

- Για την Κατεύθυνση «**Αρχαιολογίας**», υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης στην ΚΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, στο Αρχαιολογικό

Ινστιτούτο Αιγαιακών Σπουδών, στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών, στην περιοχή Κυμισάλα Αταβύρου στη Ρόδο με την υποστήριξη του Δήμου Αταβύρου, στην Ικαρία με τη συνεργασία της Εταιρείας Ικαριακών Μελετών, στο Σπήλαιο Σαρακηνού Βοιωτίας με την υποστήριξη του Πολιτιστικού Συλλόγου Ακραιφνίων.

- Για την Κατεύθυνση «**Γλωσσολογία Νοτιο-Ανατολικής Μεσογείου**» υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας- Αρχείο Κριαρά στη Θεσσαλονίκη, στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, στο Ιστορικό Λεξικό της Ακαδημίας Αθηνών, στο Ιστορικό και Παλαιογραφικό Αρχείο του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τράπεζας, στο Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου, στο Διεθνές Κέντρο Συγγραφέων και Μεταφραστών στη Ρόδο καθώς και στο Εργαστήριο Γλωσσολογίας Ν.Α. Μεσογείου του Τμήματος.
- Για την Κατεύθυνση «**Διεθνείς Σχέσεις και Οργανισμοί**» υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης στο Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, σε Διευθύνσεις του Υπουργείου Εξωτερικών, στη Βουλή των Ελλήνων, στο Διεθνές Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών Ευξείνου Πόντου (ΔΙΚΕΜΕΠ), στο Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών και στο Επιμελητήριο Δωδεκανήσου.

Κύριος σκοπός και του νέου Π.Π.Σ. είναι η επαφή των φοιτητών/τριών του Τ.Μ.Σ. με εργασιακούς χώρους που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα που αποτελούν αντικείμενο διδασκαλίας και έρευνας στο Τμήμα. Ως τρόπος σύνδεσης της θεωρίας και της πράξης, η Π.Α. συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση σε επαγγελματικό επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτούν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, στην ευκολότερη και επωφελέστερη ένταξη των αποφοίτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και κατάρτισης στο παραγωγικό σύστημα της χώρας, καθώς και στη δημιουργία ενός διαύλου αμφίδρομης μετάδοσης των πληροφοριών μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των φορέων απασχόλησης.

3.1.1.5.2 Αν η Πρακτική Άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, ποιο ποσοστό των φοιτητών την επιλέγει; Πώς κινητοποιείται το ενδιαφέρον των φοιτητών;

Δεν μπορεί να υπολογιστεί το ακριβές ποσοστό, σ' αυτή τη φάση, καθώς η καταγραφή των φοιτητών/τριών που επιλέγουν την πρακτική άσκηση στο τεχνικό δελτίο του έργου γίνεται ανά ημερολογιακό και όχι ανά ακαδημαϊκό έτος. Υπολογίζεται ότι κατά την περίοδο υλοποίησης των δύο Προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε στο 4-5%.

Δεδομένου ότι στο Τ.Μ.Σ. η Πρακτική Άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών καλλιεργείται στο Τμήμα τόσο μέσα από τις δράσεις της

εκάστοτε Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης, όπως αυτές εγκρίνονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, όσο και αυτές που προβλέπονται στο αντίστοιχο χρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης.

Προκειμένου να κινητοποιηθεί περαιτέρω το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών, διδάσκοντες/ουσες από κάθε κατεύθυνση οργανώνουν περιοδικές συναντήσεις στις οποίες παρουσιάζουν τα οφέλη από την υλοποίηση πρακτικής άσκησης. Κατά τις συναντήσεις αυτές, φοιτητές/τριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα παρουσιάζουν την εμπειρία τους στους/στις συμφοιτητές/τριες τους.

3.1.1.5.3 Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η Πρακτική Άσκηση είναι υποχρεωτική;

Δεν είναι υποχρεωτική η Πρακτική Άσκηση στο Τ.Μ.Σ.

3.1.1.5.4 Πώς έχει οργανωθεί η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποια είναι η διάρκειά της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;

Η Επιτροπή της Πρακτικής Άσκησης λειτουργεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος (9^η/1.4.2009) για τη διάρκεια του έργου, ενώ η γραμματειακή υποστήριξη γίνεται από συνεργάτη/ίδα όπως προβλέπεται από το εκάστοτε εγκεκριμένο πρόγραμμα.

Η διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης είναι από ένα έως δύο (το μέγιστο) μήνες και ακολουθεί τις προϋποθέσεις και τις επιλέξιμες δράσεις του εγκεκριμένου προγράμματος.

3.1.1.5.5 Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών;

Μόνιμη δυσκολία που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της Πρακτικής Άσκησης είναι η δυσχέρεια/απροθυμία μετακίνησης των φοιτητών/τριών σε πόλεις εκτός Ρόδου λόγω τους υψηλού κόστους των οδοιπορικών. Στο νέο Π.Π.Σ. προβλέπεται η κάλυψη των παραπάνω εξόδων.

Όταν δεν υπάρχει οικονομική υποστήριξη από χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα είναι δύσκολο να υποστηριχθεί η Πρακτική Άσκηση, καθώς οι συνεργαζόμενοι φορείς δεν είναι σε θέση να τη χρηματοδοτήσουν οι ίδιοι.

Δυσκολίες παρουσιάζονται από τον μη σταθερό αριθμό ερευνητικών δραστηριοτήτων (και άρα την αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού) στους φορείς υποδοχής.

3.1.1.5.6 Σε ποιες ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η Πρακτική Άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα; Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκούμενων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Σε σχέση με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, η Πρακτική Άσκηση (Π.Α.) στοχεύει:

- στην παροχή δυνατότητας διερεύνησης των κατευθύνσεων επαγγελματικής απασχόλησης καθώς και των σχετικών παραγωγικών δραστηριοτήτων,
- στην απόκτηση μιας πρώτης εμπειρίας - προϋπηρεσίας σχετικής με το επάγγελμα και στον εμπλουτισμό του βιογραφικού των αποφοίτων,
- στην εξοικείωση των φοιτητών του Τμήματος με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, καθώς και με τις εργασιακές σχέσεις και το ύψος των απολαβών όπως διαμορφώνονται στην ελληνική και ευρωπαϊκή πραγματικότητα με αποτέλεσμα την ευκολότερη ένταξη στο παραγωγικό σύστημα της χώρας,
- στην ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκούμενων και στην ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης,
- στην πιθανή πρόσληψη των αποφοίτων σε φορείς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης τόσο των φοιτητών όσο και των φορέων απασχόλησης, η εφαρμογή της ΠΑ κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητική, ενώ οι φοιτητές/τριες παρουσιάζουν προσαρμοστικότητα στις συνθήκες εργασίας του φορέα απασχόλησης. Η επικοινωνία με τους συνεργαζόμενους φορείς είναι υποχρεωτική. Αναφορές από το φορέα κατατίθενται εγγράφως στο Τμήμα και παρουσιάζονται στη Γ.Σ.

Η εξοικείωση των ασκούμενων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης έχει κριθεί –με την προαναφερθείσα διαδικασία αξιολόγησης και παρακολούθησης– ικανοποιητική στο μεγαλύτερο ποσοστό και έχουμε περιπτώσεις φοιτητών/τριών, οι οποίοι/ες συνέχισαν να έχουν επαφή με τον φορέα όπου έκαναν την πρακτική τους άσκηση μετά τη λήψη του πτυχίου τους,

3.1.I.5.7 Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την Πρακτική Άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;

Δεν είναι απαραίτητο, κάποιες φορές ισχύει.

3.1.I.5.8 Δημιουργούνται με την Πρακτική Άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;

Δεν έχουμε παραδείγματα φοιτητών/τριών μας που απασχολήθηκαν με μόνιμη σχέση εργασίας μετά την αποφοίτησή τους σε φορείς που είχαν γνωρίσει μέσω της Π.Α.

3.1.I.5.9 Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών;

Από την πρώτη υλοποίηση του Π.Π.Α. έως σήμερα έχει δημιουργηθεί ένα αρκετά ευρύ δίκτυο επαφών με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών, όπως φαίνεται στον κατάλογο των συμμετεχόντων φορέων.

3.1.I.5.10 Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);

Το Τμήμα έχει διοργανώσει δύο παρουσιάσεις στο νησί της Ρόδου και στην Αθήνα προκειμένου να καταστήσει γνωστό σε ένα ευρύτερο δημόσιο ακροατήριο (ακαδημαϊκό, επιχειρηματικό, Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης) τα επιτεύγματα του ακαδημαϊκού και ερευνητικού δυναμικού του Τμήματος και τις μελλοντικές δυνατότητες εξέλιξής του. Οι δράσεις αυτές έχουν ήδη αποδώσει καρπούς όσον αφορά στην αναγνωρισιμότητα του Τμήματος στην εγχώρια αλλά και ευρωπαϊκή αγορά εργασίας και στη συνακόλουθη ενίσχυση του επαγγελματικού προφίλ των αποφοίτων του Τμήματος.

Επιπρόσθετα, η διοργάνωση σειράς ημερίδων από φοιτητές/τριες του Τ.Μ.Σ., σε συνεργασία με μέλη Δ.Ε.Π., προσφέρει τη δυνατότητα σε τοπικούς, αλλά και εθνικούς φορείς, να εκτιμήσουν την εκπαίδευση και το επίπεδο γνώσεων των αποφοίτων του Τμήματος αναγνωρίζοντας τους τελευταίους ως εν δυνάμει στελέχη τους.

3.1.I.5.11 Υπάρχει στενή συνεργασία και ελαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών/εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, για κάθε ασκούμενο/η φοιτητή/τρια στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης υπάρχουν δύο υπεύθυνοι: ο/η υπεύθυνος/η καθηγητής/τρια της κάθε κατεύθυνσης του Τμήματος και ο/η υπεύθυνος/η συντονιστής/στρια του φορέα υποδοχής. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας γίνεται σε άμεση συνεργασία μέσω της γραμματείας του γραφείου Π.Α. και με τους δύο φορείς. Ο/Η Υπεύθυνος/η Κατεύθυνσης επικοινωνεί με τον/την αρμόδιο/α του φορέα υποδοχής για τον προσδιορισμό του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης. Για ενδεχόμενα προβλήματα στην εκτέλεση της Π.Α. επικοινωνεί ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του έργου.

3.1.I.5.12 Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης; Ποιες;

Το Τμήμα αναζητά φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης, των οποίων η ερευνητική δραστηριότητα να σχετίζεται με το αντικείμενο σπουδών του Τμήματος. Οι φορείς αυτοί πρέπει να είναι εγνωσμένου κύρους, να ενδιαφέρονται για τη μαθητεία και να διαθέτουν επιστημονικό προσωπικό που να μπορεί να καθοδηγήσει τους/τις φοιτητές/τριες. Όλοι οι μέχρι σήμερα επιλεγμένοι φορείς υποδοχής ικανοποιούν τα παραπάνω κριτήρια.

3.1.I.5.13 Πώς παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;

Το γραφείο Πρακτικής Άσκησης είναι διαθέσιμο ανά πάσα στιγμή για οποιοδήποτε διοικητικό ή άλλο θέμα ανακύπτει κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης. Θέματα που αφορούν το περιεχόμενο της Π.Α. παρακολουθούνται από τους/τις υπεύθυνους/ες ανά Κατεύθυνση καθώς και από τον/την Επιστημονικό/ή Υπεύθυνο/η.

3.1.Π Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών¹

3.1.Π.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.)

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «**Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο**» υλοποιείται από το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (Τ.Μ.Σ.) του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το Π.Μ.Σ. λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 σύμφωνα με τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης 24518/Β7/6-5-2004 (ΦΕΚ 753/19-5-2004) όπως αυτή τροποποιήθηκε με την 76930/Β7/7-11-2005 Υπ. Απ. (ΦΕΚ 1575/15-11-2005).

3.1.Π.2 Ανταπόκριση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας

Στόχος του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών είναι να προσφέρει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα προπτυχιακής και μεταπτυχιακής παιδείας στις τρεις κατευθύνσεις που θεραπεύονται στο Τμήμα, ήτοι Γλωσσολογία Νοτιοανατολικής Μεσογείου, Αρχαιολογία και Διεθνείς Σχέσεις και Οργανισμοί, παρακολουθώντας τόσο τις διεθνείς εξελίξεις στις τρεις αυτές επιστημονικές περιοχές όσο και την ανάπτυξή τους στον ιδιαίτερο χώρο της Μεσογείου.

Ειδικότερα, στόχος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο» είναι να προσφέρει υψηλού επιπέδου θεωρητική και μεθοδολογική εκπαίδευση και κυρίως την εξειδικευμένη γνώση της σύνθετης πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και γεωπολιτικής πραγματικότητας του Μεσογειακού χώρου ώστε οι απόφοιτοί/ές του να επιχειρήσουν με αξιώσεις τα επόμενα βήματά τους στον εγχώριο ή/και το διεθνή επαγγελματικό και ακαδημαϊκό στίβο. Αναμφίβολα η περιοχή της Μεσογείου θα συνεχίσει να αποτελεί το κέντρο κοινωνικών και πολιτικών διεργασιών και ανακατατάξεων (ενισχύοντας έτσι το ενδιαφέρον της χώρας μας) καθώς και των σημαντικότερων διεθνών κρατικών πρωταγωνιστών (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα) και θεσμικών δρώντων (Ευρωπαϊκή Ένωση και NATO) σχετικά με τα τεκταινόμενα και το μέλλον της περιοχής. Η απόκτηση εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας και εξειδίκευσης σχετικά με τη Μεσόγειο προσφέρει σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα σε όσους αποφασίσουν να επενδύσουν σε αυτή την επιλογή. Στα επτά χρόνια λειτουργίας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος ενεγράφησαν, παρακολούθησαν

¹ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για το καθένα από τα Π.Μ.Σ., ανεξάρτητα αν το Τμήμα είναι το επισπεύδον ή όχι.

μαθήματα και αποφοίτησαν επιτυχώς περισσότεροι/ες από εκατόν πενήντα φοιτητές/τριες.

3.1.II.2.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ) καθώς και η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. αποτελούν τα διοικητικά όργανα του Π.Μ.Σ. Τα δύο αυτά όργανα ελέγχουν σε ετήσια βάση κατά πόσο το Π.Μ.Σ. ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας σχετικά με το αντικείμενο που θεραπεύει το Π.Μ.Σ. Στη διαπίστωση ή μη της ανταπόκρισης αυτής συμβάλλουν και οι διαδικασίες αξιολόγησης που εφαρμόζει το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, τόσο σχετικά με το περιεχόμενο των προσφερόμενων μαθημάτων του Π.Μ.Σ. από τους φοιτητές, όσο και σχετικά με το κατά πόσο το Π.Μ.Σ. ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας των φοιτητών/τριών ή/και συμβάλλει στην αποδοχή τους σε προγράμματα διδακτορικών σπουδών. Σημαντικό επίσης ρόλο στον έλεγχο της ανταπόκρισης αυτής κατέχει και η αλληλεπίδραση των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος με επιστήμονες και εκπαιδευτικούς, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, μέσω της συμμετοχής τους σε διεθνή συνέδρια, ερευνητικά προγράμματα και προγράμματα ερευνητικών και εκπαιδευτικών ανταλλαγών.

3.1.II.2.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Η αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών αποτελεί αρμοδιότητα της Σ.Ε. και της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών. Σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών διαδραματίζει, επίσης, η διαδικασία αξιολόγησης του Π.Μ.Σ. από τους/τις φοιτητές/τριες. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων με στόχο την αξιολόγηση της διδακτικής διαδικασίας και των διδασκόντων/ουσών. Πραγματοποιείται ανά διετία, με την ολοκλήρωση κάθε κύκλου σπουδών. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής μελετώνται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ, τα μέλη της Σ.Ε. και τη Γ.Σ.Ε.Σ., και ακολουθούνται οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες με σκοπό τον εμπλουτισμό και τη βελτίωση του περιεχομένου των προσφερόμενων μαθημάτων, της διαδικασίας διδασκαλίας των προσφερομένων σεμιναριακών μαθημάτων και κυρίως τη συνεχή και επιτυχή εναρμόνιση του Π.Μ.Σ. τόσο με τις εσωτερικές και διεθνείς εξελίξεις στο χώρο της Μεσογείου όσο και με την διαμορφούμενη αγορά εργασίας.

3.1.Π.2.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι ανηρτημένο στον ιστότοπο του Π.Μ.Σ. (<http://www.mediterraneanstudies.gr>) με εμφανείς συνδέσμους στην κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (<http://www.mediterraneanstudies.gr/tms>) και στη σχετική κεντρική ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αιγαίου (www.aegean.gr/aegean/greek/postgraduate.htm).

Επιπλέον, σχετικό ενημερωτικό φυλλάδιο, μαζί με την προκήρυξη για αιτήσεις στο Π.Μ.Σ., αποστέλλεται ταχυδρομικά σε όλα τα ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Περιφέρειες και Δήμους της χώρας ενώ σχετικές ανακοινώσεις δημοσιεύονται στον τοπικό και Αθηναϊκό (και πανελλαδικής κυκλοφορίας) ημερήσιο ή/και κυριακάτικο τύπο.

3.1.Π.2.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;

Αν και δεν είναι τυπικά θεσμοθετημένη μια τέτοια διαδικασία, η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Ειδικότερα η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. ξεκίνησε, κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου τρέχοντος έτους, τη διαδικασία αξιολόγησης του μεταπτυχιακού προγράμματος σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 30 περίπου αποφοίτων του Π.Μ.Σ., οι οποίοι έλαβαν το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης κατά την περίοδο 2006-2010. Στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας αξιολόγησης, ανάμεσα σε άλλα στοιχεία, έχουν καταγραφεί και βρίσκονται σήμερα σε διαδικασία αξιολόγησης α) το είδος της απασχόλησης των αποφοίτων, β) το κατά πόσον το Π.Μ.Σ. παρείχε τα απαραίτητα εφόδια για τη συνέχιση διδακτορικών ή ερευνητικών σπουδών, γ) η συνάφεια μεταξύ του αντικειμένου του Π.Μ.Σ. και της απασχόλησης των αποφοίτων του, δ) η συμβολή του Π.Μ.Σ. στην αλλαγή του αντικειμένου απασχόλησης των αποφοίτων του, και ε) γενικότερα η συμβολή του Π.Μ.Σ. στην επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του.

3.1.Π.3 Χρονική διάρκεια και δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα πλήρους και υποχρεωτικής φοίτησης και μπορεί να προσαυξηθεί κατά δύο (2) διδακτικά εξάμηνα. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου αυτού χρονικού ορίου, ο/η μεταπτυχιακός/ή

φοιτητής/τρια διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

Για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης απαιτείται η συγκέντρωση 42 διδακτικών μονάδων σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύμβασης του Τμήματος είναι δυνατόν να αναγνωριστούν διδακτικές μονάδες από άλλα Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Κάθε μάθημα διδάσκεται τρεις (3) ώρες εβδομαδιαίως και πιστώνεται με τρεις (3) διδακτικές μονάδες. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε δεκαπέντε (15) διδακτικές μονάδες.

Το Πρόγραμμα διαιρείται σε τέσσερα (4) εξάμηνα, τρία (3) διδακτικά και ένα (1) ερευνητικό. Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο εννιά (9) και κατ' ανώτατο δεκατρείς (13) πλήρεις εκπαιδευτικές εβδομάδες. Το πρώτο και το δεύτερο διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνουν δύο υποχρεωτικά μαθήματα και ένα μάθημα επιλογής ενώ το τρίτο διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει τρία μαθήματα επιλογής. Το τέταρτο εξάμηνο σπουδών αφορά στη συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας, η οποία είναι υποχρεωτική προϋπόθεση για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Το σύνολο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. αποτυπώνεται στον **Πίνακα 3.1.Π.3** στο Παράρτημα του Κεφ. 3.

3.1.Π.3.1 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Η ποσοστιαία αναλογία υποχρεωτικών μαθημάτων/μαθημάτων επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. είναι της τάξης 1:3, όπως προκύπτει από τον παρακάτω **Πίνακα**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3-1.Π. 3.1
Ποσοστό υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων επιλογής

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ: 4 / 18	22,22%
ΕΠΙΛΟΓΗΣ: 14 / 18	77,77%

3.1.Π.3.2 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Ο καθορισμός και οργάνωση της ύλης ενός μαθήματος του Π.Μ.Σ. είναι κατά κύριο λόγο αρμοδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π. που διδάσκει το συγκεκριμένο μάθημα. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. έχει έναν επιπλέον γενικότερο εποπτικό ρόλο οργάνωσης και συντονισμού της ύλης όλων των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. Επιπρόσθετα, η Σ.Ε. εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος αλλαγές και ανανεώσεις ύλης μαθημάτων, όπου αυτό είναι αναγκαίο, με σκοπό την αποφυγή τυχών κενών και αλληλοεπικαλύψεων. Τέλος, η περιοδική αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων του Π.Μ.Σ., προκειμένου να παρακολουθούνται τα πρόσφατα επιστημονικά ευρήματα και η συναφής διεθνής συζήτηση επί των σχετικών επιστημονικών πεδίων, παραμένει το κεντρικό ζητούμενο των διδασκόντων/ουσών στο Π.Μ.Σ.

3.1.Π.3.3 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;

Δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. Επισημαίνεται ότι ο/η φοιτητής/τρια ο/η οποίος/α αποτυγχάνει σε ένα μάθημα ενός εξαμήνου μπορεί να εγγράφεται στο επόμενο εξάμηνο, αλλά υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα αυτό, εάν είναι υποχρεωτικό, στο επόμενο εξάμηνο που διδάσκεται. Αν το μάθημα στο οποίο απέτυχε είναι μάθημα επιλογής, μπορεί μετά από πρόταση του/της Επιβλέποντα/ουσας Καθηγητή/τριας να τροποποιηθεί η απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής και να επανακαθοριστεί το πρόγραμμα μαθημάτων του/της φοιτητή/τριας. Οι περιπτώσεις των φοιτητών/τριών που αποτυγχάνουν σε ένα υποχρεωτικό μάθημα δύο διαδοχικές φορές ή συγχρόνως σε δύο μαθήματα οποιουδήποτε εξαμήνου εξετάζονται κατά περίπτωση από την Συντονιστική Επιτροπή, η οποία εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. τις τυχόν προϋποθέσεις συνέχισης των σπουδών ή την οριστική διακοπή τους. Στην περίπτωση που ένας/μία φοιτητής/τρια αποτύχει για δεύτερη φορά σε δύο μαθήματα διαγράφεται από το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας είναι η επιτυχής παρακολούθηση όλων των μαθημάτων των τριών προηγούμενων διδακτικών εξαμήνων.

Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, αν και δεν εφαρμόζεται το σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων στο Π.Μ.Σ., κατά τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών υπάρχουν κριτήρια σχετικά με τη συνάφεια των προπτυχιακών σπουδών των φοιτητών/τριών με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Στα πλαίσια αυτά συνεκτιμάται –μεταξύ άλλων– η βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ.

3.1.Π.4 Το εξεταστικό Σύστημα

3.1.Π.4.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Οι τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών/τριών διαφέρουν από μάθημα σε μάθημα αλλά σε κάθε περίπτωση (στο 100% των μαθημάτων) είναι πολλαπλοί σε είδος και χρόνο. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες και παρουσιάσεις θεμάτων εν είδει σεμιναρίου. Ο ακριβής τρόπος εξέτασης σε κάθε μάθημα εξειδικεύεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα κατά την πρώτη διδακτική εβδομάδα και περιλαμβάνει τουλάχιστον στο πρώτο έτος σπουδών τελική εξέταση, η οποία διεξάγεται εντός της προβλεπόμενης εξεταστικής περιόδου.

Οι βαθμολογίες των φοιτητών/τριών υποβάλλονται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός δύο εβδομάδων από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου. Η Γραμματεία μεριμνά για την ανάρτηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στους πίνακες ανακοινώσεων του Προγράμματος. Δεν επιτρέπεται αναβαθμολόγηση.

Η βαθμολογία στα μαθήματα γίνεται στην κλίμακα από μηδέν έως δέκα (0-10), με βάση προαγωγής το πέντε (5). Ο βαθμός του μαθήματος προκύπτει όχι μόνο από την τελική εξέταση αλλά και από τις παρουσιάσεις ή και καταθέσεις εργασιών και γενικά από την όλη συμμετοχή κατά την διάρκεια του μαθήματος. Οι παραπάνω τρόποι αξιολόγησης εφαρμόζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να ελέγχεται η πρόοδος των φοιτητών/τριών σε τακτά χρονικά διαστήματα στη διάρκεια του εξαμήνου.

3.1.Π.4.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Στην περίπτωση των γραπτών εξετάσεων, ο/η κάθε φοιτητής/τρια έχει το δικαίωμα να ζητήσει να δει το διορθωμένο και βαθμολογημένο γραπτό του/της. Στην περίπτωση των παρουσιάσεων των σχετικών εργασιών από τους/τις συμμετέχοντες/χουσες στο μεταπτυχιακό στα πλαίσια των σεμιναριακών μαθημάτων η διαφάνεια της ακολουθούμενης διαδικασίας εξασφαλίζεται από το γεγονός ότι η

παρουσίαση γίνεται ενώπιον των υπολοίπων συμμετεχόντων/ών, οι οποίοι/ες παίρνουν ενεργό μέρος επισημαίνοντας τόσο τα θετικά στοιχεία της παρουσίασης όσο και ενδεχόμενες ελλείψεις.

3.1.Π.4.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Οι συμμετέχοντες/ουσες συμπληρώνουν συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο προκειμένου να αξιολογήσουν τόσο τη διδακτική διαδικασία όσο και το διδάσκοντα. Αν και στο εν λόγω ερωτηματολόγιο δεν υπάρχει συγκεκριμένη ερώτηση που να αφορά την εξεταστική διαδικασία, εν τούτοις οι συμμετέχοντες/ουσες μπορούν να γράψουν παρατηρήσεις ή/και σχόλια για όποιο μέρος της διδακτικής ή/και εξεταστικής διαδικασίας επιθυμούν.

3.1.Π.4.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας;

Ανάθεση: Κατά κανόνα οι συμμετέχοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ. επιλέγουν το θέμα της διπλωματικής τους εργασίας κατόπιν σχετικών συζητήσεων με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Είναι επίσης δυνατόν οι συμμετέχοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ. να βοηθηθούν να καταλήξουν στο θέμα της υπό εκπόνηση διπλωματικής εργασίας τους από μία λίστα θεμάτων που δημοσιοποιούν οι διδάσκοντες/ουσες. Μετά το πέρας των παραπάνω διαδικασιών, οι φοιτητές/τριες δηλώνουν το θέμα της αρεσκείας τους και τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια με αίτησή τους στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Τα θέματα των διπλωματικών εργασιών και οι επιβλέποντες/ουσες καθηγητές/τριες εγκρίνονται κατόπιν από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (Γ.Σ.ΕΣ) του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών.

Εξέταση: Η διπλωματική εργασία εξετάζεται από τριμελή επιτροπή και η διαδικασία παρουσίασης και υποστήριξης της από το/τη φοιτητή/τρια είναι ανοικτή στο κοινό.

Μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας υποστήριξης της Διπλωματικής Εργασίας η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή την εγκρίνει ως έχει ή μπορεί να ζητήσει από το/τη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια να προβεί σε αναγκαίες αλλαγές, προσθήκες, διορθώσεις ή ακόμα και να την επανυποβάλει. Αφού έχουν γίνει οι τυχόν αλλαγές, προσθήκες ή διορθώσεις που ζήτησε η εξεταστική επιτροπή ή η επανυποβολή της Διπλωματικής Εργασίας, εκπονείται αξιολόγηση και βαθμολόγηση. Η βαθμολογία κατατίθεται εγγράφως στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να υποβάλει ένα (1) βιβλιοδετημένο αντίγραφο της

εγκεκριμένης Διπλωματικής Εργασίας σε έντυπη μορφή και ένα (1) αντίγραφο σε ηλεκτρονική μορφή αποθηκευμένη σε CD-ROM στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. καθώς και δύο (2) αντίγραφα σε έντυπη μορφή στη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Η εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής αποτελεί προϋπόθεση για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

3.1.Π.4.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διπλωματική εργασία;

(α) Σκοπός και Σημασία της Διπλωματικής Εργασίας

Η διπλωματική εργασία είναι επιστημονική εργασία η οποία οφείλει να εμπεριέχει στοιχεία πρωτοτυπίας στα γνωστικά πεδία τα σχετικά με το Π.Μ.Σ. είτε μέσω της δημιουργίας νέας γνώσης, είτε μέσω της άσκησης αυτόνομης κριτικής σκέψης, είτε, τέλος, μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Προσφέρει επίσης τη δυνατότητα να αξιολογηθεί η ερευνητική ικανότητα του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας.

(β) Επιμέρους Στόχοι της διπλωματικής εργασίας

Η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας αποσκοπεί

- στην επισκόπηση και κριτική ανάλυση της υφιστάμενης γνώσης,
- στην περιγραφή, κατανόηση και ερμηνεία ενός φαινομένου ή ζητήματος
- στη χρήση θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων ή/και εργαλείων

Η διπλωματική εργασία στοχεύει στο να αναπτυχθούν από το/τη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια δόκιμες επιστημονικές πρωτοβουλίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο γνώσης απ' αυτά που προσφέρονται στο εν λόγω Π.Μ.Σ. Προς την ίδια κατεύθυνση, αποτρέπεται η μηχανιστική εφαρμογή γνώσεων και ενθαρρύνεται η κριτική προσέγγιση του εξεταζόμενου ζητήματος.

(γ) Κύρια Τμήματα της διπλωματικής εργασίας

Ως επιστημονικό σύγγραμμα, η διπλωματική εργασία δεν επιδιώκει να τέρψει και να ψυχαγωγήσει τον/την αναγνώστη/στρια, ούτε να εντυπωσιάσει με τον πλούτο των γλωσσικών, εκφραστικών ή συντακτικών μέσων που χρησιμοποιεί. Σκοπός της είναι να μεταβιβάσει συγκεκριμένες γνώσεις, ιδέες ή απόψεις με σαφήνεια, ακρίβεια, λογική ακολουθία, συνοχή, επιστημονική τεκμηρίωση, καθώς και λιτότητα και οικονομία στη γλωσσική έκφραση. Για το σκοπό αυτό, συνιστάται μια διπλωματική εργασία να περιλαμβάνει τα εξής γενικά τμήματα:

- Εισαγωγή: ιστορικό επιλογής του ερευνητικού προβλήματος, τοποθέτηση του θέματος στον ευρύτερο επιστημονικό κλάδο, πρωτοτυπία και χρησιμότητα της έρευνας, και διατύπωση του σκοπού της.

- Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας: επισκόπηση και διερεύνηση του θεωρητικού και μεθοδολογικού πεδίου στο οποίο εντάσσεται η μεταπτυχιακή εργασία καθώς και του πλαισίου συγκρότησής της.
- Μεθοδολογία: οργάνωση έρευνας, περιγραφή μεθοδολογικής προσέγγισης, περιγραφή συλλογής και τεχνικών επεξεργασίας δευτερογενών και πρωτογενών στοιχείων.
- Ανάλυση του θέματος: παρουσίαση και οργάνωση των ευρημάτων της μεταπτυχιακής εργασίας, ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της μεταπτυχιακής εργασίας.
- Συμπεράσματα: παράθεση τελικών συμπερασμάτων, ένταξή τους στο ευρύτερο θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο όπως ορίζεται στην εισαγωγή της μεταπτυχιακής εργασίας, και ζητήματα που προκύπτουν για μελλοντική έρευνα και μελέτη.

Οι συμμετέχοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ. παραλαμβάνουν με την εγγραφή τους στο Π.Μ.Σ., συγκεκριμένο Οδηγό Συγγραφής της Διπλωματικής Εργασίας, ο οποίος περιλαμβάνει λεπτομερείς κανόνες συγγραφής του κειμένου της μεταπτυχιακής διατριβής, σχετικά με: (α) το μέγεθος της διατριβής, (β) την παρουσίαση του κειμένου, (γ) ζητήματα Copyright, (δ) τη διάρθρωση των κύριων τμημάτων της διατριβής, και (ε) παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών.

3.1.Π.5 Επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

3.1.Π.5.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών;

Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα δικαιολογητικά των υποψηφίων μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται από την προκήρυξη και συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Κατόπιν, Επιτροπή Επιλογής –η οποία απαρτίζεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ., αφού παραλάβει τον πίνακα των υποψηφίων από την Γραμματεία, συνυπολογίζει τα προσόντα των υποψηφίων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής (βλ. 3-Π.3.2).

Στον συνυπολογισμό αυτόν, τα κριτήρια αξιολογούνται με τρόπο, ούτως ώστε η τελική εικόνα του/της υποψηφίου/ας, που θα προκύψει, να προσεγγίζει όσο το δυνατόν περισσότερο τους σκοπούς και τις προϋποθέσεις του Π.Μ.Σ. Η Επιτροπή συντάσσει τον πίνακα με τους/τις υποψηφίους/ες που προκρίνονται στην τελική φάση επιλογής, δηλαδή τη σύνέντευξη. Μετά την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων συντάσσεται πίνακας επιτυχόντων/ουσών και επιλαχόντων/ουσών, στον οποίο

μνημονεύεται η ικανοποίηση των τυπικών και ουσιαστικών κριτηρίων και διαβιβάζεται στη Γραμματεία του Τμήματος, η οποία υποβάλλει τον πίνακα στη Γ.Σ.Ε.Σ. για επικύρωση.

3.1.Π.5.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές;

Η επιλογή των εισακτέων βασίζεται:

- στην εξέταση των φακέλων υποψηφιότητας,
- σε προφορική συνέντευξη και
- στη συνολική αξιολόγηση των υποψηφίων

Ειδικότερα, για την επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών συνεκτιμώνται τα εξής κριτήρια:

- γενικός βαθμός του πτυχίου,
- βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ.,
- βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (όπου αυτή προβλέπεται σε προπτυχιακό επίπεδο),
- τυχόν ερευνητική ή μελετητική και επαγγελματική εμπειρία του/της υποψηφίου/ας,
- τα τυχόν άρθρα και άλλες επιστημονικές δημοσιεύσεις του/της υποψηφίου/ας,
- δύο τουλάχιστον συστατικές επιστολές από μέλη Δ.Ε.Π. Ελληνικών ή ξένων ΑΕΙ, ή από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας ή της αλλοδαπής,
- αποδεικτικά πολύ καλής γνώσης ξένων γλωσσών (οπωσδήποτε της Αγγλικής) νομίμως επικυρωμένα (η καλή γνώση Τουρκικών ή/και Αραβικών ή/και Εβραϊκών ή/και άλλων γλωσσών της Μεσογείου λαμβάνεται σοβαρά υπόψη)
- οποιοδήποτε άλλο στοιχείο συμβάλλει στη γνώση των ικανοτήτων του/της υποψηφίου/ας ως προς την ικανότητά του/της να παρακολουθήσει με επιτυχία το εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

3.1.Π.5.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;

Το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών από περίπου 30% το ακαδημαϊκό έτος 2005-06 έχει διαμορφωθεί στο 50% το 2009-10, όπως φαίνεται στον παρακάτω **Πίνακα 3.1.Π.5.3**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.Π.5.3
Ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως 2009-10)

Τίτλος ΜΠΣ:		«ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»				
		2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Αιτήσεις (α+β)		84	80	62	59	49
	Απόφοιτοι ΤΜΣ	11	7	4	4	5
	Απόφοιτοι άλλων Τμημάτων	73	72	58	55	44
Προσφορές		25	25	25	25	25
Εγγραφές		26	26	25	25	25

3.1.Π.5.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών/τριών αναφέρονται στον κανονισμό του Π.Μ.Σ. ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Όσον αφορά στα αποτελέσματα, η Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσει πρακτικό επιλογής των προτεινομένων φοιτητών/τριών καθώς και πίνακα των τυχόν επιλαχόντων/ουσών, τον οποίο υποβάλλει στη Γ.Σ.Ε.Σ. προς έγκριση. Μετά την έγκριση από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ο πίνακας εισακτέων καθώς και των τυχόν επιλαχόντων/ουσών πρωτοκολλείται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και αναρτάται στην ιστοσελίδα και στον πίνακα ανακοινώσεων του Π.Μ.Σ.. Παράλληλα, οι επιτυχόντες/ουσες ενημερώνονται με συστημένη επιστολή.

3.1.Π.5.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;

Οι επιτυχόντες/ουσες στο Π.Μ.Σ. καλούνται να απαντήσουν γραπτώς εντός επτά (7) ημερών αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο Π.Μ.Σ. Η μη απάντηση από επιλεγέντα/είσα υποψήφιο/α μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με παραίτηση από την υποψηφιότητά του/της. Εφόσον υπάρξουν παραιτήσεις, η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. ενημερώνει τους/τις αμέσως επόμενους/νες στη σειρά αξιολόγησης στο σχετικό κατάλογο επιλαχόντων βάσει της ανωτέρω διαδικασίας.

Τυχόν ενστάσεις επί της διαδικασίας επιλογής υποβάλλονται στη γραμματεία Π.Μ.Σ. οι οποίες εξετάζονται από την Γ.Σ.Ε.Σ στην πρώτη συνεδρίαση του σώματος που έπεται της κατάθεσής τους.

3.1.Π.6 Χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.1.Π.6.1 Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. είναι τα διδάκτρα που καταβάλλουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες. Πιο συγκεκριμένα, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που έχουν γίνει δεκτοί/ές στο Π.Μ.Σ. καταβάλλουν διδάκτρα για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών συνολικού ύψους 4.000 Ευρώ για ολόκληρο το διετή κύκλο σπουδών. Τα διδάκτρα καταβάλλονται ως εξής: 2.000 Ευρώ κατά την εγγραφή στο Α' εξαμήνο σπουδών (1^ο έτος) και 2.000 Ευρώ κατά την έναρξη του Γ' εξαμήνου (2^ο έτος).

3.1.Π.6.2 Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., καθώς και η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τ.Μ.Σ., παρακολουθούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα τα στατιστικά δεδομένα, που διαμορφώνονται από στοιχεία όπως ο αριθμός των αιτήσεων συμμετοχής στο Π.Μ.Σ., τα οποία αντικατοπτρίζουν ως ένα βαθμό την ελκυστικότητα και κατά συνέπεια τη βιωσιμότητα του Π.Μ.Σ. Όπως καταδεικνύεται στο σχετικό **Πίνακα 3.1.Π.5.3** που είδαμε παραπάνω, κατά την πρώτη τριετία λειτουργίας του Π.Μ.Σ. (2004, 2005 και 2006) ο αριθμός των αιτήσεων στο Π.Μ.Σ. ήταν υπερτριπλάσιος του αριθμού των εισακτέων ενώ, με εξαίρεση το έτος 2009, ο αριθμός των αιτήσεων στο Π.Μ.Σ. παρέμεινε καθ'όλη την περίοδο που ακολούθησε (2007, 2008 και 2010) σταθερά υπερδιπλάσιος του αριθμού των εισακτέων. Τόσο η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. όσο και η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών παρακολουθούν με συνεχή και συστηματικό τρόπο τις επιστημονικές εξελίξεις τόσο στο διεθνή χώρο όσο και στην Ελληνική και διεθνή αγορά εργασίας, με στόχο το συνεχή εμπλουτισμό και την αναμόρφωση του περιεχομένου των προσφερόμενων μαθημάτων με απώτερο στόχο τη βιωσιμότητα και ανάπτυξη του Π.Μ.Σ.

3.1.Π.6.3 Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Τα διδάκτρα που καταβάλλουν οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που έχουν γίνει δεκτοί στο Π.Μ.Σ. διατίθενται πρωτίστως για την κάλυψη στις γραμματειακής υποστήριξης του προγράμματος με υπάλληλο ΙΔΟΧ στις προβλέπεται από στις

διαδικασίες του ΑΣΕΠ καθώς και των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών του Π.Μ.Σ.

Επιπλέον, τα διδάκτρα διατίθενται για την κάλυψη εξόδων που αφορούν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, στην προμήθεια και συντήρηση εξοπλισμού, στην προμήθεια βιβλίων, στην εγγραφή σε βάσεις δεδομένων, και στα έξοδα δημοσιότητας του Π.Μ.Σ. Τέλος, μέρος των διδάκτρων χρησιμοποιείται για την κάλυψη εξόδων μετακίνησης και διαμονής προσκεκλημένων ομιλητών/τριών στο Π.Μ.Σ.

Πρέπει στις να σημειωθεί ότι στις/στις τρεις (3) πρωτεύσαντες/σες του πρώτου (1^{ου}) έτους χορηγείται χρηματική υποτροφία ενώ Τιμητικοί Τίτλοι απονέμονται στις/στις πρωτεύσαντες/σες του διετούς κύκλου σπουδών.

3.1.Π.7 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.1.Π.7.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Δεν υπάρχει επίσημη συμμετοχή διδασκόντων/ουσών από το εξωτερικό στο Π.Μ.Σ. Υπάρχουν όμως κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους διαλέξεις προσκεκλημένων ομιλητών/τριών από το εξωτερικό.

3.1.Π.7.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Δεν υπάρχει συνεχής συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ., υπήρξε όμως κατά το παρελθόν η συμμετοχή μιας (1) μεταπτυχιακής φοιτήτριας από το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, της Ιταλίας μέσω του προγράμματος Erasmus Mundus, για το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-10, με κύρια απασχόληση τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας.

3.1.Π.7.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Όλα τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. διδάσκονται στην Ελληνική. Όμως σε πληθώρα μαθημάτων χρησιμοποιείται, τόσο στις διαλέξεις όσο και στη γενικότερη εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία (διαφάνειες, εργασίες κλπ.) σχετικό υλικό κυρίως στην Αγγλική και δευτερευόντως στη Γαλλική.

Σύμφωνα με σχετική διάταξη του Εσωτερικού Κανονισμού του Π.Μ.Σ. οι διπλωματικές εργασίες των φοιτητών/τριών του Π.Μ.Σ. είναι δυνατόν να

εκπονούνται και κυρίως να συγγράφονται στην αγγλική γλώσσα. Στα πλαίσια αυτά συμμετέχοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ. έχουν προχωρήσει στη συγγραφή, υποστήριξη και κατάθεση της διπλωματικής τους εργασίας σε αυτή τη γλώσσα.

3.1.Π.7.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το Π.Μ.Σ. «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο» προχώρησε τον Οκτώβριο 2008 στην υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας (Memorandum of Understanding) με τη «Μεσογειακή Ακαδημία Διπλωματικών Σπουδών» του Πανεπιστημίου της Μάλτας με στόχο –μεταξύ άλλων– την εκπόνηση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, την ανταλλαγή του εκπαιδευτικού προσωπικού των δύο φορέων κ.ά. Επίσης, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών έχει υπογράψει πληθώρα συμφωνιών συνεργασίας με άλλα Τμήματα ΑΕΙ για συνεργασία στα πλαίσια του Προγράμματος ERASMUS για κινητικότητα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του Π.Μ.Σ..

3.1.Π.7.5 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Μετά από πρόταση των Εθνικών Αντιπροσωπειών της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης της Μεσογείου, η οποία αποτελείται από τα Εθνικά Κοινοβούλια όλων των Κρατών της Μεσογείου και εδρεύει στη Μάλτα, απονεμήθηκε το Βραβείο για το 2010 στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα *Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο*. Το Βραβείο απονεμήθηκε στο Π.Μ.Σ. για τις σχετικές με τη συνεργασία μεταξύ των Μεσογειακών Κρατών ακαδημαϊκές και ερευνητικές του δραστηριότητες. Η απονομή πραγματοποιήθηκε την 30ή Οκτωβρίου 2010 κατά τη διάρκεια της Συνόδου της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης στη Βουλή του Μαρόκου.

3.1.Π.8 Διαλέξεις του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού του Προγράμματος Σπουδών, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου έχει διοργανώσει διάφορες διαλέξεις με προσκεκλημένους/ες ομιλητές/τριες (πανεπιστημιακούς, δημοσιογράφους, διπλωμάτες κ.ά) από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Προγραμματίζεται από το 2011 το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών να καθιερώσει τον «Κύκλο Μεσογειακών Διαλέξεων». Οι διαλέξεις αυτές πρωταρχικά θα απευθύνονται στους/στις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες του Τμήματος,

αλλά θα είναι ανοικτές και προς όλο το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και την ευρύτερη τοπική κοινωνία.

3.1.III Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών την περίοδο 2005-06 έως και 2009-10 έγιναν δεκτοί ως υποψήφιοι/ες διδάκτορες τριάντα εννέα **(39)** άτομα. Μετά την πρόσθεση των υποψηφίων διδασκόντων που είχαν γίνει δεκτοί/ές από την αρχή λειτουργίας του Τμήματος έως και το 2004-05 και την αφαίρεση όσων υποστήριξαν με επιτυχία τη διατριβή τους, το σύνολο των υποψηφίων του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 διαμορφώνεται στα σαράντα εννέα **(49)** άτομα. Άλλα έξι (6) υποψήφιοι/ες διδάκτορες βρίσκονται σε αναστολή φοίτησης. Βλ. αναλυτικά **Πίνακες 3.1.III.α και 3.1.III.β**, με ονόματα υποψηφίων, θέματα, επόπτες, τριμελή επιτροπή.

Τα θέματα των διατριβών χαρακτηρίζονται από υψηλό έως πολύ υψηλό βαθμό πρωτοτυπίας και εστιάζουν σε διάφορες, συχνά ανεξερευνήτες πτυχές των μεσογειακών σπουδών.

3.1.III.1 Ανταπόκριση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας

3.1.III.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Ουσιαστική συζήτηση με ελεγκτικό χαρακτήρα, τόσο για την ανταπόκριση των Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, όσο και τις ανάγκες της κοινωνίας, πραγματοποιείται στα πλαίσια της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης (Γ.Σ.Ε.Σ.).

Πραγματοποιούνται διαδικασίες που αφορούν στην ουσιαστική συζήτηση των εμπειριών των υποψηφίων διδασκόντων στα παραπάνω όργανα του Τμήματος.

3.1.III.1.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης αυτού του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Στο Τμήμα δεν λειτουργεί οργανωμένο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών και κατά συνέπεια δεν περιέχεται στις διδακτορικές σπουδές η διδασκαλία μαθημάτων αλλά μόνο η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Έτσι δεν τίθεται θέμα, στα αρμόδια όργανα του Τμήματος, για αξιολόγηση ή αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών αφού αυτό με την έννοια της οργανωμένης διδασκαλίας δεν υφίσταται.

3.1.III.1.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών;

Όλα τα δεδομένα που αφορούν την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών στο Τμήμα είναι διαθέσιμα για κάθε ενδιαφερόμενο σε σχετική ιστοσελίδα του Τμήματος. Η ιστοσελίδα ανανεώνεται και επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδασκόντων, τη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής, τις κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί, το ακαδημαϊκό προσωπικό, τις εγκαταστάσεις, καθώς και τον κανονισμό λειτουργίας του προγράμματος διδακτορικών σπουδών (Οδηγό Διδακτορικών Σπουδών).

Τα ονόματα των υποψηφίων διδασκόντων, οι τίτλοι των προς εκπόνηση διδακτορικών διατριβών, τα ονόματα των επιβλεπόντων/ουσών και των μελών της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής καθώς και η ημερομηνία και η σχετική συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής σύνθεσης θα αναρτώνται στην αντίστοιχη ιστοσελίδα.

Επίσης θα αναρτηθεί ο κατάλογος με τους/τις διδάκτορες του Τμήματος, τους τίτλους των διδακτορικών διατριβών όπως επίσης και οι ημερομηνίες δημόσιας υποστήριξης και ανακήρυξης τους σε διδάκτορα.

Η ημερομηνία, η ώρα και ο τόπος της δημόσιας υποστήριξης κάθε υποψήφιου/ας διδάκτορα δημοσιοποιείται και ανακοινώνεται με έντυπες ανακοινώσεις τόσο στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας όσο και σε εμφανή σημεία στο χώρο του Ιδρύματος στη Ρόδο. Επίσης ανακοινώνεται ηλεκτρονικά μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καθώς η πρόσκληση αποστέλλεται τόσο στα μέλη της επταμελούς όσο και σε όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα.

3.1.III.1.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα;

Διαδικασία συστηματικής παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα δεν υπάρχει με τη στενή έννοια. Οι επιβλέποντες/ουσες Καθηγητές/τριες διατηρούν την επαφή τους με τους/τις διδάκτορες και μετά την ολοκλήρωση της διατριβής, παρακολουθώντας άτυπα την επαγγελματική πορεία των Διδασκόντων του Τμήματος.

3.1.III.2 Δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

3.1.III.2.1 Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά;

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία που διέπει την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών, η διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής είναι μια αμιγώς ερευνητική διαδικασία και συνεπώς η ελάχιστη περίοδος που απαιτείται για την απόκτηση διδακτορικής διατριβής δεν συμπεριλαμβάνει διδασκαλία μαθημάτων.

Παρ' όλα αυτά ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας δύναται να συμμετέχει ενεργά σε κύκλους ειδικών σεμιναριακών διαλέξεων για υποψήφιους/ες διδάκτορες, που πραγματοποιούνται κατά την περίοδο αυτή, έτσι ώστε να μην αποστασιοποιείται από τις επιστημονικές και ερευνητικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής του έρευνας.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι αρκετά διαδεδομένη η πρακτική της ενθάρρυνσης υποψηφίων διδασκόντων από τους/τις επιβλέποντες/ουσες για άτυπη παρακολούθηση συγκεκριμένων μαθημάτων του προπτυχιακού ή/και του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών, εφόσον κρίνεται ότι αυτά θα τους/τις βοηθήσουν στην εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής ή στην κάλυψη κενών σε ειδικές γνωστικές περιοχές.

3.1.III.2.2 Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος δεν περιλαμβάνει ειδικά μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας.

Τα ζητήματα μεθοδολογίας που υφίστανται στην εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής συζητούνται διεξοδικά ανάμεσα στον/στην υποψήφιο/α διδάκτορα και τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες ενθαρρύνονται από τους/τις Επιβλέποντες/ουσες Καθηγητές/τριες να παρακολουθήσουν όποια μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας διδάσκονται σε προπτυχιακό ή/και μεταπτυχιακό επίπεδο.

3.1.III.3 Εξεταστικό Σύστημα

3.1.III.3.1 Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;

Η συμμετοχή ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα ή ιδρύματα της Ελλάδας, στις τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές και στις επταμελείς εξεταστικές επιτροπές των διδακτορικών διατριβών στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι συστηματική, ενώ σε μικρό βαθμό υπάρχει συμμετοχή και ειδικών επιστημόνων του εξωτερικού στις παραπάνω επιτροπές. Έτσι, σχεδόν σε όλες τις διδακτορικές διατριβές που έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα, καθώς και σε εκείνες που είναι σε εξέλιξη, υπάρχει συμμετοχή εξωτερικών συνεπιβλεπόντων/ουσών και εξεταστών. Αξίζει να σημειωθεί επιπλέον ότι η συμμετοχή αυτή καθίσταται αναγκαία και λόγω του πολυδιάστατου και συνθετικού χαρακτήρα που έχουν συνήθως οι διατριβές που εκπονούνται στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα. Ο χαρακτήρας αυτός οδηγεί στην αναγκαιότητα διεπιστημονικών συνθέσεων των επιτροπών επίβλεψης και εξέτασης των διδακτορικών διατριβών, που επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή στις επιτροπές επιστημόνων από άλλα ελληνικά και διεθνή πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.

3.1.III.3.2 Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων;

Η διαχρονική παρακολούθηση και συνεχής αξιολόγηση της επίδοσης, της συνολικής πορείας και της προόδου κάθε υποψήφιου/ας διδάκτορα του Τμήματος είναι αρμοδιότητα του επιβλέποντα και της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής αλλά και της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης. Η επιτροπή καθοδηγεί τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα σχετικά με όλα τα ζητήματα που άπτονται της εκπόνησης της διατριβής (θεωρητικό υπόβαθρο, ερευνητικός σχεδιασμός, επιλογή των κατάλληλων μεθόδων και τεχνικών, συλλογή δεδομένων, ανάλυση των αποτελεσμάτων συγγραφή των κεφαλαίων κτλ) και αξιολογεί κάθε στάδιο και φάση εκπόνησης της διατριβής από τη έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωσή της.

Επιπρόσθετα και σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος (απόφαση Γ.Σ.Ε.Σ. 3^η/01.12.2004):

- Ο υποψήφιος διδάκτορας οφείλει να προβαίνει σε ανοιχτή παρουσίαση της προόδου της διδακτορικής του έρευνας, μία φορά το χρόνο, σε χρονική

περίοδο που ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.ΕΣ, κατόπιν συνεννόησης με τον επιβλέποντα και σχετικής ενημέρωσης της Γραμματείας, προκειμένου να αναρτάται έγκαιρα η σχετική ανακοίνωση στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος.

- Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει Έκθεση προόδου στη Γ.Σ.ΕΣ του Τμήματος στο τέλος ενός χρόνου από τον ορισμό της και στη συνέχεια μία φορά ετησίως μέχρι την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής.

Στη γραπτή έκθεση της παρουσίασης προόδου που καταθέτει ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας και που συνοδεύει τη δημόσια παρουσίαση της προόδου της εργασίας του/της, θα πρέπει να περιλαμβάνονται:

- προσωρινός τίτλος της διατριβής
- περιγραφή του θέματος, όπου καταδεικνύεται και η καινοτόμος προσφορά της προτεινόμενης διατριβής, του στόχου και των βασικών ερευνητικών ερωτημάτων ή υποθέσεων της εργασίας
- προτεινόμενη μεθοδολογία, πηγές που θα χρησιμοποιηθούν και τεχνικές έρευνας
- προσωρινός πίνακας περιεχομένων
- σύντομη προκαταρκτική περιγραφή του αναμενόμενου αποτελέσματος
- μία πρώτη βιβλιογραφία προσανατολισμού, η οποία έχει συγκεντρωθεί από τον/την υποψήφιο/α και η οποία αποτελεί επαρκή επισκόπηση των όσων είναι ήδη γνωστά για το θέμα
- το χρονοδιάγραμμα εξέλιξης των εργασιών του/της (κατανομή του προβλεπόμενου χρόνου σε περιόδους μελέτης, έρευνας, σύνταξης του τελικού κειμένου κλπ.)

Η πρώτη γραπτή έκθεση της παρουσίασης προόδου του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα αποτελεί την ολοκληρωμένη Πρόταση Διδακτορικής Διατριβής η οποία κατατίθεται μέσα σε διάστημα το ανώτερο δεκαοκτώ (18) μηνών από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Σε περίπτωση μη πραγματοποίησης της προγραμματισμένης παρουσίασης για λόγους ανωτέρας βίας, η παρουσίαση αναβάλλεται για άλλη ημερομηνία. Εάν ο/η υποψήφιος/α αδικαιολόγητα δεν εμφανίζεται στην προγραμματισμένη παρουσίαση, του γίνεται έγγραφη υπόμνηση από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Εάν και μετά την υπόμνηση αυτή ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας εξακολουθεί χωρίς σοβαρή δικαιολογία να μην προσέρχεται για την παρουσίαση, η Γ.Σ.Ε.Σ. εξετάζει το ενδεχόμενο να παραμείνει σε εκκρεμότητα η περαιτέρω συνέχιση της εκπόνησης της διατριβής του.

Γίνεται προσπάθεια σε ετήσια βάση, οι παρουσιάσεις των ετήσιων προόδων των διδακτορικών διατριβών των υποψηφίων διδασκάλων να γίνονται υπό μορφή ημερίδων, τις οποίες ενθαρρύνονται να παρακολουθούν τα μέλη-Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι λοιποί/ές υποψήφιοι/ες διδάκτορες, οι μεταπτυχιακοί/ές και οι προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες. Η οργάνωση της παρουσίας σε ημερίδα δεν επιτυγχάνεται πάντα λόγω ασύμβατων υποχρεώσεων των συμμετεχόντων/ουσών. Στις περιπτώσεις αυτές οι παρουσιάσεις γίνονται ατομικά στο πλαίσιο των μαθημάτων/σεμιναρίων των επιβλεπόντων/ουσών καθηγητών/τριών.

Στην παρουσίασή τους, οι υποψήφιοι διδάκτορες καλούνται να αναπτύξουν:

- Ερευνητικά ερωτήματα και Υπόθεση/υποθέσεις εργασίας της διατριβής
- Περιληπτική απόδοση της προόδου έως την προηγούμενη παρουσίαση προόδου
- Πρόοδος που έγινε κατά τον τελευταίο χρόνο. Ειδικότερα ως προς:
  - Την ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής επισκόπησης
  - Την οριστικοποίηση της μεθοδολογίας έρευνας
  - Την εργασία πεδίου: αποτελέσματα, προβλήματα και πιθανές λύσεις
  - Άλλα αποτελέσματα (π.χ. δημιουργία πρωτοκόλλων έρευνας, αναγνώριση αντικειμένου/περιοχών έρευνας)
- Ταξίδια στο εξωτερικό ή σε άλλα συναφή εργαστήρια της ημεδαπής για συνεργασία σε θέματα συναφή με την εκπόνηση της διατριβής
- Συνέδρια που ο/η ΥΔ έλαβε μέρος με παρουσίαση συγκεκριμένης εισήγησης
- Εργασίες που δημοσιεύθηκαν (έγιναν αποδεκτές ή βρίσκονται στη διαδικασία συγγραφής)
- Προβλήματα συνδεδεμένα με την εκπόνηση ή/και την επιτυχή ολοκλήρωση της διατριβής
- Χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της διατριβής

3.1.III.3.3 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκάλων;

Βλ. σχετικές τεκμηριώσεις στις απαντήσεις που αφορούν στα ειδικότερα ερωτήματα:

3.III.1.1, 3.III.1.2, 3.III.1.3, 3.III.3.6, 3.III.4.1.

3.1.III.3.4 Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Οι διαδικασίες που ακολουθούνται στο Τμήμα για την αξιολόγηση των υποψηφίων διδασκόντων συνίστανται:

- στη συμμετοχή των διδασκόντων/ουσών του Τμήματος στις δημόσιες περιοδικές παρουσιάσεις προόδου των διδακτορικών διατριβών.
- στη συζήτηση της πορείας έρευνας και συγγραφής των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών στα πλαίσια της Γ.Σ.ΕΣ του Τμήματος.

Κατά τις διαδικασίες αυτές παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία της διδακτορικής διατριβής και η πρόοδος που έχει επιτευχθεί, ασκείται εποικοδομητική κριτική για κεντρικά επιστημονικά και μεθοδολογικά ζητήματα που αφορούν την εκάστοτε διατριβή, διεξάγεται εκτενής και σε βάθος συζήτηση και οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες ενθαρρύνονται να αξιοποιούν και να ενσωματώνουν τα αποτελέσματα της συζήτησης καθώς και τις κριτικές παρατηρήσεις και τα όποια σχόλια των μελών-Δ.Ε.Π. του Τ.Μ.Σ. στις εκπονούμενες διδακτορικές διατριβές.

3.1.III.3.5 Πώς αξιολογείται η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων αξιολογείται από τη Γ.Σ.ΕΣ. Αποτέλεσμα, π.χ., της διαδικασίας αυτής, ήταν η απόφαση για καθορισμό δύο συγκεκριμένων ημερομηνιών κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, μία κατά το χειμερινό και μία κατά το εαρινό εξάμηνο, για οργάνωση των σχετικών ημερίδων, ώστε οι παρουσιάσεις των υποψηφίων διδασκόντων να γίνονται ταυτόχρονα και σε ευρύ ακαδημαϊκό περιβάλλον.

3.1.III.3.6 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής είναι διαφανής, καθώς όλες οι σχετικές διαδικασίες προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και από τον Εσωτερικό Κανονισμό εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος και διατίθενται στο διαδίκτυο.

Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος κατά την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα, ο/η υποψήφιος/α παρουσιάζει και υποστηρίζει δημόσια την διδακτορική του/της διατριβή, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η διαδικασία είναι έγκυρη εφόσον είναι

παρόντα πέντε (5) τουλάχιστον από τα επτά (7) μέλη της επιτροπής καθ' όλη τη διάρκειά της. Στην αρχή της διαδικασίας, παίρνει τον λόγο ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια ο/η οποίος/α παρουσιάζει τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα στην επιτροπή. Στη συνέχεια, ο/η πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει το λόγο στον/στην υποψήφιο/α διδάκτορα, ο/η οποίος/α με τη βοήθεια σημειώσεων, ή και κατάλληλων εποπτικών μέσων, παρουσιάζει το θέμα της έρευνάς του/της, τον τρόπο εργασίας του/της και υπογραμμίζει τα σημεία εκείνα που τεκμηριώνουν το πρωτότυπο και την επιστημονική συνεισφορά της διατριβής του/της. Η παρουσίαση αυτή δεν μπορεί να ξεπερνάει τον συνηθισμένο χρόνο μιας ακαδημαϊκής διάλεξης (45 περίπου λεπτά της ώρας). Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης, υποβάλλονται σχετικές με το θέμα ερωτήσεις από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, στις οποίες οφείλει να απαντήσει εμπειριστατωμένα ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας.

Στη συνέχεια αποχωρούν από την αίθουσα εξέτασης όλοι οι παρευρισκόμενοι/ες (συμπεριλαμβανομένου του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα), ώστε η εξεταστική επιτροπή να συνεδριάσει κατ' ιδίαν. Η επιτροπή κρίνει το πρωτότυπο του περιεχομένου της διατριβής και την ουσιαστική συμβολή της στην επιστήμη και κατόπιν προβαίνει στην ψηφοφορία.

Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η θετική ψήφος πέντε (5) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής. Μετά την έγκριση της διατριβής, γίνεται με συνέχιση της ψηφοφορίας η αξιολόγηση της συνολικής επίδοσης του υποψηφίου με έναν απ' τους εξής χαρακτηρισμούς: «καλώς», «λίαν καλώς», «άριστα».

Για τον πιο πάνω αξιολογικό χαρακτηρισμό απαιτείται επίσης η θετική ψήφος της πλειοψηφίας των μελών της εξεταστικής επιτροπής.

Στο τέλος της διαδικασίας εξέτασης και της ψηφοφορίας συντάσσεται το σχετικό πρακτικό, που υπογράφεται από όλα τα παρόντα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και υποβάλλεται μέσω της Γραμματείας στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

Μετά τη λήξη της κλειστής συνεδρίασης, η επιτροπή καλεί στην αίθουσα το ακροατήριο και τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα και ανακοινώνει την απόφασή της. Σε περίπτωση θετικής απόφασης, η εξεταστική επιτροπή ανακοινώνει στον/στην υποψήφιο/α ότι επιτρέπει τη δημοσίευση της διδακτορικής διατριβής, είτε αυτούσιας, είτε αφού πραγματοποιηθούν κάποιες μικρές επί μέρους βελτιώσεις και διορθώσεις.

Στην περίπτωση που στην εξεταζόμενη διατριβή διαπιστωθούν προβλήματα μη συμβατά με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας, όπως λογοκλοπή, ο/η

υποψήφιος/α διδάκτορας χάνει, μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., οριστικά την ιδιότητά του/της αυτή και διακόπτει κάθε σχέση του με το Τμήμα, ανεξάρτητα από την αξία της εργασίας που έχει ενδεχομένως πραγματοποιήσει ή τα χρόνια που έχει αφιερώσει σε αυτήν.

Η ενσωμάτωση τυχόν διορθώσεων που έχουν προταθεί από μέλη της εξεταστικής επιτροπής στη διατριβή του/της υποψήφιου/ας, ελέγχεται και πιστοποιείται εγγράφως από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Το διάστημα μέσα στο οποίο θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι διορθώσεις και να υποβληθούν τα διορθωμένα αντίτυπα της διατριβής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την ημερομηνία της εξέτασης.

Σε περίπτωση διαπίστωσης βαθύτερων αδυναμιών σε μια διδακτορική διατριβή, και εφόσον η εξεταστική επιτροπή κρίνει ότι παρόλα αυτά το έργο που έχει ήδη υλοποιηθεί σ' αυτήν είναι σημαντικό, είναι δυνατόν να προτείνει την επανυποβολή και επανεξέταση της διατριβής σε διάστημα όχι μικρότερο των δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εξέτασης. Ο/Η υποψήφιος/α, λαμβάνει υπόψη του/της τις κριτικές παρατηρήσεις της επιτροπής, αναδιαρθρώνει και βελτιώνει επί της ουσίας την εργασία του/της και μετά την παρέλευση του παραπάνω διαστήματος κινεί με αίτησή του/της προς την Γραμματεία εκ νέου την διαδικασία υποβολής και εξέτασης της διατριβής. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης και τη δεύτερη φορά, λήγει οριστικά η σχέση του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα με το Τμήμα, μετά από εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας και σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

3.1.III.3.7 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιες;

Οι συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή, όπως αυτές αναφέρονται στον Εσωτερικό Κανονισμό εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής, είναι οι ακόλουθες:

Η διδακτορική διατριβή οφείλει να είναι πρωτότυπη και να αποτελεί διακριτή συμβολή στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στο γνωστικό αντικείμενο επί του οποίου εκπονείται είτε μέσω της δημιουργίας νέας γνώσης, είτε μέσω της άσκησης αυτόνομης κριτικής σκέψης, είτε, τέλος, μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Η διδακτορική διατριβή οφείλει να συνιστά ένα πλήρες και αυτοτελές επιστημονικό έργο το οποίο να μπορεί να δημοσιευτεί, είτε εξ ολοκλήρου με τη μορφή βιβλίου, είτε τμηματικά με τη μορφή σειράς επιστημονικών άρθρων.

Η Διδακτορική Διατριβή συνιστά επίσης πρωτότυπη επιστημονική εργασία η οποία αποτελεί διακριτή συμβολή στην επιστήμη είτε αποκαλύπτοντας δεδομένα που

συμβάλλουν στη δημιουργία νέας γνώσης είτε στην ανασκευή κεκτημένης γνώσης, είτε αναπτύσσοντας αυτόνομη κριτική σκέψη και επιστημονικό προβληματισμό επί του σχετικού γνωστικού πεδίου. Αποτελεί το υψηλότερο επίπεδο ερευνητικής δραστηριότητας και τη σημαντικότερη ευκαιρία ανάπτυξης της ερευνητικής και αναλυτικής ικανότητας του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα καθώς και ενός συγκροτημένου προσανατολισμού της ερευνητικής προσπάθειας του/της υποψηφίου/ας προς γόνιμους επιστημονικούς προβληματισμούς που μπορούν να οδηγήσουν στην επίτευξη πρωτότυπων ερευνητικών συμπερασμάτων στα επιστημονικά πεδία ή/και περιοχές επί των οποίων εκπονείται η διδακτορική διατριβή.

3.1.III.4 Επιλογή των υποψηφίων διδασκόντων

3.1.III.4.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Η επιλογή των υποψηφίων διδασκόντων παρακολουθεί την τήρηση συγκεκριμένων διαδικασιών που έχουν ως εξής:

1. Ο/Η υποψήφιος/α καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση μαζί με όλα τα απαραίτητα συνημμένα έντυπα. Τα συνημμένα έντυπα που πρέπει να συνοδεύουν την αίτησή του/της είναι το βιογραφικό του/της, οι τίτλοι σπουδών του/της (σε επικυρωμένα αντίγραφα), φωτοτυπία της ταυτότητάς του/της, πρόταση της προς εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με τη σχετική βιβλιογραφία καθώς και η αναφορά ή/και κατάθεση όποιων πρόσθετων στοιχείων θεωρεί ο/η υποψήφιος/α ότι ενισχύουν την υποψηφιότητά του/της (επιστημονικά άρθρα, εργασίες).
2. Αξιολογείται ο υποβληθείς φάκελος, με την αίτηση του/της υποψηφίου/ας, φάκελος: η πρόταση διδακτορικής διατριβής καθώς και το βιογραφικό του/της εν γένει.
3. Ο/Η επιβλέπων/ουσα εισηγείται στη Γ.Σ.ΕΣ θετικά ή αρνητικά ή, σε αρκετές περιπτώσεις, την επανεξέταση της πρότασης μετά από εξάμηνο, ώστε να δοθεί ευκαιρία στον/στην υποψήφιο/α να επεξεργασθεί την πρότασή του/της επί το αρτιότερο.
4. Σε περίπτωση θετικής απόφασης από τη Γ.Σ.ΕΣ του Τμήματος, ο/η υποψήφιος/α καλείται για εγγραφή ως «υποψήφιος/α διδάκτωρ του Τμήματος».

3.1.III.4.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;

Για τους/τις κατόχους του Μ.Δ.Ε. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου απαιτείται αρχικά αίτηση για θέση υποψηφίου/ας διδάκτορα, συνοδευόμενη από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα και επικυρωμένα αντίγραφα των τίτλων σπουδών.

Στην αίτηση δηλώνεται το θέμα που επιλέγει ο/η υποψήφιος/α, το οποίο πρέπει να εντάσσεται στα γενικότερα αντικείμενα ερευνητικού ενδιαφέροντος του προτεινόμενου ως επιβλέποντος μέλους Δ.Ε.Π.. Παράλληλα ο/η υποψήφιος/α υποβάλλει Σχέδιο Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής, το περιεχόμενο του οποίου παρουσιάζεται αναλυτικά παρακάτω. Για την επιλογή, αρμόδια είναι η Γ.Σ.ΕΣ του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών.

Για τους/τις κατόχους Μ.Δ.Ε. άλλου Τμήματος ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ΑΕΙ της αλλοδαπής, απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι τα ακόλουθα:

1. Αίτηση εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής (παρέχεται από τη Γραμματεία του Τμήματος).
2. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα.
3. Επικυρωμένα αντίγραφα τίτλων σπουδών (πτυχίου ή διπλώματος -όπου προβλέπεται- και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών). Σε περίπτωση τίτλων σπουδών από ΑΕΙ της αλλοδαπής απαιτείται επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα καθώς και αναγνώριση ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ.
4. Επικυρωμένα αντίγραφα αναλυτικής βαθμολογίας στα προπτυχιακά και στα μεταπτυχιακά μαθήματα που έχει παρακολουθήσει ο/η υποψήφιος/α
5. Αναγνωρισμένο πιστοποιητικό επάρκειας ξένης γλώσσας – κατά προτίμηση αγγλικής
6. Αντίγραφα τυχόν επιστημονικών δημοσιεύσεων σε περιοδικά, βιβλία, πρακτικά συνεδρίων, μελέτες, εκθέσεις ερευνητικών προγραμμάτων, μονογραφίες κλπ, καθώς και όποιο άλλο στοιχείο συμβάλλει, κατά την κρίση του/της υποψηφίου/ας, στη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης αντίληψης του επιστημονικού και ερευνητικού του/της «προφίλ».

Εκτός από τα παραπάνω τυπικά δικαιολογητικά, κάθε υποψήφιος/α υποβάλλει «Σχέδιο Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής». Στο σχέδιο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε γενικές γραμμές τα ακόλουθα:

1. Προσδιορισμός του προτεινόμενου θέματος της διατριβής και της ευρύτερης γνωστικής περιοχής στην οποία εντάσσεται
2. Περιγραφή του προτεινόμενου θέματος διδακτορικής διατριβής
3. Περιγραφή του σκοπού και των επιμέρους στόχων της προτεινόμενης διατριβής (βασικά ερευνητικά ερωτήματα ή προβλήματα που θα απαντηθούν, θεωρητικές υποθέσεις που θα υποβληθούν σε έλεγχο)
4. Στοιχεία πρωτοτυπίας του προτεινόμενου θέματος

5. Εκτίμηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων
6. Προτεινόμενη μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί
7. Ενδεικτική βιβλιογραφία.

Αν από τα προγράμματα προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών μαθημάτων που έχουν παρακολουθήσει οι υποψήφιοι/ες για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής διαπιστωθούν ορισμένα κενά ή ελλείψεις, είναι δυνατόν να τους/τις ζητηθεί η παρακολούθηση ορισμένων μεταπτυχιακών μαθημάτων του Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή και προπτυχιακών μαθημάτων και η επιτυχής εξέτασή τους σ' αυτά, μετά από εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας προς την Γ.Σ.Ε.Σ. Σε αυτή την περίπτωση ο υποψήφιος διδάκτορας είναι υποχρεωμένος να πιστοποιήσει την παρακολούθηση των σχετικών αυτών μαθημάτων, όπως ορίστηκαν από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια.

Οι Έλληνες/ιδες υποψήφιοι/ες διδάκτορες θα πρέπει να είναι άριστοι γνώστες της αγγλικής γλώσσας, ενώ οι αλλοδαποί/ές υποψήφιοι/ες διδάκτορες πρέπει να γνωρίζουν άριστα την ελληνική γλώσσα. Θετικά υπόψη λαμβάνεται η γνώση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας, όπως και το εύρος των ικανοτήτων στη χρήση Η/Υ αποδεικνυόμενου από τις επιδόσεις του/της υποψήφιου/ας σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα σχετικά με τα ευρύτερα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, δηλαδή την Αρχαιολογία, τη Γλωσσολογία και τις Διεθνείς Σχέσεις.

3.1.III.4.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδακτόρων;

Το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδακτόρων είναι τελικώς υψηλό λόγω των διαδικασιών που ακολουθούνται για την επιλογή τους. Ειδικότερα, η αίτηση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και η επίσημη συμμετοχή στις διαδικασίες επιλογής προϋποθέτουν την προηγούμενη άτυπη συνεργασία μεταξύ του υποψηφίου και του μέλους Δ.Ε.Π. που προορίζεται ως επιβλέπων/ουσα εξαιτίας της στοχευμένης φύσης των ερευνητικών θεμάτων που ενδιαφέρουν το Τμήμα.

3.1.III.4.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδακτόρων;

Βλ. σχετική τεκμηρίωση στην ερώτηση 3-III.4.2 και 3.III.4.2.

3.1.III.4.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδασκτόρων;

Η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδασκτόρων διασφαλίζεται από τη λειτουργία των οργάνων του Τμήματος και συγκεκριμένα της Γ.Σ.Ε.Σ. και από την θέσπιση και εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών και κριτηρίων που αναφέρθηκαν παραπάνω. Επίσης, η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της σχετικής διαδικασίας διασφαλίζεται μέσω της πλήρους και ανοιχτής δημοσιοποίησης όλων των σχετικών διαδικασιών. (βλ. ειδικότερα τη σχετική τεκμηρίωση στην ερώτηση 3.III.3.6).

3.1.III.5 Σεμινάρια και ομιλίες

3.1.III.5.1 Υπάρχει γενικό σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαίο, μηνιαίο) όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά και των φοιτητών;

Το Τμήμα δίνει μεγάλη έμφαση στην ενεργό και ουσιαστική του αλληλεπίδραση με τις επιστημονικές εξελίξεις στην έρευνα αιχμής στον ελληνικό και διεθνή χώρο. Στα πλαίσια αυτά, υπάρχει συνεχής προσπάθεια και μέριμνα για πρόσκληση ομιλητών/τριών από άλλα ΑΕΙ ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού, ώστε να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα των ερευνητικών τους προγραμμάτων και να συμβάλλουν στη συζήτηση επιστημονικών ζητημάτων ειδικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος. Στα πλαίσια αυτά, αξιολογείται ως εξαιρετικά χρήσιμη η συμβολή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, ειδικότερα όσον αφορά τις διαλέξεις που διοργανώνει χάρη στη δυνατότητα πρόσκλησης διακεκριμένων ομιλητών/τριών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

3.1.III.6 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

3.1.III.6.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές; Σε ποιο ποσοστό;

Υπάρχει συμμετοχή ενός διδάσκοντα από το εξωτερικό του κ. Uvankoenig Kenig (Καθηγητής Τμήματος Αιγυπτιολογίας του Καθολικού Πανεπιστημίου του Παρισιού), ο οποίος είναι μέλος στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή του υποψήφιου διδάκτορα κ. Παύλου Αντωνάτου.

Μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2009-10, στο Τμήμα έχουν ολοκληρωθεί δεκαπέντε (15) διδακτορικές διατριβές. Στις επταμελείς τους επιτροπές δεν συμμετείχαν διδάσκοντες/ουσες από το εξωτερικό.

3.1.III.6.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;

Στο Τμήμα δεν υπάρχει υποψήφιος/α διδάκτορας από την αλλοδαπή. Όλοι/ες όσοι/ες εκπονούν διδακτορική διατριβή στο Τμήμα είναι Έλληνες πολίτες. Το Τμήμα δεν αποκλείει αλλοδαπούς/ες στη συμμετοχή των διδακτορικών σπουδών του, ωστόσο δεν έχει καταφέρει να προσελκύσει μέχρι σήμερα, ελλείψει επεξεργασμένης πολιτικής.

3.1.III.6.3 Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;

Η δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα παρέχεται από το Τμήμα ύστερα από σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. σύμφωνα με τον Ν. 3685/2008. Κανένας/Καμία υποψήφιος/α μέχρι σήμερα δεν έχει αιτηθεί την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα.

3.1.III.6.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα ή/και ερευνητικούς φορείς στο εξωτερικό. Το Τμήμα ενδιαφέρεται να συνάψει.

3.1.III.6.5 Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;

Το Τμήμα ενθαρρύνει ενεργά τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες να συμμετέχουν σε διάφορες επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες που εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους και συνάδουν με το θέμα της διδακτορικής τους διατριβής. Το Τμήμα ενθαρρύνει, επίσης, και τη συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων σε συνέδρια ή την υποβολή εργασιών για κρίση σε επιστημονικά περιοδικά.

3.1.III.6.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών; Ποιες;

Οι διεθνείς διακρίσεις του προγράμματος συνίστανται στην αποδοχή για δημοσίευση εργασιών που προέκυψαν από διδακτορική έρευνα, σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά (όπου ακολουθείται η διαδικασία της «τυφλής αξιολόγησης»), καθώς και σε συλλογικούς τόμους στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

3.2 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Π.Σ.) που προσφέρει το Τμήμα διαμορφώθηκε στη σημερινή του μορφή το 2004-5 (σε συνδυασμό με το έργο «Αναμόρφωση ΠΠΣ» του ΕΠΕΑΕΚ). Καθώς και οι τρεις Κατευθύνσεις θεραπεύουν αντικείμενα που απαιτούν διαρκή επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της διδακτικής ύλης, στην ετήσια προβλεπόμενη έγκριση του προγράμματος σπουδών του ΤΜΣ προτείνονται οι σχετικές τροποποιήσεις. Το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών αξιολογείται ως σύγχρονο, δυναμικό και ευέλικτο.

Το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε πολλαπλούς ή/και εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης των φοιτητών/τριών. Ακολουθούνται συγκεκριμένες προδιαγραφές προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια όσον αφορά στη διαδικασία ανάληψης πτυχιακής εργασίας και η ποιότητα όσον αφορά στην εκπόνησή της. Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών –όπου το σύνολο των μαθημάτων του Π.Π.Σ. έχει μετατραπεί στη κλίμακα διδακτικών μονάδων ECTS από το 2004– είναι αρκετά εξωστρεφές, όπως καταδεικνύει η ενεργός συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών/τριών μέσω διατμηματικών ανταλλαγών με το πρόγραμμα Erasmus από Ιδρύματα του εξωτερικού ή με κρατικές υποτροφίες διδασκόντων του ΙΚΥ καθώς και η συμμετοχή στη διδασκαλία μαθημάτων διδασκόντων/ουσών από το εξωτερικό. Υπάρχουν βεβαίως ακόμη πολύ μεγάλα περιθώρια αξιοποίησης της δυνατότητας ανταλλαγής διδακτικού προσωπικού μέσω των προγραμμάτων Erasmus ενώ το Τμήμα έχει αποφασίσει να προχωρήσει στη διεύρυνση των ήδη υπάρχουσών συμβάσεων με άλλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού και στην υπογραφή νέων συμβάσεων που να εμπειρεύουν μετακινήσεις διδακτικού προσωπικού.

Όσον αφορά στην εσωτερική αγορά εργασίας, μέσω του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης η ουσιαστική σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις απαιτήσεις– ανάγκες του εξωτερικού περιβάλλοντος (επιχειρησιακού και μη) γίνεται κυρίως μέσω του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, ενώ αναπτύχθηκαν και διευρύνθηκαν σχέσεις συνεργασίας με σημαντικό αριθμό φορέων από την αγορά εργασίας σε σχέση και με τις τρεις Κατευθύνσεις του Τμήματος.

Το **Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα** «Πολιτικές, Διεθνείς και Οικονομικές Σχέσεις στη Μεσόγειο» εξακολουθεί να αποτελεί το μοναδικό πρόγραμμα επιστημονικής εξειδίκευσης στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα σχετικά με τις πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και διεθνείς εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στη περιοχή της Μεσογείου. Για το λόγο αυτό, ο οποίος συνιστά και αδιαμφισβήτητο συγκριτικό πλεονέκτημα για το Π.Μ.Σ., του απονεμήθηκε το βραβείο της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης της Μεσογείου για το 2010.

Το πρόγραμμα σπουδών του θεωρείται ότι παραμένει σύγχρονο και τυγχάνει –κατά τη διάρκεια της επταετούς λειτουργίας του– συνεχούς αξιολόγησης από τους συμμετέχοντες σε αυτό φοιτητές/τριες. Τα προσφερόμενα μαθήματα καλύπτουν πλήρως το φάσμα των γνωστικών αντικειμένων που αφορούν στις πολιτικές, οικονομικές και διεθνείς σχέσεις στη Μεσόγειο. Ιδιαίτερη επίσης έμφαση δίδεται στην τήρηση συγκεκριμένων ποιοτικών προδιαγραφών όσον αφορά στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας που εκπονείται υποχρεωτικά από τους συμμετέχοντες/ουσες στο πρόγραμμα. Το Π.Μ.Σ. επιχειρεί επίσης να αναπτύξει ένα εξωστρεφές προφίλ μέσω επίσημης ή/και άτυπης συνεργασίας με ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού και μέσω της πρόσκλησης διακεκριμένων ομιλητών/τριών στα σεμιναριακά μαθήματα που διεξάγονται στο Π.Μ.Σ.

Το **Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών** ακολουθεί συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα όσον αφορά στην επιλογή των υποψηφίων διδακτόρων, ενώ οι τελευταίοι/ες παρουσιάζουν δημοσίως τα αποτελέσματα της ερευνητικής τους δραστηριότητας σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στα πλαίσια διεθνοποίησης των διδακτορικών σπουδών του Τμήματος, στις τριμελείς και επταμελείς επιτροπές υποστήριξης των διδακτορικών διατριβών σχεδιάζεται να συμμετάσχουν μέλη Δ.Ε.Π. ή/και ερευνητές/τριες από πανεπιστήμια του εξωτερικού. Η δυνατότητα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής στην αγγλική γλώσσα αναμένεται ότι θα ενισχύσει στο άμεσο μέλλον την ελκυστικότητα του Τμήματος σε αλλοδαπούς/ές φοιτητές/τριες.

4. Διδακτικό έργο¹

4.1 Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

4.1.1 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται;

Η αξιολόγηση των διδασκόντων/ουσών από τους/τις φοιτητές/τριες, τόσο στο Προπτυχιακό όσο και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2008-09 γινόταν με ερωτηματολόγια που διακινούνταν, με συνεργασία του φοιτητικού συλλόγου, στο τέλος του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Στη συνέχεια και λόγω αδυναμίας κεντρικής στατιστικής επεξεργασίας τα ερωτηματολόγια προωθούνταν στους/στις διδάσκοντες/ουσες ώστε να λάβουν την ανάδραση των φοιτητών/τριών σχετικά με την διδακτική τους επάρκεια.

Στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους 2009-10 και μετά τη σύσταση της Ο.Μ.Ε.Α. του Τμήματος (Απόφαση Γ.Σ. 6^η/13.01.2009) αποφασίσθηκε η ριζική αναθεώρηση της διαδικασίας αξιολόγησης του διδακτικού έργου. Στην πρώτη φάση επαναδιατυπώθηκαν οι ερωτήσεις που περιέχει το ερωτηματολόγιο, λαμβάνοντας υπόψη το πρότυπο της Α.Δ.Ι.Π. και τη γόνιμη συζήτηση στην Επιτροπή Αξιολόγησης του Ιδρύματος.

Το νέο ερωτηματολόγιο, που εγκρίθηκε στη Γ.Σ. του Τμήματος (19^η/01.06.2010) περιλαμβάνει πέντε ερωτήσεις που αφορούν το μάθημα, έντεκα ερωτήσεις που αφορούν τον/την διδάσκοντα/ουσα, δύο ερωτήσεις που αφορούν τον/την φοιτητή/τρια και τη δυνατότητα για την έκφραση παρατηρήσεων/σχολίων. Για την καλύτερη οργάνωση της αξιολόγησης και την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων αποφασίσθηκε η διάθεσή του σε ψηφιακή μορφή μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας VISTA που χρησιμοποιείται υποστηρικτικά στη διδασκαλία μαθημάτων του Τ.Μ.Σ.

Η πιλοτική εφαρμογή του νέου συστήματος αξιολόγησης έγινε στα μαθήματα της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου, κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-10. Το σύστημα διασφαλίζει αφενός την ανωνυμία του/της φοιτητή/τριας που συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο και αποκλείει αφετέρου τη δυνατότητα επαναληπτικής υποβολής. Τα αποτελέσματα είναι άμεσα προσβάσιμα στον/στην διδάσκοντα/ουσα, ο/η οποίος/α είναι εγγεγραμμένος/η στην ηλεκτρονική έκδοχή του μαθήματος, και προωθούνται στον/στην Πρόεδρο του Τμήματος. Η

¹ Η ενότητα αυτή αφορά στο διδακτικό έργο τόσο σε επίπεδο προπτυχιακών όσο και μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Όπου απαιτείται αναφερθείτε ξεχωριστά σε προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές.

γενική εικόνα από την πιλοτική εφαρμογή ήταν πάρα πολύ ικανοποιητική και για το λόγο αυτό προτάθηκε η γενικευμένη χρήση του ψηφιακού ερωτηματολογίου για την ακαδημαϊκή χρονιά 2010-11.

4.1.2 Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;

Η αξιολόγηση των διδασκόντων/ουσών από τους/τις φοιτητές/τριες επισημαίνει και καταγράφει ζητήματα σχετικά με το πλαίσιο, αλλά και την ποιότητα της παρεχόμενης διδασκαλίας. Ως συνέπεια, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αφορούν κατά κύριο λόγο τους/τις ίδιους/ες τους/τις διδάσκοντες/ουσες, καθώς αποτελούν σημείο αναφοράς στην προσπάθεια βελτίωσης της διδακτικής τους παρουσίας. Παράλληλα, η αξιολόγηση των μαθημάτων παρακολουθείται και από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Στην περίπτωση που η αξιολόγηση αναδεικνύει προβλήματα σχετικά με την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά της διδασκαλίας, ο/η Πρόεδρος επιδιώκει την επίλυσή τους σε συνεργασία με τον/την διδάσκοντα/ουσα.

4.1.3 Ποιος είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Ο μέσος διδακτικός φόρτος του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΤΜΣ, κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2005 -06 έως και 2009-10, αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.Α
Μέσος Εβδομαδιαίος Φόρτος Εργασίας ανά Διδάσκοντα
κατά την πενταετία 2005 – 2006 έως 2009 – 2010

	Χειμερινό Εξάμηνο	Εαρινό Εξάμηνο
	Μέσος Εβδομαδιαίος Φόρτος Εργασίας ανά Διδάσκοντα	Μέσος Εβδομαδιαίος Φόρτος Εργασίας ανά Διδάσκοντα
Δ.Ε.Π.	7,2 ώρες/ διδάσκοντα	6,77 ώρες/ διδάσκοντα
Συμβασιούχοι βάσει του Π.Δ 407/80	7,29 ώρες/ διδάσκοντα	6,72 ώρες/ διδάσκοντα
Ε.Ε.Δ.Ι.Π	14 ώρες/ διδάσκοντα	14 ώρες/ διδάσκοντα

Στοιχεία για τον μέσο εβδομαδιαίο διδακτικό φόρτο του ακαδημαϊκού προσωπικού ανά εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς ανά κατηγορία προσωπικού (Δ.Ε.Π., Συμβασιούχοι ΠΔ 407/80, ΕΕΔΙΠ) περιλαμβάνονται στον **Πίνακα 4.1.3.β** του

Παραρτήματος του Κεφ. 4. Αναλυτικά στοιχεία ανά διδάσκοντα/ουσα και ανά εξάμηνο για την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10 δίνονται στους **Πίνακες 4.1.3.γ** έως **4.1.3.ζ** στο Παράρτημα του Κεφ. 4, όπου σημειώνεται και η σχετικά δαπάνη για κάθε συμβασιούχο διδάσκοντα/ουσα.

Για τον υπολογισμό του πραγματικού μέσου εβδομαδιαίου φόρτου διδακτικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. και των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών του Τμήματος, πρέπει ακόμη να υπολογισθεί: (1) η αναγκαία διδακτική προετοιμασία για κάθε μάθημα, (2) η διόρθωση των γραπτών εξετάσεων (προόδου και τελικών) (3) η επίβλεψη και διόρθωση εργασιών ή δραστηριοτήτων (απαλλακτικών ή βελτιωτικών), (4) η επίβλεψη και διόρθωση των πτυχιακών εργασιών, (5) η επίβλεψη και διόρθωση των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, και (5) η επίβλεψη και διόρθωση διδακτορικών διατριβών (για όσα μέλη Δ.Ε.Π. επιβλέπουν Δ.Δ.).

4.1.4 Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος διδάσκουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. της Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών, συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες με συναφές γνωστικό αντικείμενο και μέλη Δ.Ε.Π. των άλλων Κατευθύνσεων των οποίων το γνωστικό αντικείμενο εντάσσεται στο πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ.

4.1.5 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/ βραβεία διδασκαλίας;

Δεν υπάρχει ανάλογη πρόβλεψη.

4.1.6 Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;

Δεν έχει αξιοποιηθεί μέχρι στιγμής η συμμετοχή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο διδακτικό έργο του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.

Η επικουρική συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων στη διδακτική διαδικασία προβλέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό των Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Οι μορφές της συμμετοχής αυτής προσδιορίζονται από τους/τις επιβλέποντες/ουσες καθηγητές/τριες, σε συνεννόηση με τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες.

4.2 Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας

4.2.1 Ποιες συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται;

Στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών χρησιμοποιείται σειρά διδακτικών μεθόδων, τα χαρακτηριστικά των οποίων αντανακλούν τις ιδιαιτερότητες του κάθε μαθήματος και τις προτεραιότητες του/της κάθε διδάσκοντα/ουσας.

Ένας από τους βασικούς στόχους του έργου «Αναμόρφωση του Π.Π.Σ.» του Τμήματος ήταν η αναβάθμιση του τρόπου παροχής/αξιολόγησης των σπουδών, μέσα από τη χρήση εφαρμογών της πληροφορικής, και εξοικείωση με τις πολλαπλές πηγές πληροφόρησης, καθώς και η ενίσχυση του εργαστηριακού/σεμιναριακού χαρακτήρα των μαθημάτων προκειμένου οι φοιτητές/τριες του Τ.Μ.Σ. να αποκτήσουν ουσιαστική επαφή με το αντικείμενο των μαθημάτων τους και να εισαχθούν στη μεθοδολογία της έρευνας. Συγχρόνως ενισχύθηκε η Χρήση **ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού** και **εποπτικών μέσων** (video-projector, video, γιγαντοοθόνες, ηχητικά συστήματα, κάρτα λήψης εκπομπών δορυφόρου) και εισήχθησαν **ενδιάμεσοι εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης**, όπως συμπληρωματικές ατομικές/ομαδικές εργασίες (όπως λ.χ. στο «Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία»), συμπλήρωση Portfolio δραστηριοτήτων (όπως λ.χ. στο «Ιστορία της ελληνικής γλώσσας») κ.ά.

Αυξημένο είναι και το ειδικό βάρος των εφαρμογών της Πληροφορικής στο αναμορφωμένο Π.Π.Σ. του Τμήματος, τόσο στον Κορμό όσο και στην Κατεύθυνση Γλωσσολογίας όπου έχει εισαχθεί ομάδα εξειδικευμένων μαθημάτων, τα οποία αναδεικνύουν τα νέα πεδία που έχουν ανακύψει από τη σύνδεση της Γλωσσολογίας με την Πληροφορική («Εισαγωγή στην Υπολογιστική Γλωσσολογία» «Ηλεκτρονική λεξικογραφία-Ορολογία», «Σώματα δεδομένων», «Αυτόματη Μετάφραση»). Από την άλλη πλευρά, επειδή το Τ.Μ.Σ. ανήκει στο χώρο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, ενισχύει τους/τις φοιτητές/τριές του στην **ανάπτυξη κριτικού πνεύματος** απέναντι στην εισαγωγή και τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Έμφαση δίνεται και στη διδασκαλία των γλωσσών της Ν.Α. Μεσογείου που διδάσκονται στο Τμήμα, ως κατ' επιλογήν υποχρεωτικές, με τη χρήση πολυμέσων. Στο πλαίσιο δημιουργίας του Κέντρου Διδασκαλίας και Εκμάθησης Γλωσσών, που προέβλεπε η Αναμόρφωση του Π.Π.Σ., αναπτύχθηκε ψηφιακό και ψηφιοποιημένο υλικό για τη διδασκαλία της Τουρκικής και της Εβραϊκής, το οποίο χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα.

4.2.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;

Τα μαθήματα επικαιροποιούνται ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο. Η διαδικασία συντονίζεται από τις αρμόδιες Επιτροπές για το Προπτυχιακό και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, ενώ η τελική απόφαση λαμβάνεται από τη Γενική Συνέλευση και τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης αντίστοιχα. Η επικαιροποίηση αποτυπώνεται, επίσης, στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος και στις περιγραφές της ύλης των μαθημάτων (Syllabus).

Ευρείας έκτασης επικαιροποίηση του περιεχομένου των προσφερόμενων μαθημάτων επιχειρήθηκε στο έργο Αναμόρφωση Π.Π.Σ. του Τμήματος (2005-2008). Βλέπε και παραπάνω.

4.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις;

Το ποσοστό συμμετοχής των φοιτητών/τριών στις εξεταστικές περιόδους (κανονική και επαναληπτική εξεταστική ακαδημαϊκού έτους 2009-10) ανά μάθημα φαίνεται στον **Πίνακα 4.2.3** στο Παράρτημα του Κεφ. 4.

Κυμαίνεται μεταξύ 77,03% και 46,89% (Υποχρεωτικά Κορμού και Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων), και λίγο χαμηλότερα για τις άλλες δύο Κατευθύνσεις (63,16% έως 12,5%) . Για τα Κατ'Επιλογήν Υποχρεωτικά μαθήματα το ποσοστό της συμμετοχής στις εξετάσεις είναι από 68,92% έως και μόλις 3,7%. Σε ό,τι αφορά τις ξένες γλώσσες, το ποσοστό συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων Τουρκικής και Αραβικής είναι υψηλό: φτάνει και το 91,49%, ενώ δεν πέφτει κάτω από το 48,45% (και το 20% στην περίπτωση της Εβραϊκής) . Πολύ μικρό εμφανίζεται το ποσοστό συμμετοχής στα Γαλλικά (7,87%).

Τα ποσοστά αυτά είναι σε γενικές γραμμές είναι χαμηλά λόγω της δυνατότητας δήλωσης από μέρους των φοιτητών/τριών μεγάλου αριθμού μαθημάτων. Σύμφωνα με την απόφαση της υπ' αριθμ. 8/27.06.2003 συνεδρίασης της Γ.Σ. του Τμήματος οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώνουν 12 μαθήματα στο πρώτο έτος σπουδών, 20 στο δεύτερο και στο τρίτο, και 25 στο τέταρτο.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται ολοένα και πιο πρόδηλο ότι το σύστημα αυτό δημιουργεί προβλήματα στην ακαδημαϊκή λειτουργία του Τμήματος. Εκτός από το αυξημένο κόστος που συνεπάγεται για τη διανομή συγγραμμάτων (πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε με επιτυχία μετά την εφαρμογή του ηλεκτρονικού συστήματος διανομής «Εύδοξος» και των περιορισμών που επιφέρει), δεν βοηθά τους/τις φοιτητές/τριες να οργανώσουν τις σπουδές τους, παρακολουθώντας το ενδεικτικό

πρόγραμμα σπουδών που προτείνει το Τμήμα, ούτε να παρακολουθούν το σύνολο των μαθημάτων που δηλώνουν. Έτσι όμως η συμμετοχή τους στις εξετάσεις είναι μάλλον συγκυριακή, παρά η κατάληξη μιας συγκροτημένης εκπαιδευτικής διαδικασίας.

4.2.4 Ποια είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;

Στον Πίνακα 4.2.3 (Παράρτημα του Κεφ. 4) που παρουσιάστηκε παραπάνω, αναφέρονται αναλυτικά τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών/τριών που συμμετείχαν στις εξεταστικές περιόδους (κανονική και επαναληπτική εξεταστική) του ακαδημαϊκού έτους 2009-10 ανά μάθημα. Στο σύνολο των μαθημάτων (Κορμού και Κατεύθυνσης) τα ποσοστά αυτά κυμαίνονται από 100% έως 21,52%, άρα υπάρχει αρκετά μεγάλη διαφοροποίηση ανάλογα με το μάθημα.

Στις δύο τελευταίες στήλες του Πίνακα παρατίθεται ο μέσος όρος βαθμολογίας των συμμετεχόντων/ουσών φοιτητών/τριών στις εξετάσεις (βαθμολογία 0-10) καθώς και των επιτυχόντων/ουσών φοιτητών/τριών (βαθμολογία 5-10). Στο 62,71% επί του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, οι συμμετέχοντες στις εξετάσεις έλαβαν πάνω από 5, ενώ στο 38,10% έλαβαν κάτω από 5 και χρειάστηκε να επαναλάβουν την εξεταστική.

4.2.5 Ποιος είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου;

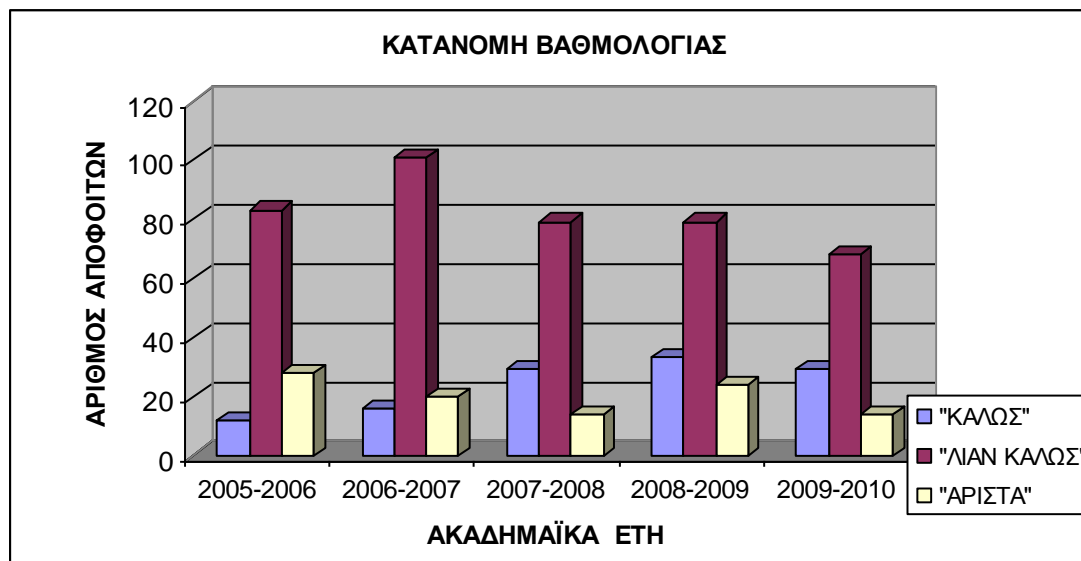
Ο μέσος βαθμός πτυχίου του Π.Π.Σ. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, με βάση τα στοιχεία από τα ακαδημαϊκά έτη 2005-2006 έως και 2009-2010, αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.5.α
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

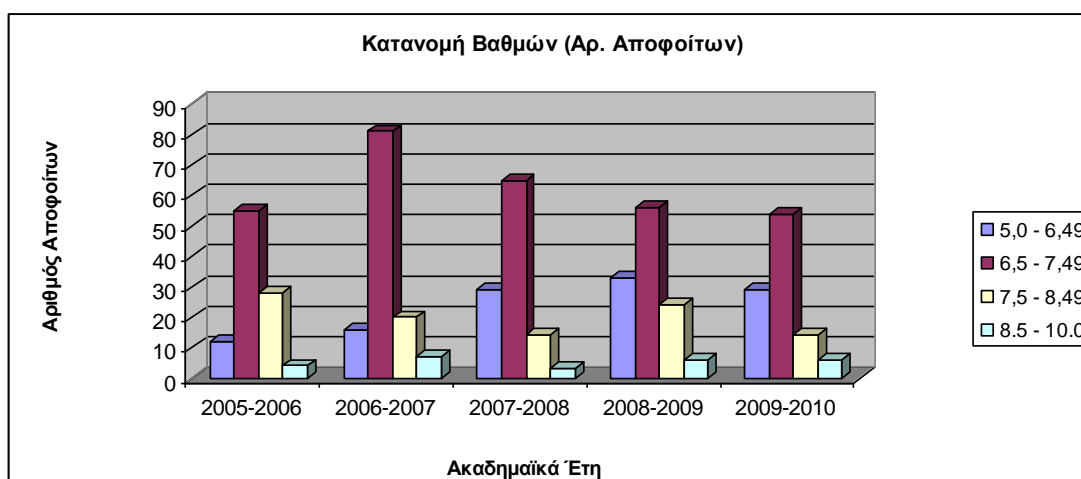
ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ				ΜΕΣΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ
	5,0 - 6,49	6,5 - 7,49	7,5 - 8,49	8,5 - 10,0	
2009-2010	29	54	14	6	6,97
2008-2009	33	55	24	6	7,01
2007-2008	29	65	14	3	6,94
2006-2007	16	81	20	7	7,15
2005-2006	12	55	28	4	7,22

Όπως φαίνεται και στα **Διαγράμματα 4.2.5.α** και **4.2.5.β** που ακολουθούν, ο κύριος όγκος των αποφοίτων κινείται στη ζώνη του «Λίαν Καλώς» (**65,18%** έναντι 18,92% με «Καλώς» και 15,90% φοιτητών/τριών που αριστεύουν), και μάλιστα στο κάτω όριο αυτής της ζώνης (6,5 έως 7,49).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2.5.α
Κατανομή βαθμολογίας των αποφοίτων του Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2.5.β
Κατανομή βαθμολογίας των αποφοίτων του Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

Ανά Κατεύθυνση, οι μέσοι όροι βαθμολογίας εμφανίζονται ελαφρά διαφοροποιημένοι και ειδικότερα υψηλότεροι στις Κατεύθυνσεις Αρχαιολογίας (από

7,16 έως 7,57) και Γλωσσολογίας (από 7,00 ως 7,71) έναντι της Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων (από 6,84 έως 7,16), όπως φαίνεται στον παρακάτω **Πίνακα**.

Πίνακας 4.2.5.β
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων
του Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ. ανά Κατεύθυνση

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ						
	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Ν.Α		ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	
	Αριθμός Πτυχιούχων	Μέσος Όρος	Αριθμός Πτυχιούχων	Μέσος Όρος	Αριθμός Πτυχιούχων	Μέσος Όρος
2009-2010	8	7,30	12	7,61	83	6,85
2008-2009	12	7,57	21	7,36	85	6,84
2007-2008	15	7,40	18	7,00	78	6,84
2006-2007	11	7,16	13	7,41	100	7,12
2005-2006	6	7,35	9	7,71	84	7,16

(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

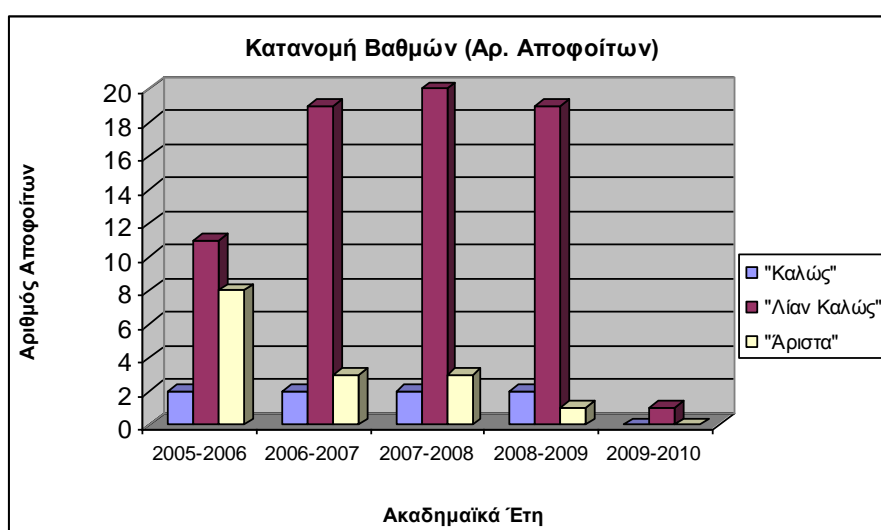
Σε ό,τι αφορά το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΜΣ, ο μέσος βαθμός πτυχίου, με βάση τα στοιχεία από τα ακαδημαϊκά έτη 2005-2006 έως και 2009-2010, αποτυπώνεται στον **Πίνακα** που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.5.γ
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου αποφοίτων του Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

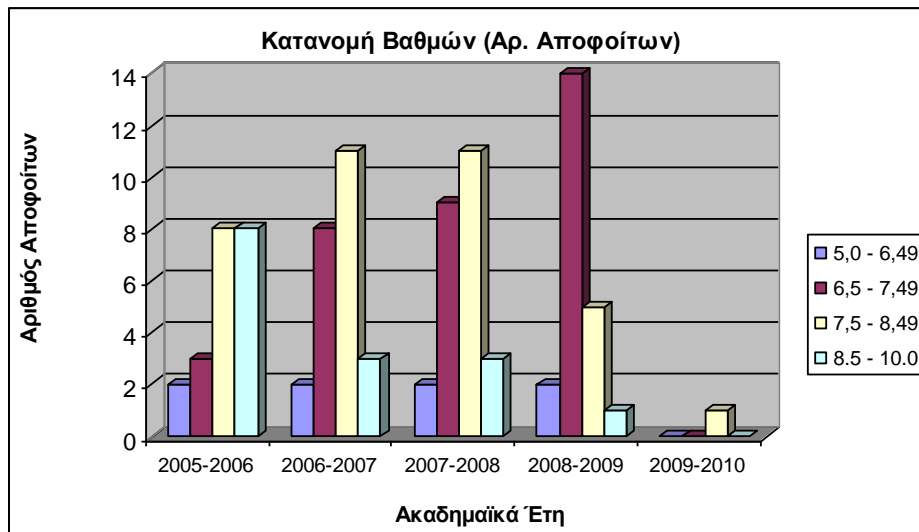
ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΘΜΩΝ (ΑΡ. ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ)				ΜΕΣΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
	5,0 - 6,49	6,5 - 7,49	7,5 - 8,49	8,5 - 10,0		
2009-2010	-	-	1	-	7,56	
2008-2009	2	14	5	1	7,29	22
2007-2008	2	9	11	3	7,55	25
2006-2007	2	8	11	3	7,38	24
2005-2006	2	3	8	8	8,11	21

Όπως φαίνεται και στα **Διαγράμματα 4.2.5.γ** και **4.2.5.δ** που ακολουθούν, ο κύριος όγκος των αποφοίτων του Π.Μ.Σ. κινείται στη ζώνη του «Λίαν Καλώς» (75,27% έναντι 8,6% με «Καλώς» και 16,13% φοιτητών/τριών που αριστεύουν), και μάλιστα στο πάνω όριο αυτής της ζώνης (7,5 έως 8,49).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2.5.γ
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου αποφοίτων του Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2.5.δ
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου αποφοίτων του Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

4.2.6 Ποια είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;

Η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών κατά την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10, είναι **5,62 έτη**, όπως προκύπτει από τον **Πίνακα 4.2.6.α**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.6.α
Μέσος χρόνος απόκτησης πτυχίου στο Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ.
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

Έτος	Αριθμός πτυχιούχων Τμήματος	Μέσος χρόνος απόκτησης πτυχίου
2009-2010	103	5,93
2008-2009	118	5,69
2007-2008	111	5,62
2006-2007	124	5,48
2005-2006	99	5,37

Στον **Πίνακα 4.2.6.β** αποτυπώνεται αναλυτικά η εξέλιξη του αριθμού αποφοίτων ανά επιπλέον χρόνο μετά την ολοκλήρωση ελάχιστης διάρκειας φοίτησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.6.β
Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων και της διάρκειας σπουδών τους στο Π.Π.Σ. του Τ.Μ.Σ
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως και 2009-10)

	Διάρκεια σπουδών (Έτη)						
	K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6
2009-2010	11	35	21	25	9	1	1
2008-2009	7	54	35	15	5	2	0

2007-2008	9	45	42	9	6	0	0
2006-2007	8	63	41	9	3	0	0
2005-2006	1	62	34	2	0	0	0

Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. Αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε $K=4, K+1=5, K+2=6, \dots, K+6=10$)

Η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών κατά την πενταετία 2005 -06 έως και 2009-10, είναι **2,3 έτη**, όπως προκύπτει από τον **Πίνακα 4.2.6.α**.

Πίνακας 4.2.6.α

Έτος	Αριθμός αποφοίτων ΠΜΣ	Μέσος χρόνος απόκτησης μεταπτυχιακού διπλώματος (σε έτη)
2009-2010	45	2,56
2008-2009	15	2,2
2007-2008	24	2,12
2006-2007	15	2,16
2005-2006	13	2

4.3 Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

4.3.1 Πώς γνωστοποιείται στους φοιτητές η ύλη των μαθημάτων στην αρχή του εξαμήνου;

Η διαδικασία γνωστοποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων στην αρχή του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικές με: α) τις θεματικές ενότητες των μαθημάτων, β) το πρόγραμμα των διαλέξεων, γ) το είδος και τον αριθμό των βοηθημάτων που θα διανεμηθούν και δ) τον τρόπο αξιολόγησης των μαθημάτων.

Εκτενέστερη ενημέρωση παρέχεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες την πρώτη εβδομάδα μαθημάτων (προφορική παρουσίαση, διανομή έντυπου φυλλαδίου, ανάρτηση στη Γραμματεία). Για όσα μαθήματα υποστηρίζονται από την ηλεκτρονική πλατφόρμα VISTA (κυρίως της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας της ΝΑ Μεσογείου), η σχετική πληροφορία αναρτάται και είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά.

4.3.2 Περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Γίνεται προσπάθεια στο σύνολο των μαθημάτων να περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Η ανταπόκριση των διδασκόντων/ουσών είναι αρκετά ικανοποιητική, χωρίς ακόμη να έχει επιτευχθεί ο επιθυμητός βαθμός ομοιογένειας.

4.3.3 Υπάρχει διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων;

Δεν υπάρχει ομοιόμορφη και συστηματική 'μέτρηση' της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων. Η σχετική διαδικασία, έχει, ανάλογα με το μάθημα, διαφορετικές μορφές. Στα μαθήματα που περιλαμβάνουν εργασίες ή δραστηριότητες προόδου, όπως και στα εργαστηριακά μαθήματα, είναι πιο εύκολο να ελεγχθεί η επίτευξη των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων. Στα μαθήματα που αξιολογούνται με γραπτή τελική εξέταση, η μέτρησή της γίνεται μέσω αυτής.

4.3.4 Σε ποιο βαθμό τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται απαρέγκλιτα. Η Γραμματεία του Τμήματος παρακολουθεί σε εβδομαδιαία βάση την πορεία της λειτουργίας των μαθημάτων και ενημερώνει σχετικά τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Φροντίζει επίσης για τη μετακίνηση μαθημάτων που δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν λόγω έκτακτου κωλύματος του/της διδάσκοντα/ουσας ή εξωγενών συνθηκών.

Οι συγκεντρωτικοί πίνακες εκτέλεσης του προγράμματος ανά μάθημα, παρουσιάζονται στο τέλος κάθε εξαμήνου στη Γ.Σ. του Τμήματος, καθώς και στη Γ.Σ.Ε.Σ. όπου, γίνεται απολογισμός του διδακτικού έργου και ελέγχεται η τήρηση των διατάξεων σχετικά με το ποια μαθήματα θεωρούνται διδαχθέντα.

4.3.5 Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;

Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου ανατίθεται ο καταρτισμός του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων του επομένου εξαμήνου σε τριμελή Επιτροπή (Διδάσκοντες/ουσες και φοιτητής/τρια) που ορίζεται από τη Γ.Σ. Η Επιτροπή αυτή, έπειτα από επικοινωνία με το σύνολο των διδασκόντων/ουσών, προτείνει ένα σχέδιο ωρολογίου προγράμματος βάσει δύο συγκεκριμένων προτεραιοτήτων: α) τον ημερήσιο διδακτικό φόρτο των διδασκόντων/ουσών και, β) την αποφυγή συγκέντρωσης των μαθημάτων των φοιτητών/τριών του ιδίου εξαμήνου σε λίγες μόνο μέρες της εβδομάδας.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων αποστέλλεται, στη συνέχεια, στα μέλη Δ.Ε.Π., στους/στις συμβασιούχους διδασκοντες/ουσες και στο σύλλογο των φοιτητών/τριών του Τμήματος για παρατηρήσεις. Το πρόγραμμα δημοσιοποιείται (ανάρτηση στη Γραμματεία και στην ιστοσελίδα του Τμήματος) το αργότερο μία εβδομάδα πριν από την έναρξη των μαθημάτων.

Δυσχέρειες στην οργάνωση του ωρολόγιου προγράμματος δημιουργούνται από: α) την έλλειψη αιθουσών διδασκαλίας και την κατανομή των υπαρχουσών στα τρία Τμήματα της Σ.Α.Ε., β) τον αυξημένο αριθμό μαθημάτων λόγω των τριών Κατευθύνσεων του Τμήματος, γ) τη δήλωση από μέρους των φοιτητών/τριών μεγάλου αριθμού μαθημάτων σε κάθε εξάμηνο με αποτέλεσμα να συμπίπτουν οι ώρες διδασκαλίας μαθημάτων, δ) το μεγαλύτερο (σε σχέση με τα υπόλοιπα μαθήματα του Π.Π.Σ.) αριθμό ωρών διδασκαλίας των ξένων γλωσσών, περίπου 20 ώρες την εβδομάδα για τις γλώσσες της περιοχής της ΝΑ Μεσογείου και τις ευρωπαϊκές γλώσσες που διδάσκονται ακαδημαϊκά, και ε) τους περιορισμούς μετακίνησης και παρουσίας στη Ρόδο των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών βάσει του ΠΔ407/80, οι οποίοι/ες καλύπτουν περίπου το 40% των διδακτικών αναγκών του Τμήματος.

4.3.6 Πόσα (και ποια) από τα βασικά εισαγωγικά Μαθήματα διδάσκονται από μέλη Δ.Ε.Π./ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;

Όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. των δύο ανώτερων βαθμίδων συμμετέχουν στη διδασκαλία των βασικών εισαγωγικών μαθημάτων, όπως φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα 4.3.6.α, με τις αναθέσεις διδασκαλίας του 2009-10.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.6.α
Διδασκαλία μαθημάτων από μέλη ΔΕΟ ανώτερων βαθμίδων

ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΟΡΜΟΥ	
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π
Νεότερη Ιστορία της Μεσογείου	(Ι. Σακκάς) ¹
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Διεθνείς Οργανισμοί Ι	Κ. Μαγκλιβέρας
Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	Ε. Καραντζόλα
Εισαγωγή στην Αρχαιομετρία	Ι. Λυριτζής
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Πολιτισμοί Ασίας και Αμερικής	Α. Σάμψων
ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Εργαστήριο Αρχαιομετρίας	Ι. Λυριτζής

¹ Το χειμερινό εξάμηνο του 2009-10 ο κ. Ι. Σακκάς είχε εκπαιδευτική άδεια.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Νεολιθική Περίοδος (Ελλάδα, Εγγύς Ανατολή)	Α. Σάμψων
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	Α. Σάμψων (συνδιδασκαλία με συμβασιούχο)
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ	
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Γλωσσική επαφή	Ε. Καραντζόλα
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Γλωσσική αλλαγή	Ε. Καραντζόλα
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις Ι	Ι. Σεϊμένης
Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων	Π. Τσάκωνας
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	Π. Τσάκωνας

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο», διδάσκουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. των δύο ανώτερων βαθμίδων από την Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών καθώς και ένα μέλος Δ.Ε.Π. από την Κατεύθυνση Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου με συναφές γνωστικό αντικείμενο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.6.β

Διδασκαλία εισαγωγικών μαθημάτων από μέλη Δ.Ε.Π. ανώτερων βαθμίδων

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π.
Μαθήματα επιλογής:	
Ελλάδα και Τουρκία (Στρατηγικές, Πολιτικές και Οικονομικές Σχέσεις)	Π. Τσάκωνας
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Υποχρεωτικά μαθήματα:	
Η Εξωτερική Πολιτική των Χωρών της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής	Ι. Σεϊμένης
Μαθήματα επιλογής:	
Ζητήματα Ασφαλείας στην Μεσόγειο	Π. Τσάκωνας
Οι Διεθνείς Οργανισμοί του Μεσογειακού Χώρου	Κ. Μαγκλιβέρας
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Τρία μαθήματα επιλογής εκ των:	
Ανθρώπινα Δικαιώματα και Μειονότητες στην Μεσόγειο	Κ. Μαγκλιβέρας

Θέματα Διπλωματικής Ιστορίας και Στρατηγικής	Ι. Σακκάς
Γλωσσική Πολιτική	Ε. Καραντζόλα

4.3.7 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο;

Τα περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος αλλά και οι συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες οδηγούνται, λόγω των αναγκών του προγράμματος σπουδών και της έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού, να διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό γνωστικό τους πεδίο. Υπάρχει ωστόσο η μέριμνα ώστε η ανάγκη κάλυψης του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών να μην οδηγεί τους/τις διδάσκοντες/ουσες να αναλαμβάνουν διδασκαλία μαθημάτων πέρα από το ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο, γιατί κάτι τέτοιο θα υποβάθμιζε την ποιότητα των σπουδών.

4.4 Εκπαιδευτικά Βοηθήματα

4.4.1 Είδη και αριθμός βοηθημάτων

(π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται σε φοιτητές.

Στους/στις φοιτητές/τριες του Τμήματος διανέμονται τα ακόλουθα βοηθήματα έπειτα από έγκριση της Γ.Σ. του Τμήματος:

- Συγγράμματα, με βάση τον εγκεκριμένο από Γ.Σ. κατάλογο βιβλίων που αναρτάται στο σύστημα «Εύδοξο». Ο συνολικός αριθμός των προτεινόμενων συγγραμμάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 ανέρχεται σε **272** και αντιστοιχεί σε 160 μαθήματα.
- Συμπληρωματικές σημειώσεις έως 50 σελίδες, όταν σημαντικό τμήμα της ύλης δεν καλύπτεται από το διανεμόμενο σύγγραμμα κατά την κρίση του/της διδάσκοντα/ουσας. Το 2009-10 αφορούσε περίπου το 1/4 των μαθημάτων.
- Ψηφιοποιημένο και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό (παρουσιάσεις μαθημάτων, Power Point, κ.ά) διαθέσιμο από τη πλατφόρμα VISTA, για όσα μαθήματα τη χρησιμοποιούν.

4.4.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων; Πώς εφαρμόζεται;

Υπάρχει κάθε εξάμηνο η δυνατότητα επικαιροποίησης της λίστας των βοηθημάτων που παραγγέλλονται. Τα μέλη Δ.Ε.Π. ερωτώνται με ηλεκτρονική αλληλογραφία για τυχόν αλλαγές στην παραγγελία συγγραμμάτων. Ο κατάλογος αυτός εγκρίνεται μαζί

με το πρόγραμμα σπουδών στην τελευταία Γ. Σ. του ακαδημαϊκού έτους προκειμένου να ισχύσει το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

4.4.3 Πώς και πότε συγκεκριμένα διατίθενται τα βοηθήματα;

Από το 2009-10 τα βοηθήματα διατίθενται μέσω του προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ. Η διάθεσή τους για το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει το μήνα Νοέμβριο και για το εαρινό εξάμηνο το μήνα Απρίλιο.

4.4.4 Ποιο ποσοστό της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;

Η κάλυψη της ύλης στα υποχρεωτικά μαθήματα γίνεται κυρίως από τα διδακτικά συγγράμματα, αν και σπάνια το ένα διανεμόμενο σύγγραμμα μπορεί να καλύψει το σύνολο της ύλης επαρκώς. Για το λόγο αυτό στο περίγραμμα του μαθήματος δίνονται οι σχετικές διευκρινίσεις ώστε οι φοιτητές/τριες να γνωρίζουν το βαθμό ανταπόκρισης κάθε συγγράμματος ως προς την ύλη του μαθήματος και να μπορούν να κάνουν χρήση της βιβλιοθήκης.

Στα κατ' επιλογήν μαθήματα ενδέχεται η ύλη να καλύπτεται από πλήρως έως ελάχιστα.

Κατά γενικό τρόπο, τα μαθήματα που διδάσκονται στο Τ.Μ.Σ. είναι αρκετά «εξωτικά» με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολο να καλυφθεί η ύλη από τα βοηθήματα και να απαιτείται η χρήση πολλών και διαφορετικών πηγών για ένα αξιόλογο ακαδημαϊκό αποτέλεσμα.

4.4.5 Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμομένων συγγραμμάτων;

Βιβλιογραφική υποστήριξη παρέχεται πάντα: στους/στις φοιτητές/τριες παρουσιάζεται ανά μάθημα βιβλιογραφικός κατάλογος με συνιστώμενα (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα) βιβλία και κεφάλαια σε βιβλία, επιστημονικά άρθρα (ελληνικά και αγγλικά) από περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, και άλλες επιστημονικές εργασίες.

4.5 Αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία

4.5.1 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα προσφερόμενα μαθήματα του προγράμματος σπουδών κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως 2009-10 αποτυπώνεται στον **Πίνακα 4.5.1** που ακολουθεί.

Για κάθε χρονιά υπολογίζεται η αναλογία αυτή χωριστά ανάλογα με τη σχέση εργασίας που έχουν οι διδάσκοντες/ουσες. Στην πρώτη σειρά ως διδάσκοντες/ουσες υπολογίζονται μόνο τα διορισμένα μέλη Δ.Ε.Π. που διαθέτει το Τμήμα κάθε ακαδημαϊκή χρονιά, στη δεύτερη συνυπολογίζονται και οι συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες βάσει του ΠΔ 408/80 (κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο αντίστοιχα), και στην τρίτη σειρά προστίθενται επιπλέον τα μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. που έχουν ως αντικείμενο τη διδασκαλία ξένης γλώσσας.

Σε ό,τι αφορά τον αριθμό των προπτυχιακών φοιτητών/τριών, υπολογίζεται ο αριθμός των ενεργών φοιτητών/τριών κάθε ακαδημαϊκή χρονιά. Ως ενεργοί/ές λογίζονται όλοι/ες οι φοιτητές/τριες που εγγράφηκαν στο 1^ο έτος και στα επόμενα έτη σπουδών, δεν έχουν πάρει πτυχίο και δεν έχουν υποστεί οποιαδήποτε μεταβολή φοίτησης (διαγραφή ή αναστολή, καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα μετεγγραφής σε άλλο συναφές Τμήμα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5.1
Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων

Ακαδημαϊκά Έτη	Χειμερινό Εξάμηνο	Εαρινό Εξάμηνο
2009 -2010		
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π.) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1 / 72,6	1 / 77,79
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1 / 36,3	1 / 34,03
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407 + Ε.Ε.ΔΙ.Π) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1 / 33	1 / 31,11
2008 – 2009		
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π.) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1 / 62,94	1 / 67,13
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1 / 32,48	1 / 33,57
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407 + Ε.Ε.ΔΙ.Π) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1 / 30,52	1 / 31,47
2007 – 2008		
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π.) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/58,94	1/58,94
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407) /	1/34,93	1/26,94

Προπτυχιακούς Φοιτητές		
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407 + Ε.Ε.ΔΙ.Π) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/32,52	1/24,82
2006 - 2007		
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π.) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/59,73	1/56
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/25,6	1/27,15
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407 + Ε.Ε.ΔΙ.Π) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/24,22	1/25,16
2005 - 2006		
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π.) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/66	1/57,2
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/26	1/26
Αναλογία Διδασκόντων (Δ.Ε.Π. + 407 + Ε.Ε.ΔΙ.Π) / Προπτυχιακούς Φοιτητές	1/24,51	1/24,51

4.5.2 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα Εργαστήρια

Στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος υπάρχουν μόνο δύο Εργαστήρια (στο πρόγραμμα σπουδών της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας).

Στον **Πίνακα 4.5.2** που ακολουθεί αποτυπώνεται η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα προσφερόμενα Εργαστήρια του προγράμματος σπουδών ενδεικτικά για τα ακαδημαϊκά έτη 2008-09 και 2009-10.

Πίνακας 4.5.2
Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα εργαστήρια

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας	Αριθμός φοιτητών ανά διδάσκοντα στα Εργαστήρια (2008-09)	Αριθμός φοιτητών ανά διδάσκοντα στα Εργαστήρια (2009- 10)
Εργαστήριο Αρχαιομετρίας	1/31	1/28
Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	1/29	1/23

4.5.3 Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;

Οι ώρες συνεργασίας των διδασκόντων/ουσών με τους/τις φοιτητές/τριες (τουλάχιστον ένα τρίωρο την εβδομάδα) προσδιορίζονται στην αρχή κάθε εξαμήνου

οπότε και δημοσιοποιούνται (πίνακας ανακοινώσεων γραμματείας και γραφείων διδασκόντων/ουσών, ιστοσελίδα του Τμήματος). Δίνεται ακόμη η δυνατότητα για κατ' ιδίαν συνάντηση έπειτα από συνεννόηση με τον/την διδάσκοντα/ουσα.

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος αξιοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις ώρες συνεργασίας με τους/τις διδάσκοντες/ουσες.

Δεν έχουν διαπιστωθεί περιπτώσεις μη τήρησης των ωρών συνεργασίας

4.6 Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

4.6.1 Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση βιβλιογραφίας);

Η εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία γίνεται μέσα από το σύνολο των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων του Π.Π.Σ.. Κατά την ανάθεση υποχρεωτικών ή προαιρετικών ατομικών ή ομαδικών εργασιών, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ορισμένων μαθημάτων, συχνά απαιτείται έρευνα πεδίου ή βιβλιογραφική έρευνα.

Ειδικότερα, για την αναζήτηση βιβλιογραφίας σε βιβλιοθήκες και στο διαδίκτυο καθώς και για το σύστημα βιβλιογραφικών παραπομπών οργανώνεται ειδικό ενημερωτικό σεμινάριο ανά Κατεύθυνση. Το Τμήμα έχει αποφασίσει την εκπόνηση οδηγού για την συγγραφή επιστημονικών εργασιών για το ακαδημαϊκό έτος 2010-11.

4.6.2 Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;

Δυνατότητα συμμετοχής φοιτητών/τριών σε ερευνητικά έργα δίνεται κυρίως μέσω εθνικών, ευρωπαϊκών ή διεθνών προγραμμάτων, βλέπε και Ενότητα 5.2. Σημαντική εμπειρία για τους τρόπους διεξαγωγής της έρευνας δίνεται στους/στις φοιτητές/τριες του ΤΜΣ στο πλαίσιο του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 έγιναν δεκτοί/ές σε ερευνητικούς φορείς 26 φοιτητές/τριες του ΤΜΣ.

4.7 Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

4.7.1 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;

Ενδεικτικές συνεργασίες των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού παρουσιάζονται στον παρακάτω **Πίνακα**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7.1
Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού

Ελένη Καραντζόλα	<p>Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΤΕΠΙΑΕΣ, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών «Φύλο και νέα Εργασιακά και Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας» Από 2005 έως σήμερα Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη του μαθήματος «Γραμματισμός», συγγραφή ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού.</p> <p>Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ιστορίας και Πολιτικής Επιστήμης, Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών «Μειονότητες στην Ελλάδα και στην Ευρώπη» Από 2005-06, 2008-09 Διαλέξεις στο πλαίσιο του μαθήματος του Καθ. Στέφανου Πεσμαζόγλου.</p>
Σπύρος Συρόπουλος	ΕΑΠ, ΕΛΠ 31 Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο, 2007-2010

4.7.2 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;

Ενδεικτικές συνεργασίες των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού παρουσιάζονται στον παρακάτω **Πίνακα** που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7.2.α
Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού

Παναγιώτης Κουσουλής	<p>1. University of Bonn, Department of Egyptology Χρονική περίοδος: 2006 έως σήμερα Είδος διδασκαλίας/συνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ερευνητικό πρόγραμμα “Rhodian Aegyptiaca Project”. ▪ Ερευνητικό πρόγραμμα “Ancient Egyptian Demonology”. ▪ Συμμετοχή και συνεργασία σε σεμινάρια, διαλέξεις τη χρονική περίοδο 2008-2010. <p>2. Swansea University, Department of History and Classics Χρονική περίοδος: 2010 έως σήμερα Είδος διδασκαλίας/συνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ερευνητικό πρόγραμμα “Ancient Egyptian Demonology”.
Ιωάννης Λυριτζής	<p>Κοινο Ερευνητικό Έργο στην Βαυαρία με 2 Γερμανούς καθηγητές:</p> <p>1. Julius-Maximilians-Universität Würzburg, Am Judengarten 23, 97204 Höchberg, Germany (Email: kernstson@ernstson.de)</p> <p>2. Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Institut für Physische Geographie, 79085 Freiburg, Germany (Email: dirk.sudhaus@gmx.net)</p>
Παναγιώτα Μανώλη	<p>1/ Όνομα Πανεπιστημίου/Τμήμα/Σχολή: American University, School of International Service, Centre for Black Sea and Caspian Studies, Washington D.C. Χρονική περίοδος: 7 Σεπτεμβρίου 2010 Είδος Συνεργασίας: Σεμινάριο με θέμα: Black Sea Regionalism: Internal Dynamics and Foreign Policy</p>
Εμμανουήλ Στεφανάκης	<p>Nicolaus Copernicus University, Torun, Poland, Institute of Archaeology. Χρονική περίοδος 2009-σήμερα.</p>

	Είδος συνεργασίας: Συμμετοχή και συνεργασία σε θέματα αρχαιολογικής έρευνας πεδίου (επιφανειακής έρευνας και ανασκαφής), μελέτης και δημοσίευσης αρχαιολογικού υλικού: Πανεπιστημιακή Ανασκαφή Κυμισάλας (Ρόδος).
Σπύρος Συρόπουλος	Διδάσκων στο Πρόγραμμα, Paideia. Study Abroad at the University of the Aegean, organized by the Institute of Hellenic Studies, "Paideia", at the campus of the University of Connecticut, 2003-2011. Διμερής συμφωνία Erasmus με Πανεπιστήμιο Comenius, Τσεχία, για ανταλλαγή Δ.Ε.Π..
Παναγιώτης Τσοάκωνας	1. Weatherhead Center for International Affairs, Harvard University Συμμετοχή σε annual conference και καλοκαιρινά σεμινάρια (2004) 2. Macmillan Center for Area Studies, Yale University (2006-8) Συνεργασία σε ερευνητικά προγράμματα και συγγραφή μελετών με μέλη Δ.Ε.Π. του Department of Political Science, Yale University Ερευνητική συνεργασία με μέλη Δ.Ε.Π. και ερευνητές στα πανεπιστήμια Bilkent University, Koc University, Marmara University και Bilgi University, Τουρκία (2005-2010)
Αικατερίνη Φραντζή	The National Centre for Text Mining – NaCTeM. Μεγάλη Βρετανία. 2005 – σήμερα. Ερευνητική συνεργασία

Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν δώσει, κατά την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10, σειρά διαλέξεων σε Π.Π.Σ και Π.Μ.Σ. Πανεπιστημίων του εξωτερικού όπως φαίνεται ενδεικτικά στους **Πίνακες 4.7.2.β** και **4.7.2.γ** αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7.2.β
Διαλέξεις σε Π.Π.Σ. του εξωτερικού

Παναγιώτης Κουσουλής	Universität Bonn, Τμήμα/Σχολή: Department of Egyptology Είδος διδασκαλίας: Σειρά διαλέξεων University of Liverpool, School of Archaeology, Classics and Egyptology Είδος διδασκαλίας: Σειρά διαλέξεων
Ιωάννης Λυριτζής	University of Cairo/ Dept of Conservation, Faculty of Archaeology. Σειρά Διαλέξεων. University of Sohag, Dept of Conservation, Egypt. Σειρά Διαλέξεων. University of Tennessee., Dept of Anthropology, USA. Σειρά Διαλέξεων.
Σπύρος Συρόπουλος	Institute of Classical Studies – University of Masaryk, Brno, Czech Republic. Εργασιακή Σχέση: Επισκέπτης Καθηγητής Επιστημονική επίσκεψη με διδασκαλία μαθήματος για την τραγωδία του Ευριπίδη «Μήδεια» σε προπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Masaryk του Brno της Δημοκρατίας της Τσεχίας (6-10 Οκτωβρίου 2008) – Πρόγραμμα Μορφωτικών Ανταλλαγών Ελλάδας-Τσεχίας έτους 2008. ΥΠΕΠΘ Α.Π. 103063 ^α /Β4. Σχετ. Α.Π. 982/30-7-2008 έγγραφο της Πρεσβείας της Τσεχίας στην Αθήνα. Μία εκ των 7 υποτροφιών που επιλέχθηκαν με κρίση βιογραφικών σημειωμάτων

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7.2.β
Διαλέξεις σε Π.Μ.Σ. του εξωτερικού

Ελένη Καραντζόλα	Institut des Etude Neohelleniques Paris IV Sorbonne Διαλέξεις για τη δημόδη ελληνική του 16 ^{ου} αιώνα. Από 2007-2010
Ιωάννης Λυριτζής	Π.Μ.Σ.: Χημεία Περιβάλλοντος, Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ. Δίδαξε το μάθημα Περιβαλλοντική Αρχαιομετρία, 2010-11.
Παναγιώτα Μανώλη	1/ Όνομα Πανεπιστημίου: Middle East Technical University (METU), Άγκυρα Τμήμα/Σχολή: Department of International Relations (Τμήμα Διεθνών Σχέσεων) Είδος διδασκαλίας (π.χ. σειρά διαλέξεων): Μια Διάλεξη στο πλαίσιο του Διεθνούς Προγράμματος

	<p>για Διδακτορικούς Φοιτητές - International 'PhD School on External Relations', Άγκυρα, 7 Οκτωβρίου 2009</p> <p>2/ Όνομα Πανεπιστημίου/Τμήμα/Σχολή: Diplomatic Academy of Vienna (Βιέννης). Σε συνεργασία με την Mediterranean Diplomatic Academy (Μάλτας) και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα 'Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο' του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (Ρόδου).</p> <p>Είδος διδασκαλίας (π.χ. σειρά διαλέξεων): Μια Διάλεξη στο πλαίσιο του Διεθνούς Προγράμματος Σπουδών International Study Programme 'Managing the Challenges of Human Security on Europe's Borders and Beyond', Βιέννη, 18 Μαρτίου 2009.</p> <p>3/ Όνομα Πανεπιστημίου: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών</p> <p>Τμήμα/Σχολή: Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων</p> <p>Είδος διδασκαλίας (π.χ. σειρά διαλέξεων): Μια Διάλεξη στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Master in Business Administration (MBA) Programme, στο μάθημα 'Doing Business in the Post-Communist Countries of the Balkans and Black Sea Region', Αθήνα, 22 Μαρτίου 2006</p>
Σπύρος Συρόπουλος	Π.Μ.Σ.: Πατυρολογία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, σεμινάριο για τις σχέσεις Ελλάδας – Αιγύπτου στην Ελληνιστική περίοδο, 2008

4.7.3 Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;

Ενδεικτικές συνεργασίες των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς παρουσιάζονται στον παρακάτω **Πίνακα**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7.3
Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς

Ελένη Καραντζόλα	Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων Από 2003-2006 Μέλος της επιστημονικής επιτροπής των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων
Παναγιώτης Κουσουλής	Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Εθνικό Ίδρυμα Αθηνών, Μορφωτικό Ίδρυμα Αιγυπτιακής Πρεσβείας, ΚΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Εφορεία Αρχαιοπωλών και Ιδιωτικών Αρχαιολογικών Συλλογών, Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή
Ιωάννης Λυριτζής	Σπίτι της Ευρώπης, Ρόδος- Δήμος Μεγαλόπολης- Δήμος Λάρισας- Δήμος Στυρέων Ευβοίας- Ίδρυμα Θεοχαράκη Αθήνα.
Παναγιώτα Μανώλη	Εκπρόσωπος του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών στην Οργανωτική Επιτροπή του ετήσιου διεθνούς εκπαιδευτικού προγράμματος Rhodes Model Regional Cooperation, που διοργανώνει το Σπίτι της Ευρώπης (Ρόδου). Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι συνδιοργανωτής του Rhodes Model Regional Cooperation (Rhodes MRC) για τα έτη 2010 και 2011 και Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στην Επιστημονική Επιτροπή του.
Εμμανουήλ Στεφανάκης	Σχολή Αργονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, ΕΜΠ. ΚΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΥΠ.ΠΟ.Τ.), 4 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΥΠ.ΠΟ.Τ.), Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων (ΥΠ.ΠΟ.Τ.), Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αιγαιακών Σπουδών (ΥΠ.ΠΟ.Τ.) Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Δήμος Ροδίων, Ιερά Μητρόπολη Ρόδου.
Σπύρος Συρόπουλος	Μετάφραση στην Ελληνική του Βιβλίου του Richard Berthold, Rhodes in the Hellenistic Age, για το Εμπορικό Επιμελητήριο Δωδεκανήσου, εκδ. Παπαζήση, 2011. Υπεύθυνος Εκπαιδευτικών δράσεων, ως αντιπρόεδρος του Διεθνούς Κέντρου Συγγραφέων και Μεταφραστών Ρόδου (ΝΠΔΔ), από το 2003-2011. Υπεύθυνος διεξαγωγής των εξετάσεων για τα πτυχία πιστοποίησης της Ελληνικής Γλώσσας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου που λειτουργεί ως εξεταστικό κέντρο με απόφαση από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (Θεσσαλονίκη, Τμήμα Στήριξης και Προβολής της Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π. 195/20-2-2008). Ως, μέλος της Επιτροπής Πολιτιστικής Ανάπτυξης και Πολιτιστικής Πολιτικής του Δήμου Ροδίων, με σκοπό την προώθηση των πολιτιστικών δράσεων (Αρ. Απόφασης 62/2010, 64/2010) από 2007-σήμερα, συμμετείχε στην οργάνωση του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα «Τοπικές Κοινωνίες & Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Συνύπαρξη για Αειφορική Ανάπτυξη», Ρόδος 25 & 26 Σεπτεμβρίου 2009.

Αικατερίνη Φραντζή	Δήμος Ροδίων (μνημόνιο συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου – επιτροπή παρακολούθησης)
--------------------	--

4.8 Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

4.8.1 Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;

Η κινητικότητα του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος γίνεται κυρίως σε ατομική βάση. Μέχρι σήμερα δεν έχουν αξιοποιηθεί αρκετά οι δυνατότητες που προβλέπουν οι συμφωνίες Erasmus. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, τα μέλη Δ.Ε.Π. μετά τη συμπλήρωση 3 ετών μπορούν να ζητήσουν εκπαιδευτική άδεια ενός εξαμήνου και μετά την πάροδο 6 χρόνων, άδεια ίση με ένα ακαδημαϊκό έτος. Η επιλογή των Ιδρυμάτων και του συνολικού προγράμματος της κινητικότητας γίνεται με γνώμονα την περαιτέρω διεύρυνση των ερευνητικών και διδακτικών δεξιοτήτων των μελών Δ.Ε.Π. και εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

4.8.2 Πόσες και ποιες συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;

Υπάρχουν συμφωνίες με 43 Τμήματα ή Σχολές από 36 Ευρωπαϊκά Ιδρύματα ή από άλλες, συνδεδεμένες με το Πρόγραμμα ERASMUS, χώρες. Τα επιστημονικά πεδία των Τμημάτων/Σχολών αυτών σχετίζονται κυρίως με την επιστήμη των Διεθνών Σχέσεων, του Διεθνούς Δικαίου, της Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας και των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου (Τουρκικά, Αραβικά, Εβραϊκά), αλλά και με άλλες Ανθρωπιστικές Επιστήμες, τις Ευρωπαϊκές σπουδές, την Εκπαίδευση και τη Διδακτική. Επιπλέον, το Τμήμα αποστέλλει φοιτητές/τριες για Πρακτική Άσκηση Placement σε 38 φορείς του εξωτερικού.

Στον **Πίνακα 3.1.4.5** στο Παράρτημα του Κεφ. 3 παρατίθενται τα Ιδρύματα με τα οποία υπάρχουν ενεργές συνεργασίες, η χώρα προέλευσης των Ιδρυμάτων και το αντικείμενο σπουδών καθώς επίσης και οι «Φορείς placement» των Ιδρυμάτων με τα οποία υπάρχουν ενεργές συνεργασίες για Πρακτική Άσκηση, η χώρα προέλευσης των Ιδρυμάτων και το αντικείμενο σπουδών.

4.8.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία και πόσες φορές;

Αρκετά μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος έχουν μετακινηθεί προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών /ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία. Τα σχετικά στοιχεία δεν είναι συγκεντρωμένα στη Γραμματεία αλλά σχεδιάζεται να συγκεντρωθούν την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.

4.8.4 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Αρκετά μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων έχουν μετακινηθεί προς το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών στο πλαίσιο ακαδημαϊκών /ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία. Τα σχετικά στοιχεία δεν είναι συγκεντρωμένα στη Γραμματεία αλλά σχεδιάζεται να συγκεντρωθούν την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.

4.8.5 Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Δεκαέξι (16) φοιτητές/τριες του Π.Π.Σ. έχουν μετακινηθεί την τελευταία πενταετία στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS με έξοδα που καλύπτονται από το πρόγραμμα.

4.8.6 Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Από το έτος 2005-2006 έως σήμερα, έχουν μετακινηθεί είκοσι τέσσερις (24) φοιτητές/τριες Ιδρυμάτων του εξωτερικού προς το Τμήμα, με το πρόγραμμα ERASMUS.

4.8.7 Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;

Η έγκριση της εκάστοτε μετακίνησης για διδασκαλία γίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και το Πρυτανικό Συμβούλιο του Ιδρύματος. Ζητείται από το μέλος Δ.Ε.Π. να προσκομίσει το σχετικό πρακτικό ανάθεσης διδασκαλίας και η προσφορά αυτή του εκπαιδευτικού έργου συνυπολογίζεται κατά τη διαδικασία εξέλιξης του.

4.8.8 Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;

Η ποιότητα του έργου του κεντρικού Γραφείου Διεθνών/Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων κρίνεται ικανοποιητική, παρά την υποστελέχωσή του (δύο άτομα).

4.8.9 Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;

Πραγματοποιείται μία ενημερωτική ημερίδα για το πρόγραμμα ERASMUS LLP ανά ακαδημαϊκό έτος με τη συμμετοχή μελών Δ.Ε.Π., μελών του Γραφείου Διεθνών Σχέσεων, εισερχόμενων αλλοδαπών φοιτητών/τριών αλλά και φοιτητών/τριών του Πανεπιστημίου του Αιγαίου που έχουν μετακινηθεί με το πρόγραμμα.

4.8.10 Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;

Ο Τμηματικός Υπεύθυνος Erasmus του Τμήματος ενημερώνει, σε ειδικά οργανωμένη εκδήλωση, τον τρόπο με τον οποίο είναι οργανωμένο το Τμήμα, το πρόγραμμα σπουδών του και το ποια είναι τα βασικά ερευνητικά ενδιαφέροντα του ακαδημαϊκού προσωπικού και των συνεργατών του.

4.8.11 Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;

Στους/Στις εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες προσφέρονται: δωρεάν σίτιση, δωρεάν στέγαση (ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και τον κανονισμό στέγασης του Πανεπιστημίου Αιγαίου), φοιτητικό πάσο, δωρεάν μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε Τμήμα αρχαρίων, δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο στο campus και παροχή κωδικών πρόσβασης στους υπολογιστές των εργαστηρίων του Τμήματος, πρόσβαση στη βιβλιοθήκη, καθώς και η δυνατότητα συμμετοχής στις αθλητικές και καλλιτεχνικές

ομάδες του Πανεπιστημίου. Επίσης, παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους/στις εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες που δεν έχουν Ευρωπαϊκή κάρτα Ασφάλισης ή αντίστοιχη ιδιωτική.

Οι φοιτητές/τριες που έρχονται για Placement στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών δεν δικαιούνται πάσο και στέγαση και έχουν τη δυνατότητα να σιτίζονται στη Λέσχη, καταβάλλοντας το προβλεπόμενο αντίτιμο.

4.8.12 Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές; Παρέχεται άλλου είδους διδασκαλία/βοήθημα π.χ. κατ' ιδίαν σεμινάρια, ξένη βιβλιογραφία, κλπ., για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών φοιτητών;

Εφόσον η πλειοψηφία των μαθημάτων του Τμήματος γίνεται στα ελληνικά είναι σκόπιμο να υπάρχει μια διευκόλυνση σχετικά με τον τρόπο εξέτασης των μαθημάτων (εργασίες, τεστ κλπ.). Όμως, σε πολλά μαθήματα του Π.Π.Σ. και του Π.Μ.Σ. παρέχεται άλλου είδους διδασκαλία/αξιολόγηση για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών φοιτητών/τριών, όπως π.χ. κατ' ιδίαν σεμινάρια, παράδοση εργασιών σε ξένη γλώσσα με χρήση ξένης βιβλιογραφίας κλπ.

4.8.13 Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;

Από το Ίδρυμα, δεν προβλέπεται πρόσθετη χρηματοδότηση ούτε για τους/τις φοιτητές/τριες, ούτε για τα μέλη Δ.Ε.Π. που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας.

4.8.14 Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού;

Όπως αναφέρθηκε και στο 4.8.1, η κινητικότητα του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος αφορά κυρίως την εκπαιδευτική τους άδεια και τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα. Η διαδικασία εκπαιδευτικής άδειας περιλαμβάνει ένα σύνολο σταδίων που στοχεύουν στην εξασφάλιση της κατά το δυνατό ποιοτικότερης κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού. Αρχικά, το μέλος Δ.Ε.Π. καλείται να καταθέσει πρόταση του προγράμματος μετακίνησης στην οποία εξηγεί τους ερευνητικούς/διδασκτικούς λόγους για τους οποίους επιλέγει το συγκεκριμένο

Ίδρυμα/Ερευνητική ομάδα. Μετά την επιστροφή του, καλείται να καταθέσει τα αποτελέσματα της 6-μηνιαίας ή ετήσιας ερευνητικής του δραστηριότητας.

4.9 Διαπιστώσεις- Συμπεράσματα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος παρουσιάζονται ικανοποιημένοι από τη διδασκαλία των μαθημάτων και ιδιαίτερα από την επικοινωνία που έχουν με τους διδάσκοντες/ουσες. Για την εκπόνηση του ωρολογίου προγράμματος λαμβάνονται υπόψη τόσο ο ημερήσιος διδακτικός φόρτος των διδασκόντων όσο και η αποφυγή συγκέντρωσης των μαθημάτων των φοιτητών του ίδιου εξαμήνου σε λίγες μόνο μέρες της εβδομάδας. Για την καλύτερη οργάνωση της αξιολόγησης και την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 επιχειρήθηκε η ηλεκτρονική (μέσω της πλατφόρμας Vista) καταγραφή της αξιολόγησης των διδασκόντων στο ΤΜΣ.

Επίσης επιχειρήθηκε, μέσα από τη χρήση εφαρμογών της πληροφορικής, η ενίσχυση του εργαστηριακού/σεμιναριακού χαρακτήρα των μαθημάτων προκειμένου οι φοιτητές/-τριες του Τ.Μ.Σ. να αποκτήσουν ουσιαστική επαφή με το αντικείμενο των μαθημάτων τους και να εισαχθούν στη μεθοδολογία της έρευνας. Παράλληλα εισήχθησαν ενδιάμεσοι εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης, όπως συμπληρωματικές ατομικές/ομαδικές εργασίες, συμπλήρωση Portfolio δραστηριοτήτων κ.ά. Ιδιαίτερη επίσης έμφαση δόθηκε στη διδασκαλία των γλωσσών της Ν.Α. Μεσογείου που διδάσκονται στο Τμήμα, ως κατ' επιλογήν υποχρεωτικές, με τη χρήση πολυμέσων.

Όσον αφορά στη διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διαδικασία επικαιροποίησης ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο τόσο του περιεχομένου των μαθημάτων όσο και των ακολουθούμενων διδακτικών μεθόδων. Επιχειρείται, παράλληλα, η διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα και μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία κυρίως μέσω της ανάθεσης υποχρεωτικών ή προαιρετικών ατομικών ή ομαδικών εργασιών, στο πλαίσιο ορισμένων μαθημάτων, όπου συχνά απαιτείται έρευνα πεδίου ή βιβλιογραφική έρευνα. Επισημαίνεται ότι το ΤΜΣ έχει αποφασίσει την εκπόνηση οδηγού για την συγγραφή επιστημονικών εργασιών για το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 καθώς και την οργάνωση ειδικού ενημερωτικού σεμιναρίου ανά Κατεύθυνση. Αξίζει επίσης ιδιαίτερης μνείας ότι στους φοιτητές/τριες του ΤΜΣ δόθηκε η δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα που εκπονούνταν στο Τμήμα.

Είτε στα πλαίσια συμφωνιών του προγράμματος Erasmus είτε αυτοτελώς, το διδακτικό προσωπικό του ΤΜΣ επιδεικνύει ιδιαίτερη κινητικότητα όσον αφορά στη συμμετοχή του στη διδασκαλία σε προπτυχιακά ή/και μεταπτυχιακά προγράμματα

άλλων ιδρυμάτων, της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Ιδιαίτερη επίσης κινητικότητα επιδεικνύουν οι φοιτητές/τριες και των τριών Κατευθύνσεων του ΤΜΣ μέσω της συμμετοχής τους στα προγράμματα Erasmus και Πρακτικής Άσκησης Placement σε διάφορους φορείς του εξωτερικού.

Είναι τέλος σκόπιμο να επισημανθεί ότι ένα ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα που εξακολουθεί να ταλανίζει το ΤΜΣ είναι οι σοβαρές ελλείψεις κυρίως στην κτιριακή υποδομή (επάρκεια και καταλληλότητα αιθουσών, εποπτικών μέσων για τη διδασκαλία κ.ά.), οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα των σπουδών τους, και οι προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων του.

5. Ερευνητικό έργο

5.1 Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος

Η ερευνητική δραστηριότητα στο Τμήμα καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δράσεων στους τομείς των διεθνών σχέσεων και οργανισμών, της γλωσσολογίας και της αρχαιολογίας. Κοινός παρανομαστής και σημείο αναφοράς όλων των ερευνητικών δράσεων και προγραμμάτων που εκπονούνται στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι ο χώρος της Ανατολικής Μεσογείου στη διαχρονική και σημειολογική του έκφραση.

5.1.1 Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;

Η ερευνητική πολιτική του Τμήματος συγκροτείται από ομάδες μελών Δ.Ε.Π. με συναφή ερευνητικά ενδιαφέροντα, δημιουργώντας διατμηματικά και διεπιστημονικά ερευνητικά δίκτυα με ερευνητές και ερευνητικές ομάδες από άλλα ΑΕΙ του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Οι έρευνες εστιάζονται στους ακόλουθους έξι άξονες:

1. στα πολιτικό-οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν την περιοχή της Μεσογείου,
2. στη σχέση της Μεσογείου με το Ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, καθώς και στη θέση της Ελλάδας στον ευρύτερο Μεσογειακό χώρο,
3. στη συγκριτική μελέτη της δομής των γλωσσών της Νοτιοανατολικής Μεσογείου,
4. στη διδασκαλία της Αραβικής, Εβραϊκής, Ελληνικής και Τουρκικής,
5. στην ιστορία και αρχαιολογία των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στον Ελλαδικό χώρο και την ευρύτερη λεκάνη της ΝΑ Μεσογείου (Αίγυπτος, Εγγύς Ανατολή).

Πιο συγκεκριμένα, οι τομείς έρευνας περιλαμβάνουν θεωρητικές και εφαρμοσμένες δράσεις στη Διεθνή Πολιτική και τη Διπλωματία, την Ασφάλεια και τη Συνεργασία, την Επίλυση Διενέξεων και Συγκρούσεων, τη Παγκοσμιοποίηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο, το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και των Υδάτων, τη Μέση Ανατολή, την Πολιτική Οικονομία, την Ιστορική Γλωσσολογία, τη Γλωσσική Επαφή, τη Διαλεκτολογία, την Υπολογιστική Γλωσσολογία, τη Γλωσσική Κατάκτηση, την Αρχαιολογία και τις Αρχαιολογικές Επιστήμες, την Αιγυπτιολογία και την Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής, την Αρχαία Ιστορία και Φιλολογία.

5.1.2 Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

Δεν έχει μέχρι σήμερα υπάρξει ένας συστηματικός τρόπος παρακολούθησης της υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος. Το Τμήμα έχει συζητήσει την ανάγκη διοργάνωσης περιοδικών συναντήσεων (τουλάχιστον μία το χρόνο) με αντικείμενο την παρακαλούθηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος ανά Κατεύθυνση και συνολικά, στην προοπτική χάραξης ερευνητικής πολιτικής.

5.1.3 Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

Δεν προβλέπεται τέτοια διαδικασία.

5.1.4 Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;

Προϋπόθεση για τη διεξαγωγή της έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αποτελούν η εξασφάλιση των απαραίτητων κονδυλίων για τη χρηματοδότηση των ερευνητικών ομάδων, και των μεταπτυχιακών και διδακτορικών εν γένει ερευνητικών εργασιών. Βασικό κίνητρο για τη διεξαγωγή έρευνας είναι η επιθυμία για ακαδημαϊκή εξέλιξη του ακαδημαϊκού προσωπικού και για την ευρύτερη δυνατόν δημοσιοποίηση του ερευνητικού/συγγραφικού έργου των μελών Δ.Ε.Π..

5.1.5 Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;

Η ενημέρωση του ακαδημαϊκού προσωπικού για τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας γίνεται ηλεκτρονικά μέσω της Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και των επιμέρους φορέων χρηματοδότησης (π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωση, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας). Σημαντική πηγή πληροφόρησης αποτελούν τα ερευνητικά δίκτυα των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, διάφορες ερευνητικές ομάδες και φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, που ενημερώνουν για πληροφορίες και για ευκαιρίες χρηματοδότησης ερευνητικών δραστηριοτήτων.

5.1.6 Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών έχει προχωρήσει σε συγκεκριμένες προμήθειες για την υποστήριξη της ερευνητικής διαδικασίας και τη δημιουργία υποδομών μέσω του

Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και των άλλων χρηματοδοτήσεων που προκύπτουν σε επίπεδο Πανεπιστημίου Αιγαίου. Επίσης, υποβάλλει προτάσεις για έργα και χρηματοδοτείται στα πλαίσια των ΚΠΣ καθώς και μέσα από τις ανταγωνιστικές χρηματοδοτήσεις Ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων για τη δημιουργία ερευνητικών υποδομών και την αγορά ερευνητικού εξοπλισμού, με τις γνωστές δυσκολίες και τα μικρά ποσοστά επιλεξιμότητας.

Επιπλέον, έχει κάνει τις απαραίτητες εσωτερικές ενέργειες για την ορθολογική κατανομή του διαθέσιμου ερευνητικού χώρου και την επέκταση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών Δ.Ε.Π. με την ίδρυση πέντε ερευνητικών/διδασκικών εργαστηρίων σε όλους τους τομείς του Τμήματος: 1. Εργαστήριο Αρχαιομετρίας, 2. Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας, 3. Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής, 4. Εργαστήριο Γλωσσολογίας και 5. Εργαστήριο Πληροφορικής.

Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος σχεδιάζουν τη διοργάνωση θερινών σχολείων όπως το θερινό Σχολείο «Archaeometry and New Technologies for Cultural Heritage» στην Άνδρο και το «Archaeology & Environment in SE Mediterranean» στους Δελφούς, από το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Τμήματος (έγκριση από Euromediterranean University).

Στο Τμήμα λειτουργεί επίσης το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο», το οποίο στοχεύει στην κατάρτιση νέου επιστημονικού δυναμικού με υψηλής ποιότητας ερευνητικές δεξιότητες και εξειδίκευση σχετικά με τη Μεσόγειο.

5.1.7 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;

Το χαμηλό ύψος χρηματοδότησης του Τμήματος σε συνάρτηση με τον αυξημένο αριθμό φοιτητών/τριών δεν επιτρέπει τη χορήγηση υποτροφιών έρευνας, αλλά δεν υφίσταται και θεσμικά τέτοια δυνατότητα. Ωστόσο, το Τμήμα ενθαρρύνει την εισαγωγή φοιτητών/τριών που έχουν πάρει υποτροφίες για μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές, ενώ προετοιμάζει τους/τις φοιτητές/τριες του για τη διεκδίκηση υποτροφιών που προσφέρονται από εθνικά και διεθνή ιδρύματα.

5.1.8 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;

Η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διπλωματικών εργασιών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο υλοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους:

- Δημόσια παρουσίαση των διδακτορικών διατριβών στα πλαίσια του Τμήματος.
- Παρουσίαση της προόδου των ερευνητικών εργασιών των υποψηφίων διδασκόντων σε ετήσιες ανοικτές σε κάθε ενδιαφερόμενο διαλέξεις.
- Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος οργανώνουν σε ετήσια βάση ημερίδες παρουσίασης διπλωματικών εργασιών στο πλαίσιο του Π.Π.Σ., όπως για παράδειγμα για παράδειγμα: «Ημερίδα Φοιτητών Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών» και «Ημερίδα Φοιτητών Αρχαιολογίας», οι οποίες τίθενται υπό την αιγίδα του Τμήματος.
- Πρόσκληση Ελλήνων/ίδων και ξένων ερευνητών/τριών για διαλέξεις καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.
- Διοργάνωση διεθνών και πανελλήνιων συνεδρίων, ημερίδων και συμποσίων υπό την αιγίδα του Τμήματος και τα οποία πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του Τμήματος.
- Στο πλαίσιο των ερταστικών εκδηλώσεων των 10 χρόνων λειτουργίας του Τμήματος (9-12-2009), πραγματοποιήθηκε έκθεση του συνόλου του συγγραφικού/ερευνητικού έργου που παρήχθη από το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος (βιβλία, άρθρα κ.ά.) και συγκροτήθηκε ένα αρχείο αντιτύπων.

5.1.9 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;

Τα ερευνητικά αποτελέσματα ανακοινώνονται και διαχέονται μέσω της έκδοσης επιστημονικών εργασιών σε ελληνικά και διεθνή έγκριτα περιοδικά και βιβλία, καθώς και με τη συμμετοχή του επιστημονικού δυναμικού του Τμήματος σε εθνικά και διεθνή συνέδρια και ημερίδες. Τα μέλη του Τμήματος δημοσιεύουν τα ερευνητικά τους αποτελέσματα σε ελληνικά και ξένα έγκυρα επιστημονικά περιοδικά με κριτές και πρακτικά εθνικών και διεθνών συνεδρίων με κρίση ή/ και πρόσκληση.

5.1.10 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;

Τα ερευνητικά αποτελέσματα διαχέονται στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον μέσα από συνεντεύξεις και άρθρα κατόπιν προσκλήσεως στα ΜΜΕ (εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση) και εκδόσεις ενημερωτικού υλικού στην Ελλάδα. Μέλη του Τμήματος δίνουν διαλέξεις σε δημόσιους, ιδιωτικούς και μη

κερδοσκοπικούς φορείς (κατόπιν προσκλήσεως), και συμμετέχουν σε προγράμματα που εκπονούν Περιφέρειες, Δήμοι, Σχολεία και άλλοι δημόσιοι και κοινωνικοί φορείς σε όλη τη χώρα.

Ειδικότερα, από το εαρινό εξάμηνο του 2011 το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών προγραμματίζεται να καθιερώσει «Κύκλο Μεσογειακών Διαλέξεων». Οι διαλέξεις αυτές πρωταρχικά θα απευθύνονται στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες του Τμήματος, αλλά θα είναι ανοικτές και προς όλο το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και την ευρύτερη τοπική κοινωνία.

Γενικά, οι ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος σκοπεύουν όχι μόνο στην άμεση διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνών του μέσα από βιβλία, συνέδρια και συγγραφή άρθρων (ελληνικών και ξένων) αλλά και στην άμεση διάδραση και πληροφόρηση με την κοινωνία (π.χ. δια βίου εκπαίδευση) σε θέματα που αφορούν το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο και τους πολίτες.

5.2 Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα

5.2.1 Ποια ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;

Όπως αναλυτικότερα παρουσιάζεται και στον **Πίνακα 5.2.1.α** στο Παράρτημα του Κεφ. 5, τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών συμμετείχαν κατά τα έτη 2005-06 έως και 2009-10 ως επιστημονικοί/ες υπεύθυνοι/ες σε **21** διαφορετικά ερευνητικά προγράμματα. Την ίδια περίοδο διοργάνωσαν ερευνητικά συνέδρια (**Πίνακας 5.2.1.β**) και υλοποίησαν ιδρυματικά έργα (**Πίνακας 5.2.1.γ**).

5.2.2 Ποιο ποσοστό μελών Δ.Ε.Π. αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;

Όπως προκύπτει από τον **Πίνακα 5.2.1.α** που προαναφέρθηκε, κατά τα τέτη 2006-2010, περίπου τα μισά μέλη Δ.Ε.Π. ανέλαβαν ερευνητικές πρωτοβουλίες ως επιστημονικοί/ές υπεύθυνοι/ες εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων. Το σύνολο σχεδόν των μελών Δ.Ε.Π. και αρκετοί/ές συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες συμμετείχαν ως μέλη σε ερευνητικά προγράμματα.

5.2.3 Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα;

Στην υλοποίηση των παραπάνω διεθνών και εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων και έργων συμμετέχουν περιορισμένα προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καθώς και εξειδικευμένοι/ες επιστήμονες.

5.3 Ερευνητικές υποδομές

5.3.1 Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων

Στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών λειτουργούν πέντε οργανωμένα ερευνητικά/διδασκτικά εργαστήρια για την υποστήριξη της ερευνητικής αλλά και διδακτικής διαδικασίας.

Τα εργαστήρια καλύπτουν διάφορα θεματικά πεδία και των τριών κατευθύνσεων του Τμήματος, και είναι τα ακόλουθα:

1. Εργαστήριο Αρχαιομετρίας
2. Εργαστήριο Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου
3. Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής
4. Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας
5. Εργαστήριο Πληροφορικής

Η χωρητικότητα των Εργαστηρίων Αρχαιομετρίας και Μεσογειακής Πολιτικής θεωρείται επαρκής για τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν. Λιγότερο επαρκής είναι η χωρητικότητα των Εργαστηρίων Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου και Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας. Το Εργαστήριο Πληροφορικής βρίσκεται εκτός λειτουργίας από το 2008 καθώς δεν έχει καταστεί δυνατή μέχρι σήμερα η μετεγκατάστασή του από το κτίριο 7^{ης} Μαρτίου το οποίο έχει χαρακτηριστεί ακατάλληλο για χρήση σε άλλο χώρο της Πανεπιστημιακής Μονάδας.

Οι θέσεις εργασίας για τους/τις φοιτητές/τριες στα εργαστήρια ποικίλλουν. Το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας διαθέτει 8 θέσεις εργασίας, το Εργαστήριο Γλωσσολογίας 10 θέσεις εργασίας, το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής 2 θέσεις εργασίας, το Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας 2 θέσεις εργασίας και το Εργαστήριο Πληροφορικής 20 θέσεις εργασίας. Για τις ανάγκες διδασκαλίας, τα Εργαστήρια μπορούν να ικανοποιήσουν διπλάσιο αριθμό φοιτητών/τριών από τις παραπάνω θέσεις εργασίας.

Στα εργαστήρια εξυπηρετούνται επίσης οι Διευθυντές τους, προσωπικό Ε.Τ.Ε.Π. (Αρχαιομετρίας και Μεσογειακής Πολιτικής), συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες, υποψήφιοι/ες διδάκτορες και άλλοι/ες συνεργάτες.

5.3.2 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων

Επειδή η φύση των εργαστηρίων στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι διαφορετική και επίσης αυτά στεγάζονται σε διαφορετικά κτίρια, η επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων ποικίλει. Τα Εργαστήρια γενικά χρησιμοποιούνται όχι μόνο για ερευνητικούς αλλά και διδακτικούς σκοπούς.

Όπως έχει ήδη σημειωθεί το εργαστήριο Πληροφορικής βρίσκεται προσωρινά εκτός λειτουργίας μέχρι να γίνει η μετεγκατάστασή του από το κτίριο 7^{ης} Μαρτίου το οποίο έχει χαρακτηριστεί ακατάλληλο για χρήση. Η μετεγκατάσταση του στο κτίριο «Υπατία» προϋποθέτει στην ύπαρξη ενσύρματου δικτύου. Το κτίριο «Υπατία» αυτή τη στιγμή έχει μόνο ασύρματο δίκτυο, το οποίο μόλις και ικανοποιεί τις ανάγκες του εργαστηρίου Γλωσσολογίας, το οποίο στεγάζεται στο «Υπατία». Στο εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας η επάρκεια του χώρου θεωρείται ελλιπής με μέτρια καταλληλότητα και ποιότητα.

5.3.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού

Τα Εργαστήρια διαθέτουν υλικό για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών και διδακτικών αναγκών. Η ποιότητα του εξοπλισμού βέβαια αυτού εξαρτάται από τις δυνατότητες συντήρησης, διεύρυνσης και ανανέωσης του, οι οποίες δεν είναι εξασφαλισμένες. Έτσι, η επάρκεια ειδικού εξοπλισμού στο εργαστήριο Αρχαιομετρίας θεωρείται μέτρια, ενώ στο Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής απαιτείται υπολογιστικός εξοπλισμός ο οποίος να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εποχής. Στα Εργαστήρια Γλωσσολογίας και Πληροφορικής, ο εξοπλισμός είναι κατάλληλος και επαρκεί για την ώρα για τις διδακτικές (αλλά όχι και για τις ερευνητικές) ανάγκες του Τμήματος, η αναβάθμιση του βέβαια είναι απαραίτητη στο προσεχές μέλλον. Στο Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας η επάρκεια και καταλληλότητα του εξοπλισμού θεωρείται μέτρια όπως και η ποιότητα αυτού.

5.3.4 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

Όσο αφορά και στα πέντε Εργαστήρια του Τμήματος (Αρχαιομετρίας, Γλωσσολογίας, Μεσογειακής Πολιτικής, Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας, και Πληροφορικής), οι ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας καλύπτονται μερικώς από τις διαθέσιμες υποδομές. Υπάρχουν ελλείψεις υλικών και εξοπλισμών, όπως

εξειδικευμένων συσκευών και υλικών, Η/Υ και περιφερειακών, εποπτικών μέσων, αναλώσιμων, οι οποίες δυσκολεύουν την ερευνητική διαδικασία.

5.3.5 Ποια ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

Ερευνητικά αντικείμενα που δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές (ενδεικτικά):

- Εργαστήριο Αρχαιομετρίας: Θερμοφωταύγεια, Φασματοσκοπία Ακτίνων Χ Φθορισμού, Χρονολόγηση Οψιανού με τη Μέθοδο Sims-SS.
- Εργαστήριο Γλωσσολογίας: Ψηφιοποίηση παλαιών κειμένων, δημιουργία πολυμεσικού υλικού για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών.
- Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής: Βάσεις δεδομένων διεθνών οικονομικών.
- Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας: εξειδικευμένη έρευνα σε καινοτόμους και διεπιστημονικούς τομείς της Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας και ανάπτυξης.
- Εργαστήριο Πληροφορικής: Διαχείριση Μεγάλων Βάσεων Δεδομένων, καινοτόμα αντικείμενα.

5.3.6 Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;

Η χρήση των υποδομών των Εργαστηρίων του Τμήματος είναι καθημερινή και περιλαμβάνει:

- Ερευνητική δραστηριότητα από τα μέλη Δ.Ε.Π.
- Ερευνητική δραστηριότητα από συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος.
- Ερευνητική δραστηριότητα από υποψήφιους/ες διδάκτορες.
- Ερευνητική δραστηριότητα από άλλους συνεργάτες.
- Διδακτική δραστηριότητα από μέλη Δ.Ε.Π. και συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες.
- Χρήση από τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος.
- Πραγματοποίηση Πρακτικής Άσκησης από φοιτητές/τριες της Κατεύθυνσης.

5.3.7 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/ επικαιροποίησης;

Η ηλικία του υπάρχοντος ειδικού εξοπλισμού δεν παρουσιάζει ενιαία εικόνα στο Τμήμα. Ωστόσο, τα υπολογιστικά συστήματα στα εργαστήρια είναι 6 με 7 ετών τουλάχιστον. Σε όλα τα εργαστήρια απαιτείται η αναβάθμιση των Η/Υ, των περιφερειακών τους και των λογισμικών τους η οποία πρέπει να ακολουθεί το ρυθμό εξέλιξης της τεχνολογίας.

Σχετικά με τον ειδικό εξοπλισμό, ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο εργαστήριο Αρχαιομετρίας, ο Μετρητής GEIGER το 2009, ο κλίβανος και η Φυγόκετρος το 2005 ενώ ο Μετρητής Σωματιδίων Α, ο Μετρητής Ακτίνων Χ Φθορισμού, το Μαγνητόμετρο και το Αντιστασιόμετρο αποκτήθηκαν το 1999, και το Πολωτικό Μικροσκόπιο το 2003. Ο Μετρητής Ακτίνων Χ Φθορισμού είναι χαλασμένος εδώ και τρία χρόνια και λόγω παλαιότητας δεν μπορεί να επισκευαστεί και έτσι βρίσκεται σε αχρηστία. Πρόβλημα λόγω της παλαιότητας του έχει και ο Μετρητής Σωματιδίων Α ο οποίος αν χαλάσει δεν θα μπορεί να επισκευαστεί λόγω παλαιότητας. Όσον αφορά στο Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας το οποίο επίσης χρειάζεται εξειδικευμένο υλικό, ο εξοπλισμός είναι ηλικίας 8-15 ετών. Υπάρχει άμεση ανάγκη για ανανέωση και επικαιροποίηση αλλά και συντήρηση.

5.3.8 Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

Δυστυχώς, η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών γίνεται μέχρι τώρα μόνο μέσω ενιαίων οριζόντιων διαγωνισμών της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών ή του Ιδρύματος και από τα διάφορα ιδρυματικά, επιχειρησιακά έργα όπως τα προγράμματα Διεύρυνση και Αναμόρφωση.

Επιμέρους ερευνητικά προγράμματα έχουν χρηματοδοτήσει την αγορά εξειδικευμένων συσκευών (π.χ. πρόγραμμα ΠΕΝΕΔ στο εργαστήριο Αρχαιομετρίας) και έχουν γίνει παραχωρήσεις οργάνων (π.χ. το Μαγνητόμετρο του εργαστηρίου Αρχαιομετρίας από την Ακαδημία Αθηνών, το Αντιστασιόμετρο του εργαστηρίου Αρχαιομετρίας, ιδιωτικά από τον καθηγητή κ. Α. Σάμψων)

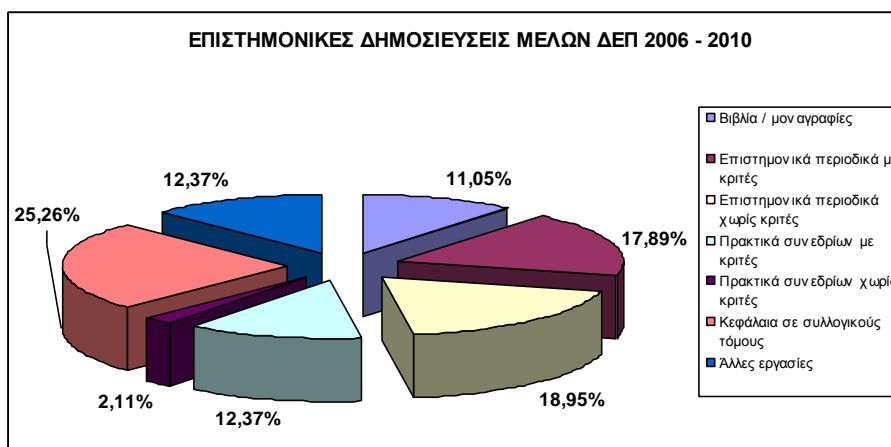
Για την ακαδημαϊκή χρονιά 2010-11 προγραμματίζεται η υποβολή πρότασης προμήθειας και αναβάθμισης του εξοπλισμού της Πανεπιστημιακής Μονάδας Ρόδου στο πλαίσιο του ΠΕΠ Ν. Αιγαίου.

5.4 Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Συγκεντρωτικά στοιχεία για το ερευνητικό-συγγραφικό έργο των μελών ΔΕξ και των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών του ΤΜΣ δίνονται στους Πίνακες 5.4.α και 5.4.β αντίστοιχα στο Παράρτημα του Κεφ. 5. Τα αναλυτικά στοιχεία για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. και των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών βάσει του ΠΔ 407/80² του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία ανά κατηγορία και ανά έτος παρουσιάζονται στο Παράρτημα (Κατάλογος Δημοσιευμάτων Α και Β).

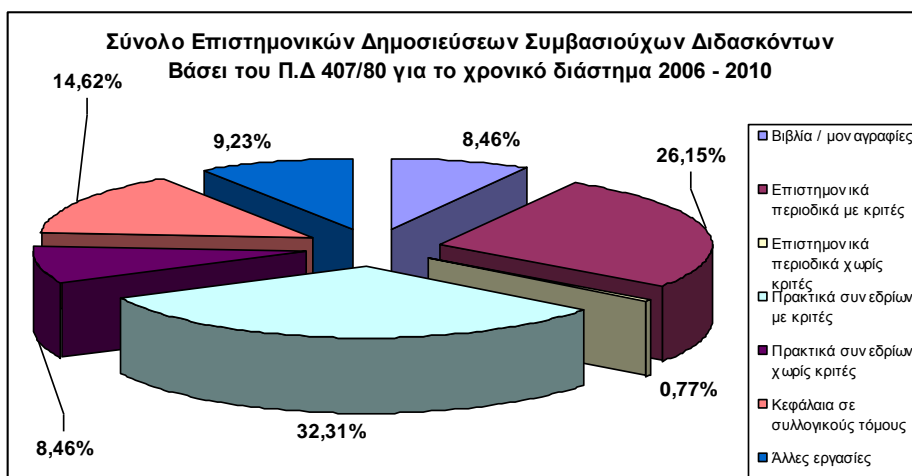
Στα Διαγράμματα 5.4.α και 5.4.β αποτυπώνεται η παραγωγή επιστημονικού-συγγραφικού έργου από τα μέλη Δ.Ε.Π. και τους/τις διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος ανά κατηγορία κατά την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4.α

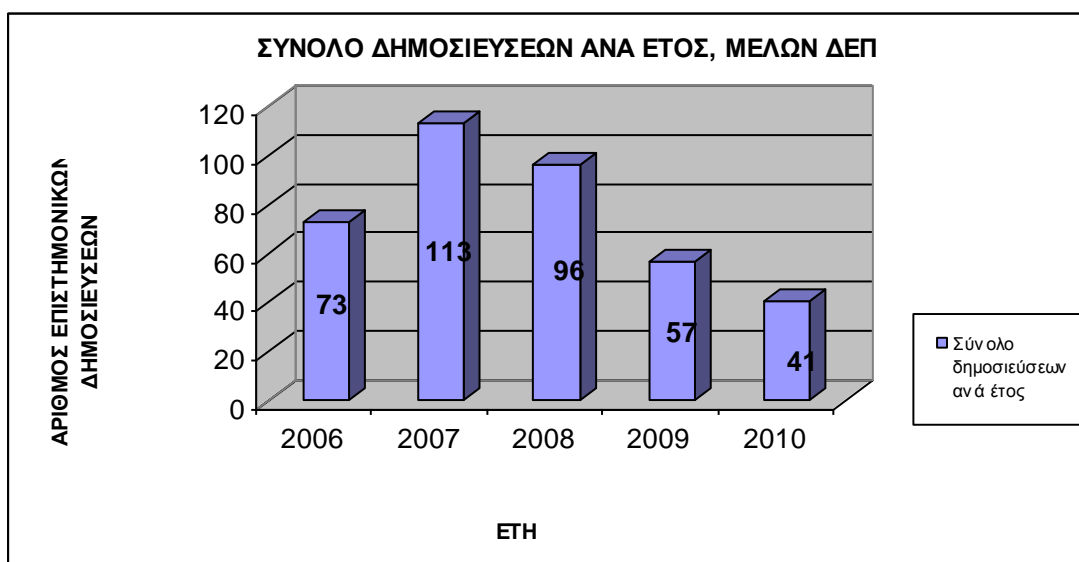
² Σε σύνολο των 42 συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών που απασχολήθηκαν στο Τμήμα την πενταετία 2005-06 έως και 2009-10, δεν κατέστη δυνατόν να συγκεντρωθούν στοιχεία για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις 26 διδασκόντων/ουσών (61,90%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4.β

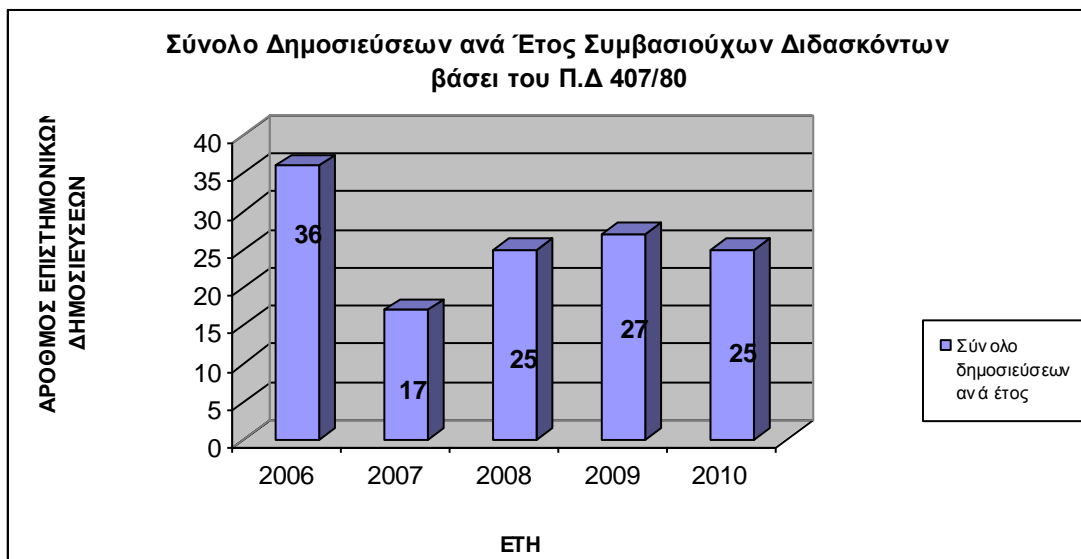

Στα **Διαγράμματα 5.4.γ** και **5.4.δ** αποτυπώνεται αντίστοιχα το σύνολο των δημοσιευμάτων των μελών Δ.Ε.Π. και συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών ανά έτος της πενταετίας 2006 - 2010. Να σημειωθεί ότι τα στοιχεία για το 2010 δεν είναι πλήρη, καθώς τα απογραφικά δελτία συμπληρώθηκαν από τα μέλη Δ.Ε.Π. κατά το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-10.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4.γ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4.δ

5.4.1 Πόσα βιβλία/μονογραφίες δημοσίευσαν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;

Όπως προκύπτει από τον Κατάλογο Δημοσιευμάτων Α και Β, τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών δημοσίευσαν την τελευταία πενταετία **42** βιβλία/μονογραφίες και οι συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες **11**.

5.4.2 Πόσες εργασίες δημοσίευσαν τα μέλη Δ.Ε.Π.;

(α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές ;

(β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές;

(γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές;

(δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές;

Όπως προκύπτει από τον Κατάλογο Δημοσιευμάτων Α και Β, κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 τα μέλη Δ.Ε.Π. και οι διδάσκοντες/ουσες του ΤΜΣ δημοσίευσαν αντίστοιχα :

Α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές: **68** και **34** άρθρα.

Β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές: **72** και **1** άρθρα.

Γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές: **47** και **42** εργασίες.

Δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές: **8** και **11** εργασίες.

5.4.3 Πόσα κεφάλαια δημοσίευσαν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους;

Όπως προκύπτει από τον Κατάλογο Δημοσιευμάτων Α και Β, κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 τα μέλη Δ.Ε.Π. και οι διδάσκοντες/ουσες του ΤΜΣ δημοσίευσαν αντίστοιχα **96** και **19** κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους.

5.4.4 Πόσες άλλες εργασίες (π.χ. βιβλιοκρισίες) δημοσίευσαν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Όπως προκύπτει από τον Κατάλογο Δημοσιευμάτων Α και Β, κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 στην κατηγορία «Άλλες εργασίες» περιλαμβάνονται **47** και **12** εργασίες, των μέλη Δ.Ε.Π. και των διδασκόντων/ουσών του ΤΜΣ αντίστοιχα.

5.4.5 Πόσες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια που δεν εκδίδουν Πρακτικά έκαναν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

(α) Σε συνέδρια με κριτές;

(β) Σε συνέδρια χωρίς κριτές;

Όπως προκύπτει από τον Κατάλογο Δημοσιευμάτων Α και Β, κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 τα μέλη Δ.Ε.Π. και οι διδάσκοντες/ουσες του ΤΜΣ έκαναν ανακοινώσεις σε **116 και 52** επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) αντίστοιχα και σε **40 και 6** επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές).

5.5 Αναγνώριση της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Οι Πίνακες 5.5.α και 5.5.β στο Παράρτημα του Κεφ. 5 παρουσιάζουν τα αναλυτικά δεδομένα σχετικά με την αναγνώριση από τρίτους που γίνεται στο Τμήμα ανά έτος και ανά κατηγορία δραστηριότητας.

5.5.1 Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος;

Από την ενδεικτική συγκέντρωση ετεροαναφορών σε δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. (**653**) και των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών (**415**), προκύπτει ότι το συγγραφικό τους έργο τυγχάνει διεθνούς αναγνώρισης σ' όλα τα γνωστικά αντικείμενα. (βλ. Πίνακες 5.5.α και 5.5.β).

5.5.2 Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών έχουν κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 αρκετές αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου.

5.5.3 Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. και οι συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών έχουν πραγματοποιήσει **9** και **4** βιβλιοκρισίες αντίστοιχα.

5.5.4 Πόσες συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 υπήρξαν **32** και **8** συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. και συμβασιούχων αντίστοιχα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων.

5.5.5 Πόσες συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών.

Κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 υπήρξαν **65** και **2** συμμετοχές μελών Δ.Ε.Π. και συμβασιούχων αντίστοιχα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών.

5.5.6 Πόσες προσκλήσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατά την τελευταία πενταετία;

Κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 έγιναν **59** και **28** προσλήσεις μελών Δ.Ε.Π. και συμβασιούχων αντίστοιχα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών για διαλέξεις/παρουσιάσεις από άλλους ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς φορείς.

5.5.7 Πόσα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;

Κατά την πενταετία 2005-06 έως 2009-10 **37** και **22** μέλη Δ.Ε.Π. και συμβασιούχοι αντίστοιχα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών διατέλεσαν κριτές σε επιστημονικά περιοδικά.

5.5.8 Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;

Στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών δεν έχουν απονεμηθεί διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δεδομένου ότι οι τρεις επιστημονικοί κλάδοι που θεραπεύονται στο Τ.Μ.Σ., δηλαδή Αρχαιολογία, Γλωσσολογία και Διεθνείς Σχέσεις εντάσσονται στο χώρο των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών και όχι της Μηχανικής (Engineering). Εξαιρέση αποτελεί ο επιστημονικός κλάδος της Αρχαιομετρίας, ο οποίος θεραπεύεται από ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τ.Μ.Σ., εντάσσεται

όμως και αυτός στο χώρο της Επιστήμης (Science), και όχι της Μηχανικής (Engineering).

5.5.9 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος;

Οι ερευνητικές δραστηριότητες των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σκοπεύουν, εξ αντικειμένου, στην διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνών τους μέσα από τη συγγραφή άρθρων, την έκδοση βιβλίων, και τη διοργάνωση –και συν-διοργάνωση με τοπικούς και κοινωνικούς φορείς– συνεδρίων. Ειδικότερα, πολλά ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος (**Πίνακας 5.2.1.α**) έλαβαν χώρα σε στενή συνεργασία, και με την ενεργό συμμετοχή διαφόρων κοινωνικών και θεσμικών φορέων (Δήμων, Νομαρχιών, Αναπτυξιακών Εταιριών, Εμπορικών και Επιχειρηματικών Επιμελητηρίων, ΜΚΟ, κ.ά.) Ενδεικτικά αναφέρονται: ΚΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων(ΥΠ.ΠΟ.Τ.), 4^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΥΠ.ΠΟ.Τ.), Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων (ΥΠ.ΠΟ.Τ.), Εφορεία Αρχαιοπωλών και Ιδιωτικών Αρχαιολογικών Συλλογών, Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή, Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αιγαιακών Σπουδών (ΥΠ.ΠΟ.Τ.), Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Δήμος Ροδίων, Ιερά Μητρόπολη Ρόδου, Εμπορικό επιμελητήριο Δωδεκανήσου κ.ά.

5.6 Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος

5.6.1 Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες και ποιες;

(α) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;

(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;

(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Η πληθώρα των ερευνητικών συνεργασιών και με τις τρεις κατηγορίες φορέων παραπάνω, όπως αυτή αποτυπώνεται **Πίνακα 5.2.1.α** του Παραρτήματος του Κεφ. 5, καταδεικνύει την εξωστρέφεια των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, διασφαλίζοντας τη συνέχιση της δυναμικής του παρουσίας σε ερευνητικά προγράμματα.

5.7 Διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος

5.7.1 Ποια βραβεία ή/και διακρίσεις έχουν απονεμηθεί σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;

(α) σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας;

(β) σε επίπεδο ιδρύματος;

(γ) σε εθνικό επίπεδο;

(δ) σε διεθνές επίπεδο;

Στους Πίνακες **5.5.α** και **5.5.β** του Παραρτήματος του Κεφ. 5 (στήλη **Z**) αποτυπώνεται ο αριθμός των βραβείων/διακρίσεων που έχουν απονεμηθεί σε μέλη Δ.Ε.Π. και συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών την πενταετία 2005-06 έως 2009-10.

5.7.2 Ποιοι τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ). έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν γίνει αποδέκτες πολλών τιμητικών τίτλων και διακρίσεων όπως για παράδειγμα:

- Προσκεκλημένοι/ες ομιλητές/τριες σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια
- Επισκέπτες/τριες καθηγητές/τριες σε ελληνικά και ξένα ΑΕΙ
- Μέλη επιστημονικών επιτροπών ελληνικών και διεθνών συνεδρίων καθώς και ειδικών θεματικών ερευνητικών επιτροπών και φορέων
- Αξιολογητές/τριες και κριτές ελληνικών και διεθνών προγραμμάτων
- Εξεταστές/τριες και αξιολογητές/τριες προγραμμάτων σε κρατικούς οργανισμούς
- Κριτές σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων

Στους Πίνακες **5.5.α** και **5.5.β** του Παραρτήματος του Κεφ. 5 (στήλη **H**) αποτυπώνεται ο αριθμός των τιμητικών τίτλων των μελών Δ.Ε.Π. και των συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών την πενταετία 2005-06 έως 2009-10.

5.8 Συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα

5.8.1 Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

Μικρός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών/τριών και ικανός αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και υποψήφιων διδασκόντων συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος.

5.9 Διαπιστώσεις -Συμπεράσματα

Το ερευνητικό έργο του Τμήματος, όπως προκύπτει από το συγγραφικό έργο των μελών ΔΕΠ και των συμβασιούχων 407, είναι αξιόλογο, και ποσοτικά και ποιοτικά, και τυγχάνει διεθνούς αναγνώρισης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα που διακονεί το Τμήμα.

Στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών λειτουργούν πέντε οργανωμένα ερευνητικά/διδασκτικά εργαστήρια για την υποστήριξη της ερευνητικής αλλά και διδακτικής διαδικασίας τα οποία καλύπτουν διάφορα θεματικά πεδία και των τριών Κατευθύνσεων του Τμήματος. Οι διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος συμμετέχουν σε σημαντικό αριθμό εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων, αξιοποιώντας τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, ενώ είναι ενεργά μέλη διαφόρων διεθνών ερευνητικών δικτύων. Επίσης μέλη ΔΕΠ του Τμήματος σχεδιάζουν τη διοργάνωση θερινών σχολείων ενώ στα πλαίσια λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών προγραμματίζεται η ανάπτυξη ερευνητικών συνεργασιών με πρόσωπα ή/και και ερευνητικούς φορείς ιδρυμάτων του εξωτερικού στους τομείς των διεθνών σχέσεων, της ασφάλειας και της εξωτερικής πολιτικής. Κατά το διάστημα της πενταετίας που αφορά στην αξιολόγηση του ερευνητικού έργου του ΤΜΣ, περίπου τα μισά μέλη ΔΕΠ ανέλαβαν ερευνητικές πρωτοβουλίες ως επιστημονικοί υπεύθυνοι εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων ενώ το σύνολο σχεδόν των μελών ΔΕΠ και αρκετοί συμβασιούχοι διδάσκοντες συμμετείχαν ως μέλη σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα.

Ιδιαίτερη επιμέλεια δίδεται από το ΤΜΣ στη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα, όσον αφορά και στις τρεις διακριτές Κατευθύνσεις του Τμήματος (κυρίως μέσω της έκδοσης επιστημονικών εργασιών σε ελληνικά και διεθνή έγκριτα περιοδικά και βιβλία και της συμμετοχής του επιστημονικού δυναμικού του Τμήματος σε εθνικά και διεθνή συνέδρια και ημερίδες) καθώς στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον (κυρίως

μέσω της παρουσίας των μελών του ΤΜΣ στα ΜΜΕ, διαλέξεων σε δημόσιους, ιδιωτικούς και μη κερδοσκοπικούς φορείς και συμμετοχής τους σε προγράμματα που εκπονούν Περιφέρειες, Δήμοι, Σχολεία και άλλοι δημόσιοι και κοινωνικοί φορείς σε όλη τη χώρα).

Είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι οι υποδομές έρευνας, κυρίως όσον αφορά τους εργαστηριακούς χώρους, οι οποίοι δεν ικανοποιούν μόνον ερευνητικές αλλά και διδακτικές ανάγκες του ΤΜΣ, παρουσιάζουν ελλείψεις. Ανεπαρκές κρίνεται επίσης και το υπάρχον τεχνικό προσωπικό που υποστηρίζει τη λειτουργία τους. Αξίζει ιδιαίτερης μνείας ότι παρά τις παραπάνω ελλείψεις, η ερευνητική παραγωγή του επιστημονικού και διδακτικού δυναμικού του ΤΜΣ παραμένει ποσοτικά και ποιοτικά αξιόλογο και κυρίως αναγνωρίσιμο στη διεθνή βιβλιογραφία.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς

6.1 Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

6.1.1 Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέστηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία;

Ένας μεγάλος αριθμός έργων συνεργασίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου εκτελείται επί του παρόντος, και έχει εκτελεστεί κατά την τελευταία πενταετία, με ΚΠΠ φορείς του Νομού Δωδεκανήσου, όπου χωροθετείται το Τμήμα, αλλά και ευρύτερα, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό της χώρας. Οι συνεργασίες αυτές αποτυπώνονται στον **Πίνακα 5.2.1.α** του Παραρτήματος του Κεφ. 5

6.1.2 Πόσα μέλη Δ.Ε.Π./ΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά;

Στις συνεργασίες αυτές συμμετείχε το σύνολο των μελών της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας του Τμήματος, τα μισά μέλη της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου και μέλη της Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών.

6.1.3 Πόσοι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος συμμετείχαν σε αυτά;

Ο αριθμός των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών/τριών του Τμήματος που συμμετείχαν στις συνεργασίες αυτές είναι περίπου τριάντα (**30**).

6.1.4 Πώς αναγνωρίζεται και προβάλλεται η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Δεν υπάρχουν ειδικοί μηχανισμοί προβολής από πλευράς ΤΜΣ, οπότε επαφίεται σε μεγάλο βαθμό στους ίδιους τους φορείς.

6.2 Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

6.2.1 Υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών; Πόσο αποτελεσματικοί είναι κατά την κρίση σας;

Η ανάπτυξη συνεργασιών εκκινεί από σχετική πρόταση μέλους Δ.Ε.Π. του Τμήματος η οποία συζητείται στην Γ.Σ. και την Γ.Σ.Ε.Σ. αντίστοιχα προκειμένου να έχει την έγκριση των οργάνων. Για την έγκριση κάθε πρότασης συνεργασίας λαμβάνεται υπόψη το κατά πόσο ενισχύει και υπηρετεί τους στόχους λειτουργίας του Τμήματος.

Ο συντονισμός των διαδικασιών για την ανάπτυξη μιας συνεργασίας με ΚΠΠ φορέα ανατίθεται σε συγκεκριμένο μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή σε ολιγομελή ομάδα. Η ακολουθούμενη διαδικασία είναι ικανοποιητική και μέχρι στιγμής δεν έχουν προκύψει προτάσεις για αλλαγή της.

6.2.2 Πώς αντιμετωπίζουν τα μέλη Δ.Ε.Π./ΕΠ του Τμήματος την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;

Στην πλειοψηφία τους θετικά, αν και δεν αναλαμβάνουν όλα ανάλογες πρωτοβουλίες.

6.2.3 Πώς αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;

Επίσης, πολύ θετικά.

6.2.4 Διαθέτει το Τμήμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών;

Όχι, δεν διαθέτει.

6.2.5 Αξιοποιούνται οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς;

Αξιοποιούνται στο έλακρο, παρότι δεν είναι ιδιαίτερα ανεπαρκείς.

6.3 Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

6.3.1 Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας σε ειδικά περιοδικά ή στον τύπο;

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας παρουσιάζονται σε ειδικά περιοδικά και ανακοινώνονται σε συνέδρια. Όταν οι συνεργαζόμενοι φορείς διαθέτουν δική τους υπηρεσία Δημοσίων Σχέσεων, τότε αναλαμβάνουν την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων στον τοπικό τύπο. Το Τμήμα και η Σ.Α.Ε. δεν διαθέτουν ανάλογη υπηρεσία, οπότε η δημοσιοποίηση ελαφίεται στους/στις συμμετέχοντες/ουσες από πλευράς Τμήματος, που έχει ως αποτέλεσμα την περιορισμένη διάχυση των αποτελεσμάτων.

6.3.2 Οργανώνει ή συμμετέχει το Τμήμα σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος;

Το Τμήμα οργανώνει περιοδικά, ενημερωτικές εκδηλώσεις για τους ΚΠΠ φορείς. Το σύνολο των έργων συνεργασίας που αναλαμβάνει το Τμήμα παρουσιάζεται από το 2008-09 στο μηνιαίο ενημερωτικό φυλλάδιο εκδηλώσεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου και από το 2009-10 στην εφημερίδα ΑΙΓΑΙΟ-edu.

6.3.3 Υπάρχει επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων;

Ναι, υπάρχει επαφή και συνεργασία, λόγω των στενών σχέσεων που διαμορφώνονται μεταξύ διδασκόντων/ουσών και διδασκομένων σε ένα περιφερειακό πανεπιστήμιο, όπως το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

6.4 Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

6.4.1 Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Ναι, όταν οι εκπαιδευτικές διαδικασίες απαιτούν επισκέψεις των φοιτητών/τριών (π.χ. επίσκεψη στη βιβλιοθήκη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, στη Συναγωγή κ.ο.κ.) σε ΚΠΠ χώρους και όσο αυτό είναι εφικτό από πλευράς διαθεσιμότητας των φορέων.

6.4.2 Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων;

Στελέχη ΚΠΠ φορέων συμμετέχουν με ομιλίες/διαλέξεις που οργανώνει το Τμήμα.

6.4.3 Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;

Δεν έχουν αναπτυχθεί σχετικές δράσεις, ωστόσο στελέχη ΚΠΠ φορέων προσκαλούνται για συμμετοχή στο πλαίσιο μαθημάτων και διαλέξεων του Π.Π.Σ. και Π.Μ.Σ.

6.5 Συμβολή του τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

6.5.1 Πόσο σταθερές και βιώσιμες είναι οι υπάρχουσες συνεργασίες;

Οι περισσότερες είναι σταθερές και βιώσιμες (Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ροδίων, Διεθνές Κέντρο Λογοτεχνών και Μεταφραστών Δήμου Ροδίων, Σπίτι της Ευρώπης, Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ινστιτούτο Αιγαίου του Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου). Το Τμήμα έχει επίσης αποφασίσει την πλήρη αξιοποίηση συνεργασιών ΚΠΠ φορέων με τη ΣΑΕ, όπως με το Αντιπυρηνικό Παρατηρητήριο Μεσογείου.

6.5.2 Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων;

Δεν έχουν συναφθεί τέτοιες συμφωνίες, γιατί συνάπτονται κατά κύριο λόγο σε επίπεδο Σχολής ή και Ιδρύματος .

6.5.3 Εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα;

Όχι, δεν υπάρχει τέτοια εκπροσώπηση.

6.5.4 Συμμετέχει ενεργά το Τμήμα στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης;

Η συμμετοχή του Τμήματος χαρακτηρίζεται από περιστασιακές συνεργασίες, όταν ζητείται από τους αντίστοιχους φορείς.

6.5.5 Υπάρχει διάδραση ή/και συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του, ιδίως με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης;

Το Τμήμα βρίσκεται σε επαφή με άλλα Τμήματα ξένων Πανεπιστημίων ή Ερευνητικά Κέντρα της ημεδαπής και της αλλοδαπής που έχουν σαν αντικείμενό τους τις Μεσογειακές Σπουδές. Από το 20005 έχει επιχειρήσει να συγκροτήσει ένα δίκτυο area studies στην Ελλάδα (με τα Τμήματα Βαλκανικών Σπουδών, Παρευξεινίων Χωρών, Τουρκικών και Ασιατικών Σπουδών κλπ) το οποίο ωστόσο περιορίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την διδασκαλία ξένων γλωσσών και την πιστοποίησή τους.

Το Τ.Μ.Σ. είναι επίσημο Κέντρο διεξαγωγής των εξετάσεων για τα πτυχία πιστοποίησης της Ελληνικής Γλώσσας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και λειτουργεί ως εξεταστικό κέντρο με απόφαση από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (Θεσσαλονίκη, Τμήμα Στήριξης και Προβολής της Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π. 195/20-2-2008).

6.5.6 Αναπτύσσει το Τμήμα και διατηρεί σχέσεις με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία, καθώς και με την τοπική, περιφερειακή ή/και εθνική οικονομική υποδομή;

Ναι, σε πολλές περιπτώσεις. Οι ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε μια ακριτική περιοχή αντιμετωπίζονται με ενεργές δράσεις φοιτητών/τριών, μελών Δ.Ε.Π. και τοπικών φορέων, ώστε και οι κάτοικοι να συνεχίζουν να ζουν αρμονικά, αλλά και οι φοιτητές/τριες να μπορούν να βρίσκουν πολιτιστικές και αθλητικές διεξόδους στην ακαδημαϊκή τους ζωή.

Τα τελευταία χρόνια πολλά από τα μέλη Δ.Ε.Π. συμμετέχουν αδιάλειπτα στη λειτουργία τοπικών και περιφερειακών οργάνων. Αρχαιολόγοι και ιστορικοί από το Τ.Μ.Σ. συμμετέχουν στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων και Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου (Παράρτημα του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου), ως τακτικά και αναπληρωματικά μέλη από το 2002. Μέλη Δ.Ε.Π. συμμετέχουν έχουν συμμετάσχει ως τακτικά μέλη στα Διοικητικά Συμβούλια άλλων ΝΠΔΔ (Διεθνές Κέντρο Συγγραφέων και Μεταφραστών Ρόδου, Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού και Αθλητισμού Ρόδου), καθώς και σε επιτροπές συνεργασίας με τοπικούς φορείς (Επιτροπής Πολιτιστικής Ανάπτυξης και Πολιτιστικής Πολιτικής του Δήμου Ροδίων, με σκοπό την προώθηση των πολιτιστικών δράσεων (Αρ. Απόφασης 62/2010 , 64/2010).

Η διάδραση του Τ.Μ.Σ. με την τοπική κοινότητα ενισχύεται από την συνεχή παρουσία των μελών Δ.Ε.Π. στα τοπικά ΜΜΕ (Ημερήσιο Τύπο, τηλεοπτικά κανάλια και ραδιοφωνικούς σταθμούς), όταν καλούνται να συνεισφέρουν με την επιστημονική εξειδίκευσή τους σε δημόσιο διάλογο που αφορά επίκαιρα ζητήματα. Συχνά οργανώνονται από μέλη Δ.Ε.Π. δημόσιου χαρακτήρα ομιλίες, για ανάλογα ζητήματα (επίκαιρα πολιτικά και πολιτιστικά γεγονότα, ιστορικές επέτειοι, κ.ά.).

Η συνεισφορά του Τ.Μ.Σ. στα θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς του άμεσου κοινωνικού περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου έχει ενισχυθεί με την ανάληψη αρχαιολογικών ανασκαφών σε περιοχή του νησιού της Ρόδου, αναδεικνύοντας την τοπική ιστορία και εμπλουτίζοντας την επιστημονική γνώση για την ευρύτερη ιστορική ανάπτυξη ενός σημαντικού μεσογειακού σταθμού. Αναφέρουμε το Σπηλαιο

Αγ. Γεωργιος Καλυθιές, και την Αρχαιογεωφυσική Έρευνα στο Μοντε Σμιθ, αρχαίο Σταδίο, σε συνεργασία με τοπική ΕΚΠΑ. Ακόμη, μέσω ερευνητικού προγράμματος που έχει περάσει στη δεύτερη φάση αξιολόγησης του προγράμματος ΘΑΛΗΣ, το Τ.Μ.Σ. ευελπιστεί να επιτύχει τη μετατροπή του αρχαιολογικού χώρου σε πολιτιστικό θεματικό πάρκο – γεγονός που θα αυξήσει την επισκεψιμότητα της περιοχής και θα προβάλλει σε πάλο διεθνούς εμβέλειας την περιοχή.

Όσον αφορά ζητήματα που αφορούν την αξιολόγηση, μέτρηση και διερεύνηση τοπικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, το Τ.Μ.Σ. έχει συχνά συνεισφέρει με το επιστημονικό δυναμικό του και έχει ανταποκριθεί στις προσκλήσεις της τοπικής κοινότητας.

6.5.7 Πώς συμμετέχει το Τμήμα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα;

Η συμμετοχή του Τμήματος χαρακτηρίζεται από περιστασιακές συνεργασίες και μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά στο μέλλον.

6.5.8 Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον;

Ναι, κυρίως σε συνεργασία με τοπικούς φορείς. Για την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά στο πλαίσιο συνεργασίας της ΣΑΕ με τον Δήμο Ροδίων, προγραμματίζεται η διοργάνωση ανοικτών διαλέξεων για την τοπική κοινωνία. Σχεδόν όλα τα μέλη του Τ.Μ.Σ. έχει προγραμματιστεί να μιλήσουν σε δημοτικό χώρο απευθυνόμενα στην τοπική κοινωνία, σχετικά με θέματα που άπτονται της άμεσης επιστημονικής κατάρτισής τους.

6.6 Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

Σε ό, τι αφορά την επαφή του Τμήματος με κοινωνία, από την αρχή της ίδρυσής του, το ΤΜΣ επιδίωξε την ανάπτυξη συστηματικών σχέσεων με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, με έμφαση βεβαίως στους τοπικούς φορείς της Ρόδου. Το πλήθος των συνεργασιών που έχει μέχρι και σήμερα αναπτύξει το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών αξιολογούνται ως ιδιαίτερα σταθερές, βιώσιμες και παραγωγικές. Παράλληλα το Τμήμα αξιοποιεί στο μέγιστο τις συνεργασίες που έχει συνάψει η Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, όπου εντάσσεται, και γενικότερα το Ίδρυμα.

Οι κοινές δράσεις μεταξύ του Τμήματος και των διαφόρων κοινωνικών, πολιτιστικών και παραγωγικών φορέων δημοσιοποιούνται στον τοπικό τύπο, παρουσιάζονται σε ειδικά περιοδικά και ανακοινώνονται σε διάφορα συνέδρια. Το ΤΜΣ έχει μέχρι σήμερα οργανώσει σειρά ενημερωτικών εκδηλώσεων όσον αφορά στη συνεργασία του με ΚΠΠ φορείς ενώ το σύνολο των έργων συνεργασίας παρουσιάζεται κατά την τελευταία τριετία ανελλιπώς στο μηνιαίο ενημερωτικό φυλλάδιο εκδηλώσεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου και καιτά τη τελευταία διετία στη διαδικτυακή εφημερίδα ΑΙΓΑΙΟ-edu.

Είναι σκόπιμο να τονιστεί ότι τα τελευταία χρόνια πολλά από τα μέλη Δ.Ε.Π. συμμετέχουν αδιάλειπτα στη λειτουργία τοπικών και περιφερειακών οργάνων. Αρχαιολόγοι και ιστορικοί από το Τ.Μ.Σ. συμμετέχουν στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων και Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου ως τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, ενώ και άλλα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν συμμετάσχει ως τακτικά μέλη στα Διοικητικά Συμβούλια άλλων ΝΠΔΔ καθώς και σε επιτροπές συνεργασίας με τοπικούς φορείς με σκοπό την προώθηση των πολιτιστικών δράσεων. Ειδικότερα, η συνεισφορά του Τ.Μ.Σ. στα θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς του άμεσου κοινωνικού περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου έχει ενισχυθεί με την ανάληψη αρχαιολογικών ανασκαφών σε περιοχή της Ρόδου, αναδεικνύοντας την τοπική ιστορία και εμπλουτίζοντας την επιστημονική γνώση για την ευρύτερη ιστορική ανάπτυξη ενός σημαντικού μεσογειακού σταθμού.

Η διάδραση του Τ.Μ.Σ. με την τοπική κοινότητα ενισχύεται επίσης από την συνεχή παρουσία των μελών Δ.Ε.Π. στα τοπικά ΜΜΕ (Ημερήσιο Τύπο, τηλεοπτικά κανάλια και ραδιοφωνικούς σταθμούς), όταν καλούνται να συνεισφέρουν με την επιστημονική εξειδίκευσή τους σε δημόσιο διάλογο που αφορά επίκαιρα ζητήματα. Το Τμήμα, σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον. Όσον αφορά ειδικότερα στην επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, στο πλαίσιο συνεργασίας της ΣΑΕ με τον Δήμο Ροδίων, προγραμματίζεται η διοργάνωση ανοικτών διαλέξεων όπου τα μέλη του Τ.Μ.Σ. θα μιλήσουν σε δημοτικό χώρο απευθυνόμενα στην τοπική κοινωνία, σχετικά με θέματα που άπτονται της άμεσης επιστημονικής κατάρτισής τους.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1 Διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης και η αποτελεσματικότητά της

Ακολουθώντας σύγχρονες διεπιστημονικές προσεγγίσεις, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών επιχείρησε, ήδη από την ίδρυσή του, να καλύψει τόσο διδακτικά όσο και ερευνητικά τον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου στη διαχρονική και σημειολογική του έκφραση. Στην κατεύθυνση αυτή και παρακολουθώντας τα διεθνή πρότυπα ανέπτυξε ένα σύγχρονο και ευέλικτο Πρόγραμμα Σπουδών που συνδεόταν και με τους τρεις επιστημονικούς κλάδους που διακονούσε το Τμήμα, δηλαδή την Αρχαιολογία, τη Γλωσσολογία και τις Διεθνείς Σχέσεις.

Στα πλαίσια αυτά οι διδακτικές και ερευνητικές δράσεις του Τμήματος εστιάζονταν στα πολιτικό-οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν την περιοχή της Μεσογείου, στη σχέση της Μεσογείου με το Ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, καθώς και στη θέση της Ελλάδας στον ευρύτερο Μεσογειακό χώρο, στη συγκριτική μελέτη της δομής των γλωσσών της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, στη διδασκαλία της Αραβικής, Εβραϊκής, Ελληνικής και Τουρκικής και στην ιστορία και αρχαιολογία των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στον Ελλαδικό χώρο και την ευρύτερη λεκάνη της ΝΑ Μεσογείου (Αίγυπτος, Εγγύς Ανατολή). Ειδικότερα, τόσο η παρεχόμενη διδασκαλία όσο και η εκπονούμενη έρευνα αποσκοπούσε στην απόκτηση θεωρητικής και εφαρμοσμένης γνώσης στη Διεθνή Πολιτική και Διπλωματία, την Ασφάλεια και τη Συνεργασία, την Επίλυση Διενέξεων και Συγκρούσεων, τη Παγκοσμιοποίηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο, το Διεθνές Δίκαιο, την Πολιτική Οικονομία, την Ιστορική Γλωσσολογία, τη Γλωσσική Επαφή, τη Διαλεκτολογία, την Υπολογιστική Γλωσσολογία, τη Γλωσσική Κατάκτηση, την Αρχαιολογία και τις Αρχαιολογικές Επιστήμες, την Αιγυπτιολογία και την Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής, την Αρχαία Ιστορία και Φιλολογία.

Με βάση την από 7/7/2005 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το Ίδρυμα προχώρησε στην επικαιροποίηση του ισχύοντος (από το 2002) Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης του για την περίοδο 2005-2010, επικεντρώνοντας σε δύο χαρακτηριστικά (διαφοροποίηση και διεθνοποίηση) και εξειδικεύοντας σε οκτώ επί μέρους Στρατηγικούς Άξονες, ήτοι Υποδομές, Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, Ακαδημαϊκή Συγκρότηση, Ποιοτική Ανάπτυξη, Εξωστρέφεια, Ανθρώπινοι Πόροι, Φοιτητική Μέριμνα και Δια Βίου Μάθηση.

Την περίοδο αυτή απασχόλησε επανειλημμένως τόσο τα μέλη Δ.Ε.Π. όσο και τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος η περαιτέρω ενίσχυση των τριών θεσμοθετημένων

Κατευθύνσεων του Τμήματος (Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας, Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών), και διερευνήθηκε η δυνατότητα --εκ μέρους των φοιτητών/τριών-- επιλογής της κάθε Κατεύθυνσης ξεχωριστά από το 3^ο εξάμηνο σπουδών (και όχι από το 5^ο εξάμηνο σπουδών όπως προβλέπει το ΦΕΚ θεσμοθέτησης του Τ.Μ.Σ.).

Είναι σκόπιμο στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι η πρόβλεψη του ιδρυτικού ΦΕΚ του Τμήματος για την ισομερή ανάπτυξη των τριών Κατευθύνσεων του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, τόσο από πλευράς διδακτικού προσωπικού όσο και φοιτητών/τριών, είχε ήδη ανατραπεί λόγω της συνεχούς και αυξανόμενης μεγέθυνσης της Κατεύθυνσης των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών, η οποία --όπως καταδεικνύεται στους σχετικούς πίνακες-- συγκέντρωνε την προτίμηση του μεγαλύτερου ποσοστού των φοιτητών/τριών.

Μάλιστα η σύσταση και λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο» τον Σεπτέμβριο 2004, και η συνακόλουθη αύξηση των διδακτικών απαιτήσεων και τελικώς του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. της Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών, ενίσχυσε ακόμη περισσότερο την ανισομερή ανάπτυξη των τριών Κατευθύνσεων, εις βάρος βεβαίως των Κατευθύνσεων της Γλωσσολογίας και της Αρχαιολογίας.

Υπό το βάρος των παραπάνω εξελίξεων συζητήθηκε εντός του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών και τελικώς αποφασίστηκε η ίδρυση αυτόνομου Πανεπιστημιακού Τμήματος Αρχαιολογίας και Αρχαιολογικών Επιστημών, με έδρα τη Ρόδο. Στη κατεύθυνση αυτή η Κοσμητεία της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και η Γενική Συνέλευση του Τ.Μ.Σ. με σχετικές αποφάσεις τους (αρ. συν. 4/05.12.2007 και 1/16.01.2008, αντίστοιχα) επιβεβαίωσαν αυτή την απόφαση ενώ η Σύγκλητος του Ιδρύματος ενέκρινε (συνεδρίαση υπ. αριθ. 1/25.01.2008) τη δημιουργία του προτεινόμενου νέου Τμήματος.

Σήμερα, από πλευράς στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών βρίσκεται σε φάση σχετικής ισορροπίας. Πράγματι, είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι τα δύο έτη Σπουδών Κορμού (με μαθήματα και από τις τρεις Κατευθύνσεις) δεν αποτελούν απώλεια χρόνου ενόψει της εξειδίκευσης που ακολουθεί με την επιλογή μιας εκ των Κατευθύνσεων του Τμήματος, αλλά συστατικό και απαραίτητο κομμάτι της συνολικής φοίτησης στο Τμήμα ώστε οι απόφοιτοι/ες του ΤΜΣ να αποκτούν στο σωστό χρόνο και με τον σωστό τρόπο σφαιρική και διεπιστημονική θεώρηση της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης του Μεσογειακού χώρου και της ιστορίας των λαών της περιοχής.

Είναι επίσης σκόπιμο να επισημανθεί ότι η διδασκαλία των τριών κατ' επιλογήν υποχρεωτικών γλωσσών της περιοχής (αραβικά, εβραϊκά, τουρκικά), αν και επιβαρύνει από πλευράς εκπαιδευτικών απαιτήσεων το ωρολόγιο πρόγραμμα λόγω της ανάγκης απασχόλησης συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών, συνιστά αδιαφιλονίκητο και ιδιαίτερα υψηλό συγκριτικό πλεονέκτημα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, όπως χαρακτηριστικά καταδεικνύει η ιδιαίτερα θετική αντιμετώπιση των αποφοίτων του Τ.Μ.Σ. από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, κυρίως της αλλοδαπής όπου επιθυμούν να πραγματοποιήσουν σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Συνακόλουθα, η δυνατότητα πιστοποίησης της γλωσσομάθειας των αποφοίτων του ΤΜΣ στις γλώσσες αυτές πρέπει και μπορεί να αποτελέσει συστατικό στόχο κάθε μελλοντικού στρατηγικού ακαδημαϊκού σχεδιασμού του Τμήματος.

Ο τρόπος λειτουργίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών ικανοποιεί επαρκώς τον κεντρικό στόχο της στρατηγικής του Ιδρύματος για την ανάπτυξη νέων διεπιστημονικών γνωστικών αντικειμένων που θα ανταποκρίνονται τόσο στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής και παγκόσμιας κοινωνίας, όσο και στις απαιτήσεις και προσδοκίες των φοιτητών/τριών του για σπουδές υψηλής επιστημονικής αξίας, σε συνδυασμό με άριστες προοπτικές επαγγελματικής ανάδειξης.

Παράλληλα, κυρίως λόγω του γενικού χαρακτήρα των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του ΤΜΣ, δεν παρατηρείται απόκλιση μεταξύ εκείνων των στόχων και αυτών που θεωρεί σήμερα το Τμήμα ότι πρέπει να επιδιώκει. Κατά συνέπεια, δεν θεωρείται ότι συντρέχει λόγος για ενδεχόμενη αναθεώρηση των επίσημα διατυπωμένων στόχων του Τμήματος. Όσον αφορά στη θεσμική ανάπτυξη του Τμήματος, επισημαίνεται ότι αν και το ΤΜΣ δεν είναι διαρθρωμένο σε Τομείς, ωστόσο, η λειτουργία τριών θεσμοθετημένων Κατευθύνσεων (Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου, Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών) έχει ήδη οδηγήσει στην άτυπη λειτουργία τους ως Τομέων για τον συντονισμό θεμάτων διδασκαλίας και έρευνας στα γνωστικά αντικείμενα που διακονούν.

Μετά τη συμπλήρωση δέκα χρόνων λειτουργίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, συστατικό στοιχείο της μελλοντικής στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του παραμένει η ισόρροπη ανάπτυξη των τριών διακριτών επιστημονικών Κατευθύνσεων προκειμένου να ενισχυθεί το ιδιαίτερο συγκριτικό πλεονέκτημα του ΤΜΣ που αφορά στη διεπιστημονική απόκτηση γνώσης για τον εξαιρετικά σύνθετο χώρο της Μεσογείου. Στα πλαίσια αυτά, το Τμήμα έχει αποφασίσει τη διοργάνωση περιοδικών συναντήσεων με αντικείμενο την παρακολούθηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος ανά Κατεύθυνση και

συνολικά, στην προοπτική χάραξης της ερευνητικής στρατηγικής του ΤΜΣ. Στη κατεύθυνση αυτή βρίσκεται υπό διαμόρφωση και αναμένεται να εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος εντός του επόμενου ακαδημαϊκού έτους η συνολική στρατηγική ερευνητικής ανάπτυξης του Τμήματος.

7.2 Διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και αποτελεσματικότητά της

Η διαδικασία παρακολούθησης της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του ΤΜΣ – η οποία αφορά κυρίως εκπόνηση μιας συνολικής και συγκροτημένης στρατηγικής ερευνητικής ανάπτυξης του Τμήματος– θα διενεργηθεί από την υπό σύσταση αρμόδια επιτροπή του Τμήματος, την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, τις Συντονιστικές Επιτροπές του ΜΠΣ και ΟΜΕΑ, και τα αρμόδια θεσμικά όργανα του Τμήματος, δηλαδή τη Γενική Συνέλευση και τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης.

7.3 Διαδικασία δημοσιοποίησης του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του

Η δημοσιοποίηση του εκπονηθέντος σχεδίου στρατηγικής ανάπτυξης του ΤΜΣ θα πραγματοποιηθεί πρωτίστως μέσω της αξιοποίησης και της βέλτιστης χρήσης της ιστοσελίδας του Τμήματος. Στα πλαίσια αυτό θα περιγραφούν οι κύριοι άξονες του σχεδίου στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

7.4 Συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών

Η ακαδημαϊκή κοινότητα (τόσο εκείνη του Ιδρύματος όσο και το διδακτικό και ερευνητικό δυναμικό συναφών Τμημάτων άλλων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων) μπορεί να συνεισφέρει μέσω της ανταλλαγής απόψεων με τα εντεταλμένα για την εκπόνηση του σχεδίου ανάπτυξης του ΤΜΣ μέλη στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής του Τμήματος. Παράλληλα, η ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανεπιστημίου Αιγαίου έχει τη δυνατότητα παρακολούθησης της υλοποίησης του σχεδίου στρατηγικής ανάπτυξης του ΤΜΣ μέσω της συμμετοχής της στη σχετική συζήτηση στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος.

7.5 Συγκέντρωση και αξιοποίηση από το Τμήμα των απαιτούμενων για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του στοιχείου και δείκτες

Η πραγματοποιούμενη από μέλη του ΤΜΣ διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης προσέφερε τη δυνατότητα συστηματικής συγκέντρωσης και αξιοποίησης από το ΤΜΣ όλων των απαιτούμενων στοιχείων –ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών κ.ά.– αναφορικά με την απόδοση του Τμήματος στην πραγματοποίηση του διοικητικού, του εκπαιδευτικού και του ερευνητικού έργου τόσο στο προπτυχιακό όσο και στο μεταπτυχιακό πλαίσιο λειτουργίας του Τμήματος.

7.6 Προσπάθειες του Τμήματος προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου

Τα τυπικά κριτήρια για την εκλογή ή την εξέλιξη μελών Δ.Ε.Π. ρυθμίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Η προσπάθεια του Τμήματος από την αρχή της λειτουργίας του μέχρι σήμερα ήταν να εκλέγονται ως μέλη Δ.Ε.Π. επιστήμονες υψηλού επιπέδου με σπουδές σε έγκριτα ΑΕΙ της χώρας ή του εξωτερικού, με αναγνωρισμένη ερευνητική και διδακτική εμπειρία και με πρωτότυπο δημοσιευμένο έργο.

Ένα βασικό πρόβλημα που μειώνει την «ελκυστικότητα» του Τμήματος είναι ο περιφερειακός του χαρακτήρας και η εγκατάστασή του σε μια μικρή νησιωτική πόλη που δεν διαθέτει ούτε τις υποδομές ούτε τις εξειδικευμένες υπηρεσίες που απαιτούνται για άτομα υψηλών επιστημονικών προσόντων όπως τα μέλη Δ.Ε.Π.. Οι σημαντικότερες επιστημονικές δραστηριότητες και υποδομές χωροθετούνται κατά κανόνα στα δυο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, και κύρια στην Αθήνα, με αποτέλεσμα σημαντικό κόστος συμμετοχής στις δραστηριότητες αυτές. Τα αντισταθμιστικά οφέλη που θα μπορούσαν θεωρητικά να μειώσουν τα κόστη της περιφερειακότητας, ουδέποτε δόθηκαν ποτέ παρά τις πάλαι ποτέ επίσημες εξαγγελίες. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που ένας, όχι ασήμαντος, αριθμός μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, έχει «χρησιμοποιήσει» το Τμήμα ως «εφαλτήριο» είτε για εκ νέου εκλογή είτε για μετακίνηση σε άλλα κεντρικά Πανεπιστήμια.

7.7 Σύνδεση του προγραμματισμού προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Οι προκηρύξεις νέων θέσεων Δ.Ε.Π. αφορούν σε γνωστικά αντικείμενα που βρίσκονται διεθνώς στην αιχμή της επιστήμης των Αρχαιολογικών επιστημών με την ευρεία έννοια. Ο καθορισμός των γνωστικών αντικειμένων γίνεται κατόπιν

συζητήσεων και προτάσεων των Κατευθύνσεων και επικύρωσής τους από τη Γ.Σ. του Τμήματος. Για τον καθορισμό αυτό λαμβάνονται υπόψη τόσο οι περιοχές αιχμής στα επιμέρους γνωστικά πεδία που θεραπεύουν οι Τομείς, όσο και οι ανάγκες διδασκαλίας στο Προπτυχιακό και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος έτσι ώστε να προωθείται η ακαδημαϊκή του ανάπτυξη. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι η στελέχωση του Τμήματος με νέο ακαδημαϊκό προσωπικό δεν γίνεται με κανονικό ρυθμό λόγω των δυσκολιών με τις οποίες δίνονται νέες οργανικές θέσεις. Αντίθετα, στις εξελίξεις των ήδη υπηρετούντων μελών Δ.Ε.Π. είναι δυνατόν τα μέλη αυτά να τροποποιήσουν το γνωστικό τους αντικείμενο, έτσι ώστε αυτό να ανταποκρίνεται πληρέστερα τόσο στα ενδιαφέροντά τους όσο και στις νεώτερες τάσεις της επιστήμης.

7.8 Αριθμός φοιτητών που ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος. Αριθμός φοιτητών που τελικά σπουδάζουν ανά έτος και η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);

Ο αριθμός φοιτητών/τριών που εγγράφονται ανά έτος και αυτών που παραμένουν και σπουδάζουν στο Τμήμα, κατά την τελευταία πενταετία, φαίνονται στους παρακάτω πίνακες. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα, μέρος του ποσοστού των φοιτητών/τριών που διαγράφονται είναι από δική τους επιλογή και λόγω της συμμετοχής φοιτητών/τριών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus.

Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριών του Τμήματος (που αγγίζει το 100%) έχουν εισαχθεί κατόπιν εισαγωγικών εξετάσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8.α
Προέλευση εισερχόμενων φοιτητών/τριών ΤΜΣ

	2009-2010	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 -2007	2005-2006
Εισαγωγικές εξετάσεις	168	160	141	110	93
Μετεγγραφές	-	-	-	-	-
Κατατακτήριες	9	8	8	9	4
Άλλες κατηγορίες	14 (Κύπριοι 2 , Ειδικοί λόγοι υγείας 2, Εισαγωγή αλλοδαπών 1, Erasmus 9)	18 (Ειδικοί λόγοι υγείας 1, Εισαγωγή αλλοδαπών 1, Erasmus 16)	10 (Ειδικοί λόγοι υγείας 2 , Εισαγωγή αλλοδαπών 1, Erasmus 6, κατηγορία αθλητών 1)	16 (Κύπριοι 2, Ειδικοί λόγοι υγείας 4, Εισαγωγή αλλοδαπών 1, Erasmus 8, Εισαγωγή Μουσουλμάνων 1)	12 (Κύπριοι 6, Erasmus 6)
Σύνολο	191	186	159	135	109

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8.β
Αριθμός φοιτητών/τριών που σπουδάζουν στο ΤΜΣ

Ακαδημαϊκά Έτη	Εισερχόμενοι Φοιτητές/τριες	Διαγραφέντες Φοιτητές/τριες στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus	Διαγραφέντες Φοιτητές/τριες για λοιπούς λόγους	Αναστολή Φοιτητών/τριών	Φοιτητές/τριες που παραμένουν	Ποσοστό (%) φοιτητών που παραμένουν
2009 - 2010	191	9	30	-	152	79,58 %
2008 - 2009	186	16	23	4	143	76,88 %
2007 - 2008	159	6	24	3	126	79,24 %
2006 - 2007	135	8	21	-	106	78,52 %
2005 - 2006	109	6	17	-	86	78,89 %

Πηγή: Γραμματεία ΤΜΣ

7.9 Προσπάθειες που κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου

Το ισχύον σύστημα εισαγωγής στα ΑΕΙ ευνοεί τα κεντρικά Τμήματα (υψηλής ζήτησης), με αποτέλεσμα τα περιφερειακά Τμήματα, συμπεριλαμβανομένου και του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, να προσελκύουν φοιτητές/τριες με χαμηλές επιδόσεις στην εθνική βαθμολογική κλίμακα. Στο ΤΜΣ, η αρνητική αυτή κατάσταση δεν επιδεινώνεται από κύματα φοιτητικής διαρροής προς τα κεντρικά ΑΕΙ λόγω μετεγγραφών, αφού δεν υφίσταται τέτοια δυνατότητα. Το χαμηλό βαθμολογικό επίπεδο των πρωτοεγγραφόμενων φοιτητών/τριών δημιουργεί σημαντικές δυσκολίες στη διδακτική διαδικασία, δυσκολίες που επιτείνονται λόγω των χαμηλών ποσοστών παρακολούθησης των μαθημάτων (με εξαίρεση τα εργαστήρια στα οποία η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική βάσει του νόμου). Στις τρεις Κατευθύνσεις γίνεται προσπάθεια, σε διαφορετικό βαθμό, προσέλκυσης φοιτητών/τριων με την εισαγωγή σύγχρονων, καινοτομικών και ελκυστικών γνωστικών αντικειμένων στο πρόγραμμα σπουδών. Η απομακρυσμένη ακριτική περιοχή αυξάνει το κόστος διαβίωσης και μειώνει επιλογή του Τ.Μ.Σ. Δεν υπάρχουν κίνητρα από το Υπουργείο Παιδείας για να αντισταθμιστεί αυτός ο αρνητικός παράγοντας.

Η κατάσταση είναι αντιδιαμετρικά διαφορετική στους/στις μεταπτυχιακούς/ές και διδακτορικούς/ές φοιτητές/τριες του Τμήματος. Η επιλογή των φοιτητών/τριών αυτών γίνεται με αυστηρά κριτήρια που προσδιορίζονται επακριβώς στον κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών, έτσι ώστε να αποκλείεται κάθε πιθανότητα μεροληπτικής επιλογής και να επιλέγονται οι ικανότεροι/ες.

Σε ό,τι αφορά το Π.Μ.Σ., τα απαιτητικά κριτήρια επιλογής, η υποχρεωτική παρακολούθηση των μαθημάτων, η καθημερινή παρουσία των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στις αίθουσες διδασκαλίας και στα εργαστήρια, η συμμετοχή ενός αριθμού απ' αυτούς στην παροχή επικουρικού έργου, είναι παράγοντες που συμβάλλουν στη διατήρηση του υψηλού επιπέδου του προγράμματος.

Σε ό,τι αφορά τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες, τα κριτήρια επιλογής είναι ιδιαίτερα απαιτητικά, έτσι ώστε να επιλέγονται επιστήμονες υψηλού επιπέδου που αποδεδειγμένα είναι ικανοί/ές να φέρουν σε πέρας μια διδακτορική έρευνα με διακριτή συμβολή στις επιστήμες των Διεθνών Σχέσεων, της Αρχαιολογίας και της Γλωσσολογίας της Μεσογείου αντίστοιχα. Ωστόσο, οι σχέσεις τους με το Τμήμα είναι λειτουργικά και χωροταξικά περισσότερο «χαλαρές», συγκριτικά με τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, λόγω του ότι: (α) δεν προβλέπονται μαθήματα σε διδακτορικό επίπεδο, και (β) πολλοί/ές υποψήφιοι/ες διδάκτορες διαμένουν για

επαγγελματικούς και οικογενειακούς λόγους σε άλλες περιοχές της χώρας. Προκειμένου το Τμήμα να βοηθήσει τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες του να διατηρούν, έστω και περιοδικά, επαφή με αυτό, αλλά και να ελέγχει την πορεία τους, έχει θεσμοθετήσει την υποχρεωτική παρουσίαση της προόδου της διδακτορικής τους διατριβής –μια φορά ετησίως– ενώπιον της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος. Η διαδικασία αυτή, δεν υποκαθιστά ασφαλώς το έργο των τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών. Απεναντίας, δημιουργεί ένα πλαίσιο συνεύρεσης και διαλόγου που είναι επωφελές τόσο για τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες όσο και για λοιπά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

7.10 Διαπιστώσεις – Συμπεράσματα

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών επεχείρησε κατά το διάστημα της δεκαετούς λειτουργίας του να καλύψει τόσο διδακτικά όσο και ερευνητικά –και μέσω της εφαρμογής σύγχρονων διεπιστημονικών προσεγγίσεων– τον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου στη διαχρονική και συγχρονική του έκφραση. Στην κατεύθυνση αυτή, και παρακολουθώντας τα διεθνή πρότυπα, ανέπτυξε ένα σύγχρονο και ευέλικτο Πρόγραμμα Σπουδών που συνδεόταν και με τρεις αναγνωρισμένους επιστημονικούς κλάδους, την Αρχαιολογία, τη Γλωσσολογία και τις Διεθνείς Σχέσεις.

Σήμερα, από πλευράς στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών βρίσκεται σε φάση σχετικής ισορροπίας. Είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι τα δύο έτη Σπουδών Κορμού (με μαθήματα και από τις τρεις Κατευθύνσεις) –και ενόψει της εξειδίκευσης που ακολουθεί με την επιλογή μιας εκ των τριών Κατευθύνσεων του Τμήματος– αποτελούν το αναγκαίο μέσο προκειμένου οι απόφοιτοι/ες του ΤΜΣ να αποκτήσουν σφαιρική και διεπιστημονική γνώση της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης του μεσογειακού χώρου.

Μετά τη συμπλήρωση δέκα χρόνων λειτουργίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (και τις αναστοχαστικές δραστηριότητες που τη συνόδευαν), συστατικό στοιχείο της μελλοντικής στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του παραμένει η συστέγαση των τριών διακριτών επιστημονικών Κατευθύνσεων και η ισόρροπη ανάπτυξη, προκειμένου (α) να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων του ΤΜΣ σε σχέση με αποφοίτους άλλων συναφών Τμημάτων/Τομέων, και (β) να ενισχυθεί το ιδιαίτερο συγκριτικό πλεονέκτημα του ΤΜΣ που αφορά στη διεπιστημονική απόκτηση γνώσης για τον εξαιρετικά σύνθετο χώρο της Μεσογείου.

Ταυτόχρονα, η διδασκαλία των τριών κατ' επιλογήν υποχρεωτικών γλωσσών της περιοχής (αραβικά, εβραϊκά, τουρκικά) συνιστά αδιαφιλονίκητο και ιδιαίτερα υψηλό

συγκριτικό πλεονέκτημα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών όσον αφορά στη μελλοντική ακαδημαϊκή ή/και επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων. Συνακόλουθα, η δυνατότητα πιστοποίησης της γλωσσομάθειας των αποφοίτων του ΤΜΣ στις γλώσσες αυτές πρέπει και μπορεί να αποτελέσει συστατικό στόχο κάθε μελλοντικού στρατηγικού ακαδημαϊκού σχεδιασμού του Τμήματος.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1 Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

8.1.1 Πώς είναι στελεχωμένη και οργανωμένη η Γραμματεία του Τμήματος και των Τομέων;

Στο Τμήμα δεν λειτουργούν Τομείς.

Από το 2006 η Γραμματεία του Τμήματος είναι στελεχωμένη με τρεις υπαλλήλους ΙΔΑΧ. Λόγω έλλειψης μόνιμου προσωπικού δεν υπάρχει προϊστάμενος/η γραμματείας του Τμήματος και τα καθήκοντα προϊσταμένου/ης εκτελούνται από αναπληρώτρια προϊσταμένη, μόνιμη υπάλληλο που εργάζεται ως προϊσταμένη σ' άλλο Τμήμα της Σ.Α.Ε.

Στο Π.Μ.Σ. του Τμήματος αποσχολείται μία υπάλληλος ΙΔΟΧ, η οποία εργάζεται σε διαφορετικό κτιριακό χώρο.

Το προσωπικό αυτό είναι υπεύθυνο για την υποστήριξη του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.), του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, των Γ.Σ., Γ.Σ.ΕΣ, καθώς και των Εκλεκτορικών Συνεδριάσεων του Τμήματος.

Η στελέχωση αυτή της Γραμματείας είναι ανεπαρκής για την σωστή εξυπηρέτηση των φοιτητών/τριών, του ακαδημαϊκού προσωπικού και την γενικότερη υποστήριξη της λειτουργίας του Τμήματος.

8.1.2 Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας είναι επαρκές για την εξυπηρέτηση των προπτυχιακών φοιτητών/τριών, καθώς η Γραμματεία είναι ανοιχτή Τρίτη-Τετάρτη-Πέμπτη 10:00-12:00. Για τις ανάγκες των υποψηφίων διδασκτόρων και του ακαδημαϊκού προσωπικού, δεν υπάρχει περιορισμός ωραρίου εξυπηρέτησης.

Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. είναι ανοιχτή για την εξυπηρέτηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών καθημερινά τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων του ΠΜΣ, τα οποία διδάσκονται στον ίδιο χώρο.

Οι υπηρεσίες που παρέχει η Γραμματεία είναι αποτελεσματικές, αν ληφθεί υπόψη η ανεπαρκής στελέχωσή της.

8.1.3 Πόσο αποτελεσματική είναι η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος; Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι

(α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;

(β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διαθέτει Περιφερειακές Διευθύνσεις σε κάθε νησί. Έτσι, οι υπηρεσίες του Τμήματος συνεργάζονται με την Περιφερειακή Διεύθυνση Ρόδου, καθώς και με τις υπηρεσίες που αυτή προσφέρει, όπως η βιβλιοθήκη, η υπηρεσία πληροφορικής, η τεχνική υπηρεσία, η διοικητική υπηρεσία, η οικονομική υπηρεσία κ.λπ. Η συνεργασία του Τμήματος με την Περιφερειακή Διεύθυνση είναι ικανοποιητική. Δυσχέρειες παρουσιάζονται στη συνεργασία της Περιφερειακής Διεύθυνση Ρόδου και του Τμήματος με την Κεντρική Διοίκηση η οποία εδρεύει στη Μυτιλήνη λόγω της πολυνησιωτικότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και της έλλειψης προσωπικής διαζώσης επάφης που αυτή συνεπάγεται.

Η Βιβλιοθήκη του παραρτήματος της Πανεπιστημιακής Μονάδας Ρόδου (που παρέχει και Υπηρεσίες Πληροφόρησης) είναι πολύ καλά οργανωμένη όσον αφορά στις υπηρεσίες που παρέχει στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, με δυνατότητα πρόσβασης στους καταλόγους της από το διαδίκτυο, ενώ ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η ψηφιοποίηση της «γκρίζας» βιβλιογραφίας. Το ωράριο λειτουργίας της είναι ικανοποιητικό, καθώς λειτουργεί κάθε μέρα ως τις 15:00, και 3 ημέρες τη βδομάδα ως τις 18:00 εκτός από τον μήνα Αύγουστο. Η λειτουργία της βιβλιοθήκης το απόγευμα σε καθημερινή βάση είναι ιδιαίτερα επιθυμητή, ιδίως κατά τη διάρκεια εξεταστικών περιόδων. Μια τέτοια αλλαγή, ωστόσο, απαιτεί τη στελέχωση της με περισσότερο προσωπικό.

8.1.4 Πώς είναι στελεχωμένα και πώς οργανώνονται τα Εργαστήρια ή/και τα Σπουδαστήρια του Τμήματος;

Στο Τμήμα λειτουργούν πέντε (5) θεσμοθετημένα Εργαστήρια:

1. Το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας (ΦΕΚ 177 τ. Α', 03.09.1999),
2. το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής (ΦΕΚ 177 τ. Α', 02.08.2000),
3. το Εργαστήριο Πληροφορικής (ΦΕΚ 235 τ. Α', 31.10.2000),
4. το Εργαστήριο Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου (ΦΕΚ 124 τ. Α', 04.06.2002),
5. το Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας (ΦΕΚ 124 τ. Α', 04.06.2002).

Στο Τμήμα δεν λειτουργούν Σπουδαστήρια.

Τα τέσσερα Εργαστήρια έχουν Διευθυντές/τριες, οι οποίοι/ες έχουν εκλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1268/1982 και του Π.Δ. 46/1989. Η διεύθυνση του

Εργαστήριου Πληροφορικής έχει ανατεθεί σε Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 265/1990.

Το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας και το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής είναι στελεχωμένα το καθένα με ένα (1) μέλος Ε.Τ.Ε.Π. που καλύπτει τις βασικές λειτουργικές και εκπαιδευτικές ανάγκες τους. Τα υπόλοιπα Εργαστήρια λειτουργούν χωρίς μόνιμο προσωπικό και είναι επιτακτική ανάγκη η στελέχωση τους. Από το 2009, έχει «παγώσει» η προκήρυξη θέσης Ε.Τ.Ε.Π. για το Εργαστήριο Γλωσσολογίας της ΝΑ Μεσογείου.

8.1.5 Πόσο αποτελεσματική θεωρείτε πως είναι η λειτουργία τους;

Τα Εργαστήρια Αρχαιομετρίας και Μεσογειακής Πολιτικής λειτουργούν από το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό που τα στελεχώνουν σε καθημερινή βάση από τις 8-15 και από τους Διευθυντές των εν λόγω Εργαστηρίων.

Το Εργαστήριο Γλωσσολογίας λειτουργεί καθημερινά (9-14) από αποσπασμένο εκπαιδευτικό πληροφορικής. Τις ώρες αυτές οι φοιτητές/τριες έχουν ελεύθερη πρόσβαση στις ώρες εργασίας εκτός εάν γίνεται διδασκαλία μαθήματος της Κατεύθυνσης (το σχετικό ωρολόγιο πρόγραμμα είναι αναρτημένο). Τις απογευματινές ώρες το Εργαστήριο λειτουργεί κυρίως για ερευνητικούς σκοπούς και την προετοιμασία μαθημάτων από την Διευθύντρια του Εργαστηρίου και τους/τις διδάσκοντες/ουσες της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας του Τμήματος. Στον ίδιο χώρο λειτουργεί και το Κέντρο Εκμάθησης και Διδασκαλίας Γλωσσών, ΚΕ.ΔΙ.Ε.Γ, που σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του έργου Αναμόρφωση του ΠΠΣ.

Το Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας, λειτουργεί από τους εκάστοτε Διευθυντές και τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Είναι όμως επιτακτική ανάγκη η στελέχωση των συγκεκριμένων Εργαστηρίων με μόνιμο προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) επειδή τα εργαστήρια αυτά εξυπηρετούν διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες των Κατευθύνσεων που λειτουργούν στο Τμήμα.

Το Εργαστήριο Πληροφορικής (με 20 θέσεις εργασίας) βρίσκεται εκτός λειτουργίας εφόσον δεν κατέστη εφικτή η μετεγκατάστασή του από το κτίριο 7^{ης} Μαρτίου.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αξιοποιεί σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης και μάθησης που στηρίζονται στη χρήση των νέων τεχνολογιών (H/Y, Internet, βάσεις δεδομένων, λογισμικά, κ.λ.π.), ενώ πολλά μαθήματα υποστηρίζονται εργαστηριακά.

8.1.6 Πώς υποστηρίζονται οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Οι υποδομές και οι υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος υποστηρίζονται από το μόνιμο προσωπικό της Σ.Α.Ε (2 άτομα) και κυρίως από εξωτερικούς/ές συνεργάτες/ιδες με συμβάσεις έργου είτε με το Τμήμα, είτε με το Π.Μ.Σ. είτε με τη Σ.Α.Ε.

Η λειτουργία των υπηρεσιών πληροφορικής και επικοινωνιών του Τμήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες, δύσκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητική. Χρειάζεται πρόσθετο προσωπικό με μόνιμη σχέση εργασίας.

8.2 Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

8.2.1 Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή;

Ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή δεν αξιοποιείται ιδιαίτερα από τους φοιτητές/τριες. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι οι φοιτητές/τριες έχουν άμεση πρόσβαση στο σύνολο του διδακτικού προσωπικού, εντός και εκτός επισήμων ωρών γραφείου. Κατά συνέπεια, ο/η κάθε φοιτητής/τρια έχει τη δυνατότητα να επιλέξει τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες που προτιμά και να τον/τους αξιοποιεί, ατύπως, ως σύμβουλο/ους.

8.2.2 Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;

Η πρόσβαση στις ΤΠΕ παρουσιάζει συχνά προβλήματα (πτώση δικτύου, περιορισμένο ωράριο λειτουργίας Εργαστηρίων, ανεπαρκής ή πεπαλαιωμένος υλικοτεχνικός εξοπλισμός).

8.2.3 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Δεν υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών/τριών.

8.2.4 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Δεν υπάρχει σχετική υπηρεσία.

8.2.5 Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);

Από το 2007-08, με εξαίρεση την ακαδημαϊκή χρονιά 2009-10, παρέχεται υποτροφία από το Ίδρυμα υποτροφιών «Εμμανουήλ και Μαίρης Σταματίου» και «Αλεξάνδρα Στεφανίδου», στον/στην πρωτεύσαντα/σα φοιτητή/τρια του Π.Π.Σ. του Τμήματος.

Υποτροφίες επίσης, παρέχονται στους/στις τρεις πρωτεύσαντες/σασες φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. του Τμήματος από τα δίδακτρα του Π.Μ.Σ.

8.2.6 Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;

Στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους οργανώνεται ειδική εκδήλωση υποδοχής των πρωτοετών. Στη διάρκεια της εκδήλωσης ενημερώνονται για τη διάρθρωση του Τμήματος και το ακαδημαϊκό και διοικητικό του προσωπικό.

Οι πρωτοετείς λαμβάνουν πλούσιο ενημερωτικό υλικό που τους παρέχει όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται (βλέπε οδηγό επιβίωσης).

Ιδιαίτερα σημαντικός για την προσαρμογή των πρωτοετών είναι και ο ρόλος του φοιτητικού συλλόγου, ο οποίος έχει παρουσία και ενημερώνει τους/τις πρωτοετείς από την ημέρα των εγγραφών, αλλά και αργότερα τους/τις παρέχει συνεχή υποστήριξη.

8.2.7 Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;

Λειτουργεί ο φοιτητικός σύλλογος των φοιτητών/τριών του Π.Π.Σ. και ταυτόχρονα λειτουργούν πολλές πολιτιστικές και αθλητικές ομάδες, ποικίλου περιεχομένου, που η λειτουργία τους υποστηρίζεται από το Ίδρυμα και την Κοσμητεία της Σχολής.

Η συμμετοχή εκπροσώπων των φοιτητών/τριών στα συλλογικά όργανα του Τμήματος είναι αρκετά εποικοδομητική. Επιπλέον, οργανώνονται τακτικά ανοικτές συζητήσεις στις οποίες μετέχουν φοιτητές/τριες και μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, για διάφορα θέματα που απασχολούν τους/τις φοιτητές/τριες.

8.2.8 Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;

Λειτουργεί Γραφείο ERASMUS του Ιδρύματος στη Μυτιλήνη που παρέχει συμβουλές και βοήθεια και καθοδηγεί τους/τις φοιτητές/τριες. Προβλέπεται η δυνατότητα διάθεσης κλίνης στις φοιτητικές εστίες στη Ρόδο, έπειτα από απόφαση του Συμβουλίου Φοιτητικής Μέριμνας.

8.3 Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα

8.3.1 Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης

Τα τεκμήρια δεν είναι επαρκή αν ληφθεί υπόψη η διαφορετικότητα των αντικειμένων των Τμημάτων της Σχολής που λειτουργούν στην Πανεπιστημιακή Μονάδα Ρόδου. Η ψηφιακή βάση δεδομένων και επιστημονικών περιοδικών έχει βοηθήσει σημαντικά το ερευνητικό έργο. Πρόβλημα, ωστόσο, αποτελεί η έλλειψη χρηματοδότησης αλλά και οι ελλείψεις κτιριακές υποδομές που δυσχεραίνουν την προσθήκη νέων τίτλων περιοδικών στη βάση αυτή και την προμήθεια νέου έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού. Το τοπικό παράρτημα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Ιδρύματος στη Ρόδο απευθύνεται στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας (Διδακτικό Προσωπικό, Φοιτητές/τριες, Διοικητικό Προσωπικό), σε ερευνητές/τριες και στο ευρύτερο κοινό. Η συλλογή της αποτελείται από περισσότερους από 10.000 τόμους βιβλίων (εκ των οποίων το 80% περίπου είναι ξενόγλωσσα), περισσότερους από 15.000 τίτλους ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών και από οπτικοακουστικό υλικό.

Δικαίωμα επιτόπιας χρήσης των υπηρεσιών που προσφέρει η Βιβλιοθήκη έχουν όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου Αιγαίου καθώς και το ευρύτερο κοινό, με την προϋπόθεση ότι τηρείται ο Κανονισμός της. Μέλος του Πανεπιστημίου θεωρείται όποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο συνδέεται με σχέση εξάρτησης με το Πανεπιστήμιο καθώς και οι εγγεγραμμένοι/ες στα μητρώα φοιτητές/τριες.

Δικαίωμα δανεισμού υλικού της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου έχουν τα μέλη του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ενώ απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος αυτού είναι η κατοχή δελτίου χρήστη Βιβλιοθήκης. Σε περίπτωση απώλειας του δελτίου ο/η χρήστης είναι υποχρεωμένος/η να ειδοποιήσει άμεσα το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Δεν δανείζονται:

- Πληροφοριακά έντυπα.
- Τεύχη των περιοδικών.
- Οπτικοακουστικό υλικό.

- Ορισμένα βιβλία τα οποία έχουν αυξημένη ζήτηση, για εκείνο μόνο το χρονικό διάστημα που υπάρχει ζήτηση, κατά την κρίση της/του Υπευθύνου της Βιβλιοθήκης ή/και μετά από συνεργασία με το Διδακτικό Προσωπικό.
- Υλικό που έχει υποστεί φθορά και χρειάζεται συντήρηση.
- Διδακτορικές διατριβές.
- Σπάνιο υλικό.
- Νεοεισερχόμενα βιβλία πριν την πλήρη βιβλιοθηκονομική επεξεργασία τους.

Ο χρόνος δανεισμού για τους/τις Διδάσκοντες/ουσες, τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες και το διοικητικό προσωπικό του Ιδρύματος είναι δεκαπέντε (15) ημέρες ενώ για τους/τις προπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες είναι μια (1) εβδομάδα. Το αναγνωστήριο καταλαμβάνει 80 τ.μ. του συνολικού χώρου της Βιβλιοθήκης (150 τ.μ.) και διαθέτει 32 θέσεις εργασίας.

8.3.2 Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού.

Ο τεχνικός εξοπλισμός του Τμήματος είναι οριακά ικανοποιητικός για την κάλυψη των ποικίλων αναγκών.

8.3.3 Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων.

Στο Τμήμα δεν λειτουργούν Σπουδαστήρια.

8.3.4 Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.

Τα γραφεία δεν είναι επαρκή καθώς το Τμήμα αναπτύσσεται διαρκώς. Υπάρχουν κάποιες κακοτεχνίες οι οποίες σχετίζονται με την αρχική κατασκευή του κτιρίου.

8.3.5 Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.

Ο χώρος της Γραμματείας κρίνεται ως ικανοποιητικός.

8.3.6 Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.

Το Τμήμα δεν διαθέτει επαρκείς χώρους συνεδριάσεων.

8.3.7 Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).

Το Τμήμα όπως και τα υπόλοιπα τμήματα της Σχολής δεν διαθέτουν εκθεσιακό χώρο με εξαίρεση μια κοινόχρηστη αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων που καλύπτει τις ανάγκες όλης της Σχολής.

8.3.8 Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.

Το Τμήμα δεν έχει φοιτητές/τριες που να ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία. Διαθέτει, ωστόσο, τις βασικές υποδομές για ΑΜΕΑ.

8.3.9 Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;

Η χρήση όλων των υποδομών και του εξοπλισμού είναι ελεύθερη από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας με εξαίρεση τα Σαββατοκύριακα και τις επίσημες αργίες.

8.4 Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

8.4.1 Ποιες από τις λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ;

Οι λειτουργίες που υποστηρίζονται από ΤΠΕ είναι:

- (α) Δήλωση μαθημάτων (ηλεκτρονικά) από τους/τις φοιτητές/τριες
- (β) Επιλογή βιβλίων (ηλεκτρονικά) από τους/τις φοιτητές/τριες
- (γ) Διαχείριση φοιτητών/τριών (φοιτητολόγιο) με ειδικό λογισμικό
- (δ) Υποστήριξη μαθημάτων (ειδικό σύστημα ηλεκτρονικής μάθησης)
- (ε) Υπολογιστικές υπηρεσίες (από τους εξυπηρετητές του Τμήματος και το Εργαστήριο Γλωσσολογίας)
- (στ) Τηλεδιασκέψεις (αίθουσα τηλεεκπαίδευσης – τηλεδιάσκεψης)

8.4.2 Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;

Όλες οι παραπάνω λειτουργίες χρησιμοποιούνται σε καθημερινή βάση από ολόκληρη την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος.

8.4.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;

Όλα.

8.4.4 Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;

Όσον αφορά σε θέματα των προγραμμάτων σπουδών, ο ιστότοπος ανανεώνεται μία (1) φορά το έτος, ενώ για θέματα τρέχουσας επικαιρότητας ανανεώνεται συνεχώς.

8.5 Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

8.5.1 Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;

Η όσο το δυνατόν καλύτερη χρήση των ελλειπών διαθέσιμων υποδομών εξασφαλίζεται μέσω της Επιτροπής Κατανομής Χώρων της Σχολής.

8.5.2 Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;

Ναι, γίνεται ορθολογική χρήση η οποία και διασφαλίζεται από την Επιτροπή Πληροφορικής της Σχολής που λαμβάνει τις σχετικές αποφάσεις μετά από συνεκτίμηση των αναγκών του κάθε τμήματος ξεχωριστά.

8.6 Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων

8.6.1 Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Δεν προβλέπεται σχετική δυνατότητα στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, αλλά προβλέπεται στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών όπου και εφαρμόζεται ικανοποιητικά.

8.6.2 Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών προβλέπεται κατανομή πόρων μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Η σχετική διαδικασία εφαρμόζεται ικανοποιητικά.

8.6.3 Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού από τη Γ.Σ.ΕΣ ανάλογα με το είδος των εσόδων κατά τη ψήφιση του προϋπολογισμού. Η σχετική διαδικασία εφαρμόζεται αποτελεσματικά.

8.7 Διαπιστώσεις – Συμπεράσματα

Οι διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα στελέχωσης. Σημειώνεται ότι η Γραμματεία του Τμήματος, η οποία είναι επιφορτισμένη και υπεύθυνη για την υποστήριξη του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.), του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, των Γ.Σ., Γ.Σ.ΕΣ, καθώς και των Εκλεκτορικών Συνεδριάσεων του Τμήματος, εξακολουθεί να μην διαθέτει προϊστάμενο/η. Παρά ταύτα, οι υπηρεσίες που παρέχει η Γραμματεία στα πλαίσια των διαθεσίμων δυνατοτήτων της κρίνονται ως ικανοποιητικές και αποτελεσματικές.

Ικανοποιητική κρίνεται και η συνεργασία του Τμήματος με την Περιφερειακή Διεύθυνση Ρόδου καθώς και με τις υπηρεσίες που αυτή προσφέρει (όπως η βιβλιοθήκη, η υπηρεσία πληροφορικής, η τεχνική υπηρεσία, η διοικητική υπηρεσία και η οικονομική υπηρεσία). Δυσχέρειες και προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται στη συνεργασία της Περιφερειακής Διεύθυνση Ρόδου και του Τμήματος με την Κεντρική Διοίκηση η οποία εδρεύει στη Μυτιλήνη. Παρά το γεγονός ότι η Βιβλιοθήκη του παραρτήματος της Πανεπιστημιακής Μονάδας Ρόδου (που παρέχει και Υπηρεσίες Πληροφόρησης) λειτουργεί σήμερα με ικανοποιητικό και αποτελεσματικό τρόπο, η στελέχωση της με περισσότερο προσωπικό θα αποδειχθεί απαραίτητη ειδικά στην περίπτωση λειτουργίας της κατά τις απογευματινές ώρες και σε καθημερινή βάση, ιδίως κατά τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι αν και ψηφιακή βάση δεδομένων και επιστημονικών περιοδικών έχει βοηθήσει σημαντικά το ερευνητικό έργο των μελών του ΤΜΣ, εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα η έλλειψη χρηματοδότησης αλλά και οι ελλείψεις κτιριακές υποδομές που δυσχεραίνουν την προσθήκη νέων τίτλων περιοδικών στη βάση δεδομένων καθώς και την προμήθεια νέου έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού.

Ως αρκετά ικανοποιητική κρίνεται επίσης η λειτουργία των τεσσάρων από τα πέντε (5) θεσμοθετημένα Εργαστήρια στο ΤΜΣ (το Εργαστήριο Πληροφορικής βρίσκεται εκτός λειτουργίας εφόσον δεν κατέστη εφικτή η μετεγκατάστασή του). Επισημαίνεται ότι το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας και το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής είναι στελεχωμένα το καθένα με ένα (1) μέλος Ε.Τ.Ε.Π. που καλύπτει τις βασικές λειτουργικές και εκπαιδευτικές ανάγκες τους. Τα υπόλοιπα Εργαστήρια λειτουργούν χωρίς μόνιμο προσωπικό (επί παραδείγματι, το Εργαστήριο Γλωσσολογίας λειτουργεί καθημερινά από αποσπασμένο εκπαιδευτικό πληροφορικής) από τους/τις εκάστοτε Διευθυντές/τριες και τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Καθώς τα εργαστήρια εξυπηρετούν διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες

των Κατευθύνσεων που λειτουργούν στο Τμήμα είναι επιτακτική και άμεση η ανάγκη στελέχωσης των συγκεκριμένων Εργαστηρίων με μόνιμο προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.).

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες του ΤΜΣ η λειτουργία των υπηρεσιών πληροφορικής και επικοινωνιών του Τμήματος, δύσκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητική. Χρειάζεται άμεσα πρόσθετο προσωπικό με μόνιμη σχέση εργασίας.

Η λειτουργία των υφιστάμενων υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας κρίνεται ως αποτελεσματική ενώ και η συμμετοχή εκπροσώπων των φοιτητών/τριών στα συλλογικά όργανα του Τμήματος αξιολογείται ως αρκετά εποικοδομητική. Σημειώνεται ότι ιδιαίτερη υποστήριξη παρέχεται και στους/στις αλλοδαπούς/ές φοιτητές/τριες, ενώ στη Μυτιλήνη λειτουργεί Γραφείο ERASMUS του Ιδρύματος, το οποίο παρέχει συμβουλές και βοήθεια και καθοδηγεί τους/τις φοιτητές/τριες. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα διάθεσης κλίνης στις φοιτητικές εστίες στη Ρόδο καθώς και σίτισης.

Οριακά ικανοποιητικός είναι ο διαθέσιμος τεχνικός εξοπλισμός για την κάλυψη των πολλών και ποικίλων λειτουργιών και αναγκών του Τμήματος ενώ ιδιαίτερη προσπάθεια καταβάλλεται για την όσο το δυνατόν αποδοτικότερη χρήση των ελλিপών διαθέσιμων κτηριακών υποδομών.

9. Συμπεράσματα και Προτάσεις

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (Τ.Μ.Σ.) είναι ένα σχετικά νέο Τμήμα («της Διεύρυνσης»), το οποίο άρχισε να λειτουργεί από το 1999 και είχε τους πρώτους πτυχιούχους του το 2003.

Η **γεωγραφική θέση** του στη Ρόδο, το σταυροδρόμι επαφών σε ιδέες και αγαθά, το από αρχαιοτάτων χρόνων κοσμοπολίτικο περιβάλλον, με τις αλληλεπιδράσεις πολιτισμών και λαών, προσδίδει στο ΤΜΣ μια ιδιαίτερη διάσταση στην τοπική κοινωνία και στην επαφή και αλληλεπίδραση με γειτονικούς λαούς της Μεσογείου, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της παγκοσμιοποίησης.

Μαζί με δύο Τμήματα Επιστημών της Αγωγής (ΠΤΔΕ και ΤΕΠΑΕΣ) συναποτελεί τη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών. Μοιράζεται μαζί τους τις αίθουσες διδασκαλίας, με βάση ισομερή κατανομή, ενώ μέρος των γραφείων διδασκόντων και των εργαστηρίων βρίσκονται στα ίδια κτίρια.

Η στέγαση των ποικίλων λειτουργιών (ακαδημαϊκών, ερευνητικών, διοικητικών κ.ά.) λειτουργιών του ΤΜΣ σε διαφορετικούς **κτιριακούς χώρους**, δυσχεραίνει την καθημερινή ακαδημαϊκή και διοικητική του λειτουργία. Σε συμβολικό επίπεδο συντελεί στη μη πρόσληψή του με συνεκτικό τρόπο τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από την τοπική κοινωνία.

- ➔ Η επίλυση του κτιριακού προβλήματος της Πανεπιστημιακής Μονάδας στη Ρόδο αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για τη διασφάλιση λειτουργίας τόσο του ΤΜΣ όσο και των άλλων δύο Τμημάτων της ΣΑΕ.

Σε ό,τι αφορά την **ακαδημαϊκή του φυσιογνωμία**, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών επεχείρησε κατά το διάστημα της δεκαετούς λειτουργίας του να καλύψει τόσο διδακτικά όσο και ερευνητικά –και μέσω της εφαρμογής σύγχρονων διεπιστημονικών προσεγγίσεων– τον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου στη διαχρονική και συγχρονική του έκφραση. Στην κατεύθυνση αυτή, και παρακολουθώντας τα διεθνή πρότυπα, ανέπτυξε ένα σύγχρονο και ευέλικτο Πρόγραμμα Σπουδών, που έπειτα από 2 χρόνια κοινών μαθημάτων, προσφέρει τρία 2ετή κατ' ουσίαν παράλληλα προγράμματα σπουδών, τα οποία αντιστοιχούν στις τρεις θεσμοθετημένες Κατευθύνσεις: Αρχαιολογίας, Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου, Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών.

Η επιδίωξη αφενός για σφαιρική προσέγγιση των μεσογειακών σπουδών –και, άρα, διεπιστημονικότητα–, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις της κάθε επιστημονικής

πειθαρχίας ξεχωριστά, και τον επαγγελματικό ανταγωνισμό των αποφοίτων συναφών Τμημάτων/Τομέων, οδήγησαν επανειλημμένα το Τμήμα σε συζητήσεις διχοτόμησης/τριχοτόμησης. Μεγαλύτερο επιστημολογικό ζήτημα φάνηκε τα περασμένα χρόνια να δημιουργεί η συνύπαρξη της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που έχει ως αντικείμενο μελέτης την αρχαιότητα (με έμφαση μάλιστα στο ΤΜΣ στην προϊστορία), με τις άλλες δύο Κατευθύνσεις, Γλωσσολογίας και Διεθνών Σχέσεων, που, παρά τις ιστορικές διερευνήσεις, χρονολογικά κινούνται στη νεότερη και σύγχρονη εποχή.

Σήμερα, από πλευράς στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών βρίσκεται σε φάση σχετικής ισορροπίας. Είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι τα δύο έτη Σπουδών Κορμού (με μαθήματα και από τις τρεις Κατευθύνσεις) –και ενόψει της εξειδίκευσης που ακολουθεί με την επιλογή μιας εκ των τριών Κατευθύνσεων του Τμήματος– αποτελούν το αναγκαίο μέσο προκειμένου οι απόφοιτοι/ες του ΤΜΣ να αποκτήσουν σφαιρική και διεπιστημονική γνώση της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης του μεσογειακού χώρου.

Μετά τη συμπλήρωση δέκα χρόνων λειτουργίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (και τις αναστοχαστικές δραστηριότητες των σχετικών εκδηλώσεων, βλ. <http://www.mediterraneanstudies.gr/tms/10years.php>), συστατικό στοιχείο της μελλοντικής στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του παραμένει η *συστέγαση* των τριών διακριτών επιστημονικών Κατευθύνσεων και η *ισόρροπη ανάπτυξη* τους, προκειμένου (α) να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων του ΤΜΣ σε σχέση με αποφοίτους άλλων συναφών Τμημάτων/Τομέων, και (β) να ενισχυθεί το ιδιαίτερο συγκριτικό πλεονέκτημα του ΤΜΣ που αφορά στη διεπιστημονική απόκτηση γνώσης για τον εξαιρετικά σύνθετο χώρο της Μεσογείου.

Σε ό,τι αφορά τη **στελέχωση** του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό παρατηρούνται τα εξής:

Ο ρυθμός αύξησης των διορισμένων **μελών ΔΕΠ** του Τμήματος είναι αργός και δεν βαίνει αναγκαστικά αυξανόμενος (16 μέλη ΔΕΠ το 2009-10), λόγω της κινητικότητας που χαρακτηρίζει το διδακτικό προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τα περιφερειακά προς τα κεντρικά Ιδρύματα. Περίπου το ήμισυ των πάγιων αναγκών του Τμήματος σε διδάσκοντες/-ουσες καλύπτεται, κατά συνέπεια, από συμβασιούχους βάσει του ΠΔ 407/80, βάσει των πιστώσεων που η Σύγκλητος του Παν/μίου Αιγαίου εγκρίνει για το Τμήμα. Το γεγονός αυτό, εκτός από το οικονομική επιβάρυνση και αβεβαιότητα, δυσχεραίνει τον έγκαιρο προγραμματισμό αναθέσεων διδασκαλίας, το περιεχόμενο των μαθημάτων, την

εξεταστική διαδικασία κ.ο.κ., κι αυτό ανεξάρτητα από την πολύ θετική, κατά κανόνα, ανταπόκριση των συμβασιούχων στα διδακτικά καθήκοντα που τους αναθέτει το Τμήμα.

Παρά τη στρατηγική επιλογή του ΤΜΣ για ισομερή ανάπτυξη των τριών Κατευθύνσεων, μιας και η αρχιτεκτονική του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών είναι απολύτως ισοβαρής, η κατανομή των μελών ΔΕΠ στις τρεις Κατευθύνσεις εμφανίζεται ανισομερής, με την Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών (την οποία επιλέγουν τα τελευταία χρόνια περίπου οι μισοί φοιτητές/τριες του Τμήματος) να βρίσκεται το 2009-10 σε πλεονεκτική θέση, με 9 μέλη, έναντι 5 της Αρχαιολογίας και 2 της Γλωσσολογίας (όπου παραιτήθηκαν 3 μέλη ΔΕΠ, με απόσταση 2 μηνών). Η ανισορροπία αυτή δυσκολεύει τις δύο Κατευθύνσεις να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, ενώ δεν τους επιτρέπει να επιχειρήσουν να συγκροτήσουν ή να συμμετάσχουν στη δημιουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στις επιστημονικές τους περιοχές.

➔ Πεποίθηση του Τμήματος είναι ότι για την ικανοποιητική λειτουργία του απαιτείται ένας συνολικός αριθμός **31** μελών ΔΕΠ, ώστε όλες οι Κατευθύνσεις να έχουν κατ' ελάχιστον 8 μέλη ΔΕΠ, και να καλυφτούν επιπλέον ορισμένα απαραίτητα γνωστικά αντικείμενα στις Σπουδές Κορμού όπως το Ισλάμ κ.λπ.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία ξένων γλωσσών στο ΤΜΣ:

Αν και αποτελεί κοινή συνείδηση πλέον ότι η γνώση ειδικά των γλωσσών της περιοχής (αλλά και ευρύτερα η γλωσσομάθεια) αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα των αποφοίτων του ΤΜΣ, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι επιβαρύνει κατά πολύ το ωρολόγιο πρόγραμμα (αφού κάθε γλώσσα της περιοχής διδάσκεται 5 ώρες εβδομαδιαίως) και οι διαθέσιμοι χώροι διδασκαλίας δεν αρκούν. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικές συνέπειες όμως για το επίπεδο γλωσσομάθειας που επιτυγχάνεται κατά τη διάρκεια των σπουδών και τη δυνατότητα πιστοποίησής του, που ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους/τις φοιτητές/τριες.

➔ Το ειδικό διδακτικό προσωπικό για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών (Ε.Ε.Δ.Ι.Π.), δεν επαρκεί για την ικανοποιητική διδασκαλία των «εξωτικών», για τα ελληνικά δεδομένα, γλωσσών της περιοχής (αραβικά, εβραϊκά, τουρκικά), ούτε όμως και για την ακαδημαϊκή διδασκαλία των ευρωπαϊκών γλωσσών. Χρειάζονται δύο τουλάχιστον μέλη ΕΕΔΙΠ για διδασκαλία της τουρκικής και της αραβικής, και από ένα μέλος ΕΕΔΙΠ (στη ΣΑΕ) για τη διδασκαλία της αγγλικής, της γαλλικής,

της ιταλικής και ενδεχομένως της ισπανικής, με έμφαση στην ακαδημαϊκή τους χρήση.

- ➔ Η γεωγραφική θέση της Ρόδου, σε συνδυασμό με την ύπαρξη σημαντικού αριθμού διδασκόντων γλώσσες της περιοχής και Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας στο ΤΣΜ (που ασχολείται, μεταξύ άλλων, με τη διδασκαλία/εκμάθηση δευτέρας/ξένης γλώσσας), θα μπορούσε να αποτελέσει την έδρα για ένα αξιολογικό *Κέντρο Διδασκαλίας/Εκμάθησης Γλωσσών*, ως μετεξέλιξη του ΚΕΔΙΕΓ που συστάθηκε με το έργο «Αναμόρφωση» του ΠΠΣ, αλλά που δεν μπόρεσε να αναπτυχθεί περαιτέρω λόγω έλλειψης πόρων.

Αναφορικά με τα **Προγράμματα Σπουδών** που προσφέρει το Τμήμα:

Το *Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών* που προσφέρει το Τμήμα διαμορφώθηκε στη σημερινή του μορφή το 2004-5 (σε συνδυασμό με το έργο «Αναμόρφωση ΠΠΣ» του ΕΠΕΑΕΚ). Καθώς και οι τρεις Κατευθύνσεις θεραπεύουν αντικείμενα που απαιτούν διαρκή επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της διδακτικής ύλης, έχει προβλεφθεί ώστε το πρόγραμμα σπουδών του ΤΜΣ σε προπτυχιακό επίπεδο να επικαιροποιείται σε ετήσια βάση. Το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών αξιολογείται ως σύγχρονο, δυναμικό και ευέλικτο. Πολλά από τα μαθήματα που περιέχει και η διδασκαλία των οποίων ήταν πρωτόγνωρη στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση, έχουν υιοθετηθεί πλέον στα προγράμματα σπουδών ανάλογων Τμημάτων/Τομέων άλλων Πανεπιστημίων.

Το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε πολλαπλούς ή/και εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης των φοιτητών/τριών, ωστόσο υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την υιοθέτησή τους από το σύνολο των διδασκόντων. Ακολουθούνται συγκεκριμένες προδιαγραφές προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια όσον αφορά στη διαδικασία ανάληψης πτυχιακής εργασίας και η ποιότητα όσον αφορά στην εκπόνησή της.

Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών –όπου το σύνολο των μαθημάτων του Π.Π.Σ. έχει μετατραπεί στη κλίμακα διδακτικών μονάδων ECTS (υπάρχει ωστόσο η σκέψη επανεπεξεργασίας τους)— είναι αρκετά εξωστρεφές, όπως καταδεικνύει η ενεργός συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών/τριών μέσω διατμηματικών ανταλλαγών με το πρόγραμμα Erasmus από Ιδρύματα του εξωτερικού ή με κρατικές υποτροφίες διδασκόντων του ΙΚΥ καθώς και η συμμετοχή στη διδασκαλία μαθημάτων διδασκόντων/ουσών από το εξωτερικό. Υπάρχουν βεβαίως ακόμη τεράστια περιθώρια αξιοποίησης της δυνατότητας ανταλλαγής διδακτικού προσωπικού μέσω των προγραμμάτων Erasmus ενώ το Τμήμα έχει αποφασίσει να προχωρήσει στη

διεύρυνση των ήδη υπάρχουσών συμβάσεων με άλλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού και στην υπογραφή νέων συμβάσεων που να εμπεριέχουν μετακινήσεις διδακτικού προσωπικού.

Όσον αφορά στην *εσωτερική αγορά εργασίας*, μέσω του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης έχει επιτευχθεί ουσιαστική σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις απαιτήσεις-ανάγκες του εξωτερικού περιβάλλοντος (επιχειρησιακού και μη), ενώ διευρύνθηκαν και διατηρήθηκαν σχέσεις συνεργασίας με πλήθος φορέων από την αγορά εργασίας σε σχέση και με τις τρεις Κατευθύνσεις του Τμήματος.

Το **Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα** «Πολιτικές, Διεθνείς και Οικονομικές Σχέσεις στη Μεσόγειο» εξακολουθεί να αποτελεί το μοναδικό πρόγραμμα επιστημονικής εξειδίκευσης στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα σχετικά με τις πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και διεθνείς εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στη περιοχή της Μεσογείου. Για το λόγο αυτό, ο οποίος συνιστά και αδιαμφισβήτητο συγκριτικό πλεονέκτημα για το Π.Μ.Σ., του απονεμήθηκε το βραβείο της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης της Μεσογείου για το 2010.

Το πρόγραμμα σπουδών του θεωρείται ότι παραμένει σύγχρονο και τυγχάνει –κατά τη διάρκεια της επταετούς λειτουργίας του– συνεχούς αξιολόγησης από τους συμμετέχοντες σε αυτό φοιτητές/τριες. Τα προσφερόμενα μαθήματα καλύπτουν πλήρως το φάσμα των γνωστικών αντικειμένων που αφορούν στις πολιτικές, οικονομικές και διεθνείς σχέσεις στη Μεσόγειο. Ιδιαίτερη επίσης έμφαση δίδεται στην τήρηση συγκεκριμένων ποιοτικών προδιαγραφών όσον αφορά στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας που εκπονείται υποχρεωτικά από τους συμμετέχοντες/ουσες στο πρόγραμμα.

➔ Άμεση προτεραιότητα για το Π.Μ.Σ. είναι η ενίσχυση της ελκτικότητάς του. Στην κατεύθυνση αυτή, επιχειρείται η ανάπτυξη ενός εξωστρεφούς προφίλ, μέσω επίσημης ή/και άτυπης συνεργασίας με ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού και μέσω της πρόσκλησης διακεκριμένων ομιλητών/τριών στα σεμιναριακά μαθήματα που διεξάγονται στο Π.Μ.Σ. και στον «Κύκλο Μεσογειακών Διαλέξεων» που έχει προγραμματίσει για το ακαδ. έτος 2010-11.

Το **Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών** ακολουθεί συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια που διασφαλίζουν την διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα όσον αφορά στην επιλογή των υποψηφίων διδακτόρων, ενώ η θεματολογία τους καλύπτει διάφορα desiderata των μεσογειακών σπουδών. Είναι επίσης σκόπιμο να σημειωθεί ότι στα πλαίσια διεθνοποίησης των διδακτορικών σπουδών του Τμήματος, στις

τριμελείς και επταμελείς επιτροπές υποστήριξης των διδακτορικών διατριβών συμμετέχουν μέλη Δ.Ε.Π. ή/και ερευνητές/τριες από πανεπιστήμια του εξωτερικού.

➔ Η δυνατότητα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής στην αγγλική γλώσσα αναμένεται ότι θα ενισχύσει στο άμεσο μέλλον την ελκυστικότητα του Τμήματος σε αλλοδαπούς/ές φοιτητές/τριες.

Το **ερευνητικό** έργο του Τμήματος, όπως προκύπτει από το συγγραφικό έργο των μελών ΔΕΠ και των συμβασιούχων 407, είναι αξιόλογο, και ποσοτικά και ποιοτικά, και τυγχάνει διεθνούς αναγνώρισης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα που διακονεί το Τμήμα.

Οι διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος συμμετέχουν σε σημαντικό αριθμό εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών *ερευνητικών προγραμμάτων*, αξιοποιώντας τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, ενώ είναι ενεργά μέλη διαφόρων διεθνών ερευνητικών δικτύων. Περίπου τα μισά μέλη ΔΕΠ ανέλαβαν κατά την εξεταζόμενη περίοδο ερευνητικές πρωτοβουλίες ως επιστημονικοί υπεύθυνοι εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων, ενώ το σύνολο σχεδόν των μελών ΔΕΠ και αρκετοί συμβασιούχοι διδάσκοντες συμμετείχαν ως μέλη σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα.

Ιδιαίτερη επιμέλεια δίδεται από το ΤΜΣ στη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα, όσον αφορά και στις τρεις Κατευθύνσεις του Τμήματος (κυρίως μέσω της έκδοσης επιστημονικών εργασιών σε ελληνικά και διεθνή έγκριτα περιοδικά και βιβλία και της συμμετοχής του επιστημονικού δυναμικού του Τμήματος σε εθνικά και διεθνή συνέδρια και ημερίδες) καθώς στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον (κυρίως μέσω της παρουσίας των μελών του ΤΜΣ στα ΜΜΕ, διαλέξεων σε δημόσιους, ιδιωτικούς και μη κερδοσκοπικούς φορείς και συμμετοχής τους σε προγράμματα που εκπονούν Περιφέρειες, Δήμοι, Σχολεία και άλλοι δημόσιοι και κοινωνικοί φορείς σε όλη τη χώρα).

➔ Ενδιαφέρει η σύναψη μονιμότερων ερευνητικών συνεργασιών με τοπικούς, εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και η εξασφάλιση χρηματοδότησης για ερευνητικά ενδιαφέροντα που δεν καλύπτονται από τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά πρωτόκολλα.

Είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι οι **υποδομές έρευνας**, κυρίως όσον αφορά τους εργαστηριακούς χώρους (πέντε θεσμοθετημένα εργαστήρια), που εξυπηρετούν και ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες, παρουσιάζουν ελλείψεις. Ανεπαρκές κρίνεται επίσης και το υπάρχον τεχνικό προσωπικό (ΕΤΕΠ) που υποστηρίζει τη

λειτουργία τους. Αξίζει ιδιαίτερης μνείας ότι παρά τις παραπάνω ελλείψεις, η ερευνητική παραγωγή του επιστημονικού και διδακτικού δυναμικού του ΤΜΣ παραμένει ποσοτικά και ποιοτικά αξιόλογη και κυρίως αναγνωρίσιμη στη διεθνή βιβλιογραφία.

➔ Χρειάζονται άμεση στελέχωση τα τρία Εργαστήρια που δεν διαθέτουν ΕΤΕΠ και να δοθεί εκ νέου η δυνατότητα (που καταργήθηκε το 2010-11) να αποσπώνται στο ΤΜΣ καθηγητές πληροφορικής από τη δευτοβάθμια εκπαίδευση.

Όσον αφορά στη διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διαδικασία *επικαιροποίησης* ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο τόσο του περιεχομένου των μαθημάτων όσο και των ακολουθούμενων διδακτικών μεθόδων. Μέσα από τη χρήση εφαρμογών της πληροφορικής, ενισχύθηκε η ενίσχυση του εργαστηριακού/σεμιναριακού χαρακτήρα των μαθημάτων, προκειμένου οι φοιτητές/-τριες του Τ.Μ.Σ. να αποκτήσουν ουσιαστική επαφή με το αντικείμενο των μαθημάτων τους και να εισαχθούν στη μεθοδολογία της έρευνας. Επιχειρείται, παράλληλα, η διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα και μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία κυρίως μέσω της ανάθεσης υποχρεωτικών ή προαιρετικών ατομικών ή ομαδικών εργασιών, στο πλαίσιο ορισμένων μαθημάτων, όπου συχνά απαιτείται έρευνα πεδίου ή βιβλιογραφική έρευνα.

➔ Το ΤΜΣ έχει αποφασίσει την εκπόνηση οδηγού για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών για το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 καθώς και την οργάνωση ειδικού ενημερωτικού σεμιναρίου ανά Κατεύθυνση.

Οι **φοιτητές και φοιτήτριες** του Τμήματος παρουσιάζονται ικανοποιημένοι από τη διδασκαλία των μαθημάτων και ιδιαίτερα από την επικοινωνία που έχουν με τους διδάσκοντες/ουσες. Για την καλύτερη οργάνωση της αξιολόγησης και την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε πιλοτικά η ηλεκτρονική (μέσω της πλατφόρμας Vista) καταγραφή της αξιολόγησης των διδασκόντων/ουσών στο ΤΜΣ.

➔ Η αξιολόγηση των μαθημάτων/διδασκόντων πρέπει να γενικευθεί.

➔ Πρέπει να διερευνηθεί και να σχεδιαστεί η μεταφορά των ηλεκτρονικών υπηρεσιών διδασκαλίας/αξιολόγησης/επικοινωνίας που στηρίζονται στην πλατφόρμα στο WebCT σε άλλη πλατφόρμα (που διατίθεται κατά προτίμηση δωρεάν αλλά διαθέτει τις δυνατότητες του Vista, όπως λ.χ. το Moodle), δεδομένης της λήξης της συνδρομής στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2010-11.

Είτε στα πλαίσια συμφωνιών του προγράμματος Erasmus είτε αυτοτελώς, το διδακτικό προσωπικό του ΤΜΣ επιδεικνύει ιδιαίτερη **κινητικότητα** όσον αφορά στη συμμετοχή του στη διδασκαλία σε προπτυχιακά ή/και μεταπτυχιακά προγράμματα άλλων ιδρυμάτων, της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Ιδιαίτερη επίσης κινητικότητα επιδεικνύουν οι φοιτητές/τριες και των τριών Κατευθύνσεων του ΤΜΣ μέσω της συμμετοχής τους στα προγράμματα Erasmus και Πρακτικής Άσκησης Placement σε διάφορους φορείς του εξωτερικού.

Η λειτουργία των υφιστάμενων υπηρεσιών **φοιτητικής μέριμνας** κρίνεται ως αποτελεσματική (παρά τις σημαντικές αντικειμενικές της υστερήσεις). Σημειώνεται ότι ιδιαίτερη υποστήριξη παρέχεται και στους αλλοδαπούς φοιτητές, ενώ στη Μυτιλήνη λειτουργεί Γραφείο ERASMUS του Ιδρύματος, το οποίο παρέχει συμβουλές και βοήθεια και καθοδηγεί τους φοιτητές. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα διάθεσης κλίνης στις φοιτητικές εστίες στη Ρόδο καθώς και σίτισης. Η συμμετοχή εκπροσώπων των φοιτητών/τριών στα συλλογικά όργανα του Τμήματος αξιολογείται ως αρκετά εποικοδομητική.

➔ Η εξασφάλιση ιδιόκτητων φοιτητικών εστιών στη Ρόδο αποτελεί σημαντική προτεραιότητα. Οι φοιτητές/τριες που έχουν ανάγκη υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας λόγω χαμηλών οικογενειακών εισοδημάτων είναι, στο μεγαλύτερο τους ποσοστό, οι φοιτητές/τριες με τα υψηλότερα ποσοστά παρακολούθησης των μαθημάτων και συμμετοχής στις εξετάσεις, ενώ οι επιδόσεις του κινούνται πάνω από τον μέσο όρο.

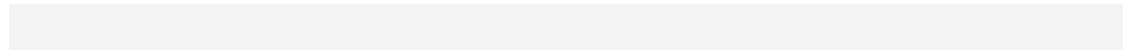
Οριακά ικανοποιητικός είναι ο διαθέσιμος **τεχνικός εξοπλισμός** για την κάλυψη των πολλών και ποικίλων λειτουργιών και αναγκών του Τμήματος. Η επέκταση και ανανέωσή του γίνεται μόνο μέσα από οριζόντια έργα, γεγονός που επιφέρει μεγάλες καθυστερήσεις για την αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων (όπως λ.χ. η δικτύωση ενός εργαστηρίου)

➔ Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, λόγω της πολυνησιωτικής φύσης του, οφείλει να επενδύσει στην τεχνολογική ανάπτυξη, η οποία μπορεί να επιτρέψει την αναβάθμιση τόσο του διδακτικού, του ερευνητικού αλλά και του διοικητικού έργου.

Οι διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα υποστελέχωσης. Ικανοποιητική κρίνεται και η συνεργασία του Τμήματος με την Περιφερειακή Διεύθυνση Ρόδου. Δυσχέρειες και προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται στη συνεργασία της Περιφερειακής Διεύθυνση Ρόδου και του Τμήματος με την Κεντρική Διοίκηση η οποία εδρεύει στη Μυτιλήνη. Διαιτερα αυξημένες, τέλος,

παραμένουν οι ανάγκες του Τμήματος σε **διοικητικό προσωπικό**, ειδικά σε θέσεις ευθύνης.

- ➔ Επείγει να τοποθετηθεί (θέση κενή από τον Δεκέμβριο του 2007 το Τμήμα εξακολουθεί να παραμένει ακέφαλο όσον αφορά στη θέση του/ης Προϊσταμένου/ης Γραμματείας).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2
[ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ]

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.α
Στελέχωση του Τμήματος
(2005-06 έως 2009-10)

		2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10
Καθηγητές	Σύνολο	2	3	4	4	3
	Από εξέλιξη		1	1		
	Νέες προσλήψεις					
	Συνταξιοδοτήσεις					
	Παραιτήσεις					1
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3	2	2	5	4
	Από εξέλιξη			1	3	
	Νέες προσλήψεις					
	Συνταξιοδοτήσεις					
	Παραιτήσεις					1 ¹
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	5	9	10	7	7
	Από εξέλιξη		1	1	1	
	Νέες προσλήψεις	1 ²	3 ³	1		
	Συνταξιοδοτήσεις					
	Παραιτήσεις				1 ⁴	
Λέκτορες	Σύνολο	5	3	2	2	2
	Νέες προσλήψεις				1 ⁵	1
	Συνταξιοδοτήσεις					
	Παραιτήσεις		1 ⁶			
	Σύνολο	15	17	18	18	16
Μέλη ΕΕΔΙΠ/ΕΔΙΠ	Σύνολο	2	2	3	3	3
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	21/20	20/17	17/19	15/15	15/18
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	1	1	1	1	2
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	5	4	5	4	4

¹ Σπ. Βαρλοκόστα, παραίτηση 24. 09. 2009

² Δ. Τριανταφύλλου, διορισμός 09.03.2006

³ Αι. Φραντζή, διορισμός 31.08.2006· Σπ. Συρόπουλος, διορισμός 11.04.2007· Χρ. Σατλάνης διορισμός 11.04.2007

⁴ Α. Ρεβυθιάδου, παραίτηση 27.05.2009

⁵ Π. Μανώλη, διορισμός 08.05.2009· Σ. Ντάλης, διορισμός 04.09.2009

⁶ Π. Σιούσιουρας, παραίτηση 10.09.2006

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.β
Μέλη ΔΕΠ ΤΜΣ
(ακαδημαϊκά έτη 2005-06 έως 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΒΑΡΛΟΚΩΣΤΑ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ										
2	ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ ΕΛΕΝΗ										
3	ΚΕΦΑΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ										
4	ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ										
5	ΛΥΡΙΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ										
6	ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ										
7	ΜΑΝΩΛΗ ΠΑΠΑΓΙΩΤΑ										
8	ΝΤΑΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ										
9	ΡΕΒΥΘΙΑΔΟΥ ΑΝΘΗ										
10	ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ										
11	ΣΑΚΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ										
12	ΣΑΜΨΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ										
13	ΣΑΤΛΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ										
14	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ										
15	ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑΣ ΠΕΤΡΟΣ										
16	ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ										
17	ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ										
18	ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ										
19	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΟΣ										
20	ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ										
21	ΦΡΑΝΤΖΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.γ
Μέλη ΔΕΠ Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ										
2	ΛΥΡΙΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ										
3	ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ										
4	ΣΑΜΨΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ										
5	ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ										
6	ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.δ
Μέλη ΔΕΠ Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΒΑΡΛΟΚΩΣΤΑ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ										
2	ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ ΕΛΕΝΗ										
3	ΡΕΒΥΘΙΑΔΟΥ ΑΝΘΗ										
4	ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ										
5	ΦΡΑΝΤΖΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.ε
Μέλη ΔΕΠ Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΚΕΦΑΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ										
2	ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ										
3	ΜΑΝΩΛΗ ΠΑΠΑΓΙΩΤΑ										

4	ΝΤΑΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ										
5	ΣΑΚΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ										
6	ΣΑΤΛΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ										
7	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ										
8	ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑΣ ΠΕΤΡΟΣ										
9	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΟΣ										
10	ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.στ
Σύνολο συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών βάσει ΠΔ 407/80 στο ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΑΛΕΒΙΖΑΚΟΣ										
2	ΑΡΜΑΚΟΛΑΣ										
3	ΒΑΘΑΚΟΥ										
4	ΒΑΛΗΝΑΚΗΣ										
5	ΒΛΑΧΟΥ										
6	ΓΕΩΡΓΑΛΛΙΔΟΥ										
7	ΓΙΑΓΚΑΚΗ										
8	ΓΙΑΤΖΙΔΗΣ										
9	ΓΟΥΝΑΡΗΣ										
10	ΔΙΠΛΑ										
11	ΔΡΙΒΑΛΛΙΑΡΗ										
12	ΖΑΡΡΑΣ										
13	ΖΑΧΑΡΙΟΥ										
14	ΖΕΡΒΑΚΗ										

15	ΚΑΖΟΥΛΛΗ										
16	ΚΑΪΛΗ										
17	ΚΑΤΣΑΡΟΥ										
18	ΚΕΦΑΛΑ										
19	ΚΟΤΖΟΓΛΟΥ										
20	ΚΩΣΤΟΥΛΑ										
21	ΛΑΒΙΔΑΣ										
22	ΛΙΑΝΤΑ										
23	ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ										
24	ΜΑΝΩΛΗ										
25	ΜΕΓΑΛΟΥΔΗ										
26	ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗΣ										
27	ΜΠΟΥΡΜΠΟΥ										
28	ΝΙΚΟΛΟΥ										
29	ΝΤΑΛΗΣ										
30	ΝΤΑΡΓΟΥΙΣ										
31	ΞΕΝΑΚΗΣ										
32	ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ										
33	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ										
34	ΠΑΠΑΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ										
35	ΠΕΡΡΑ										
36	ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ										
37	ΠΡΟΕΣΤΑΚΗ										
38	ΡΑΓΙΑ										
39	ΣΑΤΛΑΝΗΣ										
40	ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ										
41	ΤΑΝΤΟΣ										
42	ΤΖΑΚΩΣΤΑ										

43	ΤΟΠΙΝΤΖΗ										
44	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ										
45	ΤΣΑΚΩΝΑ Β.										
46	ΤΣΕΛΤΕΚ										
47	ΦΛΙΑΤΟΥΡΑΣ										
48	ΦΡΑΝΤΖΗ										
49	ΧΑΖΑΚΗΣ										
50	ΨΑΘΗ										
		Η περίοδος που είχαν σύμβαση με το Τμήμα									

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.ζ
Συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΓΙΑΓΚΑΚΗ										
2	ΔΙΠΛΑ										
3	ΔΡΙΒΑΛΛΙΑΡΗ										
4	ΖΑΡΡΑΣ										
5	ΚΑΤΣΑΡΟΥ										
6	ΔΙΑΝΤΑ										
7	ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ										
8	ΜΕΓΑΛΟΥΔΗ										
9	ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗΣ										
10	ΜΠΟΥΡΜΠΟΥ										
11	ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ										
12	ΠΕΡΡΑ										
13	ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ										

14	ΠΡΟΕΣΤΑΚΗ										
15	ΡΑΓΙΑ										
16	ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ										
17	ΨΑΘΗ										
		Η περίοδος που είχαν σύμβαση με το Τμήμα									

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.η
Συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΒΛΑΧΟΥ										
2	ΓΕΩΡΓΑΛΛΙΔΟΥ										
3	ΚΑΖΟΥΛΛΗ										
4	ΚΩΣΤΟΥΛΑ										
5	ΛΑΒΙΔΑΣ										
6	ΝΙΚΟΛΟΥ										
7	ΤΑΝΤΟΣ										
8	ΤΟΠΙΝΤΖΗ										
9	ΤΣΑΚΩΝΑ Β.										
10	ΦΛΙΑΤΟΥΡΑΣ										
11	ΦΡΑΝΤΖΗ										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.θ
Συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	ΑΛΕΒΙΖΑΚΟΣ										
2	ΑΡΜΑΚΟΛΑΣ										
3	ΒΑΘΑΚΟΥ										
4	ΒΑΛΗΝΑΚΗΣ										
5	ΓΙΑΤΖΙΔΗΣ										
6	ΓΟΥΝΑΡΗΣ										

7	ΖΑΧΑΡΙΟΥ										
8	ΖΕΡΒΑΚΗ										
9	ΚΕΦΑΛΑ										
10	ΜΑΝΩΛΗ										
11	Ντάλης										
12	Ξενάκης										
13	Παπαχατζοπούλου										
14	Σατλάνης										
15	Τριανταφύλλου										
16	Χαζάκης										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.1
Μέλη ΕΕΔΙΠ ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	Χρυσούλα Παπαδοπούλου										
2	Πρόκου Σοφία										
3	Φαντέλ Ιμπραχίμ										

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.1.1α
Μέλη ΕΤΕΠ ΤΜΣ
(2005-06 έως και 2009-10)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	2005-06 X	2005-06 E	2006-07 X	2006-07 E	2007-08 X	2007-08 E	2008-09 X	2008-09 E	2009-10 X	2009-10 E
1	Βαφειάδου Ασμίνα										
2	Κουρουβακάλη Ειρήνη										

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 3
[ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ]

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.1.2.1
Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών ΤΜΣ
(ακαδημαϊκό έτος 2009-2010)

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΚΟΡΜΟΥ (Κ) ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΚΑ) ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΞΓ)	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ / ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗ/ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ
KY-01	Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Κ	Υ	3	4	1
K-06	Νεότερη Ιστορία της Μεσογείου	Κ	Υ	3	4	1
KYE-01	Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη	Κ	Υ	3	4	1
KY-18	Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία	Κ	Υ	3	4	1
K-05	Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία	Κ	Υ	3	4	1
KYE-02	Προϊστορία του Αιγαίου	Κ	Κε	2	2	1
KYE-26	Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γλωσσολογία	Κ	Κε	2	2	1
KYE-04	Εισαγωγή στην Αιγυπτιακή Ιστορία	Κ	Κε	2	2	1
KYE-08	Εφαρμοσμένη Στατιστική	Κ	Κε	2	2	1
KY-04	Διεθνείς Σχέσεις Ι	Κ	Υ	3	3	1
ΔΥ-18	Ευρωπαϊκή Ενοποίηση	Κ	Υ	3	3	1
KY-08	Γλώσσα και Κοινωνία	Κ	Υ	3	3	1
KY-09	Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου	Κ	Υ	3	3	1
KYE-05	Αραβική Γλώσσα και Πολιτισμός	Κ	Κε	2	2	1
KY-02	Ελλάδα & Μεσογειακός Κόσμος	Κ	Κε	2	2	1
KYE-30	Ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων Ι	Κ	Κε	2	2	1
KYE-19	Συστήματα Γραφής στο Μεσογειακό Χώρο	Κ	Κε	2	2	2
ΑΥΕ-03	Εισαγωγή στη Μουσειολογία	Κ	Κε	2	2	1
ΔΥ-06	Διεθνείς Οργανισμοί Ι	Κ	Υ	3	4	1
KY-11	Πολιτική Οικονομία	Κ	Υ	3	4	1
KY-12	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	Κ	Υ	3	4	1
KY-13	Εισαγωγή στην Αρχαιομετρία	Κ	Υ	3	4	1
ΑΥΕ-05	Αρχαιολογία της Εγγύς και της Μέσης Ανατολής	Κ	Κε	2	1	1
KYE-27	Διεθνής Πολιτική στη Μέση Ανατολή	Κ	Κε	2	1	1
KYE-03	Γέννηση και εξέλιξη της Γλώσσας	Κ	Κε	2	1	1
KYE-22	Στοιχεία Δικαίου και Εισαγωγή στη Νομική Επιστήμη	Κ	Κε	2	1	1

KY-23	Πολιτισμικές Σχέσεις στη Μεσόγειο κατά την Αρχαιότητα	K	Y	3	3	1
KY-17	Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο	K	Y	3	3	1
KY-16	Γλώσσες της Μεσογείου	K	Y	3	3	1
KY-22	Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες	K	Y	3	3	1
KY-19	Πολιτισμοί Ασίας και Αμερικής	K	Y	3	3	1
KYE-29	Διεθνείς Σχέσεις II	K	Ke	2	2,5	1
KYE-17	Εισαγωγή στην Ιστορία και το Πολιτισμό της Μέσης Ανατολής	K	Ke	2	2,5	1
KYE-32	Ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων II	K	Ke	2	2,5	1
AYE-21	Ιστορία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων	K	Ke	2	2,5	1
ΓΥΕ-08	Μειονοτικές Γλώσσες της Μεσογείου	K	Ke	2	2,5	2
KYE-13	Φύλο και Γλώσσα	K	Ke	2	2,5	1
ΔΥ-01	Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις I	KA	Y	3	3,5	1
KY-20	Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης	KA	Y	3	3,5	1
ΔΥ-03	Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	KA	Y	3	3,5	1
ΔΥ-16	Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων	KA	Y	3	3,5	1
ΔΥΕ-01	Ασφάλεια & Συνεργασία στη Μεσόγειο & τη ΝΑ Ευρώπη	KA	Ke	3	3,5	1
ΔΥΕ-02	Ιστορία Πολιτικών Θεωριών	KA	Ke	3	3,5	1
ΔΥΕ-03	Η Εξωτερική Πολιτική της Τουρκίας	KA	Ke	3	3,5	1
ΔΥΕ-04	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	KA	Ke	3	3,5	1
KY-07	Ευρωμεσογειακές Σχέσεις	KA	Y	3	4	2
ΔΥ-06	Διεθνείς Οργανισμοί II	KA	Y	3	4	1
ΔΥ-04	Διπλωματία & Στρατηγική των Μεγάλων Δυνάμεων	KA	Y	3	4	1
ΔΥ-08	Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	KA	Y	3	4	1
ΔΥ-09	Ακαδημαϊκά Αγγλικά	KA	Y	3	4	1
ΔΥΕ-09	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	KA	Ke	3	2	1
ΔΥΕ-05	Διεθνής Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων	KA	Ke	3	2	1
ΔΥ-15	Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων	KA	Ke	3	2	2
ΔΥ-05	Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις II	KA	Ke	3	2	1
ΔΥ-19	Εξωτερικές Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης	KA	Y	3	4	1
ΔΥ-11	Πολιτική Οικονομία των Διεθνών Σχέσεων	KA	Y	3	4	1
ΔΥ-12	Διεθνές Δίκαιο των Υδάτων και του Περιβάλλοντος	KA	Y	3	4	1

ΔΥΕ-12	Ελληνο-τουρκικές Σχέσεις	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΔΥΕ-18	Αρχαία Ελληνική Γραμματεία: πολιτικές σχέσεις	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΔΥΕ-22	Περιφερειακές Συνεργασίες στη Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΔΥΕ-25	Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στη Μεσόγειο	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΔΥ-13	Διπλωματική Ιστορία	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΔΥΕ-15	Διεθνείς Διενέξεις και Επίλυση Συγκρούσεων	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΔΥΕ-07	Ζητήματα Περιφερειακής Ασφάλειας	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΔΥΕ-24	Θέματα Εθνικού, Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Δικαίου	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΔΥΕ-17	Παγκοσμιοποίηση και Ευρωπαϊκή Ένωση	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΔΥΕ-16	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής	ΚΑ	Κε	3	2	2
ΔΥΕ-23	Αρχές Μικρο & Μακροοικονομίας	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥ-01	Αρχαιολογία των Πρώιμων Βυζαντινών Χρόνων	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΑΥΕ-04	Μινωική Αρχαιολογία	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΑΥ-18	Αρχαιολογία των Γεωμετρικών και Αρχαϊκών Χρόνων	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΑΥ-04	Εργαστήριο Αρχαιομετρίας	ΚΑ	Υ	3	4	2
ΑΥΕ-22	Αρχαιοπεριβάλλον	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥΕ-08	Αρχαιολογικές θεωρίες & Μέθοδοι Ανασκαφής	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΚΥΕ-28	Ιστορία Τέχνης Ι: Αναγέννηση	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥΕ-09	Εισαγωγή στη Λατινική Γραμματεία	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥΕ-01	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	ΚΑ	Υ	3	4	1
ΑΥ-02	Νεολιθική Περίοδος (Ελλάδα, Εγγύς Ανατολή)	ΚΑ	Υ	3	4	1
ΑΥ-03	Αρχαιολογία των Κλασικών Χρόνων	ΚΑ	Υ	3	4	1
ΑΥ-08	Αιγυπτιακή Αρχαιολογία Ι (Αρχαίο Μέσο νέο Βασίλειο)	ΚΑ	Υ	3	4	1
ΑΥ-09	Ακαδημαϊκά Αγγλικά	ΚΑ	Υ	3	4	1
ΑΥΕ-10	Μυκηναϊκή Αρχαιολογία	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥΕ-34	Αρχαιο-υλικά	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥΕ-37	Αρχαιολογία των Μέσων Βυζαντινών Χρόνων	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥΕ-19	Ιστορία της Τέχνης ΙΙ: Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΑΥ-10	Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	ΚΑ	Υ	3	5	2
ΑΥ-15	Αρχαιολογία των Ύστερων Βυζαντινών Χρόνων	ΚΑ	Υ	3	5	1

AY-19	Αρχαιολογία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων	KA	Y	3	5	1
AYE-24	Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά	KA	Ke	3	5	1
AY-17	Παλαιολιθική Αρχαιολογία	KA	Ke	3	5	1
AYE-33	Θέματα Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	KA	Ke	3	5	1
AY-20	Η Εποχή του Χαλκού στην Ανατολική Μεσόγειο	KA	Ke	3	5	1
AY-23	Αιγυπτιακή Αρχαιολογία II (Υστερη & Ελληνορωμαϊκή Περίοδος)	KA	Y	3	3,5	1
AY-07	Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας (Οστεοαρχαιολογία και Αρχαιοβοτανική)	KA	Y	3	3,5	1
AY-28	Πρώμη & Μέση Εποχή του χαλκού	KA	Y	3	3,5	1
AYE-35	Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες	KA	Ke	3	2	1
AYE-23	Ειδικά Θέματα Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	KA	Ke	3	2	1
AYE-36	Αρχαιολογία και Φυσικές Επιστήμες	KA	Ke	3	2	1
AYE-06	Αρχαιολογία και Νόμισμα	KA	Ke	3	2	1
AYE-38	Βυζαντινή Αρχαιολογία Ανατολικής Μεσογείου	KA	Ke	3	2	1
ΓΥ-02	Φωνητική – Φωνολογία	KA	Y	3	3,5	1
ΓΥ-20	Συντακτική Θεωρία	KA	Y	3	3,5	1
ΓΥ-04	Γλωσσική επαφή	KA	Y	3	3,5	2
ΓΥ-03	Μορφολογία	KA	Y	3	3,5	1
KYE-15	Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής Γλώσσας	KA	Ke	3	3	1
ΓΥE-21	Κοινωνιογλωσσολογικές προσεγγίσεις	KA	Ke	3	3	1
ΓΥE-37	Λεξικολογία	KA	Ke	3	3	1
ΓΥE-20	Γλωσσικός Προγραμματισμός	KA	Ke	3	3	1
ΓΥ-22	Γραμματική Περιγραφή της Τουρκικής Γλώσσας	KA	Y	3	3,5	1
ΓΥ-06	Σημασιολογία	KA	Y	3	3,5	1
ΓΥ-07	Πραγματολογία	KA	Y	3	3,5	1
ΓΥ-08	Διαλεκτολογία	KA	Y	3	3,5	1
ΓΥ-09	Ακαδημαϊκά Αγγλικά	KA	Y	3	4	1
ΓΥE-26	Τυπολογία	KA	Ke	3	2	1
ΓΥE-05	Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας	KA	Ke	3	2	1
ΓΥE-14	Θέματα Σύνταξης	KA	Ke	3	2	1
ΓΥ-13	Διδασκαλία δευτέρας / ξένης γλώσσας	KA	Ke	3	2	1
ΓΥ-10	Γραμματισμός	KA	Y	3	4	1
ΓΥ-11	Υπολογιστική Γλωσσολογία	KA	Y	3	4	1

ΓΥ-21	Γραμματική Σημητικών Γλωσσών	Περιγραφή ΚΑ	Υ	3	4	2
ΓΥΕ-10	Ανάλυση Λόγου	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΓΥΕ-23	Υπολογιστική Λεξικογραφία – Ορολογία	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΓΥΕ-38	Λογική και Σημασιολογία	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΓΥΕ-39	Διαχρονική Μορφοσύνταξη	ΚΑ	Κε	3	3,5	1
ΓΥ-14	Γλωσσική αλλαγή	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΓΥΕ-25	Γλωσσολογία Σωμάτων κειμένων	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΓΥ-16	Γλωσσική κατάκτηση	ΚΑ	Υ	3	3,5	1
ΓΥΕ-28	Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΓΥΕ-16	Αυτόματη Μετάφραση	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΓΥΕ-27	Κειμενογλωσσολογία	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΓΥΕ-35	Θέματα Σημασιοσύνταξης	ΚΑ	Κε	3	2	1
ΞΥ-11	Αραβικά Ι	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-31	Τουρκικά Ι	ΞΓ	Κε	2,5	1	2
ΞΥ-21	Εβραϊκά Ι	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-01	Αγγλικά Ι	ΞΓ	Υ	-	1	1
ΞΥΕ-01	Γαλλικά Ι	ΞΓ	Π	2	1	1
ΞΥ-12	Αραβικά ΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	2	1
ΞΥ-32	Τουρκικά ΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	2	2
ΞΥ-22	Εβραϊκά ΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	2	1
ΞΥ-02	Αγγλικά ΙΙ	ΞΓ	Υ		2	1
ΞΥΕ-02	Γαλλικά ΙΙ	ΞΓ	Π	2	2	1
ΞΥ-13	Αραβικά ΙΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-33	Τουρκικά ΙΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	1	2
ΞΥ-23	Εβραϊκά ΙΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-03	Αγγλικά ΙΙΙ	ΞΓ	Υ		1	1
ΞΥΕ-03	Γαλλικά ΙΙΙ	ΞΓ	Π	2	1	1
ΞΥ-14	Αραβικά ΙΙΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	1,5	1
ΞΥ-34	Τουρκικά ΙΙΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	1,5	2
ΞΥ-24	Εβραϊκά ΙΙΙΙ	ΞΓ	Κε	2,5	1,5	1
ΞΥ-04	Αγγλικά ΙΙΙΙ	ΞΓ	Υ		1,5	1
ΞΥΕ-04	Γαλλικά ΙΙΙΙ	ΞΓ	Π	2	1,5	1
ΞΥ-15	Αραβικά V	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-35	Τουρκικά V	ΞΓ	Κε	2,5	1	2
ΞΥ-25	Εβραϊκά V	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-05	Αγγλικά V	ΞΓ	Υ		1	1
ΞΥΕ-05	Γαλλικά V	ΞΓ	Π	2	1	1
ΞΥ-16	Αραβικά VI	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥ-36	Τουρκικά VI	ΞΓ	Κε	2,5	1	2
ΞΥ-36	Εβραϊκά VI	ΞΓ	Κε	2,5	1	1
ΞΥΕ-06	Γαλλικά VI	ΞΓ	Π	2	1	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.Ι.4.5
Συμφωνίες για την ενίσχυση της κινητικότητας διδακτικού προσωπικού ή/και φοιτητών/τριών

Χώρα Υποδοχής	Πανεπιστήμιο	Γνωστικό Αντικείμενο	Φοιτητές	Φοιτητομήνες	Διάρκεια Σύμβασης	e-mail	Ιστότοπος
Γερμανία	Universität Konstanz	Linguistics	2	12	2013	Erasmus.litling@uni-konstanz.de	www.uni-konstanz.de
	Universität Kassel	European Studies, International Relations, Sociology, European and International law	4	24	2013	sruss@uni-kassel.de	www.uni-kassel.de/aaa
	Universität Kassel	History	2	12	2013	sruss@uni-kassel.de	www.uni-kassel.de/aaa
Δανία	Aalborg Universitet	European Studies & International Relations	2	12	2013	gij@adm.aau.dk	www.aau.dk
	Aarhus Universitet	Other Humanities	2	12	2013	ic@au.dk	http://www.au.dk/
Ισπανία	Universidad de las Palmas de Gran Canaria	History	1	9	2013	relint@ulpgc.es	www.ulpgc.es
	Universidad Complutense de Madrid	International Relations	2	12	2013	rrinter@rect.ucm.es	www.ucm.es
	Universidad De Malaga	Humanities	2	12	2013	vrinternacional@uma.es	www.uma.es
Γαλλία	UNIVERSITE ROBERT SCHUMAN STRASBURG 3	political science	1	9	2011	francis.fratani@urs.u-strasbg.fr	http://www.urs.u-strasbg.fr
	Univerisite de Rennes I	European Studies- European Law	2	12	2013	francois.michael@univ-rennes1.fr	www.sai.univ-rennes1.fr
	Universite Paris 8	International Relations	2	12	2013	inter@univ-paris8.fr	www.univ-paris8.fr
	Universite Paris 8	Social Sciences	2	12	2013	inter@univ-paris8.fr	www.univ-paris8.fr
	University de Strasbourg	political science and civics	1	9	2013	f.goetzricou@unistra.fr	www.unistra.fr
	Universite de La	Urban	3	18	2013	vpri@univ-reunion.fr	www.univ-reunion.fr

	Reunion	Studies/Law					
	Universite Paris 8	Languages and Communication	2	12	2013	inter@univ-paris8.fr	www.univ-paris8.fr
Ιταλία	Universite di Bologna	Social sciences	2	12	2013	erasmus@unibo.it	www.unibo.it
	University of Udine	Social sciences, Political Sciences	2	12	2013	Claudia.schileo@amm.uniud.it	www.uniud.it
	Universita degli Studi di Trento	Social Science	2	12	2013	LLP-Erasmus@unitn.it	www.unitn.it
	Universita Degli Studi di Urbino	Social Sciences, Law, Political Science	1	10	2013	studerasmus@uniurb.it	www.uniurb.it
	Universita Degli Studi Di Padova	Political Science	2	12	2013	erasmus@unipd.it	www.unipd.it
Τσεχία	University of West Bohemia	History	1	6	2009/2013	budil@ksa.zcu.cz	www.zcu.cz
	Charles University in Prague	Social sciences	3	10	2013	svoz@mbox.fsv.cuni.cz	www.cuni.cz
Πολωνία	Nicolaus Copernicus University	Archaeology	5	25	2009/2013	aen@uni.torun.pl ; ewadr@uni.torun.pl	http://www.umk.pl
	ACADEMIA PEDAGOGICZNA W KRAKOWIE	Sociology, European Studies	2	12	2013	symiszta@cyf-kr.edu.pl ; igosia@ap.krakow.pl	www.wsp.krakow.pl
	Adam Mickiewicz University of Poznan	Linguistics	3	30	2013	tomkac@amu.edu.pl	www.amu.edu.pl
	Adam Mickiewicz University of Poznan	History of Art	1	10	2013	erasmus@amu.edu.pl	www.amu.edu.pl
	Katolicki Uniwersitet Lubelski Jana Pawla II	Social Sciences	1	6	2013	ewadom@ku.pl	www.kul.pl
Πορτογαλία	Universidade De Coimbra	International Relations	1	6	2013	ri@driic.uc.pt	www.uc.pt
Ρουμανία	Universitatea din Bucuresti	Languages and Philological sciences	2	12	2013	Intcoop@unibuc.ro ; alina@unibuc.ro	http://www.unibuc.ro/ro/index.pl
Τουρκία	Istanbul Technical University	Languages and Philological sciences	2	12	2013	erasmus@itu.edu.tr	www.itu.edu.tr
	Istanbul Technical University	Humanities and Social Sciences	2	12	2013	erasmus@itu.edu.tr	www.itu.edu.tr
	Dokuz Eylul Universitesi	Linguistics	2	12	2013	hakan.keser@deu.edu.tr	www.deu.edu.tr

	Istanbul Bilgi University	History	2	12	2013	intl@bilgi.edu.tr	www.bilgi.edu.tr
	Gediz Universitesi	Political Science	2	9	2013	betul.durmaz@gediz.edu.tr	www.gediz.edu.tr
	Gediz Universitesi	International Relations	2	9	2013	betul.durmaz@gediz.edu.tr	www.gediz.edu.tr
	Zirve University	Social Sciences	2	8	2013	erasmus@zirve.edu.tr	www.zirve.edu.tr
Κύπρος	University of Cyprus	Sociology and Cultural studies, Political Science and civics	2	18	2013	zeniou.emma@ucy.ac.cy	www.ucy.ac.cy
Βέλγιο	Universiteit Gent	International Relations- European Studies, Area Studies	2	12	2013	Genevieve.Cochez@Ugent.be	www.international.Ugent.be
	Universite Libre De Bruxelles	History of Art/ Classical Philology (Ancient Egypt)	2	24	2013	mobilite@ulb.ac.be	www.ulb.ac.be
Σλοβακία	Comenius University In Bratislava	Humanities	2	12	2013	socrates@rec.uniba.sk	www.uniba.sk
Βουλγαρία	New Bulgarian University	Social sciences, Political Sciences, European Community/EU Law	1	6	2013	ehazarbasanova@nbu.bg	www.nbu.bg
Ελβετία	Univesite de Neuchatel	Sciences Sociales	1	6	2011	constantin.vernicos@unine.ch	www.unine.ch
	Universite de Geneve	Linguistique	1	9	2013	Olivier.Vincent@intl.unige.ch	www.unige.ch

Foreis_placement.pdf

f

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.Ι.4.7
Σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων ECTS

FIRST YEAR	
<i>Semester 1</i>	
Compulsory Courses:	units
Modern Greek History	4
Ancient Greek History	4
Introduction to Classical Archaeology	4
Introduction to International Relations	4
Introduction to General Linguistics	4
Optional Courses	
Paleolithic – Neolithic Period of the Aegean	2
Language Evolution	2
Introduction to Egyptology	2
Introduction to Political Science	2
Foreign Languages	
English	1
Arabic I	1
Hebrew I	1
Turkish I	1
Spanish I	1
French I	1
Italian I	
Supportive Courses: Introduction in the use of PC and Informatics (Windows and Word)	
<i>Semester 2</i>	
Compulsory Courses:	
Modern History of the Mediterranean	3
Euro-Mediterranean Relations	3
Language and Society	3
Introduction to Pre-historic Archaeology of the Mediterranean	3
Optional Courses:	
Arabic Language and Civilization	2
History of the West in the Middle Ages	2
Applied Statistics	2
Applied Phonetics	2
Introduction to Museum Studies	2
History of Hellenistic and Roman Period	2
Gender and Political Power	2

Foreign Languages	
English	
Arabic II	2
Hebrew II	
Turkish II	2
Spanish II	
French II	
Italian II	
Supportive Course: Introduction to Informatics	
Second Year	
Semester 3	
Compulsory Courses:	
History of the Greek Language	4
Introduction to Byzantine History	4
Introduction to Archaeometry	4
Prehistoric Archeology: Bronze Age	4
Political Economy	4
Optional Courses:	
Middle East: History and Politics	1
Archaeology – Anthropology	1
Hebrew Language and Civilization	1
Elements and Introduction to Law	1
Language Planning	1
Turkish Language and Civilization	1
Language and Gender	1
Perception strategies in Second Language	1
Foreign Languages	
English	
Arabic III	1
Hebrew III	
Turkish III	1
Spanish III	
French III	
Italian III	
Semester 4	
Compulsory Courses:	
Medieval History of the Eastern Mediterranean	3
Introduction to the International Law	3
Mediterranean Languages	3
Asian and American civilisations	3

Optional Courses:	
Diplomacy: Theory and Application	2,5
Middle East: Society and Civilization	2,5
Byzantium, Arabs, Turks and the Eastern World	2,5
Writing Systems of the Mediterranean	2,5
Application of Informatics in Humanitarian and Social Studies	2,5
Language and Gender	2,5
Foreign Languages	
English	
Arabic IV	1,5
Hebrew IV	
Turkish IV	1,5
Spanish IV	
French IV	
Italian IV	
International Relations and Organizations Division	
Third Year	
Semester 5	
Compulsory Courses:	
International Economic Relations I	3,5
International Organizations I	3,5
Law of the European Union I	3,5
Theory and Methodology of the International Relations (units 3.5)	3,5
Optional Courses:	
Security and Cooperation in the Mediterranean and the SE Europe	3,5
History of Political Theories	3,5
Modern Political Streams in Turkey	3,5
History of the Ottoman Empire	3,5
Foreign Languages	
English	
Arabic V	1
Hebrew V	
Turkish V	1
Spanish V	
French V	
Italian V	
Joint Optional Course	

Data Base	
Semester 6	
Compulsory Courses:	
International Economic Relations II	4
International Organizations II	4
Diplomatic History	4
Greek Foreign Policy	4
Academic English	4
Optional Courses:	
International Protection of Human Rights	2
Modern Political Procedures	2
Aspects of Regional Security	2
International Organizations in the Internet	2
Joint Optional Course	
Gender and Civilization	
STAGE	
Foreign Languages	
English	
Arabic VI	1
Hebrew VI	
Turkish VI	1
Spanish VI	
French VI	
Italian VI	
Fourth Year	
Semester 7	
Compulsory Courses:	
Law of the European Union II	4
Political Economy of the International Relations	4
International Law of the Sea and the Environment	4
Optional Courses:	
Modern European History	3.5
Law of the Internet	3.5
Ancient Greek Literature: Political Relations	3.5
Greek – Turkish Relations	
Semester 8	
Compulsory Courses:	
Diplomacy and Strategy of the Great Powers	3.5

International Crisis and Conflict Resolution	3,5
Aspects of International Relations	3,5
Optional Courses:	
International Monetary Relations	2
Contemporary Political Streams in Europe	2
Topics on International Politics	2
Globalization and European Union	2
Undergraduate THESIS	11,5
Archaeology Division	
Third Year	
Semester 5	
Joint Optional Course	
Data Base	
Compulsory Courses:	
Byzantine Archaeology I (Architecture)	3,5
Minoan Archaeology	3,5
Archaeology of the Geometric and Archaic Periods	3,5
Topics on Archaeometry (Laboratory – Theory)	4
Optional Courses:	
Ancient Greek Language and Literature	2
Geoarchaeology	2
Methods of Archaeological practice	3
Theoretical Archaeology	2
Byzantine History	2
Near Eastern Archaeology	2,5
Joint Optional Course	
Gender and Civilization	
STAGE	
Foreign Languages	
English	
Arabic V	1
Hebrew V	
Turkish V	1
Spanish V	
French V	
Italian V	
Semester 6	
Compulsory Courses:	
Archaeology of the Neolithic Period (Greece-	4

Near East)	
Classical Archaeology	4
Mycenaean Archaeology	4
Egyptian Archaeology	4
Academic English	4
Optional Courses:	
Numismatics	2
Ancient Greek History: Special topics	2
Environmental Archaeology	2
Application of Archaeometry	2
Foreign Languages	
English	
Arabic VI	1
Hebrew VI	
Turkish VI	1
Spanish VI	
French VI	
Italian VI	
STAGE	
Fourth Year	
Semester 7	
Compulsory Courses:	
Environmental Archaeology Laboratory I	5
Byzantine Archaeology II (Art)	5
Classical Archaeology (Hellenistic – Roman periods)	5
Optional Courses:	
Introduction to the Egyptian Hieroglyphs	5
Lithics	5
Maritime Archaeology	5
Semester 8	
Compulsory Courses:	
Archaeology and Social history of Greco-Roman Egypt	3.5
Environmental Archaeology Laboratory II	3.5
Bronze Age: Special topics	3.5
Optional Courses:	
Archaeology and GIS	2
Introduction to Latin Literature	2
Dating Methods in Archaeology	2
Archaeobotany	2

Undergraduate THESIS	11,5
Division of Linguistics of the Southern-Eastern Mediterranean Languages	
Third Year	
Semester 5	
Compulsory Courses:	
Morphology	3,5
Phonetics - Phonology	3,5
Syntactic Theory	3,5
Language Contact	3,5
Optional Courses:	
Grammatical Description of the Greek Language	3
Approaches to Sociolinguistics	3
Bilingualism	3
Language – Culture – Education	3
Greek – Turkish Language relations	2
Foreign Languages	
English	
Arabic V	1
Hebrew V	
Turkish V	1
Spanish V	
French V	
Italian V	
Joint Optional Course	
Data Base	
Semester 6	
Compulsory Courses:	
Grammatical Description of Turkish Language	3,5
Semantics	3,5
Pragmatics	3,5
Dialectology	3,5
Academic English	4
Optional Courses:	
Topics on the History of Greek Language	2
Corpus Linguistics	2
Minority Languages of the Mediterranean	2
Topics on Syntax	2
Comparative Linguistics	2

Joint Optional Course	
Gender and Civilization	
STAGE	
Foreign Languages	
English	
Arabic VI	1
Hebrew VI	
Turkish VI	1
Spanish VI	
French VI	
Italian VI	
Fourth Year	
<i>Semester 7</i>	
Compulsory Courses:	
Literacy	4
Computational Linguistics	4
Grammatical Description of Semitic Languages	4
Optional Courses:	
Discourse Analysis	3,5
Language and Communication in the Arabic World	3,5
Computational Lexikography - Terminology	3,5
Language Teaching and New Technologies	3,5
<i>Semester 8</i>	
Compulsory Courses:	
Second / Foreign Language Teaching	3,5
Language Change	3,5
Language Acquisition	3,5
Optional Courses:	
Machine Translation	2
Typology	2
Textlinguistics	2
Teaching and Learning Greek as Second/Foreign Language	2
Undergraduate THESIS	11,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.Π.1.6
Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών ΤΜΣ
(ακαδημαϊκό έτος 2009-2010)

Μάθημα - Ιστοτόπος	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Διαλέξεις	Διδακτικές Μονάδες	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Ευρωπαϊκή Ένωση και Μεσόγειος: Πολιτικές Όψεις http://www.rhodes.aegean.gr/tms/medmaster/EE%CE%9C%CE%95%CE%A3%CE%9F%CE%93%CE%95%CE%99%CE%9F%CE%A3%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%A8%CE%95%CE%99%CE%A3.pdf	2	13	3	Υποχρεωτικό	Κορμού (Κο)	17	17	17
Ευρωπαϊκή Ένωση και Μεσόγειος: Οικονομικές Όψεις http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_euromed_economy.pdf	1	13	3	Υποχρεωτικό	Κορμού (Κο)	17	16	16
Ελλάδα και Τουρκία (Στρατηγικές, Πολιτικές και Οικονομικές Σχέσεις) http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_elladaturkia.pdf	1	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	6	6	6
Ειδικά Θέματα Διεθνούς Δικαίου http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_eidikathematadiethnousdikaious.pdf	1	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	11	10	10

Πολιτική Οικονομία στον Ευρωπαϊκό νότο και τη Μαύρη Θάλασσα http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_easteuropeblacksea.pdf	2	13	3	Υποχρεωτικό	Κορμού (Κο)	17	16	16
Η Εξωτερική Πολιτική των Χωρών της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_exoterikipolitikimiddleeast.pdf	2	13	3	Υποχρεωτικό	Κορμού (Κο)	17	17	17
Ζητήματα Ασφαλείας στη Μεσόγειο http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_zitimataasfaleiasstimesogeio.pdf	1	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	17	17	17
Οι Διεθνείς Οργανισμοί του Μεσογειακού Χώρου http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_internationalorganizations.pdf	2	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	-	-	-
Ανθρώπινα Δικαιώματα και Μειονότητες στην Μεσόγειο http://www.rhodes.aegean.gr/tms/medmaster/Human_Rights.pdf	1	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	-	-	-
Η Μεσόγειος στην Εξωτερική Πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_mesogeiosmegalesdynameis.pdf	2	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	15	15	15
Διεθνείς Σχέσεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_inter_rel_se_europe.pdf	2	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	21	21	21

Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και Μεσόγειος http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_diethnesdikaiotisthalassaskaimesoigeios.pdf	2	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	-	-	-
Γλωσσική Πολιτική	1	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	14	14	14
Θέματα Διπλωματικής Ιστορίας και Στρατηγικής http://www.mediterraneanstudies.gr/greek/images/docs/syllabus_diplomatichistory_win10.pdf	1	13	3	Κατ'επιλογήν	Κορμού (Κο)	19	19	19

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.ΠΙ.α
Υποψήφιοι διδάκτορες ΤΜΣ

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΤΥΧΙΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	Αριθμ. Γ.Σ. Αριθμ. ΣΕΣ
1.	ΑΝΤΩΝΑΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Τμήμα Οικονομικών Πανεπιστημίου Πειραιά Π.Μ.Σ. στην «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου	Οι επιπτώσεις του φαινομένου της διαφθορά στο περιβάλλον των Οικονομικών Υπηρεσιών	ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΛΙΑΡΓΚΟΒΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ	10/09.09.2009
2.	ΑΒΕΡΚΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών και Πολιτικών Σπουδών του Παν/μιου Μακεδονίας Π.Μ.Σ. East European Studies του Παν/μιου του Bradford	Ανάπτυξη της πολιτικής ασφάλειας της Ευρωπαϊκής ένωσης και του ΝΑΤΟ στην Μεσόγειο. Σύγκρουση, Συνεργασία ή Συμπληρωματικότητα;	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ Σ. ΝΤΑΛΗΣ Κ. ΥΦΑΝΤΗΣ	2ης /06.07.2004
3.	ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	Τμήμα «Επιστήμης των Υπολογιστών», Παν/μίου Μόντρεαλ – Καναδά. Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της αγωγής - Εκπαίδευση με χρήση νέων Τεχνολογιών» του ΠΤΔΕ Παν/μίου Αιγαίου	Οι νέες τεχνολογίες για τη μελέτη της χρήσης της γλώσσας των πολιτικών στην Ελλάδα	Κ. ΦΡΑΝΤΖΗ	Κ. ΦΡΑΝΤΖΗ Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 6ης/16.01.2008
4.	ΑΝΤΩΝΑΤΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας του Παν/μίου της Σόφιας Π.Μ.Σ. Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης	Μελέτη του ανθρώπινου σώματος και της σημασιολογίας των κινήσεων στην Αιγυπτιακή εικονογραφία και γραμματεία της 2ης χιλ. π.Χ. η	Π. ΚΟΥΣΟΥΛΗ	ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ ΤΖΑΧΙΑΗ ΚΕΝΙΓ	Γ.Σ.ΕΣ 2/18.10.2006

			περιπτώσολογία των ιδιωτικών τάφων στις Θήβες			
5.	ΑΠΟΣΤΟΛΑ ΗΛΕΚΤΡΑ	Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών	Διάδραση ιδεών, συμβολών και πολιτισμών στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο της Εποχής του Χαλκού: η αποτύπωση των δαιμονικών οντοτήτων στις γραπτές πηγές και την εικονογραφία του ΝΑ Αιγαίου, της Αιγύπτου και της Εγγύς Ανατολής κατά τη 2η χιλιετία π. Χ	Π. ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ	ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ ΜΑΤΖΟΥΡΑΝΗ ΜΑΡΙΝΑΤΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 7ης/01.04.2009
6.	ΑΡΤΕΛΑΡΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	Τμήμα Φυσικής, Πανεπιστημίου Πατρών Π.Μ.Σ. Σχολής Αρχαιολογίας, Κλασικών και Αιγυπτολογίας του Πανεπιστημίου του Λίβερπουλ	Αρχαιοαστρονομικοί Προσανατολισμοί των Μνημείων της Εποχής του Χαλκού στην Εγγύς Ανατολή	Ι. ΛΥΡΙΤΖΗΣ	Ι. ΛΥΡΙΤΖΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Π. ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 7ης/14.02.2008
7.	ΑΡΦΑΡΑ ΙΩΑΝΝΑ	Τμήμα Αρχαίας Ιστορίας, Πολιτισμού και Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας Παν/μιο Σουάνσι Π.Μ.Σ. στη Μεσογειακή Αρχαιολογία Παν/μιο Γλασκώβης	Πρώτη επαφή με τα μέταλλα στους προϊστορικούς πολιτισμούς του Αιγαίου	Ι. ΛΥΡΙΤΖΗΣ	Ι. ΛΥΡΙΤΖΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ	Γ.Σ.ΕΣ 1η/08.06.2004
8.	ΒΑΣΣΑΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Παν/μίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. Ευρωπαϊκές Σπουδές του Πανεπιστημίου των Βρυξελλών	Η Αριστερά στη Νότια Ευρώπη μετά το 1990	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΧΤΟΥΡΗΣ ΖΩΡΑΣ	Γ.Σ.ΕΣ 2/25.10.2005
9.	ΒΛΑΒΟΓΙΑΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	Τμήμα «Μετάφρασης και διερμηνίας για ειδικές γλωσσικές χρήσεις» του	Προφορικός και γραπτός λόγος στον αραβόφωνο κόσμο και η διδασκαλία της αραβικής σε μη	ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ	ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ ΜΠΑΝΤΑΟΥΙ DURAND,	16/01.06.2010

		Πανεπιστημίου της Νάπολη	αραβόφωνους ενήλικες			
10.	ΒΛΑΒΟΓΙΑΛΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Τμήμα του Institute of Art and Design του University College του Πανεπιστημίου του Surrey Π.Μ.Σ. «Στην Τέχνη και την Εκπαίδευση» του University of Central England και «Καλών Τεχνών» του Canterbury Christ Church University,	Καλλιτεχνική θεώρηση της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής των ύστερων κλασικών και πρώιμων ελληνοιστικών χρόνων	ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ	ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ ΠΑΛΑΙΟΘΟΔΩΡΟΣ ΣΑΜΙΟΣ	14/27.04.2010
11.	ΒΟΛΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ	Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών Παν/μίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. στις «Πολιτικές Επιστήμες» του Παν/μίου των Βρυξελλών	«Η Ενέργεια ως παράγοντας διαμόρφωσης της Εξωτερικής Πολιτικής. Η περίπτωση του Τουρκμενιστάν»	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΥΦΑΝΤΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ	Γ.Σ.ΕΣ 2ης_10.10.2007
12.	ΓΚΑΡΑΛΙΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Τμήμα Κλασικής φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών	Το γλωσσικό ιδίωμα της περιοχής των Αντιχασίων	Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ	ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ ΜΑΝΩΛΕΣΣΟΥ ΜΠΕΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 7ης/01.04.2009
13.	ΓΚΑΤΖΑΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών Π.Μ.Σ. «Ευρωπαϊκά Οικονομικά» του Universite Libre de Bruxelles καθώς και στις «Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Σπουδές» του Πανεπιστημίου Αθηνών	Ο ρόλος των οργανωμένων ομάδων συμφερόντων (interest groups) στον επηρεασμό της διαμόρφωσης λήψης αποφάσεων (decision – making) της Ε.Ε	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗ	ΣΕΪΜΕΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΤΣΙΝΙΣΙΖΕΛΗ	11/04.11.2010
14.	ΓΛΑΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Τμήμα Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Παν/μιου του Lancaster Π.Μ.Σ. στις Ευρωπαϊκές Οικονομικές και Χρηματοοικονομικές Επιστήμες του	Ο δρόμος για μια κοινή εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο ρόλος της στην Ισραηλινό-Παλαιστινιακή διένεξη	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Π. ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑΣ ΓΡ. ΤΣΑΛΤΑΣ	Γ.Σ.ΕΣ 1η/08.06.2004

		Παν/μιου του Loughborough				
15.	ΔΕΝΙΟΖΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Τμήμα Οικονομικής επιστήμης Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Κάτοχος διδακτορικού Τμήματος Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου	Το γεωπολιτικό πλαίσιο του φαινομένου της διακίνησης λαθρομεταναστών στη λειτουργία του τρίτου πυλώνα της Ε.Ε.	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ Κ. ΥΦΑΝΤΗΣ Σ. ΝΤΑΛΗΣ	1ης 13.10.2004
16.	ΔΙΑΚΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Π.Μ.Σ. «Τραπεζικής» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου	Ο ρόλος του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην τουριστική ανάπτυξη της Ελλάδας κατά την τελευταία 20ετία	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΤΣΑΡΤΑΣ ΦΩΚΙΑΛΗ	Γ.Σ.ΕΣ 9ης/31.03.2008
17.	ΖΑΝΕΤΙΔΗΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑΣ	Τμήμα Νομικής του ΔΠΘ Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου	Ν.Α.Τ.Ο.: Η επιρροή και ο σχεδιασμός του στη Βαλκανική Χερσόνησο	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 4/07.02.2007
18.	ΚΑΡΑΝΤΖΑΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών Α.Π.Θ. Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου	Η Ρωσική Πολιτική στη Μέση Ανατολή: Προοπτικές και Προκλήσεις	Π. ΚΕΦΑΛΑ	ΚΕΦΑΛΑ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΝΤΑΛΗΣ	11/04.11.2010
19.	ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Τμήμα ΤΜΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. «Γεωπολιτικές και Διεθνείς Σχέσεις» του Παν/μίου της Τουλούζης	Ελληνογαλλικές διπλωματικές και οικονομικές σχέσεις την περίοδο 1949-58	.Ι. ΣΑΚΚΑΣ	ΣΑΚΚΑΣ ΜΠΑΛΤΑ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 11ης_19.06.2008
20.	ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ	Τμήμα ΤΜΣ Π.Μ.Σ. στη «Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σπουδών» του Τμήματος πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών	Η Αντιμετώπιση της Κλιματικής Απειλής ως πρόγραμμα για τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στο νέο περιβάλλον ασφάλειας	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΚΟΤΖΙΑΣ ΧΡΥΣΟΧΟΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 7ης/01.04.2009

21.	ΚΑΤΣΑΛΗΡΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	Τμήμα Μαθηματικών, Παν/μίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. «Χρηματοοικονομική και Τραπεζική» του Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών	Ο Ρόλος των εθνικών Κεντρικών Τραπεζών στο Ευρωσύστημα και οι προκλήσεις του μέλλοντος	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΛΙΤΙΝΑΣ ΑΓΓΕΛΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 11ης_19.06.2008
22.	ΚΛΕΤΣΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ. Π.Μ.Σ. Τμήματος Ανθρωπιστικών Επιστημών Ε.Α.Π.	Η εξωτερική πολιτική των Ρωδίων και ο ρόλος της Ρώμης στην αποδυνάμωση της Ρόδου (179 – 42 π.Χ.). Η άποψη των Ρωμαίων ιστοριογράφων	Σ. ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	Σ. ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΣΛΙΠΚΑΣ	Γ.Σ.ΕΣ 2ης_10.10.2007
23.	ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	Τμήμα Ανώτατης Βιομηχανικής Σχολής Θες/νικής Π.Μ.Σ. «Business Administration» του Πανεπιστημίου του Nottingham	Παράγοντες στρατηγικής τοποθέτησης πολυεθνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Μ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 4/08.03.2006
24.	ΚΡΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών Παν/μίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου	Πολιτική Αναπτυξιακής Συνεργασίας της Ελλάδας ως ουσιαστικό στοιχείο της εξωτερικής της πολιτικής	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 1η/08.06.2004
25.	ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Τμήμα της Σ.Σ.Ε. και Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου	Οι αμερικανο-ισραηλινές σχέσεις κατά την εποχή της πάλης κατά της τρομοκρατίας	Π. ΚΕΦΑΛΑ	Π. ΚΕΦΑΛΑ Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	Γ.Σ.ΕΣ 2ης/08.10.2008
26.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ	Τμήμα Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών Π.Μ.Σ. στο «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο» του Πανεπιστημίου Λονδίνου	Η επίδραση της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Δημοσίου Διεθνούς και Εθνικού Δικαίου	Χ. ΣΑΤΛΑΝΗΣ	ΣΑΤΛΑΝΗΣ, ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΣ	9/03.06.2009
27.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ	Τμήμα Οικονομικών Σπουδών του Παν/μίου	Η πορεία επίτευξης των στόχων της συνθήκης της	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 1/20.09.2006

		Αθηνών Π.Μ.Σ. Διασφάλιση Ποιότητας του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου	Βαρκελώνης από τις χώρες της Βορείου Αφρικής		ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑΣ	
28.	ΛΟΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Παν/μίου Αθηνών Π.Μ.Σ. στη «Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων» του Ανοιχτού Παν/μίου	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου διεθνούς και νομικού πλαισίου αναφορικά με την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στον τομέα του Ελληνικού τουρισμού. Η περίπτωση της Ρόδου	Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΦΩΚΙΑΛΗ	Γ.Σ.ΕΣ 2ης_21.11.2007
29.	ΛΟΥΪΖΙΑΗ ΑΓΛΑΪΑ ΕΛΕΝΗ	Τμήμα Προγράμματος «Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό», Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου Π.Μ.Σ. του ΤΜΣ του Τμήματος Πανεπιστημίου Αιγαίου	Η επίδραση των απειλών Διεθνούς Ασφάλειας στον Τουρισμό	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΦΩΚΙΑΛΗ	Γ.Σ.ΕΣ 5ης/05.02.2009
30.	ΜΑΚΕΔΟΥ ΣΟΦΙΑ	Τμήμα Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παν/μίου του Leeds, U.K. Π.Μ.Σ. στις Σύγχρονες Ευρωπαϊκές Σπουδές του Πανεπιστημίου του Leeds, U.K	Δημοκρατία και Εκλογικά συστήματα των Μεσογειακών Χωρών	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Π. ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	Γ.Σ.ΕΣ 1/06.09.2005
31.	ΜΑΝΤΑΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	Τμήμα Πολιτικών και Διεθνών Σχέσεων του Παν/μίου του Essex Π.Μ.Σ. στις Σπουδές Ασφαλείας του Πανεπιστημίου του Hul	Ισλαμιστικά κινήματα και μουσουλμάνοι στη Δυτική Ευρώπη: Πέρα από τον Ισλαμικό εξτρεμισμό και την Ισλαμοφοβία	Ι. ΣΑΚΚΑΣ	ΣΑΚΚΑΣ ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ	Γ.Σ.ΕΣ 2/18.10.2006
32.	ΜΑΣΤΡΟΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών Π.Μ.Σ. του ΤΜΣ του	Ο ρόλος της Ιδιωτικής ηλεκτρονικής στην κρίση των Ιμίων και στη συμφωνία του Ελσίνκι το	Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΒΕΡΕΜΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 6ης/16.01.2008

		Τμήματος Πανεπιστημίου Αιγαίου	Δεκέμβριο του 1999. Πώς διαμορφώνει ο τηλεοπτικός λόγος το περιβάλλον των αποφάσεων και πώς επηρεάζει την εξωτερική πολιτική. Συγκριτική μελέτη της διαμόρφωσης της εξωτερικής πολιτικής και της επιρροής του τηλεοπτικού λόγου			
33.	ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Τμήμα Θεολογίας του Παν/μίου Αθηνών Π.Μ.Σ. του Παρισίου	Από την εστία του μεγάρου στο βωμό. Πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις και η παγίωση των τόπων δημοσίων θυσιών στην Αρχαία Ελλάδα κατά την Αρχαϊκή εποχή	Α. ΣΑΜΨΩΝ	Α. ΣΑΜΨΩΝ ΤΖΙΦΟΠΟΥΛΟΣ Μ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 9/21.06.2005
34.	ΜΠΟΡΟΥ ΟΛΓΑ	Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Παν/μίου Μακεδονίας Π.Μ.Σ. του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Παν/μίου Αθηνών	Περιφερειακή Συνεργασία και Εξωτερική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΥΦΑΝΤΗΣ ΚΑΙΡΙΔΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 2ης_10.10.2007
35.	ΝΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Τμήμα Νομικής του Παν/μίου Αθηνών Π.Μ.Σ. «Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων» του Παν/μίου της Λουβαίν (Βέλγιο)	ο ρόλος και οι λειτουργίες των ειδικών για την άσκηση κοινοβουλευτικής διπλωματίας και ad hoc κοινοβουλευτικών ομάδων	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΧΤΟΥΡΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 1/06.09.2005
36.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας Παν/μίου Αθηνών Π.Μ.Σ. στην «Περιβαλλοντική Αρχαιολογία και Παλαιοοικονομία» του	Οικονομία και διατροφή στο Αιγαίο κατά τη Νεολιθική περίοδο	Α. ΣΑΜΨΩΝ	ΣΑΜΨΩΝ ΚΑΡΑΛΗ ΚΟΥΡΤΕΣΗ -ΦΙΛΙΠ.Π.Α.ΚΗ,	Γ.Σ.ΕΣ 7/06.06.2007

		Παν/μίου του Σέφιλντ				
37.	ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας Π.Μ.Σ. στη «Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης των Ιστορικών Πηγών στην Κατεύθυνση Νεότερης και Σύγχρονης» του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου	Περιγραφή της δημόδους ελληνικής γλώσσας λογίων του 16ου και 17ου αιώνα βάσει χειρογράφων κωδικών	Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ	ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ ΜΙΚΡΟΣ ΤΖΙΒΑΡΑ	Γ.Σ.ΕΣ 5ης/05.02.2009
38.	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ	Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών Π.Μ.Σ. στη «Γλωσσική Τεχνολογία» του Πανεπιστημίου Αθηνών	Μελέτη των σχημάτων λόγου ως τρόπων πειθούς στον πολιτικό λόγο εξωτερικής πολιτικής με τη χρήση νέων τεχνολογιών	Κ. ΦΡΑΝΤΖΗ	Κ. ΦΡΑΝΤΖΗ Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ Γ. ΜΙΚΡΟΣ	9/03.06.2009
39.	ΠΛΑΤΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	Τμήμα Τ.Μ.Σ. του Παν/μίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. Conflict resolution του Πανεπιστημίου του Μπραντφορντ	Πολιτικός νάνος ή Στρατηγικός Δρών; Η στρατηγική Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Άμυνας και Ασφάλειας και ο ρόλος της Ελλάδας	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΥΦΑΝΤΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 6/19.04.2007
40.	ΡΑΠΤΗ ΕΛΕΝΗ	Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής Βελιγραδίου	Οι ρωμαϊκοί αμφορείς της Δήλου και το εμπόριο του κρασιού στην Ύστερη Ελληνιστική εποχή.	Α. ΣΑΜΨΩΝ	Α. ΣΑΜΨΩΝ Ι. ΛΥΡΙΤΖΗΣ Ν. ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗΣ	Γ.Σ. 2η/13.11.2001 Ε ΣΕΣ 27/04.12.2001 Ε
41.	ΣΑΜΟΥΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Τμήμα Τ.Μ.Σ. του Παν/μίου Αιγαίου Π.Μ.Σ. Διπλωματικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Ιορδανίας	Ισλαμιστικά κινήματα και μουσουλμάνοι στη Δυτική Ευρώπη: Πέρα από τον Ισλαμικό εξτρεμισμό και την Ισλαμοφοβία	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΣΑΚΚΑΣ ΚΟΥΤΣΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 4/07.02.2007
42.	ΣΕΪΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημιακού του Concordia - Καναδά και Π.Μ.Σ. του ΤΜΣ του Πανεπιστημίου Αιγαίου	Η οικοδόμηση της Ασφάλειας στην περιοχή της Μεσογείου ως Αποτέλεσμα της Οικονομικής Ανάπτυξης των Τρίτων Μεσογειακών	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΤΣΑΚΩΝΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	Γ.Σ.ΕΣ 4ης/13.01.2009

			Χωρών			
43.	ΣΕΡΒΟΥ ΒΕΑΤΡΙΚΗ – ΚΑΛΛΙΟΠΗ	Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Π.Μ.Σ. στη «Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου	Οργάνωση και Διαχείριση αρχαιολογικών πάρκων στη Ρόδο: Η περίπτωση της Κυμισόλας	Μ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ	Μ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ ΛΑΓΟΣ ΜΠΟΥΝΙΑ	Γ.Σ.ΕΣ 2ης/08.10.2008
44.	ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	Τμήμα Νομικής του Παν/μιου Αθηνών Π.Μ.Σ. του Τ.Μ.Σ. Πανεπιστημίου αιγαίου	Η Πολιτική της Ε.Ε. στη Μέση Ανατολή	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Ι. ΣΑΚΚΑΣ Α. ΚΟΥΤΣΗΣ	Γ.Σ.ΕΣ 4/07.02.2007
45.	ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ ΣΟΦΟΥΛΗΣ	Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας ΑΠΘ	Η διαχείριση των ελληνοτουρκικών κρίσεων	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΚΚΑΣ ΙΩΑΝ ΤΣΑΚΩΝΑΣ Π	ΣΕΣ 36/ 15.04.2003
46.	ΤΕΡΖΗ ΜΑΡΙΝΑ	Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Οικονομικού Τ.Ε.Ι. Αθηνών Π.Μ.Σ. στη «Διεθνές Μάνατζμεντ Ταξιδιών και Τουρισμού» του Oxford Brookes University	Στρατηγική Διεθνούς Επικοινωνίας: Εφαρμογή στη δημιουργία και εκπόνηση Διεθνών Διοργανώσεων	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΤΟΜΑΡΑ	Γ.Σ.ΕΣ 5ης/05.02.2009
47.	ΧΑΛΒΑΤΖΙΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	Τμήμα Φιλολογίας, Κατεύθυνση Μεσαιωνικής & Νεοελληνικής Φιλολογίας	Φλάβιος Ιώσηπος (1ος αι. μ.Χ.)-Μανουήλ Χαρτοφύλαξ (16ος αι. μ.Χ.). Συγκριτική μελέτη του ελληνοιστικού πρωτότυπου και της εμπλουτισμένης μετάφρασης της Ιουδαϊκής Ιστορίας και Αρχαιολογίας.	Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ	Καραντζόλα ΠΥΔΩΝΙΑΣ ΜΙΚΡΟΣ	ΣΕΣ 28/12.02.2002 Ε
48.	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ	Τμήμα Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, Π.Τ.Δ.Ε.	Πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και θεσμικές διαστάσεις της	ΣΕΪΜΕΝΗΣ	ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΣΚΛΙΑΣ	10/09.09.2009

		Δ.Π.Θ. και Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τ.Ε.Ι. Πειραιά και κάτοχο Π.Μ.Σ. του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου και στο ΠΜΣ «μοντέλα σχεδιασμού και ανάπτυξης εκπαιδευτικών μονάδων» του Πανεπιστημίου Αιγαίου	παράνομη μετανάστευση στην Ε.Ε.		ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	
49.	ΧΑΤΖΗΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	Τμήμα Business Management του Westminster's University και κάτοχο Π.Μ.Σ. στις «Διπλωματικές Σπουδές» του Westminster's University	Σχέσεις μεταξύ RMA, εμπορίου όπλων και εξωτερική πολιτικής στην Ελλάδα δυνατότητες και προοπτικές σε τεχνολογικό, οικονομικό και διπλωματικό επίπεδο	Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΣΕΪΜΕΝΗΣ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ	9/03.06.2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.ΠΙ.β
Υποψήφιοι διδάκτορες του ΤΜΣ σε αναστολή φοίτησης

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΤΥΧΙΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	Αριθμ. Γ.Σ. Αριθμ. ΣΕΣ
1.	ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Τμήμα Φιλολογίας, Κλασική Κατεύθυνση, Παν/μιο Αθηνών, MSC Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία, Παν/μιο Αθηνών	Γλωσσική περιγραφή του φαρασιωτικού ιδιώματος, στα πλαίσια της Νοτιο- ανατολικής οικογένειας διαλέκτων.	Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ	Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ Κ. ΜΗΝΑΣ Α. ΡΕΒΥΘΙΑΔΟΥ	ΣΕΣ 28/12.02.2002 Ε
2.	ΙΝΤΖΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Παιδαγωγική Ακαδημία Θες/νικης, Φιλολογικό Τμήμα Θες/νικης	Οι νέες επικοινωνιακές δεξιότητες στην οικονομική και κοινωνική δράση του πολίτη.	Ε. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ	Σ. ΚΑΡΑΝΤΖΟΛΑ Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Γ. ΚΟΥΖΕΛΗΣ	36 ^{ης} /15.4.2003 Σ.Ε.Σ
3.	ΛΙΟΥΤΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Παν/μιου Αθηνών	Ευρωπαϊκοί Θεσμοί Ασφάλειας. Το ΝΑΤΟ και η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα από τη Θεωρία του Ρεαλισμού και του θεσμικού νεοφιλελευθερισμού	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ Σ. ΝΤΑΛΗΣ Κ. ΥΦΑΝΤΗΣ	2 ^{ης} /06.07.2004
4.	ΝΑΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Σχολή Ευελπίδων Μεταπτυχιακές Σπουδές στη Σχολή Πολέμου και στη Σχολή Εθνικής Ασφάλειας	Γεωπολιτική σημασία της αμυντικής συνεργασίας Ελλάδας-Ισραήλ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Π. ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑΣ Π. ΤΣΑΚΩΝΑΣ	ΣΕΣ 01/02.10.03
5.	ΡΗΓΟΥΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινων Πόρων και Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών	Ελλάδα – Τουρκία, οικονομικές δυνατότητες, ευκαιρίες και προοπτικές	Ι ΣΕΪΜΕΝΗΣ	Ι. ΣΕΪΜΕΝΗΣ Κ. ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ	Γ.Σ.ΕΣ 1 ^η /08.06.2004

					ΕΛΗΣ	
6.	ΤΑΤΣΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πάντειου Παν/μιου Μεταπτυχιακό δίπλωμα Διδακτική της Ιστορίας – Πολιτιστική Παράδοση	Βυζαντινό – Αραβικές Διπλωματικές σχέσεις της Περίόδου 628/29-750 μ.Χ	Α. ΣΑΒΒΙΔΗΣ	Α. ΣΑΒΒΙΔΗΣ Ι. ΣΑΚΚΑΣ Ι. ΦΑΝΤΕΛ	Γ.Σ.ΕΣ 1 ^η /08.06.2004

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 4

[ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ]

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.β
Εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου

2009 – 2010				
	Χειμερινό Εξάμηνο		Εαρινό Εξάμηνο	
	Αριθμός Διδασκόντων ¹	Εβδομαδιαίος φόρτος εργασίας (ώρες) ανά διδάσκοντα	Αριθμός Διδασκόντων	Εβδομαδιαίος φόρτος εργασίας (ώρες) ανά διδάσκοντα
ΔΕΠ	15	7,2 ώρες/ διδάσκοντα	14	6,64 ώρες/ διδάσκοντα
Συμβασιούχοι βάσει του Π.Δ 407/80	15	6,73 ώρες/ διδάσκοντα	18	6,22 ώρες/ διδάσκοντα
Ε.Ε.Δ.Ι.Π	3	15 ώρες/ διδάσκοντα	3	15 ώρες/ διδάσκοντα
2008 – 2009				
	Χειμερινό Εξάμηνο		Εαρινό Εξάμηνο	
ΔΕΠ	16	6,41 ώρες/ διδάσκοντα	15	6,53 ώρες/ διδάσκοντα
Συμβασιούχοι βάσει του Π.Δ 407/80	15	7,92 ώρες/ διδάσκοντα	15	7,17 ώρες/ διδάσκοντα
Ε.Ε.Δ.Ι.Π	2	15 ώρες/ διδάσκοντα	2	15 ώρες/ διδάσκοντα
2007 – 2008				
	Χειμερινό Εξάμηνο		Εαρινό Εξάμηνο	
ΔΕΠ	16	7,34 ώρες/ διδάσκοντα	16	6,38 ώρες/ διδάσκοντα
Συμβασιούχοι βάσει του Π.Δ 407/80	17	7,35 ώρες/ διδάσκοντα	19	5,84 ώρες/ διδάσκοντα
Ε.Ε.Δ.Ι.Π	2	15 ώρες/ διδάσκοντα	3	15 ώρες/ διδάσκοντα
2006 – 2007				
	Χειμερινό Εξάμηνο		Εαρινό Εξάμηνο	
ΔΕΠ	15	7,5 ώρες/ διδάσκοντα	16	7,41 ώρες/ διδάσκοντα
Συμβασιούχοι βάσει του Π.Δ 407/80	20	6,88 ώρες/ διδάσκοντα	17	7,32 ώρες/ διδάσκοντα
Ε.Ε.Δ.Ι.Π	2	12,5 ώρες/ διδάσκοντα	2	12,5 ώρες/ διδάσκοντα
2005 – 2006				
	Χειμερινό Εξάμηνο		Εαρινό Εξάμηνο	
ΔΕΠ	13	7,46 ώρες/ διδάσκοντα	15	6,9 ώρες/ διδάσκοντα
Συμβασιούχοι βάσει του Π.Δ 407/80	20	7,55 ώρες/ διδάσκοντα	18	7,03 ώρες/ διδάσκοντα
Ε.Ε.Δ.Ι.Π	2	12,5 ώρες/ διδάσκοντα	2	12,5 ώρες/ διδάσκοντα

¹ Από τον αριθμό των διδασκόντων έχουν αφαιρεθεί οι διδάσκοντες που βρίσκονταν σε εκπαιδευτική άδεια το εκάστοτε ακαδημαϊκό εξάμηνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.γ
Ώρες διδασκαλίας και ποτώσεις διδασκόντων/ουσών στο ΤΜΣ
(2009-2010)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2009-10				Εαρινό Εξάμηνο 2009-10			
		ώρες			δαπάνη	Ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		Σύνολο	Π	Μ	
1	Σειμένης	6	3	3		3	3		
2	Σακκάς (εκπ. άδεια)	6	6			8	8		
3	Τσάκωνας	6	3	3		6	3	3	
4	Μαγκλιβέρας	6	3	3		Εκπαιδ. άδεια			
5	Τριανταφύλλου	6	3	3		6	3	3	
6	Σατλάνης	8	8	3		9	9		
7	Κεφαλά	9	6	3		7,5	4,5	3	
8	Μανώλη	7,5	4,5	3		7,5	4,5	3	
9	Ντάλης	9	9			8	8		
	407								
1	Ζαχαρίου	6	6		0,79	6	6		0,79
2	Βαθάκου	6	6		0,79	-	-		-
3	Αλεβιζάκος	-	-		-	6	6		0,24
4	Γούναρης	6	3	3	0,12	3	3		0,13
5	Βαληνάκης	-----				3	3		0,17
σύνολο					1,70				1,33

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2009-10				Εαρινό Εξάμηνο 2009-10			
		ώρες			δαπάνη	Ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		Σύνολο	Π	Μ	
1	Λυριτζής	6	6			6	6		
2	Σάμψων	6	6			6	6		
3	Συρόπουλος	9	9			6	6		
4	Κουσουλής	8	8			7	7		
5	Στεφανάκης	6	6			Εκπαιδ. Άδεια			
	407								
1	Παναγιωτάκη	6	6		0,79	6	6		0,87
2	Δριβαλιάρη	7	7		0,79	8	8		0,87
3	Μπούρμπου	3	3		0,4	3	3		0,4
4	Δίπλα	3	3		0,4	6	6		0,79
5	Ζάρας	6	6		0,24	6	6		0,24

6	Κατσαρού	-			-	3	3		0,40
7	Ράγια	-			-	4	4		0,53
σύνολο					2,62				4,1

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2009-10				Εαρινό Εξάμηνο 2009-10			
		ώρες			δαπάνη	Ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		Σύνολο	Π	Μ	
1	Καραντζόλα	7,5	4,5	3		7	7		
2	Φραντζή	8	8			6	6		
	407								
1	Κοτζόγλου (επίκ. υπό διορισμό)	7,5	7,5		0,87	6	6		0,87
2	Βλάχου	8	8		0,79	9	9		0,79
3	Τοπιντζή	6	6		0,79	6	6		0,79
4	Νικολού	7,5	7,5		0,79	7	7		0,79
5	Γεωργαλλίδου	8	8		0,87	8	8		0,26
6	Τσάκωνα Β.	6	6		0,79	7	7		0,79
σύνολο					4,9				4,29

ΓΛΩΣΣΕΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2009-10				Εαρινό Εξάμηνο 2009-10			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
Αραβι	Fadel	15	15			15 +	15		
Εβρ	Παπαδοπούλου	15	15			15 +	15		
Τουρκ	Πρόκου	15	15			15	15		
	407								
Τουρι	Καϊλή	15 +	15		0,79	15	15		0,79
σύνολο					0,79				0,79

ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ 2009-10

Χειμερινό	10,01
Εαρινό	10,51
Μ.Ο.	10,26

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.δ
Ώρες διδασκαλίας και πιστώσεις διδασκόντων/ουσών στο ΤΜΣ
(2008-2009)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2008-09				Εαρινό Εξάμηνο 2008-09			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Σείμνης	3		3		4,5	3	1,5	
2	Σακκάς	6	3	3		8	8		
3	Τσάκωνας	6	3	3		6	3	3	
4	Μαγκλιβέρας	6	3	3		Άδεια ανατρ. τέκνου			
5	Τριανταφύλλου	6	3	3		9	6	3	
6	Σατλάνης	8	5	3		9	9		
7	Κεφαλά	8	5	3		7,5	7,5		
	407								
1	Μανώλη	9	6	3	0,79	7,5	7,5		0,79
2	Ντάλης	9	9		0,79	6	6		0,79
3	Ζαχαρίου	6	6		0,79	6	6		0,79
4	Βαθάκου	6	6		0,79		-		
5	Γούναρης	6	3	3	0,26	6	3	3	0,26
σύνολο					3,42				2,63

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2008-09				Εαρινό Εξάμηνο 2008-09			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Λυριτζής	6	6			6	6		
2	Σάμφων	6	6			6	6		
3	Σαββίδης	6	6			εκπαιδ. άδεια			
4	Συρόπουλος	6	6			6	6		
5	Κουσουύλης	εκπαιδ. άδεια				6	6		
6	Στεφανάκης	6	6			6	6		
	407								
1	Παναγιωτάκη	6	6		0,87	6	6		0,79
2	Δριβαλιάρη	7	7		0,87	8	8		0,79
3	Μπούρμπου	6	6		0,24	3	3		0,12
4	Δίπλα	6	6		0,79	6	6		0,79
5	Ζάρας	6	6		0,24		-		
6	Κατσαρού		-			3	3		0,12
σύνολο					3,01				2,61

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2008-09				Εαρινό Εξάμηνο 2008-09			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Βαρλοκόστα	εκπαιδ. άδεια				6	6		
2	Καραντζόλα	7,5	7,5			6	6		
3	Φραντζή	8	8			6	6		
4	Ρεβυθιάδου	6,5	6,5			6	6		
5	Σπυρόπουλος	7,5	7,5				-		
	407								
1	Γεωργαλλίδου	6	6		0,24	6	6		0,24
2	Κοτζόγλου	8	8		0,79	6	6		0,79
3	Τάντος	7,5	7,5		0,79		-		
4	Βλάχου	-----				6	6		0,79
5	Λαβίδας	-----				8	8		0,79
σύνολο					1,82				2,61

ΓΛΩΣΣΕΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2008-09				Εαρινό Εξάμηνο 2008-09			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
Αραβ	Fadel	15	15			15	15		
Εβρ	Παπαδοπούλου	15	15			15	15		
Τουρκ1	Πρόκου	εκπαιδ. άδεια				εκπαιδ. άδεια			
	407								
Τουρ2	Καϊλή	15	15		0,79	15	15		0,79
	Τσελτέκ	15	15		0,79	15	15		0,79
σύνολο					1,58				1,58

ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ 2008-09

Χειμερινό	9,83
Εαρινό	9,43
Μ.Ο.	9,63

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.ε
Ώρες διδασκαλίας και πιστώσεις διδασκόντων/ουσών στο ΤΜΣ
(2007-2008)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2007-08				Εαρινό Εξάμηνο 2007-08			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Σειμένης	3		3		3		3	
2	Σακκάς	6	3	3		8	8		
3	Τσάκωνας	Εκπαιδ. άδεια				6	3	3	
4	Μαγκλιβέρας	7,5	1,5	6		9	6	3	
5	Τριανταφύλλου	9	3	6		6	3	3	
6	Σατλάνης	8	8			6	6		
7	Κεφαλά	8	5	3		6	6		
	407								
1	Μανώλη	9	6	3	0,79	6	6		0,79
2	Παπαχατζοπούλου	7,5	7,5		0,79	6	6		0,79
3	Αρμακόλας	6	6		0,79	6	6		0,79
4	Ζερβάκη	6	6		0,79		-		
5	Βαθάκου	6	6		0,79	6	6		0,66
6	Γούναρης	6	3	3	0,26	3	3		0,13
σύνολο					4,21				3,16

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2007-08				Εαρινό Εξάμηνο 2007-08			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Λυριτζής	6	6			6	6		
2	Σάμψων	6	6			6	6		
3	Σαββίδης	9	9			Εκπαιδ. άδεια			
4	Συρόπουλος	9	9			8	8		
5	Κουσουλής	8	8			6	6		
6	Στεφανάκης	9	9			6	6		
	407								
1	Παναγιωτάκη	8	8		0,87	6	6		0,87
2	Δριβαλιάρη	7	7		0,87	6	6		0,87
3	Μπούρμπου	6	6		0,13	5	5		0,22
4	Δίπλα	2	2		0,26	3	3		0,40
5	Λιάντα	6	6		0,79	-----			

6	Κατσαρού		-			3	3		0,13
7	Πέρρα		-			3	3		0,40
1	Μπαϊρακτάρης		-			3	3		0,13
2	Ματζάνας		-			4	4		0,18
σύνολο					2,92				3,20

ΓΛΩΣΣΕΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2007-08			Εαρινό Εξάμηνο 2007-08				
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
Αραβ	Fadel	15				15			
Εβρ	Παπαδοπούλου		-			15			
Τουρκι	Πρόκου	15				15			
	407								
Τουρ2	Καϊλή	15			0,79	15			0,79
	Παπαδοπούλου	15			0,79		-		
σύνολο					1,58				0,79

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2007-08			Εαρινό Εξάμηνο 2007-08				
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Βαρλοκόστα	6	6			6	6		
2	Καραντζόλα	Εκπαιδ. άδεια				6	6		
3	Φραντζή	9	9			8	8		
4	Ρεβυθιάδου	6,5	6,5			Εκπαιδ. άδεια			
5	Σπυρόπουλος	7,5	7,5			6	6		
	407								
1	Γεωργαλλίδου	6	6		Αναμ.	7	7		Αναμ.
2	Κοτζόγλου	6,5	6,5		0,79	7,5	7,5		0,79
3	Καζούλλη	6	6		Αναμ.	6	6		Αναμ.
4	Λαβίδας	7	7		Αναμ.	8	8		Αναμ.
5	Βλάχου		-			7,5	7,5		0,79
σύνολο					0,79				1,58

ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ 2007-08

Χειμερινό	9,50
Εαρινό	8,73
Μ.Ο.	9,12

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.στ
Ώρες διδασκαλίας και πιστώσεις
(2006-07)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2006-07				Εαρινό Εξάμηνο 2006-07			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Σεϊμένης	3		3		3		3	
2	Σακκάς	8	8			8	8		
3	Τσάκωνας	9	6	3		9	6	3	
4	Μαγκλιβέρας	9	3	6		9	6	3	
5	Τριανταφύλλου	9	3	6		9	6	3	
6	Σατλάνης		-			9	9		
	407								
1	Κεφαλά	8	8		0,24	8	8		0,26
2	Σατλάνης	8	8		0,26		-		
3	Γιατζίδης	7,5	7,5		0,79	6	6		0,79
4	Παπαχατζοπούλου	7,5	7,5		0,79	6	6		0,79
5	Ξενάκης	6	6		0,24	6	6		0,26
6	Μανώλη		-			6	6		0,79
σύνολο					2,32				2,89

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2006-07				Εαρινό Εξάμηνο 2006-07			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Λυριτζής	6	6			εκπαιδ. άδεια			
2	Σάμψων	6	6			6	6		
3	Σαββίδης	9	9			9	9		
4	Συρόπουλος		-			6	6		
5	Κουσούλης	6	6			6	6		
6	Στεφανάκης	9,5	9,5			9	9		
	407								
1	Παναγιωτάκη	6	6		0,87	6	3		0,87
2	Δριβαλιάρη	4	4		0,58	11	11		0,87
3	Δίπλα	3,5	3,5		0,12	3	3		0,40
4	Προεστάκη	6	6		0,79		-		

5	Συρόπουλος	9	9		0,87		-		
6	Πουλιανός	3	3		0,12	3	3		0,13
7	Ψαθή	3	3		0,12		-		
8	Μεγαλούδη	3	3		0,40		-		
9	Κατσαρού		-			3	3		0,40
σύνολο					3,87				2,67

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2006-07				Εαρινό Εξάμηνο 2006-07			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Βαρλοκώστα	7,5	7,5			7,5	7,5		
2	Καραντζόλα	7,5	7,5			6	6		
3	Φραντζή	9	9			8	8		
4	Ρεβυθιάδου	6,5	6,5			6,5	6,5		
5	Σπυρόπουλος	7,5	7,5			7,5	7,5		
	407								
1	Γεωργαλλίδου	6	6		0,24	7	7		0,26
2	Κωστούλα	6	6		0,87	7,5	7,5		0,87
3	Καζούλλη	6	6		0,26	6	6		0,29
4	Κοτζόγλου	5	5		0,20	6	6		0,26
σύνολο					1,57				1,68

ΓΛΩΣΣΕΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2006-07				Εαρινό Εξάμηνο 2006-07			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
Αραβ	Fadel	10	10			10	10		
Τουρκ1	Πρόκου	15	15			15	15		
	407								
Τουρ2	Καϊλή	15	15		0,79	15	15		0,79
	Ντάργουϊς	10	10		0,79	10	10		0,79
Εβρα	Παπαδοπούλου	15	15		0,79	15	15		0,79
σύνολο					2,37				2,37

Διάθεση πιστώσεων 2006-07

Χειμερινό	10,13
Εαρινό	9,61
Μ.Ο.	9,87

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.3.ζ
Ώρες διδασκαλίας και πιστώσεις διδασκόντων/ουσών στο ΤΜΣ
(2005-06)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2005-06				Εαρινό Εξάμηνο 2005-06			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Σειμένης	Αντιπρύτανης				1,5		1,5	
2	Σακκάς	6,5	5	1,5		8	8		
3	Τσάκωνας	10,5	7,5	3		9	6	3	
4	Μαγκλιβέρας	9	3	9		6	3	3	
5	Τριανταφύλλου		-			9	6	3	
6	Σιούσιουρας	9	3	6		7,5	7,5		
	407								
1	Κεφαλά	9	6	3	0,24	6	4,5	1,5	0,24
2	Τριανταφύλλου	10,5	4,5	6	0,87		-		
3	Σατλάνης	8	8		0,26	9	9		0,26
4	Παπαχατζοπούλου	5	5		0,66	6	6		0,79
5	Χαζάκης	6	6		0,24	6	6		0,4
σύνολο					2,27				1,69

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2005-06				Εαρινό Εξάμηνο 2005-06			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Λυριτζής	6	6			7	7		
2	Σάμψων	6	6			6	6		
3	Σαββίδης	10,5	9	1,5		8	8		
4	Κουσουλής	6	6			6	6		
5	Στεφανάκης	6	6			10	10		
	407								
1	Παναγιωτάκη	6	6		0,87	6	6		0,87
2	Δριβαλιάρη	6	6		0,87	4	4		0,58
3	Συρόπουλος	9	9		0,87	9	9		0,87
4	Γιαγκάκη	6	6		0,79		-		
5	Ψαθή	3	3		0,12	3	3		0,12
6	Μεγαλούδη	3	3		0,40	3	3		0,40

7	Κατσαρού		-			3	3		0,24
σύνολο					3,92				3,08

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2005-06				Εαρινό Εξάμηνο 2005-06			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
1	Βαρλοκώστα	6	6			6	6		
2	Καραντζόλα	7,5	7,5			7,5	7,5		
3	Ρεβυθιάδου	6,5	6,5			6	6		
4	Σπυρόπουλος	7,5	7,5			6	6		
	407								
1	Γεωργαλλίδου	6	6		0,24	5,5	5,5		0,23
2	Φραντζή	6	6		0,87	8	8		0,87
3	Κωστούλα	5	5		0,72	7	7		0,87
4	Καζούλλη	9	9		0,26	4,5	4,5		0,20
5	Φλιάτουρας	7,5	7,5		0,79		-		
6	Τζακώστα	6	6		0,79	6,5	6,5		0,79
σύνολο					3,67				2,96

ΓΛΩΣΣΕΣ

α/α	ΔΕΠ	Χειμερινό Εξάμηνο 2005-06				Εαρινό Εξάμηνο 2005-06			
		ώρες			δαπάνη	ώρες			δαπάνη
		σύνολο	Π	Μ		σύνολο	Π	Μ	
Αραβ	Fadel	10	10			10	10		
Τουρκ1	Πρόκου	15	15			15	15		
	407								
Τουρ2	Καϊλή	15	15		0,79	15	15		0,79
	Ντάργουϊς	10	10		0,79	10	10		0,79
Εβρα	Παπαδοπούλου	15	15		0,79	15	15		0,79
σύνολο					2,37				2,37

Διάθεση πιστώσεων 2005-06

Χειμερινό	12,23
Εαρινό	10,10
Μ.Ο.	11,17

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.3
Εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες στο ΤΜΣ
Ποσοστό συμμετοχής και επιτυχίας στις εξετάσεις
(ακαδημαϊκό έτος 2009-2010)

<i>Μάθημα</i>	<i>Εγγεγραμμένοι Φοιτητές</i>	<i>Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχε στην εξεταστική</i>	<i>Ποσοστό συμμετοχής φοιτητών στην εξέταση</i>	<i>Αριθμός Φοιτητών που πέρασε με επιτυχία στην εξεταστική</i>	<i>Ποσοστό επιτυχίας φοιτητών στην εξέταση</i>	<i>Μέσος Όρος βαθμολογίας συμμετεχόντων φοιτητών στην εξεταστική</i>	<i>Μέσος Όρος βαθμολογίας επιτυχόντων φοιτητών στην εξεταστική</i>
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ							
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Αρχαία Ελληνική Ιστορία	327	239	73,09%	135	56,49%	4,73	6,67
Νεότερη Ιστορία της Μεσογείου	369	257	69,65%	92	35,80%	3,68	6,24
Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη	346	194	56,07%	62	31,96%	3,03	5,86
Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία	372	243	65,32%	110	45,27%	4,15	6,19
Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία	283	213	75,27%	158	74,18%	5,95	6,90
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Προϊστορία του Αιγαίου	379	174	45,91%	72	41,38%	3,74	5,64
Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γλωσσολογία	356	144	40,45%	63	43,75%	3,98	6,97
Εισαγωγή στην Αιγυπτιολογία	399	210	52,63%	54	25,71%	3,46	6,67
Εφαρμοσμένη Στατιστική	297	45	15,15%	14	31,11%	3,04	6,93
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Διεθνείς Σχέσεις Ι	314	218	69,43%	191	87,61%	5,95	6,46
Ευρωπαϊκή Ενοποίηση	478	308	64,44%	134	43,51%	3,92	6,48
Γλώσσα και Κοινωνία	298	210	70,47%	110	52,38%	4,25	6,46
Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου	219	141	64,38%	114	80,85%	6,27	6,93
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Αραβική Γλώσσα και Πολιτισμός	275	141	51,27%	139	98,58%	6,51	6,57
Ελλάδα & Μεσογειακός Κόσμος	321	128	39,88%	62	48,44%	3,96	6,16
Ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων Ι	373	79	21,18%	17	21,52%	2,44	6,35
Συστήματα Γραφής στο Μεσογειακό Χώρο	337	36	10,68%	32	88,89%	7,11	7,58

Εισαγωγή στη Μουσειολογία	202	107	52,97%	99	92,52%	7,04	7,41
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Διεθνείς Οργανισμοί Ι	341	208	61,00%	77	37,02%	3,69	5,86
Πολιτική Οικονομία	361	177	49,03%	64	36,16%	3,25	6,11
Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	277	162	58,48%	56	34,57%	3,90	6,21
Εισαγωγή στην Λογιομειοτία	297	204	68,69%	149	73,04%	5,32	6,41
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Αρχαιολογία της Εγγύς και της Μέσης Ανατολής	298	13	4,36%	11	84,62%	6,77	7,45
Διεθνής Πολιτική στη Μέση Ανατολή	301	78	25,91%	44	56,41%	4,71	6,70
Γέννηση και εξέλιξη της Γλώσσας	296	131	44,26%	76	58,02%	5,05	7,27
Στοιχεία Δικαίου και Εισαγωγή στη Νομική Επιστήμη	268	138	51,49%	72	52,17%	4,61	6,51
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Πολιτισμικές Σχέσεις στη Μεσόγειο κατά την Λογιομειοτία	458	246	53,71%	69	28,05%	3,13	6,51
Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο	259	156	60,23%	91	58,33%	4,92	6,92
Γλώσσες της Μεσογείου	324	222	68,52%	136	61,26%	5,02	6,47
Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες	292	156	53,42%	75	48,08%	3,58	6,68
Πολιτισμοί Ασίας και Αμερικής	285	202	70,88%	137	67,82%	4,80	6,27
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Διεθνείς Σχέσεις ΙΙ	333	164	49,25%	133	81,10%	6,00	6,78
Εισαγωγή στην Ιστορία και το Πολιτισμό της Μέσης Ανατολής	282	79	28,01%	42	53,16%	4,54	6,74
Ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων ΙΙ	252	15	5,95%	9	60,00%	4,20	6,00
Μειονοτικές Γλώσσες της Μεσογείου	278	105	37,77%	41	39,05%	3,47	6,29
Φύλο και Γλώσσα	283	39	13,78%	26	66,67%	5,63	6,85
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ							
Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις Ι	129	65	50,39%	25	38,46%	3,34	6,04
Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης	194	129	66,49%	109	84,50%	6,00	6,74
Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	158	109	68,99%	56	51,38%	4,65	6,82
Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων	113	63	55,75%	53	84,13%	5,73	6,49
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							

Ασφάλεια & Συνεργασία στη Μεσόγειο & την ΝΑ Ευρώπη	222	153	68,92%	138	90,20%	6,44	6,90
Η Εξωτερική Πολιτική της Τουρκίας	209	132	63,16%	106	80,30%	5,67	6,37
Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	200	101	50,50%	63	62,38%	4,71	6,53
ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Ευρωμεσογειακές Σχέσεις	152	99	65,13%	55	55,56%	3,97	5,66
Διεθνείς Οργανισμοί II	173	115	66,47%	73	63,48%	4,78	6,61
Διπλωματία & Στρατηγική των Μεγάλων Δυνάμεων	134	84	62,69%	56	66,67%	4,79	6,18
Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	129	84	65,12%	63	75,00%	5,14	6,18
Ακαδημαϊκά Αγγλικά	177	83	46,89%	78	93,98%	6,19	6,38
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	200	127	63,50%	110	86,61%	6,97	7,73
Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	153	77	50,33%	53	68,83%	5,38	6,80
Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων	179	76	42,46%	49	64,47%	4,89	6,18
Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις II	183	84	45,90%	38	45,24%	3,65	6,33
Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Εξωτερικές Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης	239	125	52,30%	81	64,80%	4,64	6,06
Πολιτική Οικονομία των Διεθνών Σχέσεων	189	119	62,96%	72	60,50%	4,43	6,31
Διεθνές Δίκαιο των Υδάτων και του Περιβάλλοντος	148	114	77,03%	98	85,96%	6,86	7,60
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Ελληνο-τουρκικές Σχέσεις	161	101	62,73%	51	50,50%	4,23	6,59
Αρχαία Ελληνική Γραμματεία: πολιτικές σχέσεις	195	113	57,95%	74	65,49%	5,21	6,74
Περιφερειακές Συνεργασίες στη Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο	155	99	63,87%	86	86,87%	6,20	6,77
Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Διπλωματική Ιστορία	112	72	64,29%	66	91,67%	7,38	7,83
Διεθνείς Διενέξεις και Επίλυση Συγκρούσεων	151	105	69,54%	73	69,52%	4,90	6,21
Ζητήματα Περιφερειακής Ασφάλειας	119	87	73,11%	81	93,10%	7,09	7,48
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Θέματα Εθνικού, Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Δικαίου	169	31	18,34%	17	54,84%	4,52	6,88
Πανκοσμιοποίηση και Ευρωπαϊκή Ένωση	192	96	50,00%	64	66,67%	5,03	6,24
Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής	172	68	39,53%	59	86,76%	6,01	6,46

Αρχές Μικρο & Μακροοικονομίας	154	21	13,64%	12	57,14%	3,95	5,75
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ – Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ							
Αρχαιολογία των Πρώιμων Βυζαντινών Χρόνων	45	19	42,22%	16	84,21%	5,89	6,56
Μινωική Αρχαιολογία	48	23	47,92%	21	91,30%	6,91	7,38
Αρχαιολογία των Γεωμετρικών και Αρχαϊκών Χρόνων	52	30	57,69%	29	96,67%	6,95	7,09
Εργαστήριο Αρχαιομετρίας	29	15	51,72%	15	100,00%	5,73	5,73
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Αρχαιοπεριβάλλον	84	36	42,86%	36	100,00%	7,56	7,56
Αρχαιολογικές θεωρίες & Μέθοδοι Ανασκαφής	46	13	28,26%	13	100,00%	7,31	7,31
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	68	23	33,82%	23	100,00%	8,39	8,39
Νεολιθική Περίοδος (Ελλάδα, Εγγύς Ανατολή)	40	17	42,50%	14	82,35%	6,12	6,57
Αρχαιολογία των Κλασικών Χρόνων	47	14	29,79%	6	42,86%	4,14	6,17
Αιγυπτιακή Αρχαιολογία Ι (Αρχαίο Μέσο νέο Βασίλειο)	54	21	38,89%	21	100,00%	6,98	6,98
Ακαδημαϊκά Αγγλικά	45	28	62,22%	20	71,43%	5,82	6,90
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Μυκηναϊκή Αρχαιολογία	49	18	36,73%	17	94,44%	7,97	8,26
Αρχαιο-υλικά	44	8	18,18%	4	50,00%	4,00	5,00
Αρχαιολογία των Μέσων Βυζαντινών Χρόνων	55	16	29,09%	16	100,00%	6,50	6,50
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Εναστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	24	3	12,50%	3	100,00%	7,33	7,33
Αρχαιολογία των Ύστερων Βυζαντινών Χρόνων	48	16	33,33%	14	87,50%	6,13	6,50
Αρχαιολογία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων	52	14	26,92%	12	85,71%	6,86	7,42
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά	65	5	7,69%	3	60,00%	6,80	8,67
Θέματα Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	59	18	30,51%	17	94,44%	6,94	7,12
Η Εποχή του Χαλκού στην Ανατολική Μεσόγειο	43	9	20,93%	9	100,00%	8,78	8,78
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Αιγυπτιακή Αρχαιολογία ΙΙ (Ύστερη & Ελληνορωμαϊκή Περίοδος)	51	14	27,45%	14	100,00%	6,79	6,79
Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας (Οστεοαρχαιολογία και Αρχαιοβοτανική)	40	16	40,00%	15	93,75%	7,19	7,40
Πρώιμη & Μέση Εποχή του χαλκού	29	12	41,38%	12	100,00%	8,67	8,67

ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες	43	16	37,21%	16	100,00%	7,19	7,19
Ειδικά Θέματα Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	55	13	23,64%	12	92,31%	7,58	8,13
Αρχαιολογία και Φυσικές Επιστήμες	47	2	4,26%	0	0,00%	3,00	
Αρχαιολογία και Νόμισμα	75	31	41,33%	31	100,00%	6,94	6,94
Βυζαντινή Αρχαιολογία Ανατολικής Μεσογείου	54	2	3,70%	2	100,00%	8,00	8,00
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ							
Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Φωνητική – Φωνολογία	60	16	26,67%	7	43,75%	4,84	7,21
Συντακτική Θεωρία	76	41	53,95%	20	48,78%	4,16	5,90
Γλωσσική επαφή	64	26	40,63%	18	69,23%	5,44	6,58
Μορφολογία	57	36	63,16%	25	69,44%	5,60	7,70
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής Γλώσσας	103	29	28,16%	15	51,72%	5,03	7,40
Κοινωνιολinguιστικές ποσοεχνίσεις	84	29	34,52%	21	72,41%	5,59	7,10
Λεξικολογία	105	43	40,95%	37	86,05%	6,64	7,18
Γλωσσικός Προγραμματισμός	74	28	37,84%	24	85,71%	6,79	7,58
ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Γραμματική Περιγραφή της Τουρκικής Γλώσσας	55	17	30,91%	14	82,35%	6,12	6,64
Σημασιολογία	64	32	50,00%	28	87,50%	6,41	7,04
Πραγματολογία	70	40	57,14%	35	87,50%	6,54	7,00
Διαλεκτολογία	62	31	50,00%	27	87,10%	7,06	7,67
Ακαδημαϊκά Αγγλικά	54	29	53,70%	25	86,21%	5,86	6,32
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Τυπολογία	46	10	21,74%	3	30,00%	4,25	9,00
Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας	75	21	28,00%	21	100,00%	7,86	7,86
Θέματα Σύνταξης	69	5	7,25%	2	40,00%	4,20	7,00
Διδασκαλία δεύτερης / ξένης γλώσσας	74	20	27,03%	18	90,00%	7,68	8,14
Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Γραμματισμός	56	23	41,07%	18	78,26%	6,74	8,56
Υπολογιστική Γλωσσολογία	57	23	40,35%	20	86,96%	5,98	6,73
Γραμματική Περιγραφή Σημιτικών Γλωσσών	66	26	39,39%	21	80,77%	6,08	7,52
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							

Ανάλυση Λόγου	70	18	25,71%	14	77,78%	5,94	6,86
Υπολογιστική Δεξικονομία – Ορολογία	57	17	29,82%	16	94,12%	6,88	7,19
Λογική και Σημασιολογία	79	27	34,18%	18	66,67%	6,61	8,64
Η ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ							
Γλωσσική αλλαγή	62	22	35,48%	16	72,73%	5,84	6,94
Γλωσσολογία Στοιχείων κειμένων	58	30	51,72%	28	93,33%	6,63	6,96
Γλωσσική κατάρκτηση	73	32	43,84%	27	84,38%	6,61	7,43
ΕΠΙΛΟΓΗΣ							
Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία	67	23	34,33%	12	52,17%	4,35	6,83
Κειμενογλωσσολογία	79	33	41,77%	20	60,61%	5,33	7,75
Θέματα Σηματοσύνταξης	59	26	44,07%	25	96,15%	8,38	8,72
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ							
Αραβικά Ι	155	78	50,32%	70	89,74%	6,00	6,40
Τουρκικά Ι	161	80	49,69%	35	43,75%	4,31	6,71
Εβραϊκά Ι	20	4	20,00%	4	100,00%	10,00	10,00
Αγγλικά Ι	147	42	28,57%	41	97,62%	7,98	8,10
Γαλλικά Ι	106	29	27,36%	28	96,55%	5,93	6,07
Αραβικά ΙΙ	179	90	50,28%	86	95,56%	6,16	6,39
Τουρκικά ΙΙ	161	78	48,45%	42	53,85%	4,88	6,76
Εβραϊκά ΙΙ	17	4	23,53%	4	100,00%	10,00	10,00
Αγγλικά ΙΙ	142	55	38,73%	49	89,09%	6,45	6,82
Γαλλικά ΙΙ	138	28	20,29%	25	89,29%	5,46	5,96
Αραβικά ΙΙΙ	102	79	77,45%	70	88,61%	5,67	6,01
Τουρκικά ΙΙΙ	87	53	60,92%	41	77,36%	5,85	6,66
Εβραϊκά ΙΙΙ	8	5	62,50%	5	100,00%	9,00	9,00
Αγγλικά ΙΙΙ	156	55	35,26%	54	98,18%	7,24	7,30
Γαλλικά ΙΙΙ	58	21	36,21%	21	100,00%	7,39	7,39
Αραβικά ΙV	88	67	76,14%	56	83,58%	5,65	6,52
Τουρκικά ΙV	77	61	79,22%	51	83,61%	6,19	6,70
Εβραϊκά ΙV	5	5	100,00%	5	100,00%	10,00	10,00
Αγγλικά ΙV	73	44	60,27%	43	97,73%	7,66	7,74
Γαλλικά ΙV	99	15	15,15%	15	100,00%	7,00	7,00
Αραβικά V	59	45	76,27%	42	93,33%	6,13	6,43
Τουρκικά V	92	72	78,26%	67	93,06%	6,69	6,96
Εβραϊκά V	2	1	50,00%	1	100,00%	10,00	10,00

Αγγλικά V	246	91	36.99%	91	100.00%	7.63	7.63
Αραβικά VI	47	43	91.49%	43	100.00%	6.52	6.52
Τουρκικά VI	85	73	85.88%	59	80.82%	5.75	6.35
Εβραϊκά VI	1	1	100.00%	1	100.00%	10.00	10.00
Γαλλικά VI	89	7	7.87%	7	100.00%	7.71	7.71

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 5

[ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ]

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.1.α Ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες (2005-06 έως 2009-10)

Ελένη Καραντζόλα	MODEVAL ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-10-2005 ΕΩΣ 30-09-2007 MODEVAL II ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-10-2005 ΕΩΣ 30-09-2007
Παναγιώτης Κουσουλής	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΜΕΤΡΟ 2.2. ΤΔΥ 4 ΕΛΛΑΔΑ-ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 01-03-2004 ΕΩΣ 31-08-2008 ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 20-05-2003 ΕΩΣ 31-10-2006
Εμμανουήλ Στεφανάκης	ΥΣΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟ. ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 28-6-2010 ΕΩΣ 27-6-2011
Αικατερίνη Φραντζή	CLARIN-EL ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΦΑΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 20-01-2010 ΕΩΣ 20-10-2010
Σπυριδούλα Βαρλοκώστα	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΜΕΤΡΟ 2.2. ΤΔΥ 3 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 01-03-2004 ΕΩΣ 31-08-2008
Αδαμάντιος Σαμψών	ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 20-05-2003 ΕΩΣ 31-10-2006 ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΦΤΕΛΙΑΣ ΜΥΚΟΝΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 27-08-2009 ΕΩΣ 27-08-2011 ΤΑ ΟΣΤΕΙΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΙΚΡΟΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΦΤΕΛΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 25-11-2005 ΕΩΣ 25-11-2008 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ, ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΓΥΑΛΙΟΥ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 01-01-2006 ΕΩΣ 31-12-2008 ΑΝΑΔΕΙΞΗ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΠΗΛΑΙΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΥΘΙΩΝ ΡΟΔΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-05-2006 ΕΩΣ 30-6-2009
Δημητριος Τριανταφυλλου	ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝ ΟΨΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΟΧΗΜΑΤΟΣ «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΈΝΩΣΗΣ» ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 30-10-2007 ΕΩΣ 10-12-2007
Ιωάννης Λυριτζής	Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 01-07-2005 ΕΩΣ 31-7-2006 Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΟΨΙΑΝΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΩΝ ΓΥΑΛΙΩΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10-09-2007 ΕΩΣ 3-5-2008 Η ΧΡΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΤΟΥ ΕΡΕΣΣΙΟΥ, ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ, ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 01-12-2005 ΕΩΣ 30-11-2008 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 30-03-2000 ΕΩΣ 30-06-2008 ΑΝΑΠΛΑΙΩΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΙΤΑΛΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΜΟΝΤΕ ΣΜΙΘ-ΡΟΔΟΣ) ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 29-6-2005 ΕΩΣ 31-12-2007 ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΚΟΝΙΑΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΜΦΙΣΣΑΣ

	<p>ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 15-3-2006 ΕΩΣ 31-12-2006</p> <p>ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΥΡΩΝ</p> <p>ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 3-7-2009 ΕΩΣ 31-12-2009</p> <p>ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΜΕΤΡΟ 2.2 (ΥΠΟΕΡΓΟ 12) ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΛΑΞΕΥΜΕΝΩΝ ΛΙΘΙΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ</p> <p>ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 01-03-2004 ΕΩΣ 31-08-2008</p>
--	--

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.1.β
Συνέδρια που διοργανώθηκαν από το Τμήμα
(2005-06 έως 2009-10)

Ιωάννης Λυριτζής	<p>ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΑΡΧΑΙΟΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ»</p> <p>ΣΥΝΕΔΡΙΟ «Η ΦΩΤΑΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ</p>
Παναγιώτης Κουσουλής	3 ^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΙΓΥΠΤΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Ανθή Ρεβυθιάδου	ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΦΩΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΡΑΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ 4

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.1.γ
Ιδρυματικά έργα στα οποία συμμετείχε το Τμήμα
(2005-06 έως 2009-10)

Ιωάννης Σεϊμένης	<p>«ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ 2.2. «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.2 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΕΩΝ 2.2.2.Α. «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ».</p> <p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 152.473,64€</p> <p>ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-6-2003 ΕΩΣ 31-12-2008</p> <p>«ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 5.2. «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» ΕΝΕΡΓΕΙΑ 5.2.7 «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΕΩΝ 5.2.7 Α «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ-ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ»</p> <p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 55.100€</p> <p>ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-6-2003 ΕΩΣ 31-8-2005</p> <p>«ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ»</p> <p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 133269,73€</p> <p>ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-9-2009 ΕΩΣ 30-9-2012</p>
------------------	---

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.α
Επιστημονικές δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ ΤΜΣ
(2006 – 2010)

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I	Σύνολο δημοσιεύσεων ανά έτος
2010	6	4	14	1	1	7	8	4	9	2	56
2009	7	8	13	8		16	5	19	10	3	89
2008	8	15	16	10	1	34	12	25	8	8	137
2007	16	14	20	15	2	32	14	30	9	3	155
2006	5	27	9	13	4	7	8	38	4	7	122
Σύνολο	42	68	72	42	8	96	47	116	40	23	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.β
Επιστημονικές δημοσιεύσεις σωμασίουχων διδασκόντων/ουσών ΤΜΣ
(2006 – 2010)

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I	Σύνολο δημοσιεύσεων ανά έτος
2010	5	9	1	2	6	2		9	2	2	38
2009	2	8		12	3	2		11	1	6	45
2008	3	4		10	1	6	1	12	2	5	44
2007		4		9		4		9	1	5	32
2006	1	9		9	1	5	11	11		5	52
Σύνολο	11	34	1	42	11	19	12	52	6	23	

Επεξηγήσεις

A: Βιβλία / μονογραφίες

B: Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ: Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ: Πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E: Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ: Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z: Άλλες εργασίες

H: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά

Θ :Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά

I : Άλλα

**ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΚΑΙ
ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ 407/80**

A. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

2010

Βιβλία /Μονογραφίες 2010 (6)

Magliveras, K. 2010. *Migration Law in Greece*, The Hague: Kluwer Law International.

Ντάλης, Σ. 2010. *Από τον Μπους στον Ομπάμα. Η διεθνής πολιτική σε έναν κόσμο που αλλάζει*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Ντάλης, Σ. & Θεοδωρόπουλος, Β. 2010. *Ο διπλωμάτης και δάσκαλος. Κείμενα στα χνάρια της σκέψης του*. Αθήνα: Έκδοση Επιστημονικού Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού του Υπουργείου Εξωτερικών.

Sampson, A., Kaczanowska, M. & Kozłowski, J. 2010. *The prehistory of o,the island of Kythnos and the Mesolithic settlement of Maroulas*. Krakow: Polish Academy & University of the Aegean.

Σάμψων, Α. 2010. Μεσολιθική Ελλάδα. Παλαιοπεριβάλλον, Οικονομία, Τεχνολογία. Αθήνα: εκδ. Ίων.

Tsakonas, P. 2010. *The Incomplete Breakthrough in Greek-Turkish Relations. Grasping Greece's Socialization Strategy*. Basingstoke and New York: Palgrave-Macmillan.

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2010 (4)

Frantzi, K.T. 2010. Corpus Linguistics Processing on Cavafy's Poems. *International Journal of Technology, Knowledge & Society* 6(3): 99-109.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2010. Διεθνής συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων, δέσμευση κεφαλαίων δικτατορικών καθεστώτων και επιστροφή τους στην χώρα προελεύσεως: Η περίπτωση της Αϊτής – Ελβετίας. *Ποινικά Χρονικά* 705-712.

Manoli, P. 2010. Where is Black Sea Regionalism regionalism heading?' *Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 10(3).

Quinn, P. Day, V. Kilikoglou, E. Faber, S., Katsarou-Tzeveleki, S. & **Sampson, A.** 2010. Keeping an eye on your pots: The provenance of Neolithic ceramics from the Cave of the Cyclops, Youra, Greece. *Journal of Archeological Science* 37: 1042-1052.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2010 (14)

Kefala, P. 2010. Iran at a Critical Crossroad: Domestic Conflict and External Pressure. *Middle East Forum* 9.

Κεφαλά, Π. 2010. Οι σχέσεις Τουρκίας – Ισραήλ και η επίδραση τους στις περιφερειακές ισορροπίες. *Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 20.

Dirk Sudhaus, Kord Ernstson, Werner Mayer, Andreas Neumair, Barbara Rappenglück, M. Rappenglück, Kurt W. Zeller, **I. Liritzis** (2010) An ancient catastrophic tsunami event in the archaeological record around Lake Chiemsee, *ANTIQUITY*, 84, 428-439.

Mazzarella, A, Giuliacci, A and **Liritzis, I** (2010) On the 60-month cycle of multivariate ENSO index. *Theor Appl Climatol*, 100, 23-27.

Liritzis., I (2010) Strofilas (Andros Island, Greece): New evidence of Cycladic Final Neolithic dated by novel luminescence and Obsidian Hydration methods. *Journal of Archaeological Science* 37, 1367- 1377.

Liritzis, I and Artelaris, G (2010) Astronomical orientations of Dragon Houses (Palli Laka, Kapsala, Oche) and Armena Gate (Euboea, Greece). *Mediterranean Archaeology & Archaeometry, Special Issue*, (D.Keller, Guest editor.), Vol.10, No.3, 41-52.

Liritzis, I Polymeris, G and Zacharias, N (2010) Surface luminescence dating of 'Dragon Houses' and Armena Gate at Styra (Euboea, Greece). *Mediterranean Archaeology & Archaeometry, Special Issue*, (D.Keller, guest editor), Vol.10, No.3, 65-81.

Liritzis, I (2010) Surface dating by luminescence: An Overview. *Geochronometria*, 3, 38.

Liritzis,I, Drivaliari,A, Polymeris,G and Katagas.Ch (2010) New quartz technique for OSL dating of limestones. *Mediterranean Archaeology & Archaeometry*, Vol.10, No.1, 81-87.

Magliveras, K. 2010. Returning State Assets Plundered by Dictators: The Duvalier Clan and Haiti. *International Enforcement Law Reporter* 26: 135-139.

Magliveras, K. 2010. Human Trafficking for the Purpose of Prostitution and German Criminal Law. *International Enforcement Law Reporter* 26: 365-368.

Ντάλης, Σ. 2010. Επιστημονική επιμέλεια αφιερώματος «Η κρίση στην Ευρωζώνη», *Επιθεώρηση Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 20.

Ντάλης, Σ. 2010. Επιστημονική επιμέλεια αφιερώματος «Η νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφάλειας. Η ΕΕ, το NATO και ο ΟΑΣΕ». *Επιθεώρηση Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 17.

Σαββίδης, Α. 2010. Ottoman-dominated Morea in the periods c. 1460-1699 and 1715-1833. A survey, *Journal of Oriental and African Studies* 18: 95-114.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2010 (1)

Στεφανάκης, Μ. 2010. Πρόταση ίδρυσης αρχαιολογικού-οικολογικού πάρκου στη Ρόδο (αρχαία Κυμισάλα): Μια πρόκληση για την τοπική ανάπτυξη». Στο *Χωροταξία-Πολοδομία-Περιβάλλον στον 21^ο Αιώνα: Ελλάδα-Μεσόγειος*, επιμ. Μπεριάτος, Η. & Παπαγεωργίου Μ., 685-702. Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2010 (1)

Στεφανάκης, Μ. 2010. Η αρχαία Κυμισάλα στο Δήμο Αταβύρου: Παρελθόν, παρόν και μέλλον. Στο *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου, Τοπικές Κοινωνίες και Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Συνύπαρξη για Αειφορική Ανάπτυξη*. Δήμος Ροδίων-Πανεπιστήμιο Αιγαίου-Διεθνές Κέντρον Συγγραφέων και Μεταφραστών Ρόδου: Ρόδος.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2010 (7)

Liritzis, I. & Zacharias, N. 2010. Portable XRF of archaeological artefacts: current research, potentials and limitations. In *X Ray Fluorescence Spectrometry in GeoArchaeology*, ed. Shackley, S. 109-142. Natural Sciences in Archaeology Series, Springer North America.

Magliveras, K. 2010. Devising New Rules for Regulating International Terrorism Warfare and Engaging Non-State Actors in the Negotiations. In *International Law and Armed Conflict: Challenges in the 21st Century*, ed. Quenivet, N., 338-355. T.M.C. Asser Press.

Κατσαρού, Σ. & Σάμψων, Α. 2010. Η Μεσολιθική περίοδος του Αιγαίου: Ένας υβριδικός πολιτισμός, μια εξωστρεφής κοινωνία. Στο *Η Μεσολιθική Ελλάδα, 9000-6500 π.Χ.*, επιμ. Σάμψων, Α., 173-182. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

Ζαχαρίου, Σ. & Σεϊμένης, Ι. 2010. Από την Πράγα στη Νέα Υόρκη. Το Όραμα και η Στρατηγική της Κυβέρνησης Ομπάμα για θέματα Αφοπλισμού. Στο «Από τον Μπους στον Ομπάμα: Η Διεθνής Πολιτική σε έναν Κόσμο που αλλάζει», επιμ. Ντάλης, Σ. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Στεφανάκης, Μ. 2010. Western Crete: from Captain Spratt to modern archaeoseismology. In *Ancient Earthquakes*, eds. Sintubin, M., Stewart, I.S., Niemi, T.M., Altunel, E., 67-79. Geological Society of America Special Paper 471.

Συρόπουλος, Σ. 2010. S-light anomaly: dark brightness in Euripides' *Medea*. In *Light and Darkness in Ancient Greek Myth and Religion*, eds. Christopoulos, M., Karakantza, E. & Levaniouk, O., 77-90. New York: Lexington Books (A division of Rowman & Littlefield Publishers, Inc.).

Τσάκωνας, Π. 2010. Από τη «διεθνή» στη «κρατική» κοινωνικοποίηση: θεωρία και πράξη. Στο *Κατευθύνσεις στη Μελέτη των Διεθνών Σχέσεων*, επιμ. Λάβδας, Κ.Α., Ξενάκης, Δ.Κ. & Χρυσόχοου, Δ.Ν. Αθήνα: εκδ. Ι. Σιδέρης.

Άλλες εργασίες 2010 (8)

Μανώλη, Π. 2010. *The EU's Black Sea Synergy: Results and Possible Ways Forward*, co-authored with Laure Delcour, Policy Briefing, Directorate General for External Policies, Policy Department, European Parliament.

Manoli, P. 2010. Reinvigorating Black Sea Cooperation: A Policy Discussion. Gütersloh: Bertelsmann Foundation.

Manoli, P. 2010. The EU's Ambivalent Relationship with the BSEC: Reflecting on the Past, Mapping out the Future, co-authored with Tedo Japaridze, Yannis Tsantoulis, Dimitris Triantaphyllou. *ICBSS Policy Brief* 20.

Συρόπουλος, Σ. 2010. Μετάφραση από τα Αγγλικά του βιβλίου του R. Berthold, *Rhodes in the Hellenistic Age*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης & Επιμελητήριο Δωδεκανήσου.

Συρόπουλος, Σ. 2010. Σκηνική νεκρομαντεία και αθηναϊκή πολιτική: η νεκρανάσταση του Δαρείου στους *Πέρσες* του Αισχύλου και η ιστορική συνείδηση». Στον υπό έκδοση τόμο της σειράς «Σύγχρονη Αρχαιολογική Βιβλιοθήκη», επιμ. Μαρκαντωνάτος, Α.. Αθήνα: εκδ. Δαίδαλος/Ζαχαρόπουλος.

Τσάκωνας, Π. 2010. Οι Τούρκοι Γείτονές μας. Στο *Η Ελλάδα το 2011, FORUM Αγορά Ιδεών*.

Tsakonas, P. 2010. Cyprus-Russia: Relations with Moscow Strike Balance. *Oxford Analytica* 26.

Tsakonas, P. 2010. Cyprus/Middle East: Nicosia Opens up to Israel. *Oxford Analytica* 28.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2010 (4)

Ρεβυθιάδου, Α. 2010. The acquisition of verbal and nominal suffixes by Greek learners of Turkish. Ανακοίνωση στην *31η Ετήσια Συνάντηση του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, (Θεσσαλονίκη, 16-18 Απριλίου 2010) [σε συνεργασία με τους Παπαδοπούλου, Δ., Βαρλοκόστα, Σ., Σπυρόπουλο, Β., Καϊλή, Χ. & Σ. Πρόκου, Σ.].

Syropoulos, S. 2010. Conflicts within the boundaries of female sex: the case of Euripides. Στο Γ' Διεθνές Συνέδριο Ελληνικού Πολιτισμού με θέμα "Αναπαραστάσεις Γυναίκων στα Έργα Ανδρών Δημιουργών της Μεσογείου" (3-6 Ιουνίου 2010 στην Κέρκυρα). Οργάνωση: Ένωση Φοιτητών και Αποφοίτων του Προγράμματος Σπουδών «Ελληνικός Πολιτισμός» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου «ΕΚΑΤΑΙΟΣ» σε συνεργασία με τον Δήμο Θιναλίων Κέρκυρας.

Tsakonas, P. 2010. Tenth International CISS Millenium Conference Οργάνωση: International Studies Association (ISA) – CISS & WISC, Venice, Italy 4-5 Ιουλίου 2010

Φραντζή, Κ.Θ. & Αμβροσιάδης, Μ. 2010. Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων και Πολιτικός Λόγος. *Περίληψεις, Θ' Συνέδριο Πολιτικός Λόγος και Πολιτική Επικοινωνία: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Πολιτική Πραγματικότητα*, Αθήνα, 26-28 Μαΐου 2010.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2010 (9)

Kousoulis, P. 2010. The role of Greece in the preservation and promotion of the Greek monuments and presence in Egypt. Προφορική ανακοίνωση στο συνέδριο *Conservation and Digital presentation of the marble tombs in the Christian necropolis of Alexandria* (Αλεξάνδρεια, 9-11 Απριλίου 2010). Hellenic Aid, Technological Institutes of Lamia and Athens.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2010. «Μετανάστευση και Διεθνές Δίκαιο: Η αναγκαία συνύπαρξη» στην Ημερίδα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών με τίτλο *Ιδεολογίες και Κοινωνικές Πραγματικότητες της Μετανάστευσης στην Ελλάδα*, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα, 16 Απριλίου 2010.

Manoli, P. 2010. Europe's Neighborhood Policies in a New Context: The Impact of Crisis, Woodrow Wilson Center, Washington D.C., 9 September 2010.

Manoli, P. 2010. Black Sea regionalism", Center for Black Sea – Caspian Studies, School of International Service, American University, Washington D.C. 21 September 7, 2010.

Tsakonas, P. 2010. Creating Bridges to the East: Investments as a Tool of Greek-Turkish Cooperation. YPO – Aegean and Cyprus Chapter Athens, 17 Νοεμβρίου 2010

Tsakonas, P. 2010. Euro-Mediterranean Developments and the Role of Greece. Hellenic Center for European Studies (EKEM) Athens, 15 Νοεμβρίου 2010

Tsakonas, P. 2010. Greece and Turkey in the 21st Century: Taking Stock of Bilateral Problems. Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (ELIAMEP) & *The Turkish Prime Ministry Office of Public Diplomacy* Athens, 7 Οκτωβρίου 2010

Tsakonas, P. 2010. Southeast Europe and the Road to the EU: Past Experiences and Future Challenges, Οργάνωση: Hellenic Center for European Studies (EKEM) Athens, 15 Απριλίου 2010

Tsakonas, P. 2010. 9th Homeland and Corporate Security Conference and Expo 2010. EXPOSEC Athens, 16 – 17 Μαρτίου 2010

Άλλα 2010 (2)

Καραντζόλα, Ε. Επιστημονική υπεύθυνη της σειράς «Γλώσσα, Εκπαίδευση, Κοινωνία» στον εκδ. οίκο Μεταίχμιο.

Στεφανάκης, Μ. 2010. Διεύθυνση Έκδοσης και Επιμέλεια τόμων του επιστημονικού αρχαιογνωστικού περιοδικού *Ευλιμένη. Μελέτες στην Κλασική Αρχαιολογία, τη Νομισματική, την Επιγραφική και την Πατυρολογία*. Ρέθυμνο: Μεσογειακή Αρχαιολογική Εταιρεία.

2009

Βιβλία /Μονογραφίες 2009 (7)

Μαγκλιβέρας, Κ. 2009. *Το Ζήτημα των Πολεμικών Επανορθώσεων για τις Ληλασίες κατά την Ναζιστική Κατοχή της Ελλάδος: Η Περίπτωση του Νομισματικού Χρυσού των Εβραίων*. Αθήνα: Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος.

Magliveras, K. & Naldi, G. 2009. *The African Union*. The Hague: Kluwer Law International.

Μανώλη, Π. 2009, επιμ. *Ξεδιπλώνοντας την Οικονομική Συνεργασία Ευξείνου Πόντου, Απόψεις από την Περιοχή*, Αθήνα: Παπαζήση, ΔΙΚΕΜΕΠ.

Σαββίδης, Α. 2004/2009. *Η ίδρυση της Μογγολικής Αυτοκρατορίας. Ο Τζένγκις Χαν, οι επιγονοί του και ο κόσμος της Ανατολής, 1206-1294 μ.Χ.* Αθήνα: Ίωλκός («Θέματα Παγκόσμιος και Ελληνικής Ιστορίας & Πολιτισμού, 1).

Σαββίδης, Α. 2005/2009. *Οι Μεγάλοι Κομνηνοί της Τραπεζούντας και του Πόντου. Ιστορική επισκόπηση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας του μικρασιατικού Ελληνισμού, 1204-1461*. Αθήνα: Επιτροπή Ποντιακών Μελετών («Αρχαίον Πόντου», παράρτημα 25).

Σατλάνης, Χ. 2009. *Η διαδικασία ενώπιον του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου κατά το Καταστατικό της Ρώμης του 1998 και τα συναφή ζητήματα*. Αθήνα: Εκδόσεις Αντωνίου Σάκκουλα.

Tsakonas, P. 2009. Problems of and Prospects for the Union for the Mediterranean (Special issue co-editor, *Etudes Helléniques/Hellenic Studies* (Vol. 17, No. 2, Fall 2009).

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2009 (8)

Frantzi, K.T. & Amvrosiadis, M. 2009. Creating a Dynamic Database and Corpus of Parliament Speech. *The International Journal of Interdisciplinary Social Science* 4(4): 83-94.

- Liritzis, I.** & Laskaris, N. 2009. Advances in obsidian hydration dating by secondary ion mass spectrometry: World examples. *Nucl. Instr. & Methods in Physics Res. B.* 267: 144-150.
- Katsaros, T., **Liritzis, I.** & Laskaris, N. 2009. Is White pigment on Appelle's palette a TiO₂-rich kaolin? New experimental and analytical study. *Mediterranean Archaeology & Archaeometry* 9(1): 29-35.
- Magliveras, K.** 2009. The African Union stance towards the ICC arrest warrant issued against Sudanese president Al Bashir" and "African Union acts against the application of the principle of universal jurisdiction by third states. *Reports of International Organizations*.
- Kabak, B. & **Revithiadou, A.** 2009a. From edgemost to lexical stress: Diachronic paths, typology and representation. *The Linguistic Review* 26: 1-36.
- Sampson A.,** Kozlowski, J.K. & Kaczanowska, M. 2009. Sarakenos Cave in Boeotia. From Palaeolithic to the Early Bronze Age. *Eurasian Prehistory* 6(1): 1-33.
- Satlanis, Ch.** 2009. Les droits du suspect et de l'accusé dans le statut de Rome de la Cour Pénale Internationale, Annuaire International des Droits de l'Homme. Athens & Bruxelles: Ed. Ant. N. Sakkoulas & Bruylant, σελ. 42.
- Tsakonas, P.** 2009. Union for the Mediterranean: National and Regional Perspectives. *Etudes Helléniques/Hellenic Studies* 17(2) [με D. Xenakis].

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2009 (13)

- Magliveras, K.** 2009. The Position of the ICC Prosecutor in the Recent Hostilities in the Gaza Strip. *International Enforcement Law Reporter* 25: 209-213
- Ντάλης, Σ.** 2009. Ομπάμα. Ένας πρόεδρος για τον 21^ο αιώνα σε έναν κόσμο. *Επιθεώρηση Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 16.
- Ντάλης, Σ.** 2009. Η χρηματοπιστωτική κρίση, το νέο γεωπολιτικό παιχνίδι και το πολιτικό έλλειμμα της Ευρώπης. *Επιθεώρηση Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 13-14.
- Sakkas, J.** 2009. Muhammad Ali of Egypt, the Ottomans and the Greek War of Independence. In *Greece and the Ottoman Empire*, ed. Efthimiou, M., 245-267. Paris: Mesogeios.
- Politis K., **Sampson, A.** & O' Hea, M. 2009. Ghawr as-Safi survey and excavations 2008-2009. *Annual of the Department of Antiquities of Jordan* 53: 297-309.
- Σατλάνης, X.** 2009. Εγκλήματα πολέμου, εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας στο Ιράκ, δημοσιογραφική ενημέρωση και «Τουρκική Ένωση Ξάνθης» (ένα πρακτικό ζήτημα με γεύση διεθνούς και ποινικού δικαίου). *Ποινική Δικαιοσύνη* τεύχος Αυγούστου, σελ. 21.
- Σατλάνης, X.** 2009. Σκέψεις για την ποινική δικαιοδοσία της Ελλάδας ως παράκτιου κράτους κατά το ισχύον Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. *Νομικό Βήμα* τεύχος Ιουλίου, σελ. 35.
- Spyropoulos, V.** & Revithiadou, A. 2009a. The morphology of past in Greek. *Studies in Greek Linguistics* 29: 108-122.
- Spyropoulos, V. & **Revithiadou, A.** 2009. The morphology of PAST in Greek. *MEΓ* 29: 108-122.
- Siropoulos, S.D.** 2009. The naval parameters of Rhodes' foreign policy: a review article. *Mésogeios* 35.
- Siropoulos, S.D.** 2009. Infant exposure in myth and in the life of classical Athens. *Mésogeios* 35: 95-106.
- Στεφανάκης, Μ.** 2009. [Ο αρχαίος δήμος των Κυμισαλέων: πέντε χρόνια έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και της ΚΒ' ΕΠΚΑ. Δωδεκάνησος](#) 93-116.
- Τσάκωνας, Π.** 2009. Νέο Κρασί σε Παλιό Ασκή; Οι Στρατηγικές Προτεραιότητες της Κυβέρνησης Ομπάμα στην Ανατολική Μεσόγειο. *Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 13-14.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2009 (8)

- Κεφαλά, Π.** 2009. Union for the Mediterranean: What to expect?" 4th International Scientific Conference Planning for the Future Learning from the Past: Contemporary Developments in Tourism, Travel and Hospitality. 03-05 April 2009, Rhodes island.
- Casali, F., Morigi, M.P., Brancaccio, R., Montefusco, L., Jerjen, I., Flisch, A., Sennhauser, U., **Liritzis, I.** & Tineanu, I. 2009. X-ray computed tomography for damage assessment of cultural heritage assets. *Prohitech-09 Conference (6th FP), Protection of Historical Buildings*, Rome 21-24 June (Mazzolani, ed). London: Taylor & Francis Group.
- Manoli, P.** 2009. An Emerging two-tier regionalism around the Black Sea? Balancing cooperation and conflict dynamics; In *The Black Sea Region: A security minefield or a partnership road?* Discussion Papers 4, CARTIER, Chisinau.
- Σαββίδης, Α.** 2009. Προσωπογραφικά βυζαντινής Βοιωτίας 10^{ου} αιώνα μ.Χ. Κρηνίτης (Αροτράς;), στρατηγός του Θέματος Ελλάδος (Συμβολή στα του οίκου των Κρηνιτών/ Κρηνιτών), *Πρακτικά Δ' Διεθνούς Συνεδρίου Βοιωτικών Μελετών (=Επετηρίς Εταιρείας Βοιωτικών Μελετών* 4.2 [2008; publ. 2009]), 77-93.
- 3.1.1.1 **Sampson, A.** 2009. *The Wadi Hamarash archaeological project at Safi, Jordan*. Proceedings of the Prehistory workshop in Amman 2009.
- Spyropoulos, V.** & Revithiadou, A. 2009b. Subject chains in Greek and PF processing. In *MIT Working Papers in Linguistics 57: Proceedings of the 2007 Workshop in Greek Syntax and Semantics at MIT*, eds. Claire Halpert, Cl., Hartman, J. & Hill, D., 293-309. Cambridge, MA: MIT Working Papers in Linguistics.

Hasan, H., **Spyropoulos, V.**, Georgalidou, M. & Çeltek, A. 2009. Causative constructions in the Turkish variety of the bilingual Muslim community of Rhodes: A preliminary research. In *Essays on Turkish Linguistics: Proceedings of the 14th International Conference on Turkish Linguistics*, eds. Ay, S., Aydın, Ö., Ergenç, İ., Gökmen, S., İşsever, S. & Peçenek, D., 403-412. Wiesbaden: Harrasowitz-Verlag.

Σοφίτης, Β., **Φραντζή, Κ.** 2009. Δίγλωσσο Ηλεκτρονικό Λεξικό Στρατιωτικών Όρων του Μηχανικού. *Πρακτικά του 7ου Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Γλωσσολογία»*, Αθήνα, 22-24 Οκτωβρίου 2009.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2009 (-)

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2009 (16)

Liritzis, I., Drivaliari, N. & Sampson, A. 2009. First stable isotopic data in molluscs of Cyclops's Cave. In *The Cane of the Cyclops*, ed. Sampson, A., 385-390. INSTAP ACADEMIC PRESS.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2009. Προς τα πού βαδίζει η Διεθνοποιημένη Ποινική Δικαιοσύνη; - Η Περίπτωση του Ειδικού Δικαστηρίου για τον Λίβανο. Στο *Σύγχρονες Ματιές στις Νομικές & Πολιτικές Όψεις Διεθνούς Οργάνωσης – Διεθνών Οργανισμών* συλλογικό έργο, επιμ. Περράκης, Σ., 597-626. Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Magliveras, K. 2009. The Application of the Rules of International Humanitarian Law to the 'War' Against International Terrorism Waged by the United States: A View from Europe. In *Armed Conflicts & International Humanitarian Law. 150 Years after Solferino. Acquis and Prospects*. eds. Perrakis, S. & M-D Marouda, M.-D., 263-304. Athens & Brussels: Ant. N. Sakkoulas Publishers / Bruylant, Athens / Brussels.

Revithiadou, A. & Spyropoulos, V. 2009. A dynamic approach to the syntax-phonology interface: A case study of Greek. In *InterPhases: Phase-theoretic Investigations of Linguistic Interfaces*, ed. Grohmann, K., 202-233. Oxford: OUP.

Spyropoulos, V. & **Revithiadou, A.** 2009. Subject chains in Greek and PF processing. In *Proceedings of the 2007 Workshop on Greek Syntax and Semantics at MIT*, ed. Halpert, C., Hartman, J. & Hill, D., 293-309. Cambridge, MA: MWPL.

Kabak, B. & **Revithiadou, A.** 2009β. An interface approach to prosodic word recursion. In *Phonological Domains: Universals and Deviations*, eds. Grijzenhout, J. & Kabak, B., 105-132. Berlin: Mouton de Gruyter.

Σαββίδης, Α. 2009. 4 entries in the *Encyclopaedia of Islam*, 3rd ed. : "Athos", "Boghaz-ici/ Bosphoros", "Bozja/ Bozdja ada/ Tenedos", "Büyüik ada/ Prinkipos"

Σακκάς, Ι. 2009. Η Ελλάδα, η Ατλαντική Συμμαχία και η Πολιτική της Διεθνούς Ύφεση. Στο *Από τον Ανένδοτο στη Διδασκαλία*, επιμ. Βασιλάκης, Μ. 175-200. Αθήνα: Παπαζήσης.

Σατλάνης, Χ. 2009. Η προστασία του περιβάλλοντος από τη σκοπιά του Διεθνούς Δικαίου. Στο *Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη*, επιμ. Μ. Καϊλα, Μ., Κατσίκη, Α. & Φώκιαλη, Π. 30 σελίδες. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός.

3.1.1.1.2 **Sampson, A.** 2009. Neolithic and Bronze Age incised symbols in the Greek area. In *Signs of Civilization. Neolithic symbol system of Southeast Europe*, ed. Marler, J. & Dexter, M.R., 187-192. Novi Sad.

Spyropoulos, V. & Konstantinos, K. 2009. Aspects of dialectal variation in the Greek declension: A feature-based approach. In *Morphology and Dialectology: On-line Proceedings of the 6th Mediterranean Morphology Meeting (MMM6)*, eds. Booij, G., Ralli, A. & Scalise, S. 49-62. Patras: University of Patras, 49-62. [URL: http://www.philology.upatras.gr/LMGD/el/research/downloads/MMM6_Proceedings.pdf].

Triantaphyllou, D. 2009. Enhancing the European Union's Presence in the Black Sea. In *Black Sea Calling*, ed. Melanie S., 99-107. Wien: Diplomatische Akademie.

Τσάκωνας, Π. 2009. Μεταρρυθμίζοντας τον Μηχανισμό Εθνικής Ασφάλειας. Στο *Κατευθύνσεις Προοδευτικής Διακυβέρνησης* επιμ. Ξενάκης, Δ. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Tsakonas, P. 2009. How Can the European Union Transform the Greek-Turkish Conflict? In *Turkey's Accession to the European Union. An Unusual Candidacy*, ed. Arvanitopoulos, C. Berlin-Heidelberg: Springer.

Φραντζή, Κ.Θ. 2009. Δικαστική Γλωσσολογία: Αυτόματη Εξαγωγή Υφολογικών Γλωσσικών Χαρακτηριστικών. In *Selected Papers from the 18th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics*, ed. Tsangalidis, A., 505-512. Thessaloniki.

Varlokosta, S. 2009. The role of morphology in grammatical gender assignment: A psycholinguistic study in Greek". In *Morphology and its Interfaces*, eds. Galani, A., Hicks, G & Tsoulas, G. Amsterdam: John Benjamins.

Άλλες εργασίες 2009 (5)

Dalis, S. 2009. *Ο ρόλος της ισχύος και της ηγεσίας σε έναν πολυπολικό κόσμο*. (Επίμετρο στην ελληνική έκδοση του βιβλίου του καθηγητή Joseph Nye, *Οι ηγεσίες που πρωτοπορούν*). Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Τριανταφύλλου, Δ. 2009. Ώρα για ανάληψη δράσης στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. *Άμυνα και Διπλωματία* 215: 42-45.

Τριανταφύλλου, Δ. 2009. *Comment on 'Turkey's Route to the EU May Be via the Middle East' by Sinan Ulgen* *Europe's World*, www.europesworld.org

Τριανταφύλλου, Δ. 2009. Is the challenge worth the effort? *The Bridge Q1*: 54-55.

Tsakonas P. 2009. Greece in Search of a Southeast Mediterranean Strategy. *The Bridge: A Quarterly Review of European Integration* 15.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2009 (19)

- Βαρλοκώστα, Σ.** 2009. Word order patterns in the acquisition of Greek. *Linguistic Association of Great Britain (LAGB) 2009 Meeting, Fiftieth Anniversary Golden Jubilee Meeting*, Edinburgh, UK, September 2009. [συνεργασία με τον Μ. Γεωργιαφέντη].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2009. Crosslinguistic investigations in the acquisition of quantification. *Linguistic Association of Great Britain (LAGB) 2009 Meeting, Fiftieth Anniversary Golden Jubilee Meeting*, Edinburgh, UK, September 2009. [συνεργασία με τους Ν. Κάτσο, Κ. Κωνσταντζού, Α. Σκορδή, Ε. Haman και Κ. Jensen de Lopez.]
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2009. The assignment of gender in Greek: Evidence from aphasic and unimpaired adults. *47th Academy of Aphasia*, Boston, USA, October 2009. [συνεργασία με τους Μ. Νεραντζίνη και Δ. Παπαδοπούλου].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2009. Crosslinguistic investigations in the acquisition of quantification. *9th International Conference on Greek Linguistics*, Chicago, USA, October 2009. [συνεργασία με τους Ν. Κάτσο, Κ. Κωνσταντζού, Α. Σκορδή, Ε. Haman και Κ. Jensen de Lopez].
- Sofitis, V., **Frantzi, K.T.** 2009. A Prototype e-Dictionary of Military Engineering Terms. *e-Book of Abstracts of the 5th International Conference of Technology, Knowledge and Society*, January 30 – Febr. 1, Huntsville, <http://techandsoc.com/conference/sessions/>
- Kousoulis, P.** 2009. Name versus function and the problem of otherness in the Egyptian magical discourse of the New Kingdom and the Late Period Τόπος και Χρόνος. Ανακοίνωση στο *ΑΘΑΝΑΣΙΑ. IMMORTALITY: The Earthly World, the Celestial World and the Underworld in the Mediterranean from the Late Bronze Age to Early Iron Age*. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ινστιτούτο Αιγαιακών Σπουδών, Κρητικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο (Ρόδος, 29-31 Μαΐου 2009).
- Kousoulis, P.** 2009. The demonic identity of the dead in the Egyptian Underworld: the evidence from the New Kingdom and the Third Intermediate Period. Ανακοίνωση στο *Encounters with the Dead in the Ancient World*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Βόλος, 19-21 Ιουνίου 2009).
- Kousoulis, P.** 2009. Assimilation and resistance in the temple magic of the Late Period: the Apophis' ritual redefined. Ανακοίνωση στο *Social and Religious Development of Egypt in the First Millennium BC*. Czech Institute of Egyptology, Charles University in Prague (Πράγα, 01-04 Σεπτεμβρίου 2009).
- Μαγκλιβέρας, Κ.** 2009. Η διεθνοποιημένη Δικαιοσύνη στην Αφρική του 21^{ου} αιώνα: Η περίπτωση Hissène Habré. Στο *Διεθνής Δικαιοσύνη στον 21^ο Αιώνα: Προκλήσεις και Προοπτικές*. Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων / Πανεπιστημίου Μακεδονίας / Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη, 6-7 Μαρτίου 2009).
- Huliaras, A. & **Magliveras, K.** 2009. Multilateral Institutions as Agents of Democracy: African Union and SADC Reactions to the Zimbabwe and Madagascar Crises. Στο διεθνές Συνέδριο με τίτλο *Democratization in Africa: Retrospective & Future Prospects*. Σχολή Πολιτικών Επιστημών και Διεθνών Σπουδών του University of Leeds, Leeds, Μεγάλη Βρετανία, (4-5 Δεκεμβρίου 2009).
- Μαγκλιβέρας, Κ.**, 2009. Σκέψεις για την μετεξέλιξη της θεσμικής δομής των διεθνών οργανισμών: Από τους «μαλακούς» στους «σκληρούς» μηχανισμούς συνεργασίας. Στο *Η Διεθνής Συνεργασία σε Οικουμενικό και Περιφερειακό Επίπεδο: Οι Διεθνείς Θεσμοί σε Κίνηση*. Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, Υπουργείο Εξωτερικών (Αθήνα, 17-19 Δεκεμβρίου 2009).
- Manoli, P.** 2009. *The EU and sub-regional multilateralism*, CIDOB, (Barcelona, 28-29 January 2009).
- Sakkas, J.** 2009. China, the Middle East, and the Palestinian Question, 1966-76. Ανακοίνωση στο *China and the World in Mao's Last Decade, 1966-76*. University of Hong Kong, New York University, Cornell University, Cold War International History (Hong Kong, 9-10 Ιαν. 2009).
- Tsakonas P.** 2009. *The Cyprus Peace Process and Related Security Issues*. Centre for European Policy Studies (CEPS) (Brussels, 6 - 8 Απριλίου 2009).
- Sofitis, V., **Frantzi, K.T.** 2009. A Prototype e-Dictionary of Military Engineering Terms. In *e-Book of Abstracts of the 5th International Conference of Technology, Knowledge and Society*, January 30 – Febr. 1, Huntsville, <http://techandsoc.com/conference/sessions/>
- Ρεβυθιάδου, Α.** 2009. *Ofitika Pontic: A documentation project with special emphasis on the diachrony and synchrony of the dialect*. Ανακοίνωση στην ημερίδα *Greek-Turkish in contact [Ελληνική-Τουρκική σε επαφή]*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου και Α.Π.Θ. (Θεσσαλονίκη, 25 Σεπτεμβρίου 2009) [σε συνεργασία με Σπυρόπουλο, Β.].
- Ρεβυθιάδου, Α.** 2009. Copying and iteration at the morphology-syntax interface. Ανακοίνωση στο *The 2009 Annual Meeting of the Linguistics Association of Great Britain (LAGB), Fiftieth Anniversary Golden Jubilee Meeting*, University of Edinburgh (Edinburgh, 6-9 Σεπτεμβρίου 2009) [σε συνεργασία με Göksel, A. & Kabak, B.] .
- Ρεβυθιάδου, Α.** 2009. Forms of iteration at the morphology-syntax divide: Evidence from Greek and Turkish. Ανακοίνωση στο *Universals and Typology in Word- Formation*, Šafárik University (Košice, 16-18 Αυγούστου 2009) [σε συνεργασία με Göksel, A. & Kabak, B.] .
- Sakas, D., Terzi, M. & **Seimenis, I.** 2009. Gaining a Competitive Advantage through Responsiveness on Maritime Services. International Conference on Tourism Development and Management, 2009.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2009 (10)

- Κεφαλά, Π.** 2009. Η σοβιετική και ρωσική πολιτική στην Μέση Ανατολή. Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, 08/12/2009.
- Κεφαλά, Π.** 2009. Η επίδραση του Ιράν στον Λίβανο και την Παλαιστίνη. Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, 24/02/2009.

Kousoulis, P. "Moving across the *Great Green Sea*: an overview of the Greco-Egyptian interactions in the second and first millennia BC". Μπένι Σούεφ (Αίγυπτος), 2-4 Απριλίου 2009. International Conference on Egypt and the Mediterranean Countries "Historical Ties and a Future Vision. Οργανωτές: Beni Suef University.

Manoli, P. 2009. Current and Emerging Security Challenges in Europe's Southern Neighborhood: What Role for Transatlantic Institutions, organized by ELIAMEP, Halki, Greece, 17-21 June 2009 – **2 κείμενα**

Manoli, P. 2009. Debating EU's New Eastern Policy: Black Sea Synergy and Eastern Partnership, ICBSS and Centre for Eastern Studies OWS, Athens, 3 April 2009.

Manoli, P. 2009. The Future of the Black Sea Region: Defining Policy Options, TEPAV, Bertelsmann Foundation, Black Sea Trust Fund, ICBSS, Istanbul, 8-9 June 2009.

Συρόπουλος, Σ. 2009. «Έπεα Ομηρικά». Εισήγηση στην ημερίδα *Ήμαρ Φλόγης*, για τα 80 χρόνια του Δ. Μαρωνίτη, Πανεπιστήμιο Αιγαίου και Διεθνές Κέντρο Συγγραφέων και Μεταφραστών Ρόδου, Ρόδος 6 Μαΐου 2009.

Συρόπουλος, Σ. 2009. Σκηνική νεκρομαντεία και αθηναϊκή πολιτική: η νεκροανάσταση του Δαρειού στους *Πέρσες* του Αισχύλου και η ιστορική συνείδηση». Διήμερο Συνέδριο με θέμα «Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο και Αθηναϊκή Πόλη: Δημοκρατία και Θρησκεία». Πρόγραμμα Μορφωτικών Εκδόσεων *Επιστήμης Κοινωνία* σε συνεργασία με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αθήνα (Ε.Ι.Ε.) 9-10 Μαΐου 2009.

Tsakonas, P. 2009. Defence, Security, Energy, Civil Aviation in Southeastern Europe and the Middle East Οργάνωση: ATHENS INTERNATIONAL 2009 Athens, 21 -24 Μαΐου 2009.

Άλλα 2009 (3)

Καραντζόλα, Ε. Επιστημονική υπεύθυνη της σειράς «Γλώσσα, Εκπαίδευση, Κοινωνία» στον εκδ. οίκο Μεταίχιμο.

Ρεβυθιάδου, Α. 24-27 Μαΐου 2009: Έρευνα πεδίου στη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας για επιτόπια έρευνα και συλλογή δεδομένων προφορικού λόγου της Οφίτικης Ποντιακής. (Χορηγός: Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, Δράση: Μελέτες 2009)

Στεφανάκης, Μ. 2009. Διεύθυνση Έκδοσης και Επιμέλεια τόμων του επιστημονικού αρχαιολογικού περιοδικού *Ευλιμένη. Μελέτες στην Κλασική Αρχαιολογία, τη Νομισματική, την Επιγραφική και την Παπυρολογία*, Μεσογειακή Αρχαιολογική Εταιρεία, Ρέθυμνο.

2008

Βιβλία /Μονογραφίες 2008 (8)

Kousoulis, P. ed., 2008. *Tenth International Congress of Egyptologists: Abstracts of Papers*, University of the Aegean 22-29 May 2008.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2008. *Μετανάστευση και Διεθνές Δίκαιο – Η Δράση του ΟΗΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, Δημοσιεύματα του Κέντρου Ερευνής της Ελληνικής Κοινωνίας - Αριθμός 10.

Ντάλης Σ. 2008. Επιμ. *Η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Η νέα Συνθήκη της ΕΕ και το κοινό σχέδιο για το μέλλον της Ευρώπης*. Αθήνα: Έκδοση Υπουργείου Εξωτερικών.

Sampson, A. 2008. *The Cyclops Cave on the island of Youra, Greece. Mesolithic and Neolithic networks in the Northern Aegean Basin*, vol 1, INSTAP Monograph Series.

Sampson, A. 2008. *The Neolithic and Bronze Age Occupation of the Sarakenos Cave in Boeotia. Cave Settlement Patterns and Population Movements in Central and Southern Greece*. Athens: University of the Aegean and Polish Academy.

Σαββίδης, Α. 2008. (in collaboration with Benjamin Hendrickx) *Εισαγωγή στη βυζαντινή ιστορία 284-1461 μ.Χ.*, trans. A. Kondules, Θεσσαλονίκη, Ηρόδοτος/ Α. Σταμούλης (Greek trans. of no. 18); 2nd updated edition 2008 (Athens: Herodotos)

Σατλάνης, Χ. 2008. *Νομική επεξεργασία θεμάτων και περιπτώσεων Διεθνούς Δικαίου (με προσέγγιση εννοιών Ευρωπαϊκού και Εθνικού Δικαίου)*. Αθήνα: Εκδόσεις Αντωνίου Σάκκουλα.

D. Bourantonis, K. Ifantis, **Tsakonas P.** 2008. *Multilateralism and Security Institutions in the Era of Globalization*. London & New York: Routledge.

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2008 (15)

Intzidis, E. & **Karantzola, E.** 2008α. Reframing literacy: interconnections with citizenship and social skills in supranational LLL educational policies. *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences* 6: 155-164.

Intzidis, E., **Karantzola, E.**, Gouviyas, D. & Vitsilaki, C. 2008β. On Lifelong Learning legitimization: discursive strategies in academia in Greece. *The International Journal of Learning* 14 (11): 71-83.

Liritzis, I., Bonini, M. & Laskaris, N. 2008. Obsidian hydration dating by SIMS-SS: surface suitability criteria from atomic force microscopy. *Surface & Interface Analysis* 40: 458-463.

Liritzis, I., Laskaris, N. & Bonini, M. 2008. Nano- and Micro- scale resolution in ancient obsidian artefacts surfaces: The impact of AFM on the obsidian hydration dating by SIMS-SS. *Physica Status Solidi* 5 (c)(12): 3704-3707.

Liritzis, I., Kitis, G., Galloway, R.B., Vafiadou, A., Tsirliganis, N. & Polymeris, G. 2008. Probing luminescence dating of archaeologically significant carved rock types. *Mediterranean Archaeol. & Archaeom* 8(1): 61-79.

- Huliaras, A. & Magliveras, K. 2008. In Search of a Policy: European Union and U.S. Reactions to the Growing Chinese Presence in Africa. *European Foreign Affairs Review* 13: 399-420.
- Magliveras, K. 2008. Some Thoughts on a Possible Involvement of the ICC Prosecutor in the Recent Armed Conflict in the Gaza Strip. *Revue Hellénique de Droit International* 61: 435-454.
- Magliveras, K. 2008. The African Charter on Democracy, Elections and Governance” and “The proposed merger between the African Court of Justice and the African Court of Human and Peoples’ Rights”. *Reports of International Organizations*.
- Manoli, P. 2008. Revisiting the Black Sea Region’, special edition of the *Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 8(2).
- Revithiadou, A. & Spyropoulos, V. 2008. Greek object clitic pronouns: A typological survey of their grammatical properties. *STUF (Sprachtypologie und Universalienforschung) Language Typology and Universals* 61, 39-53.
- Revithiadou, A. 2008. A cross-dialectal study of cliticization in Greek. *Lingua* 118, 1393-1415.
- Revithiadou, A. 2008. Book review, *Introducing Phonology*, D. Odden. Cambridge University Press, Cambridge (2005). v-348 pp. *Lingua* 118, 122-130.
- Poulianos, N. & Sampson, A. 2008. Mesolithic human remains from Kythnos island, Greece. *Human Evolution* 23: 187-203.
- Sakas, D., Konstantopoulos, N. & Σεϊμένης, I. 2008. The Negotiators’ Training Variable during the Initial Stage of Business Negotiation. *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences* 3(1): 47-57.
- Revithiadou, A. & Spyropoulos, V. 2008. Greek object clitic pronouns: A typological survey of their grammatical properties. *STUF – Language Typology and Universals* 61: 39-53.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2008 (16)

- Kefala, P. 2008. The American Policy Towards Iran After September 11. *Middle East Forum* 8.
- Κεφαλά, Π. 2008. Η αμερικανική πολιτική στα Βαλκάνια και την Μέση Ανατολή. Μία συγκριτική προσέγγιση. *Διπλωματία* 52.
- Kefala, P. 2008. The Palestinian Question after Gaza has passed under Hamas’s control. *Middle East Forum* 5.
- Liritzis, I. 2008. Archaeometry: an international established interdisciplinary field. *Historia* (in Greek) 16-23.
- Liritzis, I. 2008. Proceedings of One-Day Meeting by Hellenic Archaeometry Association under the aegis of the Ministry of Culture. *Natural Sciences and archaeological Materials: the national agents of research discuss and propose*, 27-30 (in Greek)
- Μανώλη, Π. 2008. Ελλάδα και παρευξείνια οικονομική συνεργασία. Στο *Ο Εύξεινος Πόντος, Μια αναδυόμενη περιοχή, Αφιέρωμα, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική*, Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.
- Μανώλη, Π. 2008. Parliamentarization in the Mediterranean and the Black Sea regions’, with Stelios Stavridis, *Agora Without Frontiers*, Institute of International Economic Relations 13(4).
- Ντάλης, Σ. 2008. Έγκλημα και τιμωρία. Από τη σφαγή της Σρεμπρένιτσα στη Χάγη. *Επιθεώρηση Διεθνής και ευρωπαϊκή Πολιτική* 12.
- Sampson, A., M. Kaczanowska, J. K. Kozlowski 2008, The first Mesolithic site in the eastern part of the Aegean Basin: excavations into the site Kerame I on the island of Ikaria 2008. *Annual of the Polish Academy of Arts and Sciences*, 321-329.
- Σαββίδης, Α. 2008. Λακτάντιος, ο «Χριστιανός Κικέρων» της ύστερης αρχαιότητας, *Ιστορικά Θέματα* 71: 100-110.
- Σαββίδης, Α. 2008. Preface to: G. Georgiades-Arnakes, *Οι πρώτοι Οθωμανοί*, repr. Athens, Αρχιπέλαγος 9-17.
- Σατλάνης, Χ. 2008. Πέρασε μήπως σε ναρκοθετημένη ζώνη η εδαφική μας ακεραιότητα; (με αφορμή την από 27.3.2008 απόφαση του ΕΔΔΑ για την «Τουρκική Ένωση Ξάνθης»). *Νομικό Βήμα* 1142-1159.
- Σατλάνης, Χ. 2008. Ο έλεγχος της κρίσης Πανεπιστημιακών ως μελών τριμελούς εισηγητικής επιτροπής ή εκλεκτορικού σώματος από τη σκοπιά της παράβασης καθήκοντος (σε συνεργασία με τον Αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου κ. Εμμανουήλ - Ρούσσο Παπαδάκη). *Ποινική Δικαιοσύνη*, 196-212.
- Σατλάνης, Χ.: 2008. Η θεσμοθέτηση εγκλημάτων πολέμου ως πραγμάτωση των θεμελιωδών αρχών του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου. *Δικαιώματα του Ανθρώπου* 39: 789 -866.
- Σατλάνης, Χ. 2008. Das Menschenrecht auf eine wirksame und effektive Strafverteidigung im regionalen Völkerrecht von Europa heute (= Το ανθρώπινο δικαίωμα για μια ενεργό και αποτελεσματική ποινική υπεράσπιση στο Περιφερειακό Διεθνές Δίκαιο της Ευρώπης σήμερα). *European Review of Public Law*, 1089 – 1142.
- Τριανταφύλλου, Δ. 2008. Τι διακυβεύεται στην ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας; Στο *Ο Εύξεινος Πόντος: Μια αναδυόμενη περιοχή*. Ειδικό Αφιέρωμα στη Τριμηνιαία Επιθεώρηση - Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, επιμ. με τη Μανώλη, Π., 83-90.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2008 (10)

- Κεφαλά, Π. 2008. Η αμερικανική πολιτική στα Βαλκάνια και την Μέση Ανατολή: Μία συγκριτική προσέγγιση». 5^ο Διεθνές Συνέδριο του περιοδικού *Διπλωματία*, 14-15 Απριλίου 2008, Τεύχος 52, Απριλίου 2008.
- Μανώλη, Π. 2008. Implementing the Black Sea Synergy: The need for a regional approach and the role of regional organizations’ in *The European Neighbourhood Policy: Time to Deliver*, Nikolov, Y. Krassimir (ed.), Bulgarian European Community Studies Association in co-operation with Trans-European Policy Studies Association, Sofia, May 2008.

Σαββίδης, Α. 2008. Βιο-βιβλιογραφικό δοκίμιο. John Bagnell Bury (1861-1927), ο Ιρλανδός θεμελιωτής των βυζαντινών σπουδών στη Μεγάλη Βρετανία και η εποχή του. Ογδόντα χρόνια από το θάνατό του, *Βυζαντινά* 27 (2007; publ. 2008), 215-234.

Σακκάς, Ι. 2008. Η ελληνική πολιτική στη Μέση Ανατολή επί κυβερνήσεων Κωνσταντίνου Καραμανλή. Στο *Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στον Εικοστό Αιώνα*, επιμ. Σβολόπουλος, Κ. Μπότσιου, Κ. & Χατζηβασιλείου, Ε., 348-363. Αθήνα: Ίδρυμα Κ. Καραμανλή.

Σακκάς, Ι. Οι Υπερδυνάμεις και το Ελληνικό Ζήτημα, 1945-1949. Στο *Οι εκλογές του 1946. Σταθμός στην πολιτική ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας*, επιμ. Ψαλλίδα, Γρ., 295-313. Αθήνα: Πατάκης.

Φραντζή, Κ., Γεωργαλίδου Μ. 2008. Στρατηγικές Συγκρότησης σε Κείμενα Γραπτού Πολιτικού Λόγου: Μια Προσέγγιση με τη χρήση τεχνικών της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων. *Πρακτικά του 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, 1248-1262 (29 Αυγούστου – 2 Σεπτεμβρίου 2008, Ιωάννινα).

Smith, N., Edwards, S., Stojanovik, V. & **Varlokosta, S.** 2008. Object clitic pronouns, definite articles and genitive possessive clitics in Greek preschool children with Specific Language Impairment (SLI): implications for domain general and domain-specific accounts of SLI. Supplement to the Proceedings of Boston University Conference on Language Development (BUCLD) 32. Boston University (<http://www.bu.edu/linguistics/APPLIED/BUCLD/proc.html>).

Varlokosta, S., Archonti, A., Thomaidis, L. & Joffe, V. 2008. Past tense formation in Williams syndrome: Evidence from Greek. In *Language Acquisition and Language Development*, eds. Gavarró, A. & Freitas, M.J., 481-491. Newcastle: Cambridge Scholars Press.

Kotzoglou, G. & **Varlokosta, S.** 2008. Resumption in Greek restrictive relatives: Matching and copy reduction. *Proceedings of the North Eastern Linguistic Society (NELS)* 38.

Smith, N., Edwards, S., Stojanovik, V. & **Varlokosta, S.** 2008. Object clitics, definite articles and genitive possessive clitics in Greek specific language impairment (SLI): Deficits and explanations. *Child Language Seminar 2007 Online Proceedings*, University of Reading.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2008 (1)

Στεφανάκης, Μ. 2008. Η Κυμισάλα και οι προοπτικές ανάπτυξης αρχαιολογικού τουρισμού στο Δήμο Αταβύρου», 1^ο Τοπικό Συνέδριο Ρόδου για την Ανάπτυξη και Προώθηση Δραστηριοτήτων Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού, Προφήτης Ηλίας 13 Δεκεμβρίου 2008 (www.ecomuseum.gr/UI/customPages/pages.php?pageid=160)

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2008 (34)

Τζεβελέκου, Μ., Σταμούλη, Σ., Κάντζου, Β., Παπαγεωργόπουλος, Γ., Χονδρογιάννη, Β., **Βαρλοκόστα, Σ.**, Ιακώβου, Μ. & Λύτρα, Β. 2008. Η Ελληνική ως δευτέρα γλώσσα: ευρωπαϊκή κλίμακα αξιολόγησης των γλωσσών και κατάταξη σε επίπεδα γλωσσομάθειας. Στο *Πρόσθεση όχι Αφαίρεση, Πολλαπλασιασμός όχι Διάρθρωση: Η Μεταρρυθμιστική Παρέμβαση στην Εκπαίδευση της Μειονότητας στη Θράκη*, επιμ. Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ., 155-174. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βαρλοκόστα, Σ. 2008. Η κατάκτηση της γλώσσας και η υπόθεση της καθολικής γραμματικής». Στο *Γλώσσας Χάριν: Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον Καθηγητή Γ. Μπαμπινιώτη*, επιμ. Χαράλαμπάκης, Χ., Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ., Μπακάκου-Ορφανού, Αι. & Μόζερ, Α., 503-518. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βαρλοκόστα, Σ. (2008. Γλωσσική κατάκτηση: Ο έμφυτος και υποσυστημικός χαρακτήρας της γλώσσας». *Συζητήσεις για τον Λόγο στο Αιγινήτειο*, επιμ. Πόταγας, Κ. & Ευδοκίμης, Ι., 101-114. Αθήνα: Συναψεις.

Liritzis, I. 2008. New technologies in the archaeognostic sciences: Multisided cooperation with prospectives. In *New technologies in Archaeognostic Sciences*, ed. Liritzis, I., 11-28. Athens: G.Dardanos-Typoshito Press. (in Greek)

Liritzis, I., Polychroniadou, E. & Katsaros, T. 2008. Pigment analysis in Works of Art. Case Study: Archaeometric analyses of wall paintings (hagiography) in Amfissa Cathedral by Spyros Papaloukas. In *New technologies in Archaeognostic Sciences*, ed. Liritzis, I., 125-170. Athens: G.Dardanos-Typoshito Press. (in Greek)

Liritzis, I. 2008. Some physical methods of imperceptible reading and erased texts. In *New technologies in Archaeognostic Sciences*, ed. Liritzis, I., 361-392. Athens: G.Dardanos-Typoshito Press. (in Greek)

Papageorgiou, I., **Liritzis, I.**, Mau, M.A. 2008. Multivariate mixture of normals for clustering data coming from archaeology. In *CRC Press LLC*, Chapter 2, 2-17.

Liritzis, I. 2008. New technologies in the archaeognostic sciences: multisided cooperation with prospectives. Editorial Forward. In *New technologies in the archaeognostic sciences*, ed. Liritzis, I., 11-25. Athens: Gutenberg Press. (in Greek)

Liritzis, I. 2008. Sarakenos cave dating of burnt soil and obsidian, chemical analysis and provenance of ceramics. In *The Sarakenos Cave at Akraephinion, Boeotia, Greece, Vol. I, The Neolithic and the Bronze Age*, ed. Sampson, A., 429-450. Athens: University of the Aegean & Polish Academy of Arts and Sciences.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2008. Μετανάστευση, Διεθνές Δίκαιο και ο Ρόλος των Ηνωμένων Εθνών. Στο *Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες – Πολιτικές – Προοπτικές*, επιμ. Καβουνίδη, Τζ. κ.ά., 14-29. Αθήνα: Εκδόσεις Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής (ΙΜΕΠΟ).

Μανώλη, Π. 2008. Ανακατατάξεις στη Σύγχρονη Παγκόσμια Οικονομία. Στο *Διεθνείς Σχέσεις, Σύγχρονη Θεματολογία και Προσεγγίσεις*, επιμ. Τριανταφύλλου, Δ., Υφαντής, Κ. & Χατζηβασιλείου, Ε. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Ντάλης, Σ. 2008. Οι προοπτικές για την άμυνα και την ασφάλεια στην Ευρώπη και οι διατλαντικές σχέσεις μετά τον πόλεμο στο Ιράκ. Στο *Διεθνείς Σχέσεις*, επιμ. Τριανταφύλλου, Δ., Υφαντής, Κ. & Χατζηβασιλείου, Ε., Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

- Sampson, A.** 2008. The architecture in the Neolithic settlement of Ftelia on Mykonos. In *Horizon. A colloquium on the prehistory of the Cyclades*, eds. Brodie, N., Doole, J., Gavalas, G. & Renfrew, C., 29-38. Cambridge.
- Sampson, A.** 2008. The Mesolithic settlement and cemetery of Maroulas at Kythnos. In *Horizon. A colloquium on the prehistory of the Cyclades*, eds. Brodie, N., Doole, J., Gavalas, G. & Renfrew, C., 13-18. Cambridge.
- Sampson, A. & Fotiadi, P.** 2008. EC II-III finds from Rivari, Melos. In *Horizon. A colloquium on the prehistory of the Cyclades*, eds. Brodie, N., Doole, J., Gavalas, G. & Renfrew, C., 217-224. Cambridge.
- Sampson, A.** 2008. From the Mesolithic to the Neolithic: New data on Aegean Prehistory. In *The Aegean in the Neolithic and the Early Bronze Age*, eds. Erkanal, H., Hauptmann, H., Sahoglu, V. & Tuncel, R., 503-516. Ankara.
- Spyropoulos, V.** 2008. Συντακτική παραγωγή και διεπιπέδα στο μινιμαλιστικό πρόγραμμα: Επιχειρήματα από την Ελληνική (Derivation and interfaces in the Minimalist Program: Evidence from Greek). In *Γλώσσης Χάριν: Τόμος Αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον Καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη (For Language: Dedicational Volume to Professor Georgios Babiniotis)*, eds. Moser, A. Ekaterini Bakakou-Orfanou, E., Charalambakis, Chr. & Despina Chila-Markopoulou, D., 41-54. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Revithiadou, A. & **Spyropoulos, V.** 2008. A dynamic approach to the syntax-phonology interface: A case study of Greek. In *Interphases: Phase-theoretic Investigations of Linguistic Interfaces*, ed. Kleanthes Grohmann, Kl., 202-233. Oxford: Oxford University Press.
- Συρόπουλος, Σ. & Φραντζή, Κ.** 2008. Ψηφιακές βάσεις δεδομένων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Παροχές και δυνατότητες. Στο *Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιολογικές Επιστήμες*, επιμ. Ι. Λυριτζής, Ι., 519-530. Αθήνα: Gutenberg.
- Συρόπουλος, Σ.** 2008. Ο Φίλιππος εκστρατεύει εναντίον των Περσών. Στο *What if? Τι θα συνέβαινε αν...*, σειρά Εναλλακτική Ιστορία, επιμ. Σ. Πανέλης, Σ. 22-37. Αθήνα: εκδ. Περισκόπιο
- Siropoulos, S.**, 2008. Adornment. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 1.
- Siropoulos, S.**, 2008. Ceramics and Pottery. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 1.
- Siropoulos, S.**, 2008. Crafts. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 1.
- Siropoulos, S.** 2008. Nomadic and Pastoral Societies. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 3.
- Siropoulos, S.** 2008. Roads and Bridges. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 3.
- Siropoulos, S.** 2008. Social Collapse and Abandonment. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 4, p. 1004-6.
- Siropoulos, S.** 2008. Textiles and Needlework. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 4, p. 1081-2.
- Siropoulos, S.** 2008. Towns and Villages. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 4, p. 1092-93.
- Siropoulos, S.** 2008. Weights and Measures. Λήμμα στο Peter Bogucki (ed.), *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World* (4 volumes), Facts on File Inc., Vermont, U.S.A. Nov. 2008, Vol. 4, p. 1179-80.
- Siropoulos, S.** 2008. *Cassiodorus*, λήμμα στο Encyclopaedic Prosopographical Lexicon of Byzantine History and Civilization, Vol. 2, BAANES-EZNIK OF KOLB, Brepols 2008, 175-178.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2008. Η διεθνής ασφάλεια στην μεταυρροπολεμική εποχή: περιφερισμός, παγκοσμιοποίηση και η αμφισβητούμενη κυριαρχία του μετα-νεωτερικού κόσμου» (με τον Γιάννη Τσαντούλη). Στο *Διεθνείς Σχέσεις – Σύγχρονη θεματολογία και προσεγγίσεις*, επιμ. Τριανταφύλλου, Δ., Υφαντής, Κ. & Χατζηβασιλείου, Ε., 153-192. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.
- Τσακώνας, Π.** 2008. «Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας: Μετατρέποντας τις Προκλήσεις σε Ευκαιρίες. Η Περίπτωση της Ελλάδας». Στο *Διεθνείς Σχέσεις. Σύγχρονη Θεματολογία και Προσεγγίσεις*, επιμ. Τριανταφύλλου, Δ., Υφαντής, Κ. & Χατζηβασιλείου, Ε. (επιμ.) *Διεθνείς Σχέσεις. Σύγχρονη Θεματολογία και Προσεγγίσεις*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης.
- Φραντζή, Κ.Θ.** 2008. Ψηφιακές Μηχανές Αναζήτησης στο Διαδίκτυο. Στο *Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιολογικές Επιστήμες*, επιμ. Λυριτζής, Ι., 530-556.
- Συρόπουλος, Σ., **Φραντζή, Κ.Θ.** 2008. Ψηφιακές Βάσεις Δεδομένων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας – Παροχές και Δυνατότητες. *Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιολογικές Επιστήμες*, επιμ. Λυριτζής, Ι., 519-530.

Άλλες εργασίες 2008 (12)

- Manoli, P.** 2008. An Emerging Euro – Black Sea Parliamentary Dimension? Contributing to the Black Sea Synergy', with Stelios Stavridis Policy Brief #9, ICBSS, Athens.
- Μανώλη, Π.** 2008. Συμβολή στο *Λευκή Βίβλος Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής*, ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα.
- Ντάλης, Σ.** 2008. Πρόλογος στο βιβλίο του Γιάννη Γούναρη, *Ευρωπαϊκή Ουτοπία. Σκέψεις για μια ενωμένη Ευρώπη του 21ου αιώνα*. Αθήνα: Εκδόσεις Κασταλία.
- Στεφανάκης, Μ.** 2008. 80 κειμενολεξάντες αρχαιολογικού περιεχομένου στο λεύκωμα του Γ. Σκουλά *Κρήτη. Αιώνας Χαραγμένος στην Πέτρα...*, Αθήνα: εκδόσεις Κασταλία και Μικρός Ναυτίλος (εκλαϊκευτικό).
- Triantafyllou, D.** 2008. Greece: The end of apathy, the audacity of hope. Στο *In Depth*, newsletter of the Cyprus Center for European and International Affairs 5:6.

- Triantafyllou, D.** 2008. The EU and its eastern neighbourhood: time for some coherence. *New Europe*, 30 Νοεμβρίου – 6 Δεκεμβρίου 2008.
- Triantafyllou, D.** 2008. The Democratisation of Turkey and the European Union. Στο www.re-public.gr, Νοέμβριος 2008.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2008. Επαναπροσδιορίζοντας προτεραιότητες. Στο www.skai.gr, 8 Οκτωβρίου 2008.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2008. Ανάδυση ενός πολυπολικού κόσμου; Στο *Αυγή*, 31 Αυγούστου 2008.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2008. Η ευρύτερη περιοχή του Ευξείνου Πόντου και το μεγάλο παιχνίδι της Ενέργειας. *Αδέσμευτος Τύπος*, 27 Ιουνίου 2008.
- Triantafyllou, D.** 2008. The Greek Veto and the Name Issue. Στο *In Depth*, newsletter of the Cyprus Center for European and International Affairs 5:2.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2008. Μια Σχέση Συνεργασίας. Στο *Η Ελλάδα το 2008 – Ειδική Ετήσια Έκδοση Forum «Αγορά Ιδεών»*, Ιανουάριος 2008.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2008 (25)

- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. Το εργαλείο ανίχνευσης διαταραχών λόγου και ομιλίας: Περιγραφή και αποτελέσματα από τη στάθμιση. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας. Αθήνα, Μάιος 2008 [συνεργασία με τους Α. Οικονόμου, Η. Μπεζεβέγκη και Κ. Μιλωνά].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. Η γραμματική ικανότητα στο σύνδρομο Williams: Μαρτυρίες από την Ελληνική. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας. Αθήνα, Μάιος 2008 [συνεργασία με τους Α. Αρχοντή, Λ. Θωμαΐδου και V. Joffe].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. The acquisition of past tense in Greek TD and SLI children: Testing the dual mechanism account. 12th Meeting of the International Clinical Phonetics and Linguistics Association, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, Ιούνιος 2008 [συνεργασία με τους Ν. Κουτσομπάρη και Α. Αρχοντή].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. Grammatical abilities in Williams syndrome: Evidence from Greek. 12th Meeting of the International Clinical Phonetics and Linguistics Association, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, Ιούνιος 2008 [συνεργασία με τους Α. Αρχοντή, Λ. Θωμαΐδου και V. Joffe].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. The role of morphology in the assignment of gender in Greek: Evidence from adults and children. 12th Meeting of the International Clinical Phonetics and Linguistics Association, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, Ιούνιος 2008.
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. Profiling the language abilities of individuals with Williams Syndrome. XI International Association for the Study of Child Language, Εδιμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιούλιος 2008 [συνεργασία με τη V. Joffe].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. A comprehensive approach to the analysis of narrative discourse production by Greek speakers with aphasia. *The Science of Aphasia IX*, Χαλκιδική, Σεπτέμβριος 2008 [συνεργασία με τους Ρ. Foka-Kavaliaraki, Μ. Kakavoulia, Α. Economou, C. Routsis, D.S. Kasselimis, C. Potagas, I. Evdokimidis & Α. Protopapas].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. The functional categories of the verbal complex in Greek agrammatism. 46th Academy of Aphasia, Τurku, Φιλανδία, Οκτώβριος 2008 [συνεργασία με τους Β. Φυνδάνη και Κ. Τσαπκίνη].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. Resumption in Greek restrictive relatives: Matching and copy reduction. *Mediterranean Syntax Meeting II*, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, Οκτώβριος 2008 [συνεργασία με τον Γ. Κοτζόγλου].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2008. Ανάλυση αφηγηματικού λόγου στην αφασία. 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωστικής Ψυχολογίας, Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2008 [συνεργασία με τους Π. Φωκά-Καβαλιεράκη, Μ. Κακαβούλια, Α. Οικονόμου, Χ. Ρούτση, Δ. Κασσελίμη, Κ. Πόταγα, Ι. Ευδοκίμη & Α. Πρωτόπαπα].
- Frantzi, K.T.** 2008. Greek Politicians like collocations: A Corpus-based Study on the Political Sublanguage. In *Book of Abstracts of the 15th World Congress of Applied Linguistics, International Association of Applied Linguistics, AILA 2008*, August 24-29, Essen, Germany, 165.
- Frantzi, K.T.** 2008. The C-value method for the Comparison of Male and Female Politicians' Use of Collocations. In *Book of Abstracts of the 17th Sociolinguistics Symposium*, April 3-5, 2008, Amsterdam, Netherlands, 178-179
- Κεφαλά, Π.** 2008. The Palestinian Question as an issue of regional security. 4th Meeting in the Academic Cooperation in the Middle East, Chios, 17 – 18 Μαΐου 2008.
- Kousoulis, P.** 2008. The Rhodian Aegyptiaka Project: Some questions of political and religious adaptations in the 1st millennium BC. Ανακοίνωση στο *Second British Egyptological Conference*. University of Liverpool and Egypt Exploration Society. (Λίβερπουλ, 14-16 Μαρτίου 2008).
- Kousoulis, P.** 2008. Naming and classifying the demonic: Ancient Egyptian Demonology in context. Ανακοίνωση στο *Tenth International Congress of Egyptologists*. International Association of Egyptologists, University of the Aegean, Supreme Council of Antiquities of Egypt, Academy of Athens, Ministry of Culture (Ρόδος, 22-29 Μαΐου 2008).
- Kousoulis, P.** 2008. The Rhodian Aegyptiaka Project: Some questions of political and religious adaptations in the 1st millennium BC. Ανακοίνωση στο *Tenth International Congress of Egyptologists*. International Association of Egyptologists, University of the Aegean, Supreme Council of Antiquities of Egypt, Academy of Athens, Ministry of Culture (Ρόδος, 22-29 Μαΐου 2008).
- Magliveras, K.** 2008. The Committee for the Protection of Migrant Workers and Members of their Families: Evaluation of its Role and Future Prospects. Στο *Second Global International Studies Conference*, το οποίο διοργανώθηκε από το World International Studies Committee, Πανεπιστήμιο της Λουμπλιάνα, Σλοβενία, 23-26 Ιουλίου 2008.
- Magliveras, K.** 2008. Negotiating with the "Enemy": The Need to Devise new Humanitarian Law Rules in the War against International Terrorism and Other Unorthodox Wars. Στο διεθνές Συνέδριο με τίτλο *International Law and Armed Conflict Symposium*, το οποίο διοργανώθηκε από την Νομική Σχολή του University of the West of England, Bristol, Μεγάλη Βρετανία, 3-5 Σεπτεμβρίου 2008.

Μανώλη, Π. 2008. 3rd Annual Meeting of the GARNET network, University of Bordeaux, 17-19 September 2008 – **2 presentations**

Μανώλη, Π. 2008. Regional Development challenges of EU border regions in the context of the interaction between the EU and countries of its immediate 'neighborhood', organized by the University of Tartu Institute of Government Studies and Eurocollege, Peipsi Center for Transboundary Cooperation, Estonian Foreign Policy Institute, Institute of Advanced Studies, Institute of Baltic Studies, Tartu, 16-17 June 2008.

Ρεβυθιάδου, Α. 2008. The morphology of PAST in Greek. (σε συνεργασία με το Σπυρόπουλο, Β.). Άρθρο το οποίο παρουσιάστηκε στην 29η Ετήσια Συνάντηση του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 10-11 Μαΐου 2008.

Sakkas, J. : "The Jews of Rhodes and the Holocaust", Θεσσαλονίκη, 5-7 Ιουνίου 2008, *Holocaust as a Local History. Past and Present of a Complex Relation*, Δίκτυο για τη Μελέτη των Εμφυλίων, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Yale University και Fondation pour la Memoire de la Shoah.

Seimenis, I., Sakas, D. & Konstantopoulos, N. 2008. A Strategic Model for the Business Communication Field Training Decision in the Commercial Enterprises. International Conference of Computational Methods in Sciences & Engineering.

Σπυροπούλου, Β. 2008. Case in syntax and morphology: Evidence from Greek. *Mediterranean Syntax Meeting II*. Istanbul, 16-18 October 2008.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2008 (8)

Βαρλοκώστα, Σ. 2008. Λεξιλόγιο και αφήγηση σε παιδιά με καθυστέρηση στο λόγο Επιστημονικό Συνέδριο «Αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές: Η Ειδική Γλωσσική Διαταραχή από τη Βασική Έρευνα στην Κλινική Πράξη», Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2008 [συνεργασία με τους Α. Οικονόμου, Η. Μπεζεβέγκη και Κ. Μυλωνά].

Μανώλη, Π. 2008. The Black Sea Region: A Security Minefield or a Partnership Road?, Chisinau, 21 November 2008.

Μανώλη, Π. 2008. The Wider Black Sea Area in Perspective, International Symposium, ICBSS, Kalymnos, 1-6 July 2008.

Μανώλη, Π. 2008. Trans-atlantic perspectives on the Wider Black Sea Region, Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington D.C., 10 June 2008

Στεφανάκης, Μ. 2008. Αγοράζοντας και πουλώντας τον έρωτα στην αρχαϊκή και κλασική Ελλάδα. Ημερίδα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών με τίτλο «Ο Έρωτας στην Αρχαιότητα, Παν/μιο Αιγαίου, 04 Απριλίου 2008.

Στεφανάκης, Μ. 2008. Ηλεκτρονικά μαθήματα για την Αρχαιολογία», Ανοιχτά Ηλεκτρονικά Μαθήματα και Μαθησιακό Υλικό για Δωδεκανησιακά Θέματα, Ημερίδα Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών, Παν/μιο Αιγαίου, Ρόδος 19 Οκτωβρίου 2008.

Syrououlos, S. 2008. Ο έρωτας ως τιμωρία στην ελληνική μυθολογία». Ημερίδα της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με τίτλο «Ο Έρωτας στην Αρχαιότητα». 4 Απριλίου 2008.

Syrououlos, S. 2008. Παρουσίαση Ηλεκτρονικών Θεμάτων για την Ιστορία Δωδεκανήσου». Ημερίδα με τίτλο «Ανοιχτά Ηλεκτρονικά Μαθήματα και Μαθησιακό Υλικό για Δωδεκανησιακά Θέματα». Κτήρια «Κλεόβουλους», Αμφιθέατρο Ισογείου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Κυριακή 19 Οκτωβρίου 2008.

Άλλα 2008 (8)

Βαρλοκώστα, Σ. 2008. Εργαλείο Ανίχνευσης Διαταραχών Λόγου και Ομιλίας σε Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας» ή «Τεστ Λόγου και Ομιλίας», στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) «Κατασκευή και στάθμιση 12 διερευνητικών – ανιχνευτικών εργαλείων (κριτηρίων) των μαθησιακών δυσκολιών», Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2008 [συνεργασία με τους Αλεξάνδρα Οικονόμου, Ηλία Μπεζεβέγκη και Κωνσταντίνο Μυλωνά].

Καραντζόλα, Ε. Επιστημονική υπεύθυνη της σειράς «Γλώσσα, Εκπαίδευση, Κοινωνία» στον εκδ. οίκο Μεταίχμιο.

Kousoulis, P. 2008. Διοργάνωση (επιστημονικός υπεύθυνος και πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής) του **10^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου των Αιγυπτολόγων** (Ρόδος, 22-29 Μαΐου 2008), υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ένωσης των Αιγυπτολόγων, του Πανεπιστημίου Αιγαίου, του Ανώτατου Συμβουλίου Αρχαιοτήτων της Αιγύπτου, της Ακαδημίας Αθηνών και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Ντάλης, Σ. 2008. Συγγραφή Ετησίων Εκθέσεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το έτος 2008. Εκδόσεις Γενικής Γραμματείας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Υπουργείου Εξωτερικών.

Ρεβυθιάδου, Α., Σπυρόπουλος, Β. & Μ.-Α. Τηλιοπούλου. 2008. Οφίτικη Ποντιακή: Μια περιπέτωση μελέτης. Ομιλία που παρουσιάστηκε στα Υψηλάντεια, Πολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος "Αλέξανδρος Υψηλάντης", Νέα Τραπεζούντα Πιερίας, 11 Μαΐου 2008.

Ρεβυθιάδου, Α. & Σπυρόπουλος, Β. 2008. Η Ποντιακή διάλεκτος στο χθες και το σήμερα. Ομιλία που παρουσιάστηκε στην Ημερίδα του Συλλόγου της Ένωσης Ποντίων Πιερίας, Κατερίνη, 15 Μαρτίου 2008.

Στεφανάκης, Μ. 2008. Διεύθυνση Έκδοσης και Επιμέλεια τόμων του επιστημονικού αρχαιολογικού περιοδικού *Ευλιμένη*. Μελέτες στην Κλασική Αρχαιολογία, τη Νομοματική, την Επιγραφική και την Παπυρολογία. Ρέθυμνο: Μεσογειακή Αρχαιολογική Εταιρεία.

Τριανταφύλλου, Δ. 2008. Looking Beyond the Georgian Crisis: The EU in Search of an Enhanced Presence in the Black Sea Region (με τον Yannis Tsantoulis), ICBSS Policy Brief #8, Αθήνα, Οκτώβριος 2008, σελ. 18.

2007

Βιβλία / Μονογραφίες 2007 (16)

Κακουλίδη-Πάνου, **Καραντζόλα, Ε.** & Χαλβατζιδάκη, Μ. 2007. *Ιωάννης Μορεζήνος. Κλίνη Σολομώντος*. Ηράκλειο: Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών.

Kousoulis, P. & Magliveras, K. (ed.), *Moving Across Borders: Foreign Relations, Religion and Cultural Interactions in Ancient Mediterranean*, *Orientalia Lovaniensia Analecta* 159 (Leuven: Peeters Publishers, 2007).

Kousoulis, P. (ed.), *Studies on the Ancient Egyptian Culture and Foreign Relations*, *Egyptological Series* 1 (Rhodes: University of the Aegean, 2007).

Liritzis, I. 2007. *Physical Sciences in Archaeology*. Athens: G.Dardanos-Typoshito Publisher, 1st Ed. 2005, 2nd Edition Improved, 2007.

Magliveras, K. 2007. *Combating Trafficking in Persons: The Role and Action of International Organisations*, *Centre of International and European Economic Law, Working Papers No. 6*. Athens: Ant. N. Sakkoulas Publishers.

Μανώλη, Π. επιμ. 2007. *Unfolding the Black Sea region: Views from the Region*, *Xenophon Paper no.2*, Athens: ICBS.

Ντάλης, Σ. 2007. *Η Ευρωπαϊκή Ένωση 50 Χρόνια μετά τη Συνθήκη της Ρώμης*. Αθήνα: Έκδοση Υπουργείου Εξωτερικών.

Ρεβυθιάδου, Α. & Τζακώστα, Μ. 2007. *Η Φωνολογία στην Εκμάθηση της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Σαββίδης, Α. 2004. *Βυζάντιο-μεσαιωνικός κόσμος-Ισλάμ: δεκατρία δοκίμια ιστορίας και παιδείας*. Αθήνα: Δημιουργία («Μελέτες για τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή ελληνική ιστορία» αρ.4), 1996; 2nd ed.: Δεκαέξι δοκίμια ιστορίας και παιδείας, 2000; 3rd ed.: Εικοσιπέντε δοκίμια ιστορίας και παιδείας, 2004, Παπαζήσης; 4th ed., 2007

Σαββίδης, Α. 2002. *Δοκίμια οθωμανικής ιστορίας*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης, 2002; 2nd ed. 2004; 3rd ed. 2007.

Σαββίδης, Α. 2007. *Ο ύστερος μεσαιωνικός κόσμος, 11^{ος}-16^{ος} αι. Βυζάντιο-μεσαιωνική Δύση-Ανατολή και Ισλάμ-Βαλκάνια και Σλάβοι*. Αθήνα: Ηρόδοτος [in collaboration with Nikos Nikolouides].

Σαββίδης, Α. 2007. *Byzantino-Normannica. The Norman capture of Italy (to A.D. 1081) and the first two Norman invasions in Byzantium (A.D. 1081-1085 and 1107-1108)*. Leuven: Peeters (series "Orientalia Lovaniensia Analecta" (OLA)

Σάμφων, Α. 2007. *Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου*. Αθήνα: εκδ. Καρδαμίτσα.

Σατλάνης, Χ. 2007. *Σκιαγραφώντας και αποκωδικοποιώντας τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ως έννομη τάξη*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Tsakonas P. 2007. *European Security Institutions and Interstate Conflict in the Eastern Mediterranean. Parochial, Necessary or Insufficient?*, *EKEM Papers* (Hellenic Center for European Studies Paper No. 10, September 2007, Athens)

Tsakonas P. 2007. *Greek Foreign Policy. Emerging Actors and Processes* (Special issue editor, *Etudes Helléniques/Hellenic Studies* (Vol. 15, No. 2, Spring 2007)

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2007 (14)

Μανώλη, Π. 2007. *The Wider Black Sea Region and Energy Security. Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 7(2) [co-editor Dimitris Triantaphyllou].

Papageorgiou, I. & **Liritzis, I.** 2007. Multivariate mixture of normals with unknown number of components. An application to cluster Neolithic ceramics from the Aegean and Asia Minor. *Archaeometry* 49(4): 795-813.

Vafiadou, A., Murray, A.S. & **Liritzis, I.** 2007. Optically Stimulated Luminescence (OSL) dating investigations of rock and underlying soil from three case studies. *Journal of Archaeological Science* 34: 1659-1669.

Liritzis, I., Sideris, C., Vafiadou, A. & Mitsis, J. 2007. Mineralogical petrological and radioactivity aspects of some building material from Egyptian Old Kingdom monuments. *Journal of Cultural Heritage* 9: 1-13.

Liritzis, I. & Polychroniadou, E. 2007. Optical and analytical techniques applied to the Amfissa Cathedral mural paintings made by the Greek artist Spyros Papaloukas (1892-1957). *Revue d'Archaeometrie (Archaeosciences)* 31: 97-112.

Liritzis, I. & Coucouzeli, A. 2007. Ancient Greek Heliocentric Views Hidden from Prevailing Beliefs? *Studies in History and Philosophy of Science* 11(1): 39-49.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2007. Η σημασία των πολυμερών συμβατικών κειμένων για την προστασία της διεθνούς μετανάστευσης. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* 29: 112-128.

Magliveras, K. 2007. *The criminal case against Hissène Habré, former president of Chad» and «Dealing with low intensity security threats: The conflict in The Comoros» Reports of International Organizations. American Society of International Law Publications.*

Triantaphyllou D. 2007. *Energy Security and Common Foreign and Security Policy (CFSP): The Wider Black Sea Area Context. Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 7(2): 289-302.

Tsakonas P. 2007. *Doomed to Play Second Fiddle? Emerging Actors and Processes in the Formation of Greece's Foreign Policy. Etudes Helleniques/Hellenic Studies* 15(1).

Joffe, V. & **Varlokosta, S.** 2007. Language abilities in Williams syndrome: Exploring comprehension, production and repetition skills. *Advances in Speech-Language Pathology* 9(3): 213-225.

- Joffe, V. & Varlokosta, S. 2007. Patterns of syntactic development in children with Williams syndrome and Down's syndrome: Evidence from passives and wh-questions. *Clinical Linguistics & Phonetics* 21(9): 705-727.
- Edwards, S. & Varlokosta, S. 2007. Pronominal and anaphoric reference in agrammatism. *Journal of Neurolinguistics* 20: 423-444.
- Economou, A., S. Varlokosta, A. Protopapas & M. Kakavoulia 2007. Factors affecting the production of verb inflections in Greek aphasia. *Brain & Language* 103: 53-54.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2007 (20)

- Kousoulis, P. 2007. Exorcising the demonic. *Tipos stin Istoria* 6: 6-8 (in Greek).
- Kousoulis, P. 2007. Demons in Ancient Egypt. *Tipos stin Istoria* 6: 9-12 (in Greek).
- Kousoulis, P. 2007. Economic corruption and scandals in Ancient Egypt. *Tipos stin Istoria* 4: 12-13 (in Greek).
- Liritzis, I. 2007. Obsidian dating of tools with a nuclear analysis and obsidian trade in the Mediterranean. *Nissyriaka Chronika*, 264-287 (in Greek).
- Magliveras, K. 2007. Hariri and Lebanon: Rethinking International Criminal Tribunals. *International Enforcement Law Reporter* 23: 100-106.
- Magliveras, K. 2007. Analysis and Evaluation of the Constitutive Documents of the Special Tribunal for Lebanon. *International Enforcement Law Reporter* 23: 394-401.
- Ντάλης, Σ. 2007. Τα Think Tanks στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Αποκλίσεις και συγκλίσεις. *Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 5.
- Σακκάς, Ι. 2007. Η Βρετανία, η Νασερική Αίγυπτος και η Κρίση στο Σουέζ, 1956. *Αγορά Χωρίς Σύνορα* (Αφιέρωμα στα Πενήντα Χρόνια από την Κρίση στο Σουέζ), 12(3): 273-91.
- Sakkas, J. 2007. Greece, the Arab World and Israel. A Troubled Triangle in the eastern Mediterranean. *Defensor Pacis* 20: 95-104.
- Σαββίδης, Α. 2007. Joan Mervin Hussey (1907-2006). *Βυζαντινά* 26 (2006; publ. 2007): 525-527.
- Σαββίδης, Α. 2007. Η βασίλισσα Ταμάρα-Θάμαρ της Γεωργίας (Ιβηρίας). Μια μεσαιωνική «Σεμίραμις του Καυκάσου». *Ιστορικά Θέματα* 58: 36-45.
- Σαββίδης, Α. 2007. Anthony A.M. Bryer-laudatio. *Αρχαίον Πόντου* 52: 389-396
- Σαββίδης, Α. 2007. Οδυσσεάς Λαμψιδής (1917-2006). *Αρχαίον Πόντου* 52: 419-429.
- Σαββίδης, Α. 2007/2008. Η Χρονογραφία του Θεοφάνη Ομολογητή στην έκδοση της Βόννης. Βιβλιογραφικό σημείωμα. *Βυζαντινός Δόμος* 16: 457-463.
- Σατλάνης, Χ. 2007. Η έννομη προστασία των ιδιωτών και των επιχειρήσεων έναντι πράξεων επιβολής εμπάργκο (η ευθύνη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για αποζημίωση). *Νομικό Βήμα*, 590-617.
- Σατλάνης, Χ. 2007. Η προστασία του δικαιώματος της ιδιοκτησίας - περιουσίας με βάση κυρίως τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. *Αρμενόπουλος*, 1877-1907.
- Σατλάνης, Χ. 2007. Δικαιούχοι κανόνες απόδειξης ενώπιον των διεθνών δικαστηρίων. *Επετηρίδα του Αρμενόπουλου* 28: 113-136.
- Τριανταφύλλου, Δ. 2007. Οι εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας: Περιφερειακή συνεργασία ή πολιτική μηδενικού αθροίσματος; *Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική* 7: 41-45.
- Τριανταφύλλου, Δ. 2007. The European Union in the Balkans: Lessons Learned. In *The Balkan Prism: A Retrospective by Policy-Makers and Analysts*, eds. Johanna Deimel & Wim van Meurs, 405-414. München: Verlag Otto Sagner.
- Τριανταφύλλου, Δ. 2007. The Contribution of the International Centre for Black Sea Studies. In *Black Sea Economic Cooperation: Fifteen Years of Regional Activity (1992-2007) – Views by Foreign Ministers & Heads of BSEC Institutions*, ed. Sergiu Celac, 91-99. Αθήνα: Εκδόσεις ΔΙΚΕΜΕΠ.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2007 (15)

- Frantzi, K.T. 2007 Extracting Stylistic Distances from Texts for Forensic Linguistics Purposes. *Proceedings of Digital Humanities 2007 – Association for Digital Humanities*, 67-69 (4-8 June 2007), University of Illinois, Urbana-Champaign.
- Καραντζόλα, Ε. 2007α. Γλώσσα, γλώσσες και στερεότυπα στην εκπαίδευση. Στο *Το σχολείο ως χώρος παραγωγής και συντήρησης στερεοτύπων* (Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, Αθήνα 2/5/2000), επιμ. Θαλάσσης, Γ., 79-89. Αθήνα: Σχολή Μωραΐτη.
- Γουνίας, Δ., Intzidis, V., Karantzola, E. & Vitsilaki, C. 2007γ. The Lifelong Learning' Rhetoric in educational policies. Στο *Ηλεκτρονικά Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «New Directions in Sociology of Education in/for the 21th century»* (International Sociological Association, Λευκωσία 24-25/5/2007), επιμ. Βρυωνίδης, Μ., 52-73. <cd>
- Intzidis, V., Karantzola, E. & Vitsilaki, C.. 2007β. «On Lifelong Learning: Discursive Strategies in Academia in Greece». Στο *Ηλεκτρονικά Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «New Directions in Sociology of Education in/for the 21th century»* (International Sociological Association, Λευκωσία 24-25/5/2007), επιμ. Βρυωνίδης, Μ., 102-113. <cd>

- Intzidis, V., Vryonides, M. & Karantzola, E. 2007δ. «Citizenship identity within the framework of European educational policies of lifelong learning: potential conflicts or overlapping consensus». Στο *Ηλεκτρονικά Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «Citizenship – Multiculturalism – Cosmopolitanism»* (Λευκωσία, 3-4/11/2007). Πανεπιστήμιο Κύπρου (ISBN 9963-9442-0-0).
- Kousoulis, P.** 2007. Death entities in living bodies. The demonic influence of the dead in the medical texts. *Proceedings of the Ninth International Congress of Egyptologists – Actes du neuvième congrès international des égyptologues, Orientalia Lovaniensia Analecta 150*, eds. J.-Cl. Goyon & C. Gardin, 1043-1050. Leuven: Peeters Publishers.
- Kousoulis, P.** 2002. Some remarks on the ritual of ‘striking the ball’ in the liturgical environment of the Ptolemaic temples. In *Funktion und Gebrauch altägyptischer Tempelräume, 6. Ägyptologische Tempeltagung*, eds. B. Haring & A. Klug, 153-166. Wiesbaden: Harrassowitz-Verlag, 2007).
- Kousoulis, P.** & Morenz, L. 2007. Ecumene and economy in the horizon of religion: Egyptian donations to Rhodian sanctuaries. In *Das Heilige und die Ware: Eigentum, Austausch und Kapitalisierung im Spannungsfeld von Ökonomie und Religion, IBAES VII*, ed. Fitzenreiter, M., 179-192. London: Golden House Publications.
- Kousoulis, P.** 2007. Moving across borders: an introduction. In *Moving across borders: foreign relations, religion and cultural interactions in Ancient Mediterranean, Orientalia Lovaniensia Analecta 159*, eds. Kousoulis, P. & Magliveras, K., 1-32. Leuven: Peeters Publishers, 2007.
- Liritzis, I.** 2007. Assessment of Aegean obsidian sources by a portable ED-XRF analyzer (grouping, provenance and accuracy). *Proceedings of PanHellenic Archaeometry Conference*, ed. Facorellis et al., 399-406. Archaeopress, BAR International Series.
- Liritzis, I.,** Stevenson, C., Novak, S., Abdelrehim, I., Perdikatsis, V. and M. Bonini. 2007. New prospects in obsidian hydration dating: An integrated approach. *Proceedings of the Hellenic Archaeometry Society*, 9-22. Athens: British Archaeological Reports (BAR) International Series.
- Σαββίδης, Α.** 2007. Η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας και η σημασία της μελέτης της ιστορίας της. Οι πηγές και η διαχρονική πρόοδος της έρευνας. *Αρχαίον Πόντου* 52: 95-126.
- Σαββίδης, Α.** 2007. Γεώργιος Κεδρηνός, ο υποβαθμισμένος Βυζαντινός χρονικογράφος. *Βυζαντιακά* 26: 209-220.
- Σαββίδης, Α.** 2007. Σημείωμα για τον Βυζαντινό χρονικογράφο του 13^{ου} αι. Θεόδωρο Σκουταριώτη και τη «Σύνοψη χρονική». *Βυζαντιακά* 26: 221-231.
- Varlokosta, S.** & V. Joffe 2007. Lexical and grammatical abilities in Williams syndrome: Evidence from past tense and plural inflection. *Proceedings of the 31st Annual Boston University Conference on Language Development (BUCLD 31)*, 656-667. Somerville, MA: Cascadilla Press.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2007 (2)

- Σαϊκάς, Ι.** 2007. Καταθέσεις και Απολογίες στη Δίκη των Εξ», σ. 417-42 (με τρεις σελίδες στα αγγλικά). Στο *Σύγκρουση Ελλήνων και Τούρκων στη Μικρά Ασία, 1919-22*, επιμ. Α. Φωτόπουλος, Α. Γαστούνη.
- Σάμψων, Α.** 2007. Ένας Μεσολιθικός οικισμός και νεκροταφείο στην Κύθνο. *Πρακτικά συνεδρίου προς τιμή του Άδωνι Κύρου*, τόμος Α, 49-64. Αθήνα

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους (26)

- Καραντζόλα, Ε.** 2007. Η γλώσσα του κειμένου. Στο Ε. Κακουλίδη-Πάνου, Ε. Καραντζόλα & Μ. Χαλβατζιδάκη 2007, πζ'-ρνδ'.
- Karantzola, E.** 2007. From Humanism to Enlightenment: the teaching of Ancient Greek and of its grammar. In *History of the Greek Language: from the beginnings to late antiquity*, ed. Christidis, A.-F., 1241-1249 + 1305-1306. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kousoulis, P.** 2007. Economy (Egypt). In *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World*, ed. Bocucki, P. New York: Facts on File Inc..
- Kousoulis, P.** 2007. Money and coinage (Egypt). In *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World*, ed. Bocucki, P. New York: Facts on File Inc..
- Kousoulis, P.** 2007. Natural disasters (Egypt). In *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World*, ed. Bocucki, P. New York: Facts on File Inc..
- Kousoulis, P.** 2007. Laws and legal codes (Egypt). In *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World*, ed. Bocucki, P. New York: Facts on File Inc..
- Kousoulis, P.** 2007. Pandemics and epidemics (Egypt)”, In *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World*, ed. Bocucki, P. New York: Facts on File Inc..
- Kousoulis, P.** 2007. Numbers and counting (Egypt)”, In *Encyclopedia of Society and Culture in the Ancient World*, ed. Bocucki, P. New York: Facts on File Inc..
- Μαγκλιβέρας, Κ.** 2007. Η Αδυναμία Ολοκλήρωσης της Συνολικής Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τη Διεθνή Τρομοκρατία. Στο *60 Χρόνια από την Ίδρυση των Ηνωμένων Εθνών – Ειρήνη, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Βιώσιμη Ανάπτυξη και Θεσμική Μεταρρύθμιση*, επιμ. Δίπλα, Χ. & Ε. Δούση, Ε., 87-112. Αθήνα: εκδ Ι. Σιδέρη.
- Μπουραντώνης, Δ. & **Μαγκλιβέρας, Κ.** 2007. Η Αναδιάρθρωση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Επισκόπηση της Διαπραγματευτικής Διαδικασίας. Στο *60 Χρόνια από την Ίδρυση των Ηνωμένων Εθνών – Ειρήνη, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Βιώσιμη Ανάπτυξη και Θεσμική Μεταρρύθμιση*, επιμ. Δίπλα, Χ. & Ε. Δούση, Ε., 17-39. Αθήνα: εκδ Ι. Σιδέρη.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2007. Η Μη Άσκηση Δικαιοδοσίας από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο βάσει του Άρθρου 98 παρ. 2 της Συνθήκης της Ρώμης: Η Περίπτωση των Διμερών Συμφωνιών Ασυλίας που Προωθούν οι ΗΠΑ. Στο *Η Διεθνής Ποινική Δικαιοσύνη ως Μηχανισμός Επιβολής του Διεθνούς Δικαίου*, επιμ. Κ. Κούφα, Κ. & και Φ. Παζαρτζή, Φ., 45-82. Αθήνα/Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.

Ντάλης, Σ. 2007. Η αδράνεια απειλεί την Ένωση. Στο *Η Ευρωπαϊκή Ένωση 50 χρόνια μετά τη Συνθήκη της Ρώμης*. Αθήνα: Έκδοση ΥΠΕΞ.

Revithiadou, A. 2007. Colored Turbid accents and Containment: A case study from lexical stress. In *Freedom of Analysis?, Studies in Generative Grammar [SGG] 95*, eds. S. Blaho, P. Bye & M. Krämer, 149-174. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.

Σαββίδης, Α. 2007. Preface to: Ζώσιμος, Ιστορία νέα, mod. Greek trans., Thessalonike, U;yrauen, 9-16

Σαββίδης, Α. 2007. Preface to: B. Hendrickx, Οι θεσμοί της Φραγκοκρατίας, 2nd ed., Thessalonike, A. Σταμούλης, 11-14

Σαββίδης, Α. 2007. Πόλεμος και διπλωματία. Οι σχέσεις των Ιωαννιτών Ιπποτών της Ρόδου με τον μουσουλμανικό κόσμο (Τουρκομάνους, Μαμελούκους, Οθωμανούς). In *Ο ύστερος μεσαιωνικός κόσμος*, επιμ. Savidis, A. & Nikolouides, N., 353-366 (here: Books, no.28).

Σάμψων, Α. & Κατσαρού, Σ. 2007. Η προϊστορία της Κύπρου. Στο *Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου*, επιμ. Σάμψων, Α., 317-351. Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα.

Σατλάνης, Χ. 2007. Προλεγόμενα για τη διεθνοδικαιική υπόσταση των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας κατά το Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, Στο *Τιμητικός Τόμος για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη*, II, 597-637, Θεσσαλονίκη.

Σεϊμένης, Ι., Κρίκη, Σ. & Μαλάκης, Σ. 2007. Η Μεταναστευτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Οι Κοινωνικές Επιπτώσεις σήμερα*. Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα.

Στεφανάκης, Μ. 2007. Appendix 1: Two argive triobols from Azoria and some notes on argive coinage in Crete» στο D. Haggis et al., «Excavations at Azoria in 2003 and 2004 Part 1, The Archaic Civic Complex», *Hesperia* 76: 308-311.

Στεφανάκης, Μ. 2004/2007. Β. Κατάλογος των νομισμάτων και σχόλια», στο Α. Λεμπέση και Μ.Ι. Στεφανάκης, «Τα νομίσματα από την ανασκαφή του Ιερού του Ερμή και της Αφροδίτης στη Σύμη Βιάννου, Κρήτη. Αρχαιολογική Εφημερίς 143: 179-203.

Spyropoulos, V. 2007a. Finiteness and control in Greek. In *New Horizons in the Analysis of Control and Raising*, eds. William D. Davies & Stanley Dubinsky, 159-183. Dordrecht: Springer.

Spyropoulos, V. 2007b. Case conflict in Greek free relatives. In *Studies in the Morpho-Syntax of Greek*, ed. Alexiadou, A., 294-313. Cambridge: Cambridge Scholars Press.

Συρόπουλος, Σ. 2007. Διαφθορά και σκάνδαλα στην αυλή του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Στο *Τύπος στην Ιστορία*, ένθετο περιοδικό εφημερίδας Ελεύθερος Τύπος, Νο 4, 13 Ιανουαρίου 2007, σελ. 14-15.

Syropoulos, S. 2007. Athenian private enterprise and economic relations with Egypt during the archaic period (750-480 B.C.). In *Studies on the Ancient Egyptian Culture and Foreign Relations, Egyptological Series 1*, ed. Kousoulis, P., 87-101. University of the Aegean.

Συρόπουλος, Σ. 2007. Δημήτριος ο Πολιορκητής. Ένας ηγεμόνας σε αναζήτηση βασιλείου. Στο *Οι Μεγάλοι Τυχοδιώκτες*, έκδοση του περιοδικού Ιστορικά Θέματα, σειρά Παγκόσμια Ιστορία, εκδ. Περισκόπιο, τεύχος 14, σελ. 8-19.

Τριανταφύλλου, Δ. 2007. The Wider Black Sea Region and Energy Security, (επιμέλεια με την Panagiota Manoli). *Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 7(2): 205-342.

Τριανταφύλλου, Δ. 2007. Πρόλογος στην ελληνική μετάφραση του βιβλίου *Η ευρύτερη περιοχή του Ευξείνου Πόντου – Ένας νέος κόμβος στην ευρωπαϊκή ασφάλεια* από τους Svante Cornell, Anna Jonsson, Niklas Nilsson και Per Hägström, 9-15. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Τσάκωνας, Π. 2007. Επιτυγχάνοντας Περισσότερη Ασφάλεια. Κατευθύνσεις Πολιτικών και Θεσμικών Αλλαγών και Μεταρρυθμίσεων. Στο *Κεντροαριστερά και Μεταρρυθμίσεις*, επιμ. Τσούκας, Χ. Αθήνα: Καστανιώτης.

Tsakonas, D. 2007. Introduction. In *Multilateralism and Security Institutions in an Era of Globalization*, eds. D. Bourantonis, K. Ifantis, P. Tsakonas. London & New York: Routledge.

Tsakonas, D. 2007. From 'Perverse' to 'Promising' Institutionalism? NATO, EU and the Greek-Turkish Conflict. In *Multilateralism and Security Institutions in an Era of Globalization*, eds. D. Bourantonis, K. Ifantis, P. Tsakonas. London & New York: Routledge.

Alexiadou, A. & Varlokosta, S. 2007. On the structure and matching effects of free relatives in Greek. In *Studies in the Morpho-syntax of Greek*, ed. Alexiadou, A., 222-248. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Άλλες εργασίες 2007 (14)

Κεφαλά, Π. 2007. Συγγραφή διδακτικών σημειώσεων για τα μαθήματα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών: Διεθνής πολιτική στην Μέση Ανατολή.

Μανώλη, Π. 2007. *Συμβολή στο Επισκόπηση Ελληνικής εξωτερικής Πολιτικής 2006-2007*. Αθήνα: ΕΛΙΑΜΕΠ.

Ντάλης, Σ. 2007. *Εισαγωγή στο βιβλίο του Πασκάλ Μπονιάς, Ποδόσφαιρο και παγκοσμιοποίηση*. Αθήνα: εκδ Παπαζήση..

Στεφανάκης, Μ. 2007. [σε συνεργασία με D.C. Haggis, M.S. Mook] Τρώτε και πίνετε άρχοντες: Καταναλωτικές ανάγκες, πολιτική δύναμη και κοινωνική ταυτότητα στον αρχαϊκό οικισμό του Αζορία. *Κρητικό Πανόραμα* 19: 78-97. (εκλαϊκευτικό)

Τριανταφύλλου, Δ. 2007. Προς μια νέα προσέγγιση της Μεσογείου. *Φιλελεύθερη Έμφραση* 55-61.

Τριανταφύλλου, Δ. 2007. Το προφίλ μιας μεγάλης δύναμης. Τα Νέα, 8 Νοεμβρίου 2007.

- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Toward a new EU approach. *The Bridge*, Q3/2007, Αύγουστος 2007, σελ. 65-67.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοιτά προς Ανατολάς. *Ημερησία*, 3 Μαΐου 2007.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Οι εξελίξεις στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. *Καθημερινή*, 12 Απριλίου 2007.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Cooperation vs sero-sum politics. *The Bridge*, Q2/2007, Απρίλιος 2007, σελ. 24-25.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Το δίλημμα του Κοσσυφοπεδίου. www.skai.gr, 25 Ιανουαρίου 2007.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Chance for a Change? *The Bridge*, Q1/2007, Ιανουάριος 2007, σελ. 99.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2007. Το Ισλάμ, το Πετρέλαιο, ο διχασμός, η αποικιοκρατία. Στο ένθετο *Τύπος και Ιστορία* του Ελεύθερου Τύπου, 20 Ιανουαρίου 2007.
- Φραντζή, Κ.** 2007. Σώματα Κειμένων και Εξόρυξη Ιατρικών Όρων: Η C-value μέθοδος. Ημερίδα: Γλωσσική Τεχνολογία στον Βιοϊατρικό Χώρο. ΙΑΤΡΟΛΕΞΗ: Ανάπτυξη Εφαρμογών Γλωσσικής Τεχνολογίας στον Βιοϊατρικό Χώρο, 10 Δεκεμβρίου 2007, Αθήνα.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2007 (30)

- Βαρλοκώστα, Σ.** 2007. Linguistic development of children with Williams syndrome: A control study. 25th International Congress of Pediatrics, Αθήνα, Αύγουστος 2007 [συνεργασία με τους Λ. Θωμαΐδου, Α. Αρχοντή, Δ. Τσιαμάκη, Ε. Φρυσσίρα & V. Joffe].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2007. Language abilities in Williams syndrome: Evidence from Greek. 8^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, Ιωάννινα, Σεπτέμβριος 2007 [συνεργασία με τους Α. Αρχοντή, Λ. Θωμαΐδου & V. Joffe].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2007. Η κατάρκτηση του γένους από τουρκόφωνους νεαρούς ομιλητές της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. 8^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, Ιωάννινα, Σεπτέμβριος 2007.
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2007. Wh-question production in agrammatism: Evidence from Greek. *Science of Aphasia* 8, Monopoli, Ιταλία, Σεπτέμβριος 2007 [συνεργασία με τους Χ. Φυνδάνη & Κ. Τσαπκίνη].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2007. Factors affecting the production of verb inflections in Greek aphasia. 45th Academy of Aphasia, Washington DC, ΗΠΑ, Οκτώβριος 2007 [συνεργασία με τους Α. Οικονόμου, Α. Πρωτόπαπα & Μ. Κακαβούλια].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2007. Το τεστ ανίχνευσης διαταραχών λόγου και ομιλίας: περιγραφή και προκαταρκτικά ευρήματα 11^ο Συνέδριο του Πανελληνίου Συλλόγου Λογοπεδικών, Αθήνα, Νοέμβριος 2007 [συνεργασία με τους Α. Οικονόμου, Η. Μπεζεβέγκη & Κ. Μυλωνά].
- Frantzi, K.T. & Ananiadou, S.** 2007. C-value for Authorship Identification. In *Book of Abstracts of the International Association of Forensic Linguistics 8th Biennial International Conference on Forensic Linguistics / Language & the Law – IAFL 8*, 12-15 July 2007, Seattle, Washington, U.S.A.
- Frantzi, K.T. & Georgalidou, M.** 2007. Conversational strategies in written political discourse: A Corpus Linguistics Approach. *Book of Abstracts of the 10th International Pragmatics Conference* (8-13 July 2007, Goteborg, Sweden).
- Frantzi, K.T.** 2007. A Corpus-based Study on Greek Politicians' Use of the Language. *Book of Abstracts of the 42nd Colloquium in Linguistics - Language Diversity and Language Learning: New Paths to Literacy*, (September 27-30 2007, Rhodes) 8.
- Frantzi, K.T.** 2007. Male and Female Greek Parliamentary Discourse: A Corpus Linguistics Approach. *Book of Abstracts of the 1st International Conference on Political Discourse Strategies* (September 25-27, 2007, Sevilla, Spain).
- Frantzi, K.T.** 2007. The C-value Method for the Extraction of Collocations from Dodecanese Idioms. In *Book of Abstracts of the 4th International Conference on Language Variation in Europe, ICLAVE 4*, (17-19 June 2007, University of Cyprus, Nicosia, Cyprus), 15-.
- Καραντζόλα, Ε.** 2007. The Lifelong Learning' Rhetoric in Adult Education Policies in Europe – a case study. Ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *New Directions in Sociology of Education in/for the 21th century* (International Sociological Association, Λευκωσία 24-25/5/2007) (σε συνεργασία με τους D. Gouviás, V. Intzidis & C. Vitsilaki).
- Καραντζόλα, Ε.** 2007. On Lifelong Learning: Discursive Strategies in Academia in Greece. Ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *New Directions in Sociology of Education in/for the 21th century* (International Sociological Association, Λευκωσία 24-25/5/2007), (σε συνεργασία με τους V. Intzidis & C. Vitsilaki).
- Καραντζόλα, Ε.** 2007. On Lifelong Learning Legitimation: Discursive Strategies in Academia in Greece. Ανακοίνωση στο *14th International Literacy and Education Research Network Conference on Learning* (Γιοχάνεσμπουργκ, 6/2007) (σε συνεργασία με τους V. Intzidis, D. Gouviás & C. Vitsilaki).
- Καραντζόλα, Ε.** 2007. Στοιχεία για τη γραμματικοποίηση του θα (16ος-17ος αι.). Ανακοίνωση στο *8th International Conference on Greek Linguistics* (Ιωάννινα, 29/8-2/10/2007)
- Καραντζόλα, Ε.:** 2007. Citizenship identity within the framework of European educational policies of lifelong learning: potential conflicts or overlapping consensus. Ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *Citizenship – Multiculturalism – Cosmopolitanism* (Λευκωσία, 3-4/11/2007, Πανεπιστήμιο Κύπρου) (σε συνεργασία με τους V. Intzidis & M. Vryonides).
- Magliveras, K.** 2007. The Question of the Representation and Participation of Migrants in the Public and Political Life of Host States from the Perspective of the Work of International Organisations. In *European Consortium of Political Research 35th Joint Sessions of Workshops* (Workshop 21: Migration and Representation in Parliamentary Democracies), το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι, Φινλανδία, Μάιος 2007.
- Huliaras, A. & **Magliveras, K.** 2007. Truths, Lies and Misperceptions: United States and European Union Reactions to the Growing Chinese Presence in Africa. In *Second European Conference on African Studies*, το οποίο διοργανώθηκε από το European Association of African Studies (AEGIS), Πανεπιστήμιο του Leiden, Ολλανδία, 11-14 Ιουλίου 2007.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2007. Η Εφαρμογή των Κανόνων του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου στον 'Πόλεμο' κατά της Διεθνούς Τρομοκρατίας. Στο Συνέδριο με τίτλο *Από το Δίκαιο του Πολέμου στο Ανθρωπιστικό Δίκαιο. 100 Χρόνια από τις Συμβάσεις της Χάγης του 1907 και 30 Χρόνια από τα Πρωτόκολλα της Γενεύης του 1977. Κεκτημένο, Προκλήσεις και Εφαρμογές*, το οποίο διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Έρευνας & Κατάρτισης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Ανθρωπιστικής Δράσης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, στο Υπουργείο Εξωτερικών, 4-6 Οκτωβρίου 2007.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2007. Το Ειδικό Δικαστήριο για το Λίβανο: Το Επόμενο Κεφάλαιο στη Διεθνοποιημένη Ποινική Δικαιοσύνη; Στο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων με τίτλο *Διεθνής Οργάνωση – Διεθνείς Οργανισμοί: Νομικές και Πολιτικές Όψεις*, Υπουργείο Εξωτερικών, Αθήνα, 6-8 Δεκεμβρίου 2007.

Magliveras, K. 2007. The Question of the Representation and Participation of Migrants in the Public and Political Life of Host States from the Perspective of the Work of International Organisations. In *European Consortium of Political Research 35th Joint Sessions of Workshops (Workshop 21: Migration and Representation in Parliamentary Democracies)*. Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι, Φιλανδία, (Μάιος 2007).

Kousoulis, P. 2007. Naming the demonic in the Egyptian belief system. Ανακοίνωση στο *58th Annual Meeting of the American Research Center in Egypt*. American Research Center in Egypt (Τολέδο (Οχάιο), 21-23 Απριλίου 2007).

Kousoulis, P. : 2007. Religious semantics of the Egyptian foreign relations with Rhodes and the Dodecanese in the Late Period. Ανακοίνωση στο *International Conference on the Occation of Honoring Prof. Dr. Abd el-Halim Nur el-Din*. Cairo University, Alexandria University, Fayoum University, Netherlands Institute in Cairo (Κάιρο και Αλεξάνδρεια, 10-12 Απριλίου 2007).

Ρεβυθιάδου, Α. 2007. An interface approach to prosodic recursivity. Ανακοίνωση στο *15th Manchester Phonology Meeting* (Manchester, 24-26 Μαΐου, 2007) [σε συνεργασία με Kabak, B.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2007. Spoken varieties of Greek and Turkish in the bilingual community of Rhodian Muslims. Ανακοίνωση στο *42nd Linguistics Colloquium Language Diversity and Language Learning: New Paths to Literacy*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Ρόδος, 27-30 Σεπτεμβρίου 2007) [σε συνεργασία με Γεωργαλίδου, Μ., Σπυρόπουλο, Β., Καϊλή, Χ. & Celtek, A.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2007. Subject chains in Greek and PF processing. Ανακοίνωση στο *Workshop on Greek Syntax and Semantics* (MIT, Cambridge, Mass., 20-22 Μαΐου 2007) [σε συνεργασία με Σπυρόπουλο, Β.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2007. Prosodic structure above the Phonological Word. Ανακοίνωση στο *Workshop "Phonological Domains: Universals and Deviations"*, 29 DGfS-Jahrestagung, Universität Siegen (Siegen, 28 Φεβρουαρίου-2 Μαρτίου 2007) [σε συνεργασία με Kabak, B.].

Sakkas, J. 2007. The Greek State and the Greek Community under Nasserism. In *Diaspora and Migration. Otherness, Identity and Movement In and Out of Greece*. Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies, University of Birmingham

(Μπέρμπιγγαμ, Ιούνιος 2007).

Syropoulos, S. 2007. (Ομιλητής με πρόσκληση σε σεμινάριο) "Dialogue of Civilizations: from singular to plural". Πανερωπαϊκό Συνέδριο Νέων στη Ρόδο (24-29 Σεπτεμβρίου 2007, παράλληλα στη Ρόδο, στο Μπράντμπεργκ και στην Κολεγιά της Σουηδίας», τίτλος Σεμιναρίου "Waves of Democracy". Οργάνωση: Το Σπίτι της Ευρώπης στη Ρόδο και το Διεθνές Εκπαιδευτικό Κέντρο της Κολεγιάς, IUC.

Syropoulos, S. 2007. Light and Dark in Euripides' Medea. Στο Διεθνές Συνέδριο *Light and Darkness in Greek Mythology*, Πανεπιστήμιο Πατρών (Πάτρα 6-8 Ιουλίου 2007)

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2007 (9)

Βαρλοκώστα, Σ. 2007. Proficiency in Greek of children attending Greek-Turkish bilingual minority schools of Western Thrace. 42nd Linguistics Colloquium – Language Diversity and Language Learning: New Paths to Literacy, Ρόδος, Σεπτέμβριος 2007 [συνεργασία με τους Μ. Τζεβελέκου, Σ. Σταμούλη, Β. Κάντζου, Γ. Παπαγεωργόπουλο, Β. Χονδρογιάννη, Μ. Ιακώβου & Β. Λύτρα].

Κεφαλά, Π. 2007. «Η μετανάστευση στις σύγχρονες διεθνείς σχέσεις», εισήγηση σε ημερίδα με θέμα «Η ενσωμάτωση των μεταναστών στην Κοινωνία», Σπίτι της Ευρώπης, Ρόδος, 8 Δεκεμβρίου 2007.

Κεφαλά, Π. 2007. «Τα εσωτερικά πολιτικά προβλήματα της Τουρκίας στην πορεία της προς την Ευρωπαϊκή Ένωση», εισήγηση σε διήμερο συνέδριο, με θέμα «Η Τουρκία στο δρόμο προς την Ευρώπη. Ο ρόλος της Ελλάδας». Ρόδος, 27 – 28 Φεβρουαρίου 2007.

Μανώλη, Π. 2007. Discussing EU's role in Integrating the Black Sea Region, CES-METU, Istanbul, 8 October 2007.

Manoli, P. 2007. Kyiv Security Forum, Open Ukraine Foundation, Kyiv 14-15 November 2007.

Manoli, P. 2007. The European Neighborhood Policy: Time to Deliver, Bulgarian European Community Studies Association, Sofia, 7 December 2007.

Manoli, P. 2007. Security Concerns in the Wider Mediterranean and Black Sea Region, Rhodes, 15-16 June 2007, organized jointly by the ICBSS and the University of the Aegean.

Manoli, P. 2007. Redefining Security in Southeastern European, the Black Sea and the Middle East: Searching for new ways to address regional security problems, ELIAMEP, Halki, 13-15 June 2007.

Manoli, P. 2007. Prospects of cooperation between EU and regional organisations of the Black Sea region", The National Institute for International Security Problems of the National Security and Defence Council of Ukraine in co-operation with Friedrich Ebert Foundation, Kyiv, 27 April 2007.

Άλλα 2007 (3)

Καραντζόλα, Ε. Επιστημονική υπεύθυνη της σειράς «Γλώσσα, Εκπαίδευση, Κοινωνία» στον εκδ. οίκο Μεταίχιμο

Ντάλης, Σ. 2007. Συγγραφή Ετησίων Εκθέσεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το έτος 2007, Εκδόσεις Γενικής Γραμματείας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Υπουργείου Εξωτερικών.

Στεφανάκης, Μ. 2007. Διεύθυνση Έκδοσης και Επιμέλεια τόμων του επιστημονικού αρχαιολογικού περιοδικού Ευλιμένη. Μελέτες στην Κλασική Αρχαιολογία, τη Νομισματική, την Επιγραφική και την Παπυρολογία. Ρέθυμνο: Μεσογειακή Αρχαιολογική Εταιρεία.

2006**Βιβλία / Μονογραφίες 2006 (5)**

Σαββίδης, Α. 1996. *Οι Τούρκοι και το Βυζάντιο, τόμ.Α' : Προ-οθωμανικά φύλα στην Ασία και στα Βαλκάνια*. Αθήνα: Δόμος (repr. 2001; 2nd updated ed. 2006) (Α' Βραβείο Α. Ιρεκçi); 2nd ed. 2006.

Σαββίδης, Α. 2004. *Ιστορία του Βυζαντίου, τόμ. Γ' : Η ύστερη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και ο μεσαιωνικός Ελληνισμός 1025-1461 μ.Χ.* Αθήνα: Πατάκης(2nd ed. with additions 2006)

Σαββίδης, Α. 2006. *Από την ύστερη αρχαιότητα στον μεσαίωνα. Ιστορικά δοκίμια*. Αθήνα: Ηρόδοτος.

Σάμφων, Α. 2006. *Προϊστορία του Αιγαίου. Παλαιολιθική, Μεσολιθική, Νεολιθική*. Αθήνα: εκδ. Ατραπός.

Σάμφων, Α. 2006. *Πολιτισμοί του κόσμου. Σχεδιάγραμμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας*. Αθήνα: εκδ. Ιωλκός, Αθήνα.

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2007 (27)

Frantzi, K.T. 2006. Language Resources for the Acquisition of Cultural Knowledge. *Web Journal on Cultural Partimony* 2: 196-206.

Frantzi, K.T. 2006. Computing Stylistics and Corpus Linguistics for Author Identification. *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences* 1(3): 69-78.

Kostoulas-Makrakis, N., **Karantzola, E.** & Athanassiadis., E. 2006β. Attitudes toward bilingualism: the case of two Greek islands. *Mediterranean Journal of Educational Studies* 11(2): 17-34.

Karantzola, E. 2006α. Sur la langue "vulgaire" de la Grèce ottomane et venitienne. *Revue des études néohelléniques* 2 (n.s.): 107-122.

Kefala, P. 2006. L'opération "Liberté pour l'Irak" et ses conséquences sur la sécurité et la stabilité régionales. *Hellenic Studies* 14(1).

Liritzis, I. 2006. SIMS-SS A new obsidian hydration dating method: analysis and theoretical principles. *Archaeometry* 48(3): 533-547.

Liritzis, I. & Ganetsos.T. 2006. Obsidian hydration dating from SIMS profiling based on saturated surface (SS) layer using new software. Proceedings of SIMS XV, Manchester 2005. *Applied Surface Science* 252: 7144-7147.

Liritzis, I. & Vassiliou, H. 2006. Were Greek temples oriented towards aurora? *Astronomy & Geophysics* 47(2): 1.14-1.18.

Liritzis, I. 2006. ²²⁶Ra/ ²³⁰Th dating of ancient metals: preliminary prospective of a new approach. *Mediterranean Archaeology & Archaeometry* 6(2): 81-95.

Liritzis, I. & Vassiliou, H. 2006. Does sunrise day correlate with eastern orientation of Byzantine Churches during significant solar dates and Saint's day name? A preliminary study. *Byzantinische Zeitschrift* (K.G.Saur Munchen, Leipzig) 99(2): 523-534.

Liritzis, I., Vafiadou, A. & Sideris, C. 2006. U and Th variation in ancient slags, metals and metal ores: contribution to dating of metals. *Mediterranean Archaeology & Archaeometry* 6(2): 93-98.

Liritzis, I. & Mantzourani, H. 2006. Chemical analysis of pottery samples from Late Neolithic Kantou- Kouphovounos and Sotira-Tepes. *Reports of Dept. of Antiquities Cyprus*, 63-76.

Magliveras, K. & Naldi, G.2006. The African Court of Justice. *Zeitschrift fuer auslaendisches oeffentliches Recht und Voelkerrecht* 66: 187-213.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2006. Η προβληματική της διεθνούς μετανάστευσης υπό το πρίσμα του Habeas Corpus. *Ελληνική Κοινωνία – Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών* 6: 141-160.

Manoli, P. 2006. Towards a New Model of Comprehensive Regionalism in the Black Sea Area [with Sergiu Celac]. *Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 2(2).

Tzakosta, M. & **Revithiadou, A.** 2006. A Grammar Inclusion Hypothesis of child language variation. *Journal of Greek Linguistics* 7, 49-70.

Revithiadou, A. 2006α. Prosodic filters on syntax: An interface account of second position clitics. *Lingua* 116, 79-111

- Sakkas, J.** 2006. The Western 'Alliance' and the Middle East in the early 1970s'. *Études Helléniques/Hellenic Studies* 14(1):75-86.
- Magliveras, K.** 2006. Combating New Forms of Transnational Criminality: The European Union Against the Trafficking of Human Beings. *Etudes Helléniques / Hellenic Studies* 14: 41-60.
- Σατλάνης, Χ.** 2006. Το έγκλημα της επίθεσης στο Ποινικό Διεθνές Δίκαιο και η αρχή της παγκόσμιας δικαιοσύνης (είναι αξιόποινος ο επιθετικός πόλεμος εναντίον του Ιράκ κατά το 2003;). *Ποινική Δικαιοσύνη*, 879-894.
- Στεφανάκης, Μ.** 2006. Natural Catastrophes in the Greek and Roman World: curse or blessing? Four cases of seaquake-generated tsunamis. *MAA Journal* 6(1): 61-88.
- Triantaphyllou, D.** 2006. Filter through Region-Building in the Mediterranean and the Black Sea Regions. *Etudes Helleniques/Hellenic Studies* 14(1): 31-40.
- Tsakonas, P.** 2006. The Chair in Multilateral Security Settings. Assessing Roles and Performance in the UN Context. *The Hague Journal of Diplomacy* 1(2) [με S. Blavoukos & D. Bourantonis].
- Tsakonas, P.** 2006. The Origins of Greece's 'Socialization Strategy' vis-à-vis Turkey. *Etudes Helléniques/Hellenic Studies* 14(1).
- Tsakonas, P.** 2006. Theory and Practice in Greek Foreign Policy. *Journal of Southeast European and Black Sea Studies* 5(3).
- Varlokosta, S., N. Valeonti, M. Kakavoulia, A. Economou & A. Protopoulos.** 2006. The breakdown of functional categories in Greek aphasia: Evidence from agreement, tense and aspect. *Aphasiology* 20(8): 723-743.
- Fyndanis, C., K. Tsapkini, **S. Varlokosta, I. Papathanasiou & K. Petropoulou.** 2006. "Negation in agrammatism: Evidence from Greek. *Brain & Language* 99: 162-163.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2006 (9)

- Κεφαλά, Π.** 2006. Η νέα αμερικανική στρατηγική για το Ιράκ. *Διπλωματία* 37.
- Liritzis, I.** 2006. The birth of God Sun: the winter solstice and the society of symbols in various people. *TYPOS in HISTORY* 1: 12-14. (in Greek)
- Liritzis, I.** 2006. The measurement of Time: how time is measured since the dawn of history. *TYPOS in HISTORY* 2: 8-11. (in Greek)
- Liritzis, I.** 2006. The issue of time from Stoics to modern era. *TYPOS in HISTORY* 2: 12-14. (in Greek).
- Σαββίδης, Α.** Η Νάξος κατά τα βυζαντινά χρόνια (4^{ος} αι.-1207 μ.Χ.), see above: Books & shorter monographs no.14 (3rd ed., 2004), 255-262; also in: Νάξος: αρμενίζοντας στο χρόνο (Naxos Municipality, 2006), 103-109.
- Σαββίδης, Α.** 2006. Τέσσερεις Λατίνοι ιστοριογράφοι του πρώιμου μεσαιώνα: Παύλος Ορόσιος-Υδάτιος-Γρηγόριος της Τουρ-Ισιδώρος Σεβίλλης, *Anno Domini* 2 (2005; publ. 2006): 7-17.
- Σαββίδης, Α.** 2006. Επίσκοπος Ουφιλάς, ο «Μουσής των Γότθων» και οι απαρχές της μεσαιωνικής ιστορίας της δυτικής Ευρώπης. *Ιστορικά Θέματα* 50: 66-79.
- Σαββίδης, Α.** 2006. Notes on Byzantine-Norman relations in the period prior to the Norman invasions (till A.D. 1081). In Ph. Smith (ed.), *Cults, coins, history and inscriptions VIII; Studies in honor of John M. Fossey IV (=The Ancient World 32 [Montréal 2006])*, 140-152.
- Σαββίδης, Α.** 2006. Αθανάσιος Δ. Κομίνης (1930-2006). *Βυζαντινός Δόμος* 15: 333-336.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2006 (13)

- Τζεβελέκου, Μ., Β. Κάντζου, Σ. Σταμούλη, Β. Χονδρογιάννη, **Σ. Βαρλοκόστα**, Μ. Ιακώβου, Β. Λύτρα, Α. Σιούπη & Α. Τερζή 2006. Μελέτη της ελληνομάθειας στα μειονοτικά δημοτικά σχολεία της Θράκης. Στο *Νέες Κατευθύνσεις στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία*. (Πρακτικά 13^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Εταιρείας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας), 319-333. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Frantzi, K.T. & Loukaidou C.** 2006. Corpus Linguistics Techniques to Reveal Cypriot Dialect Information. *Proceedings of Digital Humanities 2006 – Association for Digital Humanities*, 304-306 (5-7 July 2006, Paris, France).
- Liritzis, I. & Vassiliou, H.** 2006. Further solar alignments of Greek Byzantine churches. *Proceedings of SEAC 14, Rhodes, Special Issue of Mediter. Archaeology & Archaeometry* 6(3) : 7-26.
- Revithiadou, A., M. Van Oostendorp, K. Nikolou & M.-A. Tiliopoulou.** 2006. Vowel harmony in contact-induced systems: The case of Cappadocian and Silly. *Proceedings of the 2nd International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*, eds. M. Janse, B. Joseph & A. Ralli, 350-365. Patras: University of Patras.
- Revithiadou, A., H. Kaili, S. Prokou & M.-A. Tiliopoulou.** 2006. Turkish accentuation revisited: A compositional approach to Turkish stress. In *Advances in Turkish Linguistics: Proceedings of the 12th International Conference on Turkish Linguistics*, eds. S. Yağcıoğlu, A. Cem Değer, Ö. Koşaner & A. Çeltik, 37-50. Dokuz Eylül Yayınları, İzmir.
- Revithiadou, A.** 2006β. Focus phrasing in Greek. Στο *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, επιμ. Γ. Κατομαλή, Ε. Αναγνωστοπούλου, Α. Καλοκαιρινός & Ι. Κάπια, τόμ. 1, 64-74. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Στεφανάκης, Μ.** 2006. Phalasarina: un port antique, un espace d'échanges en Méditerranée. In *Espaces d'échanges en Méditerranée. Antiquité et Moyen-Âge*, eds. Clément, F., Tolan, J. et Wilgaux, J., 41-75. Rennes.
- Στεφανάκης, Μ.** 2006 (και Βασιλική Στεφανάκη) Ρόδος και Κρήτη: Νομισματικές συναλλαγές, επιρροές και αντιδράσεις στις αρχές του 2^{ου} αι. π.Χ.. Το νόμισμα στα Δωδεκάνησα και τη Μικρασιατική τους Περαία, Δ' Επιστημονική Συνάντηση (Κως 30

Μαΐου-2 Ιουνίου 2003). *Οβολός* 8: 165-190.

Στεφανάκης, Μ. 2006 και Νίκος Μετενίδης. Κρητικό νόμισμα, τρέχον νόμισμα. Πεπραγμένα του Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Ελούντα 2001, Ηράκλειο 2006, 295-302.

Spyropoulos, V. & Tilipoulou, M. 2006. Definiteness and case in Cappadocian Greek. *Proceedings of the 2nd International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*, eds. Mark Janse, Brian Joseph & Angela Ralli, 366-378. Patras: University of Patras, 366-378.

Σαββίδης, Α. 2006. An ongoing project: the Greek Encyclopaedic Prosopographical Lexicon of Byzantine History and Civilization and its forthcoming English edition, *Proceedings of the 21st International Congress of Byzantine Studies* (London 21-26 August 2006), vol. II: Abstracts of Panel Papers, 113-115. Aldershot: Ashgate.

Protorapas, A., **S. Varlokosta**, A. Economou & M. Kakavoulia 2006. Towards empirical dimensions for the classification of aphasic performance. *Proceedings of the International Speech Communication Association Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics*, ed. Botinis, A., 205-208. Athens: University of Athens.

Joffe, V. & **S. Varlokosta** 2006. Syntactic abilities in Williams syndrome: How intact is 'intact'? *Proceedings of the International Speech Communication Association Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics*, ed. Botinis, A., 157-160. Athens: University of Athens.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2006 (4)

Τζεβελέκου Μ., Β. Κάντζου, Σ. Σταμούλη, Β. Χονδρογιάννη, **Σ. Βαρλοκόστα**, Μ. Ιακώβου & Β. Λύτρα 2006. Μελέτη του επιπέδου γλωσσμάθειας στα μειονοτικά δημοτικά σχολεία της Θράκης». *Πρακτικά Επιμορφωτικής Δημερίδας «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και η Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας»*, 100-116. Λευκωσία: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου.

Σακκάς, Ι. 2006. Το νασερικό καθεστώς, το ελληνικό κράτος και η συρρίκνωση του ελληνισμού στην Αίγυπτο, 1952-70. Κ' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο, 650-674. Θεσ/νίκη.

Sampson, A. & Megaloudi, F. 2006. The Sarakenos Cave. Contribution to the cultural sequence and to palaeoeconomy in the Neolithic of Central Greece, *Proceedings of the Conference*. Volos.

Στεφανάκης, Μ. 2006. Σκέψεις για έναν αρχαιολογικό-εκπαιδευτικό τουρισμό», Πολιτιστικός Τουρισμός στην 3^η Χιλιετία: Ρόδος-Απασχόληση-Πολιτική, Ρόδος, 25-32.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2006 (7)

Μαγκλιβέρας, Κ. 2006. Σκέψεις και Προτάσεις για την Θεσμική Αναμόρφωση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Στο *Παγκόσμια Διακυβέρνηση: Διεθνές Δίκαιο και Διεθνείς Σχέσεις στην Αυγή του 21^{ου} Αιώνα*, επιμ. Περράκης, Στ., 71-94. Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα/ Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων.

Μαγκλιβέρας, Κ. 2006. Η Συζήτηση για την Αναμόρφωση του ΟΗΕ: Άλλη μια Χαμένη Ευκαιρία το Σεπτέμβριο του 2005; Στο *60 Χρόνια Ηνωμένα Έθνη: Προκλήσεις και Προοπτικές*, επιμ. Στ. Περράκης, Στ., 47-60. Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα/ Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων/ Περιφερειακό Κέντρο Πληροφοριών Ηνωμένων Εθνών.

Σαββίδης, Α. 1996-2006. 433 entries in the Εγκυκλοπαιδικό προσωπογραφικό λεξικό βυζαντινής ιστορίας και πολιτισμού, vols I-VI.

Σάμψων Α. & Κατσαρού, Σ. 2006. Κύπρος. Η Νεολιθική και Χαλκολιθική περίοδος, "Ιστορία των Ελλήνων". Εκδόσεις Δομή.

Sampson, A. 2006. The Sarakenos Cave and the palaeoenvironment in the Copais Basin, Boeotia, Central Greece. In *Cults, coins, history and inscriptions VII: Studies in honor of John M. Fossey III*, ed. Smith, P.J., 61-75.

Philippaki-Warburton, I. & **Spyropoulos, V.** 2006. Το εγκλιτικό σύστημα της Ελληνικής: Συγκριτική θεώρηση με την Τουρκική και διδακτικές προτάσεις (The mood system of Greek: A comparative study with Turkish and teaching proposals). In *Η Σύνταξη στη Μάθηση και στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας (Syntax in Teaching and Learning Greek as a Foreign Language)*, ed. Moschonas, Sp., 117-170. Αθήνα: Πατάκης.

Συρόπουλος, Σ.Δ. 2006. Τα μαθήματα της ελληνικής αρχαιογνωσίας στα αναλυτικά προγράμματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Αγγλία και στις Η.Π.Α. Στο *Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση στις αρχές του 21^{ου} αιώνα*, επιμ. Κόκκινος, Γ. & Ε. Νάκου, Ε., 237-264. Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο.

Άλλες εργασίες (2006) 8

Frantzi, K.T. 2006. Author Identification. NaCTem (National Centre for Text Mining) and NCeSS (National Centre for e-Social Sciences). Workshop: Bridging quantitative and qualitative methods for social Sciences using text Mining Techniques, 28 April 2006, Manchester, U.K.

Κεφαλά, Π. 2006. Συγγραφή διδακτικών σημειώσεων για τα μαθήματα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών: Πολιτική και βία.

Μανώλη, Π. 2006. Reflecting on BSEC: Achievements, Limitations and the Way Forward. *ICBSS Policy Brief* 1.

Ντάλης, Σ. 2006. *Επίμετρο στο βιβλίο του Πασκάλ Λαμύ, Η παγκόσμια Δημοκρατία. Για μια νέα παγκόσμια διακυβέρνηση*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

Στεφανάκης, Μ. 2006. Δικτυναίον. Ένα μεγαλειώδες πανελλήνιο ιερό. *Κρητικό Πανόραμα* 17: 100-129 (εκλαϊκευτικό).

- Τριανταφύλλου, Δ.** 2006. Αποκρυπτογραφώντας το 2007: η περίπτωση της Μέσης Ανατολής. *Αυγή*, 31 Δεκεμβρίου 2006.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2006. The EU needs to act urgently in the wider Black Sea Region. *New Europe*, 16-22 Ιουλίου 2006.
- Τριανταφύλλου, Δ.** 2006. The Black Sea Region and its Growing Influence. In *'BSEC Day' Celebration*, ed. Manoli, P., 21-24. Athens: Hellenic Ministry for Foreign Affairs and ICBSS.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2006 (38)

- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Grammatical and lexical abilities in Williams syndrome. *Latsis Colloquium*, Γενεύη, Ελβετία, Ιανουάριος 2006 [συνεργασία με τη V. Joffe].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Searching for clinical markers of specific language impairment in Greek. *Latsis Colloquium*, Γενεύη, Ελβετία, Ιανουάριος 2006 [συνεργασία με τους N. Smith, S. Edwards & V. Stojanovik].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Morphosyntactic performance and its relation to other cognitive skills in Greek children with specific language impairment. *Ελληνική Γλώσσα και Διαταραχές*, Πάτρα, Ιούνιος 2006 [συνεργασία με τους N. Smith, S. Edwards & V. Stojanovik].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. The contribution of frequency, regularity and phonological complexity to the production of verb inflections in Greek aphasia. *Ελληνική Γλώσσα και Διαταραχές*, Πάτρα, Ιούνιος 2006 [συνεργασία με τους A. Οικονόμου, A. Πρωτόπαπα & M. Κακαβούλια].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Negation in Greek agrammatism *Ελληνική Γλώσσα και Διαταραχές*, Πάτρα, Ιούνιος 2006 [συνεργασία με τους X. Φυνδάνη, K. Τσαπκίνη, H. Παπαθανασίου & K. Πετροπούλου].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Morphological and syntactic abilities in Williams syndrome. *Child Language Seminar*, University of Newcastle upon Tyne, Αγγλία, Ιούλιος 2006 [συνεργασία με τους V. Joffe & A. Riddett].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Searching for clinical markers of specific language impairment in Greek: Object clitic pronouns, definite articles, subject-verb agreement, past tense. *Child Language Seminar*, University of Newcastle upon Tyne, Αγγλία, Ιούλιος 2006 [συνεργασία με τους N. Smith, S. Edwards & V. Stojanovik].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Grammatical and lexical abilities in Williams syndrome. *Third Williams Syndrome Workshop*, Reading, Αγγλία, Ιούλιος 2006 [συνεργασία με τους V. Joffe & A. Riddett].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Early linguistic processing in Williams syndrome: A longitudinal single case study. *Third Williams Syndrome Workshop*, Reading, Αγγλία, Ιούλιος 2006 [συνεργασία με τους V. Joffe & A. Riddett].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Differentiating speech and language therapy provision in language impaired groups: Specific language impairment, Williams syndrome and Down's syndrome. *RCSLT Conference: Realizing the Vision*, Belfast, Ιρλανδία, Μάιος 2006 [συνεργασία με τους V. Joffe & A. Riddett].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Case morphology in Turkish: Evidence from Greek Learners of Turkish. *13th International Conference on Turkish Linguistics*, Uppsala, Σουηδία, Αύγουστος 2006 [συνεργασία με τους Παπαδοπούλου, Δ., Καϊλή, X. Πρόκου, Σ., Σπυρόπουλο, Β. Ρεβυθιάδου, Α.].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Case morphology in Turkish: Evidence from Greek Learners of Turkish as L2 European Second Language Acquisition (EUROSLA), Antalya, Τουρκία, Σεπτέμβριος 2006 [συνεργασία με τους Παπαδοπούλου, Δ., Καϊλή, X., Πρόκου, Σ., Σπυρόπουλο, Β. & Ρεβυθιάδου, Α.].
- Βαρλοκώστα, Σ.** 2006. Negation in agrammatism: Evidence from Greek. *4th Academy of Aphasia*, Victoria, British Columbia, Καναδάς, Οκτώβριος 2006 [συνεργασία με τους X. Φυνδάνη & K. Τσαπκίνη].
- Frantzi, K.T. & Ananiadou, S.** 2006. Automatic Authorship Identification. *Book of Abstracts of the International Association of Forensic Linguistics 2nd European Conference on Forensic Linguistics / Language & the Law*, 8 (14-16 September, Barcelona, Spain).
- Frantzi, K.T.** 2006. A Folk Songs Corpus for Constructing and Updating Dialect Dictionaries. *Book of Abstracts of the 12th European Association for Lexicography -EURALEX International Congress*, 9 (6-9 September 2006, Turin, Italy).
- Frantzi, K.T.** 2006. Language and Cultural Phenomena derived from a Greek Dialogic Corpus. *e-Proceedings of the International Association for Dialogue Analysis Conference – IADA 2006* (26-28 September 2006, Mainz, Germany).
- Frantzi, K.T.** 2006. Corpus Linguistics for Authorship Analysis: the case of the 17N Terrorist Organization. In *Abstracts Booklet of the Language, Psychology and the Law Conference*, 3 (10-12 July 2006, Leicester, U.K.).
- Frantzi, K.T.** 2006. Digital Preservation and Exploitation of Cultural Heritage: The Traditional Songs. In *Book of Abstracts of the 4th International Conference on Language, Culture and Technologies*, 52-53 (19-21 May 2006, Kaunas, Lithuania).
- Frantzi, K.T.** 2006. Semi-Automatic Processing of the Dodecanese Folk Songs to Reveal Knowledge about Culture. In *Book of Abstracts of the International Conference on Multilingualism & Applied Comparative Linguistics, MACL 2006*, 58 (8-10 February, Brussels, Belgium).
- Καραντζόλα, Ε.** 2006. Για τη γλώσσα του Χορτάτη. Ανακοίνωση στο 1^ο Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Χανιά, 10/06) .
- Φραντζή, Κ. & **Καραντζόλα, Ε.** 2006. Ημιαυτόματη Αναγνώριση Δωδεκανησιακών Ιδιωματικών Λέξεων και Εκφράσεων από Δημοτικά Τραγούδια. *Πρακτικά του 7th International Conference on Greek Linguistics* (York, 8-10/9/2005). University of York, York, U.K. (CD)
- Magliveras, K.** 2006. International and Regional Responses to Trafficking in Human Rights: A Multi-Disciplinary Analysis. Ανακοίνωση στο *Seventh Mediterranean Social and Political Research Meeting*. Robert Schuman Centre for Advanced Studies, European University Institute (Φλωρεντία, Μάρτιος 2006).
- Κουσουλής, Π.** 2006. Ökumene und Ökonomie im Horizont der Religion. Ägyptische Donationen An rhodische Heiligtümer und rhodische Imitationen. Ανακοίνωση στο *Das Heilige und die Ware: Eigentum, Austausch und Kapitalisierung im Spannungsfeld von Ökonomie und Religion*. Frier Universität Berlin (Βερολίνο, 26-28 Μαΐου 2006) [με Ludwig Morenz].

Κουσουλής, Π. : 2006. Poisonous agents and the conceptualization of their identity: snake bites and scorpion stings in the Egyptian magical and medical corpora. Ανακοίνωση στο *Being in Ancient Egypt: thoughts on agency, materiality and cognition*. University of Copenhagen (Κοπεγχάγη, 29-30 Σεπτεμβρίου 2006).

Μαγκλιβέρας, Κ. «2006. Ο Βαθμός και η Ένταση της Προστασίας που Παρέχουν οι Κανόνες του Διεθνούς Συμβατικού Δικαίου στους Μετανάστες από Τρίτες Χώρες στην Ελλάδα. Ανακοίνωση στο *Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες – Πολιτικές – Προοπτικές*. Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής (ΙΜΕΠΟ) (Αθήνα, Νοέμβριος 2006).

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. Case morphology in Turkish: Evidence from Greek learners of Turkish as L2. Ανακοίνωση στο *EuroSLA 16*, Boğaziçi University, (Antalya, Τουρκία, 13-16 Σεπτεμβρίου 2006) [σε συνεργασία με τους Παπαδοπούλου, Δ., Βαρλοκώστα, Σ., Καϊλή, Χ., Πρόκου, Σ. & Σπυρόπουλο, Β.].

Ρεβυθιάδου, Α. : 2006. The phonology of Clitic Groups: Evidence from Turkish and Asia Minor Greek. Ανακοίνωση στο *13th International Conference on Turkish Linguistics*, Uppsala University (Uppsala, 16- 20 Αυγούστου 2006) [σε συνεργασία με Kabak, B.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. Case morphology in Turkish: Evidence from Greek learners of Turkish as L2. Ανακοίνωση στο *13th International Conference on Turkish Linguistics*, Uppsala University, (Uppsala, 16-20 Αυγούστου 2006) [σε συνεργασία με Παπαδοπούλου, Δ., Βαρλοκώστα, Σ., Καϊλή, Χ., Πρόκου, Σ. & Β. Σπυρόπουλο, Β.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. A typology of Greek clitics with special reference to their diachronic development. Ανακοίνωση στην *27η Ετήσια Συνάντηση του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.* Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, (Θεσσαλονίκη, 6-7 Μαΐου 2006) [σε συνεργασία με Σπυρόπουλο, Β.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. A dynamic approach to the syntax-phonology interface: A case study from Greek. Ανακοίνωση στο *InterPhases*, Πανεπιστήμιο Κύπρου (Λευκωσία, 18-20 Μαΐου 2006) [σε συνεργασία με Σπυρόπουλο, Β.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. Towards a typology of pre-/post-accentuation. Ανακοίνωση στο *29th GLOW Colloquium*, Universitat Autònoma de Barcelona (Barcelona, 6-8 Απριλίου 2006) [σε συνεργασία με Kabak, B.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. Towards a typology of pre-/post-accentuation. Ανακοίνωση στο *Brown Bag Phonology Meeting*, Universität Konstanz (Konstanz, 8 Μαρτίου 2006) [σε συνεργασία με Kabak, B.].

Ρεβυθιάδου, Α. 2006. Colored Turbid accents: A CONTAINMENT approach to lexical stress. Ανακοίνωση στο *OCP 3* (Budapest, 17-19 Ιανουαρίου 2006).

Σπυροπούλου, V. & Revithiadou, A. 2006. A prosodic typology of Greek cliticization: implications for diachronic development. Paper presented at *27th Annual Meeting of the Section of Linguistics of the School of Philosophy of the Aristotle University of Thessaloniki* (Thessaloniki, 6-7 May 2006).

Papadopoulou, D., Varlokosta, S., Kaili, H., Prokou, S., **Spyropoulos, V.** & Revithiadou, A. 2006. Case morphology in Turkish: Evidence from Greek learners of Turkish as L2. Paper presented at *13th International Conference on Turkish Linguistics* (Uppsala, 16-20 August 2006).

Papadopoulou, D., Varlokosta, S., Kaili, H., Prokou, S., **Spyropoulos, V.** & Revithiadou, A. 2006. Case morphology in Turkish: Evidence from Greek learners of Turkish as L2. Paper presented at *16th Annual Conference of the European Second Language Association* (Antalya, 13-16 September 2006).

Syropoulos, S. 2006. Διάλογος πολιτισμών: από τον πληθυντικό στον ενικό – Dialogue of civilizations: from Singular to Plural. Ανακοίνωση στο διεθνές συμπόσιο *Η αναγκαιότητα του διαλόγου ανάμεσα στους πολιτισμούς*. Ξενοδοχείο RODOS PALACE. Στα πλαίσια των επετειακών εκδηλώσεων για τα 10 χρόνια του Διεθνούς Κέντρου Λογοτεχνών και Μεταφραστών Ρόδου (19-23 Ιουλίου 2006).

Tsakonas, P. 2006. Greek-Turkish Relations: Issues, Solutions, Prospects. Foundation for Middle East and Balkan Studies (OBIV) & Yildiz Technical University (Department of Political Science and International Relations), (Istanbul, Turkey 9 Μαρτίου 2006).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2006 (4)

Huliaras, A. & **Magliveras, K.** 2006. NATO Involvement in Africa: The Case of Darfur. Ανακοίνωση στο Workshop με τίτλο *International Peacekeeping and Peacemaking: Global and Regional Perspectives*. Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, υπό την αιγίδα του Academic Council of the United Nations System (ACUNS) και με την υποστήριξη του NATO Public Diplomacy Division (Δελφοί, Ιούνιος 2006).

Μανώλη, Π. 2006. Development of the Organization of Black Sea Economic Cooperation (BSEC) as a Contributor to Regional Stability. National Institute of International Security Problems (Κyiv, 12-13 May 2006).

Μανώλη, Π. 2006. European Regionalism: Perspectives from Northern Europe and the Black Sea. ICBSS and Embassy of Finland (Athens, 20 November 2006).

Μανώλη, Π. 2006. Comparative Regionalisation in World Politics: Benchmarking Best Intellectual Practice. Institute for International Economic Relations (Athens, 11-12 December 2006).

Άλλα 2006 (7)

Βαρλοκώστα, Σ. & Κουτσουμπάρη, Ν. 2006. *Τεστ Εκμείωσης Αόριστου Χρόνου στην Ελληνική*. Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Καραντζόλα, Ε. Επιστημονική υπεύθυνη της σειράς «Γλώσσα, Εκπαίδευση, Κοινωνία» στον εκδ. οίκο Μεταίχμιο.

Ρεβυθιάδου, Α. 4-6 Μαΐου 2006. Έρευνα πεδίου σε συνεργασία με την υποψήφια διδάκτορα Μ.-Α. Τηλιοπούλου στη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας για επιτόπια έρευνα και συλλογή δεδομένων προφορικού λόγου της Οφίτικης Ποντιακής. (Χορηγός: Πολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος “Αλέξανδρος Υψηλάντης”)

Ντάλης, Σ. 2006. Επιστημονική επιμέλεια της ελληνικής έκδοσης του βιβλίου του Φρανσουά Ζερέ, *Γιατί οι πόλεμοι. Ένας αιώνας γεωπολιτικής*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης.

Ντάλης, Σ. 2006. Συγγραφή Ετησίων Εκθέσεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το έτος 2006. Αθήνα: Εκδόσεις Γενικής Γραμματείας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Υπουργείου Εξωτερικών.

Στεφανιάκης, Μ. 2006. Διεύθυνση Έκδοσης και Επιμέλεια τόμων του επιστημονικού αρχαιογνωστικού περιοδικού *Ευλιμένη. Μελέτες στην Κλασική Αρχαιολογία, τη Νομισματική, την Επιγραφική και την Παπυρολογία*. Ρέθυμνο: Μεσογειακή Αρχαιολογική Εταιρεία.

Tsakonas, P. 2006. Book review: Fotios Moustakis, *The Greek-Turkish Relationship and NATO* (London, Frank Cass, 2003, 210 pp., pbk.). *MILLENNIUM Journal of International Studies* 34(2).

**B. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ
407/80**

2010

Βιβλία / Μονογραφίες 2010 (5)

Ζάβρας, Ν. 2010. *Ο ναός του Τιμίου Σταυρού στο Πελένδρι*, Λευκωσία.

Schilardi, D.U., Katsonopoulou, D., **Katsarou, S.** & Brenner, C. Επιμ. 2010 2^η έκδοση, 2001 1^η έκδοση. *Paria Lithos. Parian Quarries, Marble and Workshops of Sculpture. Paros I: Proceedings of the First International Conference on the Archaeology of Paros and the Cyclades (Paroikia, Paros, September 2-5, 1997)*. Πάρος. Ινστιτούτο Αρχαιολογίας Πάρου και Κυκλάδων 1.

Corblin, F., Tovena, L. & **Vlachou, E.** 2010. *Les termes de choix libre du français. Langue Française* 166: 2.

Τοπντζή Ι. 2010 "Mapping Asymmetries: Phonology, Syntax and Information Structure". Special issue in *The Linguistic Review* 27(3). Co-edited with Mary Baltazani and Tasos Tsangalidis

Τοπντζή Ι. 2010 *Onsets: Suprasegmental and Prosodic Behaviour*. Cambridge Studies in Linguistics, No. 125. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN: 9780521493352. April 2010 (<http://www.cambridge.org/catalogue/catalogue.asp?isbn=9780521493352>)

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2010 (9)

Georgalidou, M., Kaili, H., & **A. Çeltek.** 2010. Code-alternation patterns in bilingual conversation: A conversation analysis approach. *Journal of Greek Linguistics* 10 (2), 317-344.

Liritzis, I, **Drivalliaris, N.**, Polymeris, G.S. & Katagas, Ch. 2010. New quartz technique for OSL dating of limestones. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* 10 (1): 81-87.

Quinn, P., Day, P., Kilikoglou, V., Faber, E., **Katsarou-Tzeveleki, S.** & Sampson, A. 2010. Keeping an eye on your pots: The provenance of Neolithic ceramics from the Cave of the Cyclops, Youra, Greece. *Journal of Archeological Science* 37: 1042-1052.

Papadopoulou, D., Varlokosta, S., Spyropoulos, V., **Kaili, H.**, Prokou, S. & Revithiadou, A. 2010. Case morphology and word order in L2 Turkish: Evidence from Greek learners. *Second Language Research* 27 (2), 173-205.

Georgalidou, M., **Kaili, H.**, & A. Çeltek. 2010. Code-alternation patterns in bilingual conversation: A conversation analysis approach. *Journal of Greek Linguistics* 10 (2), 317-344.

Ζάβρας, Ν. 2010. Επιγραφές από το ναό του Αγίου Γεωργίου στο Staro Nagoričino. ΔΧΑΕ Δ' / ΛΑ' [Μνήμη Π. Μυλωνά]: 115-124.

Corblin, F., Tovena, L. & **Vlachou, E.** 2010. La problématique des indéfinis de choix libre du français. Les termes de choix libre du français. *Langue Française* 166(2): 3-15.

Vlachou, E. 2010. Sémantique et distribution des termes de choix libre du français. *Langue Française* 166(2): 133-154.

Zarras, N. 2010. The Passion Cycle in Staro Nagoričino. *JÖB* 60: 181-213.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2010 (1)

Ζάβρας, Ν. 2010. Η εικόνα της Παναγίας Ψανής στην ομώνυμη μονή της Ρόδου. *Δωδεκάνησος* 2: 45-54.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2010 (2)

Νικολού, Κ. 2010. Προσωδική οργάνωση των αρκτικόλεξων της Ελληνικής. *ΜΕΓ* 30: 450-463.

Zarras, N. & Spanos, A. 2010. Representations of Emperors as Saints in Byzantine Visual and Textual Sources. In *Hybrid Cultures in Medieval Europe. Papers and Workshops of an International Spring School*, (Europa im Mittelalter, Abhandlungen und Beiträge zur historischen Komparatistik 15), ed. Borgolte, M. & B. Sneidermüller, B., 63-78. Berlin: Akademie Verlag.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2010 (6)

Kaili H. & **A. Çeltek.** 2010. Türkçe Orta Seviye Okuma Kitabı. [Βιβλίο Ανάγνωσης-Κατανόησης για το Μεσαίο επίπεδο Τουρκικών.] Στο N. E. Uzun, M. E. Gökmen, & C. Kurt (επιμ.) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yeni Çalışmalar: 8. Dünyada Türkçe Öğretimi Sempozyumu Bildirileri* [Νέες Μελέτες στη Διδασκαλία της Τουρκικής ως Ξένης Γλώσσας: Πρακτικά του 8^{ου} Συμποσίου Διδασκαλίας της Τουρκικής στον Κόσμο], σελ. 134-145. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi

Kaili H. & A. Çeltek. 2010. Türkçe Orta Seviye Okuma Kitabı. [Βιβλίο Ανάγνωσης-Κατανόησης για το Μεσαίο επίπεδο Τουρκικών.] Στο Ν. Ε. Uzun, Μ. Ε. Gökmen, & C. Kurt (επιμ.) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yeni Çalışmalar: 8. Dünya Türkçe Öğretimi Sempozyumu Bildirileri* [Νέες Μελέτες στη Διδασκαλία της Τουρκικής ως Ξένης Γλώσσας: Πρακτικά του 8^{ου} Συμποσίου Διδασκαλίας της Τουρκικής στον Κόσμο], σελ. 134-145. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Prokou, S., **Kaili, H.**, Karantzola, E. & M. Soukalopoulou. 2010. www.kedieg.gr web sitesinin tanıtımı. [Παρουσίαση του ηλεκτρονικού ιστότοπου www.kedieg.gr]. Στο Ν. Ε. Uzun, Μ. Ε. Gökmen, & C. Kurt (επιμ.) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yeni Çalışmalar: 8. Dünya Türkçe Öğretimi Sempozyumu Bildirileri* [Νέες Μελέτες στη Διδασκαλία της Τουρκικής ως Ξένης Γλώσσας: Πρακτικά του 8^{ου} Συμποσίου Διδασκαλίας της Τουρκικής στον Κόσμο], σελ. 127-133. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Γεωργιαφέντης, Μ. & **Κοτζόγλου, Γ.** 2010. Γραμματική Ε' και Στ' δημοτικού και γλωσσολογική θεωρία. Στο *Καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας στο σχολείο: πρακτικά 3ης ημερίδας εκπαιδευτικών*, επιμ. Αμπόνη-Τσουρά, Λ., 48-77. Αθήνα: 23η Εκπ. Περιφέρεια Π.Ε.

Τοπντζή Ι. 2010 "Inter-dialectal Insights into Greek Rhythm: The Case of Standard Modern Greek vs. Kozani Greek", with Katerina Nicolaidis & Eleni Tsiartsioni. In *Proceedings of the 4th International Conference of Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*. ISSN: 1792-3743, pp. 197-212.

Τοπντζή Ι. 2010 "The phonology and phonetics of glides in North-Western Greek dialects", with Mary Baltazani. In *Proceedings of the 4th International Conference of Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*. ISSN: 1792-3743, pp. 54-68.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2010 (2)

Κατσαρού, Σ. & Σάμψων, Α. 2010. Η Μεσολιθική περίοδος του Αιγαίου: Ένας υβριδικός πολιτισμός, μια εξωστρεφής κοινωνία. Στο *Η Μεσολιθική Ελλάδα, 9000-6500 π.Χ.*, επιμ. Σάμψων, Α. 173-182. Αθήνα. Εκδόσεις Ίων.

Kotzoglou, G. 2010. (Non)-extraction from subjects as an edge phenomenon. In *The Complementiser phase: subjects and operators*, ed. Panagiotidis Ph., 33-50. Oxford: Oxford University Press.

Άλλες εργασίες 2010 (-)

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2010 (9)

A. Çeltek. 2010 Complement Clauses in the Turkish variety spoken by bilingual in Greek and Turkish Children on Rhodes/Greece. (Σε συνεργασία με: Η. Kaili & Μ. Georgalidou). Ανακοίνωση στο συνέδριο *15th International Conference on Turkish Linguistics* (20-22 Αυγούστου 2010, Πανεπιστήμιο Szeged).

A. Çeltek. 2010 *Don't spin a yarn, give evidence: On the teaching of –mİs to foreign learners of Turkish.* (Σε συνεργασία με: Η. Kaili). Ανακοίνωση στο συνέδριο *3. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı* [3^ο Παγκόσμιο συνέδριο για τη διδασκαλία της Τουρκικής] (1-3 Ιουλίου 2010, Πανεπιστήμιο Ντοκούζ Εϊλούλ).

A. Çeltek. 2010 *Bene telefon almadın: Rodos'taki Türkçe-Yunanca ikidilli konuşucuların Türkçesinde Yunancanın etkisi* [Δεν με πήρες τηλέφωνο: η επιρροή της Ελληνικής στην Τουρκική των δίγλωσσων στα τουρκικά και ελληνικά ομιλητών στη Ρόδο] (Σε συνεργασία με Η. Kaili). Ανακοίνωση στο *24^ο Ετήσιο συνέδριο Τουρκικής γλωσσολογίας* (17-18 Μαΐου 2010, Πανεπιστήμιο METU).

Καϊλή, Χ 2010 Complement Clauses in the Turkish variety spoken by bilingual in Greek and Turkish Children on Rhodes/Greece. (Σε συνεργασία με: Α. Çeltek & Μ. Georgalidou). Ανακοίνωση στο συνέδριο *15th International Conference on Turkish Linguistics* (20-22 Αυγούστου 2010, Πανεπιστήμιο Szeged).

Καϊλή, Χ 2010 *Don't spin a yarn, give evidence: On the teaching of –mİs to foreign learners of Turkish.* (Σε συνεργασία με: Α. Çeltek). Ανακοίνωση στο συνέδριο *3. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı* [3^ο Παγκόσμιο συνέδριο για τη διδασκαλία της Τουρκικής] (1-3 Ιουλίου 2010, Πανεπιστήμιο Ντοκούζ Εϊλούλ).

Καϊλή, Χ 2010 *Bene telefon almadın: Rodos'taki Türkçe-Yunanca ikidilli konuşucuların Türkçesinde Yunancanın etkisi* [Δεν με πήρες τηλέφωνο: η επιρροή της Ελληνικής στην Τουρκική των δίγλωσσων στα τουρκικά και ελληνικά ομιλητών στη Ρόδο] (Σε συνεργασία με Α. Çeltek). Ανακοίνωση στο *24^ο Ετήσιο συνέδριο Τουρκικής γλωσσολογίας* (17-18 Μαΐου 2010, Πανεπιστήμιο METU).

Καϊλή, Χ 2010 The acquisition of verbal and nominal suffixes by Greek learners of Turkish. (Σε συνεργασία με: Papadopoulou, D., Varlokosta, S., Spyropoulos, V., Prokou, S. & A. Revithiadou). Ανακοίνωση στην *31^η Συνάντηση Εργασίας Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας* (17-18 Απριλίου 2010, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).

Katsarou, S. 2010, χωρίς Πρακτικά. The location of theory in Greek archaeology. In *Theoretical Archaeology Group 2010, Brown University, Providence, RI, USA, 30 Απριλίου-2 Μαΐου 2010: The Location of Theory. Συνεδρία: Sub-plenary Session. The Location of Theory II: Territories of Difference* (Οργανωτές: Omur Harmansah, University of Brown & Nick Shepherd, University of South Africa).

Katsarou, S., Katsonopoulou, N., Iliopoulos, I., Tsolis-Katagas, P. & Xanthopoulou, V. 2010. Ceramic technology of houseware and storage pithoi in the Early Helladic settlement of ancient Helike, Achaia, Greece. Στο: *Archaeological Research and New Technologies ARCH_RNT, 2nd Symposium, Καλαμάτα, 21-23 Οκτωβρίου 2010* (Οργανωτής: Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2010 (2)

Κατσαρού, Σ. 2010, χωρίς Πρακτικά. Ενότητα και ετερογένεια. Η προϊστορική αρχαιολογία της Μεσογείου ως ακαδημαϊκό αντικείμενο. Στο *Δέκα χρόνια αρχαιολογικών ερευνών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2000-2010, Ρόδος, 3 Νοεμβρίου 2010* (Οργανωτής: Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών Πανεπιστημίου Αιγαίου).

Σάμψων, Α. & **Κατσαρού, Σ.** 2010, χωρίς Πρακτικά. Ο νεολιθικός οικισμός της Φτελιάς Μυκόνου. Στο: *Δέκα χρόνια αρχαιολογικών ερευνών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2000-2010, Ρόδος, 3 Νοεμβρίου 2010* (Οργανωτής: Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών Πανεπιστημίου Αιγαίου).

Άλλα 2010 (2)

Κατσαρού-Τζεβελέκη, Σ. επιμ. *Τα γειτονόπουλα της Ακρόπολης: "Τα γλυπτά μας έχουν πατρίδα..."*. Αθήνα. Λεύκωμα με παιδικές ζωγραφιές. Τρίγωνση έκδοση. Σύλλογος Γονέων 7ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών σε συνεργασία με Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης.

Τοπντζή Ι. 2010 Optimality Theory: what it is, how we got here and where we're heading" (in Greek). University of Ioannina, Dept. of Philology (27 May, Ioannina, Greece).

2009**Βιβλία /Μονογραφίες 2009 (2)**

Βασιλοπούλου, Β. & **Κατσαρού-Τζεβελέκη, Σ.** επιμ. 2009. *Από τα Μεσόγεια στον Αργοσαρωνικό. Β' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων: Το έργο μιας δεκαετίας, 1994-2003. Πρακτικά Συνεδρίου (Αθήνα, 18-20 Δεκεμβρίου 2003)*. Υπουργείο Πολιτισμού-Δήμος Μαρκοπούλου Μεσογείας.

Λαβίδας, Ν. *Transitivity Alternations in Diachrony. Changes in Argument Structure and Voice Morphology*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2009 (8)

Georgalidou, M. 2009. Gender Differences in the Discourse of Greek Children Play-groups: The Negotiation of Control Acts in Single and Mixed-gender Interactions. *Gender and Language* 3(2): 209-248.

Δίπλα, Α. 2009. Eos and the Youth: a Case of Inverted Roles in Rape. *MAA* 9(2): 109-133.

Katsarou-Tzeveleki, S. 2009. Building and applying 'Insularity Theory': Review of Knapp's 'Prehistoric and Protohistoric Cyprus, 2008'. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* 9(1): 123-128.

Tite, M.S., Maniatis, Y., Kavoussanaki, D., **Panagiotaki, M.**, Shortland, A.J., Kirk, S.F. 2009. Colour in Minoan Faience. *Journal of Archaeological Science* 36: 370-378.

Τσάκωνα, Β. 2009. Parliamentary discourse in newspaper articles: The integration of a critical approach to media discourse into a literacy-based language teaching programme. *Journal of Language and Politics* 8(3): 359-385 [σε συνεργασία με Αρχάκη, Α.].

Τσάκωνα, Β. 2009. Linguistic creativity, secondary orality, and political discourse: The modern Greek myth of the "eloquent orator. *Journal of Modern Greek Studies* 27(1): 81-106.

Τσάκωνα, Β. 2009. Language and image interaction in cartoons: Towards a multimodal theory of humor. *Journal of Pragmatics* 41 (6): 1171-1188.

Τσάκωνα, Β. 2009. Humor and image politics in parliamentary discourse: A Greek case study. *Text & Talk* 29 (2): 219-237.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2009 (-)**Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2009 (12)**

Kaili, H., Spyropoulos, V., Georgalidou, M., & **A. Çelttek.** 2009. Causative constructions in the Turkish variety of the bilingual muslim community of Rhodes: A preliminary study. Στο S. Ay, Ö. Aydın, I. Ergenc, S. Gökmen, S. İşsever & D. Peçenek (επιμ.) *Essays on Turkish Linguistics: Proceedings of the 14th International Conference on Turkish Linguistics*, σελ. 403-412. Wiesbaden: Harrasowitz-Verlag

- Γεωργαλίδου, Μ.** 2009. "Η γλωσσική κατασκευή του φύλου κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων παιδικού παιχνιδιού". Πρακτικά του 8th *International Conference on Greek Linguistics*, Ioannina, 30-2 September 2007, 714-727. Αναρτημένο στην ιστοσελίδα: http://www.linguist-uoι.gr/cd_web/
- Φραντζή, Κ. & **Γεωργαλίδου, Μ.** 2009. "Στρατηγικές συγκρότησης γραπτού πολιτικού λόγου: Μια προσέγγιση με τη χρήση τεχνικών της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων". Πρακτικά του 8th *International Conference on Greek Linguistics*, Ioannina, 30-2 September 2007, 1248-1262. Αναρτημένο στην ιστοσελίδα: http://www.linguist-uoι.gr/cd_web/
- Kaili, H., Spyropoulos, V., **Georgalidou, M.**, & Çeltek. A. 2009. Causative constructions in the Turkish variety of the bilingual muslim community of Rhodes: A preliminary study. *Essays on Turkish Linguistics: Proceedings of the 14th International Conference on Turkish Linguistics*, eds. Ay, S., Aydın, Ö., Ergenç, İ., Gökmen, S. İşsever, S. & Peçenek, D., 403-412. Wiesbaden: Harrasowitz-Verlag.
- Kaili, H.**, Spyropoulos, V., Georgalidou, M., & A. Çeltek. 2009. Causative constructions in the Turkish variety of the bilingual muslim community of Rhodes: A preliminary study. Στο S. Ay, Ö. Aydın, İ. Ergenç, S. Gökmen, S. İşsever & D. Peçenek (επιμ.) *Essays on Turkish Linguistics: Proceedings of the 14th International Conference on Turkish Linguistics*, σελ. 403-412. Wiesbaden: Harrasowitz-Verlag
- Kotzoglou, G.** & Varlokosta, S. 2009. Resumption in Greek restrictive relatives: matching and copy reduction. *Proceedings of North East Linguistic Society (NELS) 38, vol 2*. ed. Abdurrahman, M. et al., 27-38. Amherst, Massachusetts: GLSA.
- Κοτζόγλου, Γ.** 2009. Εξαγωγή από προτασιακά υποκείμενα και θεωρία των φάσεων. *ΜΕΓ* 29: 136-150.
- Τσάκωνα, Β.** 2009. Η κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση του χιούμορ στην πολιτική γελιογραφία. Στο *8ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, Ιωάννινα, 3ο Αυγούστου-2 Σεπτεμβρίου 2007*, 1184-1194. Ιωάννινα.
- Νικολού, Κ.** 2009. Η ασυμμετρική φωνολογική συμπεριφορά των παραγωγικών μορφημάτων. Στο *Πρακτικά της 4^{ης} Συνάντησης Εργασίας Μεταπτυχιακών Φοιτητών Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*, 227-238. Αθήνα.
- Nikolou, K.** 2009. The role of recursivity in the phonological word. In *Proceedings of the 1st Patras International Conference of Graduate Students in Linguistics*, 41-52. Patras: University of Patras.
- Vlachou, E.** 2009. Indefinite free choice items in necessity modal contexts. *Proceedings of the 2007 Workshop in Greek Syntax and Semantics at MIT. MIT working papers in linguistics 57*, ed. Harpert, C., Hartmann, J. & Hill, D., 361-375. Cambridge, MA: MIT Press.
- Τοπντζή Ι** 2009 "Palatalization and Centralization in Samothraki Greek" with Marc van Oostendorp. *Proceedings of the 29th Annual Meeting of the Sector of Linguistics*, Dept. of Philology, AUTH, pp. 385-399.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2009 (3)

- Κατσαρού-Τζεβελέκη, Σ.** 2009. Σπήλαιο Κύκλωπα Γιούρων: η συμβολή της κεραμικής στη συζήτηση για τους συμβολισμούς της Μέσης Νεολιθικής. Στο: Α. Μαζαράκης-Αινιάν (επιμ.), *Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας 2 (2006). Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης (Βόλος, 16-19 Μαρτίου 2006)*, τόμ. Ι, σσ. 53-59. Βόλος. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας & Υπουργείο Πολιτισμού.
- Τσάκωνα, Β.** 2009. The bilingualisation of a specialized glossary: From theory to practice. *Ηλεκτρονικά πρακτικά Second Meeting on Lexicographic Theory and Practice*, επιμ. Krommyda, L. & Anagnostopoulos, I. (Friday, 16 May, 2008). Athens: National and Kapodistrian University of Athens, Faculty of English Studies, Faculty of German Studies.
- Τσάκωνα, Β.** 2009. Developing an English-Greek comparable corpus using web texts. *Ηλεκτρονικά πρακτικά Second Meeting on Lexicographic Theory and Practice*, επιμ. Krommyda, L. & Ioannis Anagnostopoulos, I. (Friday, 16 May, 2008). Athens: National and Kapodistrian University of Athens, Faculty of English Studies, Faculty of German Studies [σε συνεργασία με τον Γιώργο Μικρό, τη Μαρία Δρακοπούλου, την Αλεξάνδρα Κούτρα, την Ευαγγελία Τριανταφύλλη και τη Σοφία Τρυπαναγνώστοπούλου].

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2009 (2)

- Çeltek, Aytaç.** 2009. Dil Öğretiminde Söylem Yapısının Önemi. [The importance of discourse structure in language teaching] In D. Yaylı & Y. Bayyurt (eds.) *Yabancı Dil Olarak Türkçe*. [Turkish as a foreign language], pp. 143-174. Ankara: Anı Yayıncılık
- Tantos A.** 2009. "Lexically Triggered Discourse Relations." Στο *Selected Papers from the 18th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics*, Αναστάσιος Τσαγγαλίδης (επιμ.), Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 355 – 365. Θεσσαλονίκη [ISBN 978-960-98711-1-2].

Άλλες εργασίες 2009 (-)

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2009 (11)

- A. Çeltek.** 2009 Τα γραμματικά φαινόμενα στη διδασκαλία της Τουρκικής ως ξένης γλώσσας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα. (Σε συνεργασία με: Σ. Πρόκου & Χ. Καϊλή). Ανακοίνωση στο συνέδριο *Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση III* (9-11 Οκτωβρίου 2009, ΤΕΙ Ηπείρου).

- A. Çeltek.** 2009 The Puzzling Case of Geniş Zaman for the Greek-speaking learners of Turkish. (Σε συνεργασία με: H. Kaili). Ανακοίνωση στο συνέδριο 2. *Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı [2° Παγκόσμιο συνέδριο για τη διδασκαλία της Τουρκικής]* (2-4 Ιουλίου 2009, Πανεπιστήμιο Άγκυρας).
- A. Çeltek.** 2009 Patterns of code-alternation in the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes. (Σε συνεργασία με: M. Georgalidou & H. Kaili). Ανακοίνωση στο συνέδριο ICLaVE 5 (25-27 Ιουλίου 2009, Πανεπιστήμιο Κοπεγχάγης).
- Georgalidou, M.** Kaili, H. & Çeltek, A. 2009. Patterns of code-alternation in the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes. *ICLaVE 5* (Copenhagen, Denmark, 25-27 Ιουλίου 2009).
- Καϊλή, Χ** 2009 Τα γραμματικά φαινόμενα στη διδασκαλία της Τουρκικής ως ξένης γλώσσας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα. (Σε συνεργασία με: Σ. Πρόκου & Α. Çeltek). Ανακοίνωση στο συνέδριο *Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση III* (9-11 Οκτωβρίου 2009, ΤΕΙ Ηπείρου).
- Καϊλή, Χ** 2009 The Puzzling Case of Geniş Zaman for the Greek-speaking learners of Turkish. (Σε συνεργασία με: Α. Çeltek). Ανακοίνωση στο συνέδριο 2. *Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı [2° Παγκόσμιο συνέδριο για τη διδασκαλία της Τουρκικής]* (2-4 Ιουλίου 2009, Πανεπιστήμιο Άγκυρας).
- Καϊλή, Χ** 2009 Patterns of code-alternation in the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes. (Σε συνεργασία με: Μ. Γεωργαλίδου & Α. Çeltek). Ανακοίνωση στο συνέδριο ICLaVE 5 (25-27 Ιουλίου 2009, Πανεπιστήμιο Κοπεγχάγης).
- Katsarou, S.** 2009, χωρίς Πρακτικά. A story out of pre-history. Stronger narrative discourse at the root of the renewal of prehistoric archaeology. In *Theoretical Archaeology Group 2009, Durham, UK, 17-19 Δεκεμβρίου 2009. Συνεδρία: Exploring New Theories for Mediterranean Prehistory* (Οργανωτής: Robin Skeates, Univeristy of Durham).
- Λαβίδας, Ν.** 2009. Remarks on null objects in the diachrony of English and Greek. Presentation at the *Workshop: "Labiles in diachrony"* (Thessaloniki, Greece, April 2009).
- Τσάκωνα, Β.** & Archakis, A. 2009. Humorous narratives in the Greek parliament. In *1st International Conference on Humor in Conventional and Unconventional Politics (ICHcup)*, Galați, Ρουμανία, 6-8 Νοεμβρίου 2009 (περίληψη: <http://www.lit.ugal.ro/2009-HUMOUR/abstracts.htm>).
- Τοπνιζή Ι** 2009 "Resolving some paradoxes through binary feature spans" with Marc van Oostendorp. 6th Old World Conference in Phonology (OCP6), (22-24 January, Edinburgh, UK).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2009 (1)

Κατσαρού-Τζεβελέκη, Σ. 2006, έκδοση 2009. Σπήλαιο Κύκλωπα Γιούρων: η συμβολή της κεραμικής στη συζήτηση για τους συμβολισμούς της Μέσης Νεολιθικής. *2η Επιστημονική Συνάντηση για το Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Βόλος, 16-19 Μαρτίου 2006* (Οργανωτής: Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας & Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Άλλα 2009 (6)

- Βλάχου, Ε.** 2009. *The distributional properties of free choice items: an empirical approach*. Διάλεξη κατόπιν ειδικής πρόσκλησης, Αθήνα 28 Ιουνίου 2009. Department of Linguistics, University of Stuttgart.
- Δίπλα, Α.** Συμμετοχή στο *Alexandria Virtual Museum Online Project* (πρόγραμμα ενσωμάτωσης όλων των αρχαιοτήτων της Αλεξανδρείας σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, διαθέσιμη στο διαδίκτυο), υπό την εποπτεία του Κ. Σαββόπουλου, *The Alexandria Centre for Hellenistic Studies / Bibliotheca Alexandrina*. Καταγραφή, φωτογραφική αποτύπωση, ένταξη στο ιστορικό πλαίσιο και παρουσίαση στο ηλεκτρονικό μουσείο του ελληνορωμαϊκού παραρτήματος της Βιβλιοθήκης Αλεξανδρείας, Kom El Dikka (υπό κατασκευή)
- Κοτζόγλου, Γ.** 2009. Επιστημονική εποπτεία και επιμέλεια της μετάφρασης του βιβλίου 'The stuff of thought' [«Το υλικό της σκέψης»] του Steven Pinker. Αθήνα: Εκδόσεις Κάτοπτρο.
- Λαβίδας, Ν.** (Editor): Thematic volume "Through Love of Language" (published in Ellinika Grammata publishing house, Athens, Greece): member of the editorial board
- Λαβίδας, Ν.** (Editor) Journal Glossologia: member of the editorial board (together with E. Kalitzopoulou- Papageorgiou, G. Markopoulos, O. Sinopoulou-Pavlatou)
- Τοπνιζή Ι.** 2009 "Phonological Insights from a Greek Dialect". University of Potsdam, Institut für Linguistik (16 July, Potsdam, Germany).

2008

Βιβλία / Μονογραφίες 2008 (3)

Katsonopoulou, D., Petropoulos, I. & **Katsarou, S.**, eds, 2008. *Archilochos and His Age. Paros II: Second International Conference on the Archaeology of Paros and the Cyclades (Paroikia, Paros, October 7-9, 2005)*, 485. Athens. The Paros and Cyclades Institute of Archaeology.

Φιλιπτάκη-Warburton, E., Γεωργιαφέντης, Μ. **Κοτζόγλου, Γ.** & Λουκά, Μ. 2008. *Γραμματική Ε' και Στ' δημοτικού*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Tantos A. 2008. Computing Events in Discourse: A Case Study Involving Light Have. Στο Konstanzer Online Publikationssystem.

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2008 (4)

Georgalidou, M. 2008. The Contextual Parameters of Linguistic Choice: Greek Children's Preferences for the Formation of Directive Speech Acts. *Journal of Pragmatics* 40: 72-94.

Panagiotaki, M. 2008. Artisans in Egypt, the Near East and the Aegean in the second millennium BC: the case of vitreous materials. Padova: Centro di Archeologia Cretese – Università di Catania, Italy. *CRETA ANTICA* 9: 73-92.

Vlachou, E. 2008. Terme de choix libre. Στο *Sémanticiopédie, dictionnaire de sémantique*, F. Corblin, D. Godard, L. Roussarie (επιμ.).

Τοπντζή Ι. 2008 "On the existence of moraic onset geminates". *Natural Language and Linguistic Theory* 26(1): 147-184.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2008 (-)**Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2008 (10)**

Γεωργαλίδου, Μ., Καϊλή, Χ., & **A. Çeltek.** 2008. Δομές εναλλαγής κωδικών στη δίγλωσση στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητα των μουσουλμάνων της Ρόδου. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα: Γλώσσα και Κοινωνία*, σελ. 125-137. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη

Γεωργαλίδου, Μ., Καϊλή, Χ., & Çeltek, A. 2008. Δομές εναλλαγής κωδικών στη δίγλωσση στα ελληνικά και τουρκικά κοινότητα των Μουσουλμάνων της Ρόδου. *MEΓ: Γλώσσα και Κοινωνία*, 125-137.

Panagiotaki, M. 2008. The Technological Development of Aegean Vitreous Materials in the Bronze Age. In *Vitreous Materials in the Late Bronze Age Aegean*. ed. Jackson, C.M. & Wager, E.C. (Paper presented at the 9th Round Table of the Sheffield Centre for Aegean Archaeology, University of Sheffield, Friday 21st- Sunday 23rd January 2005), 34-63. Sheffield Studies in Aegean Archaeology 9, Oxbow Books.

Tite, M.S., Shortland, A., Hatton, G., Maniatis, Y., Kavoussanaki, D., Pyri, M., **Panagiotaki, M.** 2008. The Scientific examination of Aegean Vitreous Materials – Problems and Potential. In *Vitreous Materials in the Late Bronze Age Aegean*. ed. Jackson, C.M. & Wager, E.C. (Paper presented at the 9th Round Table of the Sheffield Centre for Aegean Archaeology, University of Sheffield, Friday 21st- Sunday 23rd January 2005), 102-125. Sheffield Studies in Aegean Archaeology 9, Oxbow Books..

Γεωργαλίδου, Μ., **Καϊλή, Χ.**, & A. Çeltek. 2008. Δομές εναλλαγής κωδικών στη δίγλωσση στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητα των μουσουλμάνων της Ρόδου. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα: Γλώσσα και Κοινωνία*, σελ. 125-137. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη

Katsarou, S. & Schilardi, D.U. 2008. Some thoughts on the Early Cycladic domestic space, arising from observations on Koukounaries in Paros. In *Horizon-Ορίζων. A Colloquium on the Prehistory of the Cyclades (Cambridge, March 25-27, 2004)*, ed. Brodie, N., Doole, G., Gavallas, G. & Renfrew, C., 61-70. Cambridge: The McDonald Institute for Archaeological Research.

Λαβιδας, Ν. & Papangeli, D. 2008. Deponency, semi-deponency and finiteness. *Proceedings of the 8th International Conference on Greek Linguistics*, ICGL8, Ioannina: University of Ioannina.

Τσάκωνα, Β. 2008. Κοινοβουλευτικός λόγος: Μια πρώτη προσέγγιση. *MEΓ* 28: 391-401.

Τσάκωνα, Β. & Μαυρέας, Δ. 2008. Scripta manent, SMS volant? Διερευνώντας τη λειτουργία των SMS στην ανθρώπινη διεπίδραση. *Πρακτικά του 1ου Διεθνούς Συνεδρίου «Η γλώσσα σε έναν κόσμο που αλλάζει»* (Αθήνα, 9-11 Δεκεμβρίου 2005) επιμ. Λεονταρίδη, Ε., Σπανοπούλου, Κ., Γεωργούντζου, Α., Ευαγγελίδου, Σ., Ιέλο, Μ., Μπαλάση, Ε., Τασσοπούλου, Ν. & Τσίτου, Ε., 344-350. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών.

Τοπντζή Ι 2008 "Word Minimality in Bella Coola as evidence for moraic onsets". *Proceedings of the 41st Annual Meeting of the Chicago Linguistics Society 2005 (Main Session)*, pp. 489-503.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2008 (1)

Τοπντζή Ι . 2008 "Weight Polarity in Ancient Greek and other languages". *The Proceedings of the 8th International Conference of Greek Linguistics 2007*, pp. 503-517

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2008 (6)

Panagiotaki, M. Exchange of Prestige Technologies as evidence of cultural integration between the Aegean and the Near East: the case of vitreous materials, in C. Papageorgiadou-Banis and A. Giannikouri (eds.) *MEΛΕΤΗΜΑΤΑ 53, Sailing in the Aegean, Readings on the economy and trade routes*, Research Centre for Greek and Roman Antiquity National Hellenic Research Foundation, Diffusion de Boccard, Paris, 2008: 55-76.

Tite, M.S. Maniatis, Y., **Panagiotaki, M.** & Kaczmarczyk, A. 2008. Faience Production in the East Mediterranean (Chapter 6). In *Production Technology of Faience and Related Early Vitreous Materials*, ed. Tite, M.S. & Shortland, A.J. Oxford University School of Archaeology: Monograph 72: 111-125.

Katsarou-Tzeveleki, S. 2008. Middle Neolithic weavers paint. Youra red painted patterns as markers of local group's identity. In *The Cave of Cyclops on the Island of Youra, Greece. Mesolithic and Neolithic Networks in the Northern Aegean Basin. Vol. I: Intra-Site Analysis, Local Industries and Regional Site Distribution*, ed. Sampson, A., 69-110. Philadelphia. Institute for the Aegean Prehistory Academic Press.

Nikolou, K. 2008. Prosodic asymmetry between prefixes and suffixes. In *New Perspectives in Greek Linguistics*, eds Lavidas, N., Nouchoutidou, E. & Sionti, M., 97-110. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Τσάκωνα, Β. 2008. Η χιουμοριστική αναπαράσταση της πολιτικής πραγματικότητας: Το παράδειγμα της σύγχρονης πολιτικής γελοιογραφίας. Στο *Ο λόγος της μαζικής επικοινωνίας: Το ελληνικό παράδειγμα*, επιμ. Πολίτης, Π. 381-411. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Τσάκωνα, Β. & Αρχάκης, Α. 2008. Αναλύοντας την κοινοβουλευτική ειδησεογραφία στις ελληνικές εφημερίδες. Στο *Ο λόγος της μαζικής επικοινωνίας: Το ελληνικό παράδειγμα*, επιμ. Πολίτης, Π. 25-49. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Άλλες εργασίες 2008 (1)

Δίπλα, Α. 2008. Επιμέλεια Έκδοσης του *Ανθολογίου* για τη Θεματική Ενότητα *Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα I*. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2008 (12)

Βλάχου, Ε. 2008. Les indéfinis en qu- et la prédication: le cas de *n'importe quoi*. Συνέδριο *Les indéfinis en 'qu-' et les termes de choix libre du français* (Παρίσι, 13 Ιουνίου 2008. Université Paris-Sorbonne.

Hasan, K., Spyropoulos, B., **Georgalidou, M.** & Çeltek, A. 2008. Causative constructions in the Turkish variety of the bilingual muslim community of Rhodes: a preliminary study. *14th International Conference on Turkish Linguistics* (Αττάλεια, Turkey, 6-8 Αυγούστου 2008). Πανεπιστήμιο Άγκυρας.

Pavlidis, S., Chatzipeiros, A., **Drivaliari, N. et al.** 2008. Troy: new insights to the Homeric landscape, *3rd International Conference on the Geology of the Tethys*, Aswan, Egypt, 8-11 January 2008, Abstract book, 15.

Pavlidis, S., Chatzipeiros, A., **Drivaliari, N. et al.** 2008. Troy: the Homeric landscape revisited in the light of modern morphotectonic and palaeoseismological research, *Studying, modeling and sense making of planet Earth*, Mytilene, Lesbos, 1-6 June 2008.

Καϊλή, Χ 2008 Πόσο διαρκεί ο χρόνος διαρκείας της Τουρκικής; Μια προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του *Geniş Zaman*. Ανακοίνωση στο συνέδριο *Γλώσσες και Διαπολιτισμικός Διάλογος* (7-9 Νοεμβρίου 2008, Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Λαβίδας, Ν. 2008. VSO word order in the history of Indo-European languages. Presentation at the Workshop: "Levels of Analysis in the History of Indo-European Languages (Trieste, Italy, May 2008).

Νικολού, Κ. 2008. Μια συγκριτική εξέταση του φωνολογικού συστήματος της Ελληνικής και Αραβικής: εφαρμογές στην εκμάθηση της Ελληνικής. Προφορική ανακοίνωση στο συνέδριο *Διδακτικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως μητρικής/δεύτερης ή ξένης στις αραβόφωνες χώρες* (Κάρο, Αίγυπτος, 23-24 Νοεμβρίου 2008. Οργανωτές: Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης Β. Αφρικής και Μ. Ανατολής & Αμπέτειος Σχολή Καΐρου.

Τάντος Α. "Causation and Aspect." Ομιλία που δόθηκε στο Abschlusskolloquium SFB 471 "Variation und Entwicklung im Lexikon", Universitaet Konstanz, Konstanz, 24/1/2008.

Τσάκωνα, Β. 2008. Humor as a means of political identity construction in the Greek parliament. In 20th Conference of the International Society for Humor Studies, Alcalá de Henares, Ισπανία, 7-11 Ιουλίου 2008.

Τσάκωνα, Β. 2008. Creativity in parliamentary discourse: Pragmatic goals and institutional affordances. In Sociolinguistics Symposium 17 (SS17), Άμστερνταμ, Ολλανδία, 3-5 Απριλίου 2008 (περίληψη: <http://www.meertens.knaw.nl/ss17/contributions/abstract.php?paperID=218>)

Τοπντζή Ι 2008 "Beyond tonogenesis: voicing effects on stress". Workshop on Phonological Voicing Variation (11-12 September 2008, Amsterdam & Leiden, The Netherlands).

Τοπντζή Ι Ι 2008 "An opaque conspiracy in Samothraki Greek" with Marc van Oostendorp. Workshop on Internal and contact-induced variation in present-day Greek (11 April 2008, Meertens Instituut, Amsterdam, The Netherlands).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2008 (2)

Δίπλα, Α. 2008. Σκηνές ερωτικής προσέγγισης στα αθηναϊκά αγγεία. Προφορική ανακοίνωση στην ημερίδα *Ο Έρωτας στην Αρχαιότητα*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Katsarou, S. 2008. χωρίς Πρακτικά. The use of caves in the Neolithic period: Interpretation and (self-)critique. In *Cave Seminar, Αθήνα, 24 Μαΐου 2008 (Οργανωτές: Ιρλανδικό Ινστιτούτο Ελληνικών Σπουδών & Εφορεία Παλαιoανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Ν. Ελλάδας)*.

Άλλα 2008 (5)

Καϊλή Χ. Η διδασκαλία των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (Σε συνεργασία με: Χ. Παπαδοπούλου & Σ. Πρόκου) Ομιλία στη διημερίδα με τίτλο: *Διδασκαλία και Εκμάθηση Γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου: Χρήση Νέων Τεχνολογιών και Πιστοποίηση* (29-30 Αυγούστου 2008, Πανεπιστήμιο Αιγαίου).

Lavidas, N., Nouchoutidou, E. & Sionti, M. eds. *New Perspectives in Greek Linguistics*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.

Λαβίδας, Ν. (Editor) *Journal Glossologia*: member of the editorial board (with E. Kalitzopoulou-Papageorgiou, G. Markopoulos, O. Sinopoulou-Pavlatou).

Λαβίδας, Ν. (Editor) *Proceedings of the 3rd Conference on the Teaching of Modern Greek as Foreign Language*.

Τσάκωνα, Β. 2008. Επιμέλειες εκδόσεων και εισαγωγές στα εξής: *Γλωσσάρι Σημασιολογίας και Πραγματολογίας. Διγλωσσοποίηση του Α Glossary of Semantics and Pragmatics του Alan Cruse*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

2007**Βιβλία /Μονογραφίες 2007 (-)****Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2007 (4)**

Ζάρρας, Ν. 2007. Ο Χριστός Εν *Ετέρα μορφή*, ΔΧΑΕ Δ' /ΚΗ': 213-224.

Λαβίδας, Ν. Deponents and non-finite constructions in Greek (in C. Halpert et al. (eds.), *MIT Working Papers in Linguistics* (in collaboration with Dimitra Papangeli), Boston).

Panagiotaki, M. 2007. The Impact of the eruption of Thera in the Central Palace Sanctuary at Knossos, Crete *MAA* 7(2): 3-18.

Τσάκωνα, Β. 2007. Bilingualisation in practice: Terminological issues in bilingualising a specialised glossary. *International Journal of Lexicography* 20(2): 119-145.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2007 (-)**Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2007 (9)**

Δίπλα, Α. 2007. Εικόνες από το Σοφοκλείο δράμα: απηχήσεις θεατρικών παραστάσεων σε αθηναϊκά και κατωϊταλιωτικά αγγεία». Πρακτικά *XII Διεθνούς Συνάντησης Αρχαίου Ελληνικού Δράματος: Σοφοκλής, 2500 χρόνια από τη γέννησή του, Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών, 25 Ιουνίου-3 Ιουλίου 2004* (Αθήνα 2007), 87-114.

Papamarinopoulos, S., **Drivaliari, A.** & Coseyan, C. 2007. Red tears in the Atlantic Ocean. International Conference on "The Atlantis Hypothesis: Searching for a Lost Land". Milos Island., July 2005, p. 539-587.

Γερασιμίδης, Α., **Δριβαλιάρη, Α.**, Παναγιωτίδης, Σ. 2007. Καταγραφή της πρόσφατης εξέλιξης της δασικής βλάστησης με την υψηλής ευκρίνειας ανάλυση γύρης. Η περίπτωση των Πιερίων. *Πρακτικά 3ου Πανελ. Συνεδρ. Ελλ. Οικολογικής Εταιρείας και της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας*. Ιωάννινα. Ιωάννινα, Νοέμβριος 2006, 66-79.

Kotzoglou, G. (2007a). The subject condition as a PF effect: evidence from Greek. In *Selected papers on theoretical and applied linguistics: 17th international symposium*, ed. Agathopoulou, E., Dimitrakopoulou, M. & Papadopoulou, D., 127-137. Thessaloniki: Monochromia Publishing.

Κοτζόγλου, Γ. 2007b. Εξαγωγή από υποκείμενα και θεωρία των αντιγράφων στην ελληνική. Στο *Πρακτικά της 3ης συνάντησης εργασίας μεταπτυχιακών φοιτητών στη γλωσσολογία*, επιμ. Λαβίδας, Ν. κ.ά. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών. [Ηλεκτρονική έκδοση – ISBN: 978-960-6608-86-5]

Λαβίδας, Ν. Transitivity and voice in Cypriot (in S. Katsouleas et al. (eds.), *Proceedings of the 5th International Dialectological Conference* (in collaboration with Chrysanthie Therapontos (Université de Lille 3-STL UMR 8163), Athens, Greece.

Λαβίδας, Ν. 2007. Diachronic aspects of transitivity alternations in Cypriot (in P. Coutsougera et al. (eds.), 3rd International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory 2007, volume I: Cypriot Greek, (in collaboration with Chrysanthie Therapontos (Université de Lille 3-STL UMR 8163)). Nicosia).

Λαβίδας, Ν. : Changes in English word order and the loss of VSO. In *Selected Papers of the 18th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics (ISTAL-18)*, ed. Tsangalidis, A. Thessaloniki.

Τοπντζή Ι 2007 “Solving the Samothraki Greek Compensatory Lengthening Puzzle”. *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics of the 17th International Symposium Vol. I (2005)*, E. Agathopoulou, M. Dimitrakopoulou and D. Papadopoulou (eds.), pp. 53-63, Thessaloniki: Monochromia

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2007 (-)

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2007 (4)

Σάμψων, Α & **Κατσαρού, Σ.** 2007. Η προϊστορία της Κύπρου. Στο *Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου*, επιμ. Σάμψων, Α., 317-351. Αθήνα. Εκδόσεις Καρδαμίτσα.

Κοτζογλου, G. & Papangeli, D. 2007. Not really ECM, not exactly control: The ‘quasi ECM’ construction in Greek. In *New horizons in the analysis of control and raising*, ed Davies, W. & Dubinsky, S., 111-131. Dordrecht: Springer.

Λαβίδας, Ν. The diachrony of labile verbs: evidence from the history of English and Greek (in L. Kulikov & S. Kittila (eds.), *Diachronic Typology of Voice and Valency-changing Categories*. Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins)

Τσάκωνα, Β. 2007. Towards a revised typology of humorous texts and humorous lines. In *New Approaches to the Linguistics of Humor*, ed. Popa, D. & Attardo, S., 35-43. Galați: Academica.

Άλλες εργασίες 2007 (-)

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2007 (9)

Γεωργαλίδου, Μ., Καϊλή, Χ. & Çeltek, Α. 2007. Δομές εναλλαγής κωδικών στη διγλωσση στα ελληνικά και τουρκικά κοινότητα των Μουσουλμάνων της Ρόδου. *MEΓ*, 28.

Frantzi, K. & **Γεωργαλίδου, Μ.** 2007. Conversational strategies in written political discourse: a corpus linguistics approach. *10th International Pragmatics Conference, International Pragmatics Association* (Gothenburg, Sweden, 9-14 July 2007).

Γεωργαλίδου, Μ. 2007. The construction of gender during playtime activities in child discourse. *8th International Conference on Greek Linguistics* (Ioannina, 30-2 September 2007).

Φραντζή, Κ. & **Γεωργαλίδου, Μ.** 2007. Στρατηγικές συγκρότησης γραπτού πολιτικού λόγου: Μια προσέγγιση με τη χρήση τεχνικών της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων. *8th International Conference on Greek Linguistics* (Ioannina, 30-2 September 2007).

Georgalidou, M., Spyropoulos, B., Kaili, H., Revithiadou, A. & Aytas Çeltek, A. 2007. Spoken varieties of Greek and Turkish in the bilingual community of Muslims in Rhodes. *42nd Linguistics Colloquium. Language Diversity and Language Learning: New Paths to Literacy* (Rhodes, 27-30 September 2007).

Καϊλή, Χ 2007 Spoken varieties of Greek and Turkish in the bilingual community of Muslims in Rhodes. (Σε συνεργασία με: Μ. Γεωργαλίδου, Β. Σπυρόπουλο, Α. Ρεβυθιάδου & Α. Çeltek) Ανακοίνωση στο συνέδριο *42nd Linguistics Colloquium (Language Diversity and Language Learning: New Paths to Literacy)* (27-30 Σεπτεμβρίου 2007, Πανεπιστήμιο Αιγαίου).

Λαβίδας, Ν. 2007. Lexical Semantics-Syntax Interface and L2 Acquisition: dative alternation in English and Greek as L2. *Presentation at the European Second Language Association/ EUROSLA 17 Conference*, (in collaboration with Elissavet Nouchoutidou), (Newcastle, England, September 2007)

Τσάκωνα, Β. 2007. Functional literacy in practice: The use of parliamentary and media discourse in a literacy educational framework [σε συνεργασία με τον Αργύρη Αρχάκη]. In *10th International Pragmatics Association Conference* (Gothenburg, Σουηδία, 8-13 Ιουλίου 2007) (περίληψη: http://ipra.ua.ac.be/main.aspx?c=*CONFERENCE2006&n=1325).

Τοπντζή Ι. 2007 “The relationship between voicing and stress with special focus on Karo”. *4th Old World Conference in Phonology (OCP4)* (18-21 January, Rhodes, Greece).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2007 (1)

Δίπλα, Α. 2007. Drawn from Theatre? Echoes of Tragedy Performances on Athenian Vases. *Ημερίδα Κλασικής Αρχαιολογίας για τα 80 χρόνια του Sir John Boardman*. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Άλλα 2007 (5)

Τσάκωνα, Β. 2007. Επιμέλειες εκδόσεων και εισαγωγές στα εξής: *Γλωσσάρι Κοινωνιογλωσσολογίας. Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Sociolinguistics του Peter Trudgill*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Λαβιδας, N. (Editor) *Journal Glossologia*: member of the editorial board (together with E. Kalitzopoulou-Papageorgiou, G. Markopoulos, O. Sinopoulou-Pavlatou)

Λαβιδας, N. (Editor) Proceedings of the 2nd Conference on the Teaching of Modern Greek as foreign language

Λαβιδας, N. (Editor) Thematic volume “Circumnavigation in Language” (published in Kardamitsas publishing house, Athens, Greece): member of the editorial board

Τοπντζή Ι . 2007 “The (neglected) role of onsets in syllable weight” (in Greek). University of Athens, Dept. of Philology (10 December, Athens, Greece).

2006

Βιβλία /Μονογραφίες 2006 (1)

Τοπντζή Ι 2006 *Moraic Onsets*. Doctoral Dissertation. University College London

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές 2006 (9)

Georgalidou, M. 2006. Studying Gender Differences in the Discourse of Greek Children’s Play-groups. *International Journal of Interdisciplinary Social Science* 1: 53-58.

Δίπλα, Α. 2006. Eros the Mediator; Persuasion and Seduction in Pursuit and Courting Scenes. *MAA* 6(2): 21-37

Kotzoglou, G. 2006a). Subject–verb inversion in Greek: implications for head movement

Tzakosta, M. and A. Revithiadou. 2006. A grammar inclusion hypothesis of child language variation. *J. of Greek Linguistics* 7. 49-70.

Kula, N.C. and **M. Tzakosta.** 2006. Complex structures in the acquisition of Greek: a GP and an OT approach. *Γλωσσολογία/Glossologia* 17. 51-64.

Τοπντζή Ι 2006 “A (not so) paradoxical instance of compensatory lengthening: Samothraki Greek and theoretical implications”. *Journal of Greek Linguistics* 7: 71–119.

Τσάκωνα, Β. 2006. Script oppositions and humorous targets: Promoting values and constructing identities via humor in Greek conversational data [σε συνεργασία με τον Αργύρη Αρχάκη]. *Stylistika* XV (Special issue on Style and Culture):119-134.

Zarras, N. 2006-2007. The Iconographical Cycle of the *Eothina* Evangelia in Churches from the Reign of King Milutin. *Zograf* 31: [Μνήμη Ι. Μ. Djordjević], 95-113.

Zarras, N. 2006. Ο απαγχονισμός του Ιούδα στη βυζαντινή τέχνη, *Αρχαιολογία* 99: 30-36.

Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές 2006 (-)

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 2006 (9)

Γεωργαλίδου Μ. 2006. Το σχολείο ως παράμετρος γλωσσικής μετακίνησης: Η περίπτωση της διγλώσσας στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητες των Μουσουλμάνων της Ρόδου. Στο *Πρακτικά του ΙΑ΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος. Το σχολείο στην κοινωνία της πληροφορίας και της πολυπολιτισμικότητας*, επιμ. Χατζηδήμου, Δ. & Βιτσιλάκη, Χρ.

Γεωργαλίδου, Μ., Καϊλή, Χ., & Α. Çeltek. 2006. Γλωσσικά ρεπερτόρια και ζητήματα ταυτότητας: η διγλώσσα στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητες των μουσουλμάνων της Ρόδου. Αναρτημένο στην ιστοσελίδα: <http://www.kemo.gr/index.php?sec=show&item=110>.

Panagiotaki, M. 2006. Καινοτομίες στην τεχνολογία κατασκευής υαλωδών υλών κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού στο χώρο του Αιγαίου. In *Ancient Greek Technology*, 2nd International Conference on Ancient Greek Technology, Technical Chamber of Greece, Athens, 239-246.

Panagiotaki, M., Maniatis, Y., Sklavenitis, Ch. & Tite, M.S. 2006. Experiments in making vitreous materials. In *Proceedings of the 8th International Cretological Congress, 189-198* (Elouda, Crete October 2001). Etairia Kritikon Istorikon Meleton, Heraklion.

Kotzoglou, G. 2006b. Comp-trace effects are EPP-driven: the role of anti-locality. *Proceedings of the 33rd Western Conference in Linguistics*, ed. Martínez, M. T. et al.

Λαβιδας, Ν. Mechanisms of transitivity alternations production in the diachrony of Greek. *Studies in Greek Linguistics* 27: 210-223.

Revithiadou, A., M. Van Oostendorp, **Nikolou, K.** & Tiliopoulou, M.-A. 2006. Vowel harmony in contact-induced systems: The case of Cappadocian and Sily. *Proceedings of the 2nd International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory*, ed. M. Janse, B. Joseph & A. Ralli, 350-365. Patras: University of Patras.

Tzakosta, M. 2006β. Developmental paths in L1 and L2 phonological acquisition: consonant clusters in the speech of native speakers and Turkish and Dutch learners of Greek. Στο Belletti, A. et al. (eds.). *Language Acquisition and Development: Proceedings of GALA 2005, Generative Approaches in Language Acquisition*. Cambridge Scholars Press. 536-549.

Tzakosta, M. 2006a. Cluster phonotactics in Greek L1 and L2. *Πρακτικά της 26ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης. 452-463.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2006 (1)

Revithiadou, A., **Kaili, H.**, Prokou, S. & M.-A. Tiliopoulou. 2006. Turkish accentuation revisited: A compositional approach to Turkish stress. Στο S. Yağcıoğlu & A. C. Değır (επιμ.) *Advances in Turkish Linguistics: Proceedings of the Twelfth International Conference on Turkish Linguistics*, σελ 37-50. Izmir: Dokuz Eylül Yayınları.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 2006 (5)

Σάμψων, Α & **Κατσαρού, Σ.** 2006. Κύπρος. Η Εποχή του Λίθου και η Χαλκολιθική. Στο *Ιστορία των Ελλήνων, τόμος 16:Κύπρος*. Αθήνα. Εκδόσεις Δομή.

Λαβίδας, Ν. Deponency in the diachrony of Greek. In *Deponency and Morphological Mismatches*, eds. M. Baerman, G. G. Corbett, D. Brown & A. Hippisley, 97-126. Oxford: Oxford University Press (in collaboration with Dimitra Papangeli).

Tzakosta, M. & J. van de Weijer. 2006. On the role of phonological, morphological and semantic headedness in acquisition. In Banski, P., B. Lukaszewicz & M. Opalinska (eds.). *Studies in Constraint Based Phonology*. WUW: University of Warsaw. 223-244.

Τσάκωνα, Β. 2006. The importance of being Wilde: Τα γλωσσικά χαρακτηριστικά και η διαγλωσσική μεταφορά των χιουμοριστικών αφορισμών του Oscar Wilde. Στο *ΕΥΡΥΓΕΣΙΗ. Τόμος χαριστήριος στον Παναγιώτη Ι. Κοντό [Παρουσία ΙΖ-ΙΗ, 2004-2005]. Τόμος Α'*, Προμπονάς, Ι.Κ. & Βαλαβάνης, Π. 11-17. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών[σε συνεργασία με Αντωναπούλου, Ε.].

Τσάκωνα, Β. 2006. Διερευνώντας την οργάνωση του χιουμοριστικού κειμένου: Από το ευφυολόγημα στο χιουμοριστικό διήγημα. Στο *Ο κόσμος των κειμένων. Μελέτες αφιερωμένες στον Γεώργιο Μπαμπινιώτη*, επιμ. Γούτσος, Δ., Κουτσουλέου, Στ. Μπακάκου-Ορφανού, Αικ. & Παναρέτου, Ε., 185-201. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Άλλες εργασίες 2006 (11)

Γεωργαλίδου, Μ., **Καϊλή, Χ.**, & Α. Çeltek. 2006. Γλωσσικά ρεπερτόρια και ζητήματα ταυτότητας: η δίγλωσση στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητα των μουσουλμάνων της Ρόδου. Αναρτημένο στην ιστοσελίδα:

<http://www.kemo.gr/index.php?sec=show&item=110>

Τσάκωνα, Β. 2006. Κείμενα σχετικά με τις νεοελληνικές διαλέκτους στην *Πύλη για την ελληνική γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση* του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (<http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>):

1. Δωδεκανησιακές διάλεκτοι: Ρόδος, Κάρπαθος, Κάσος, Κως, Καστελλόριζο, Λέρος, Πάτμος. 3 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_8_2/index.html).
2. Δωδεκανησιακά ιδιώματα: Σύμη, Τήλος, Νίσυρος, Κάλυμνος, Αστυπάλαια. 3 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_1_1/index.html).
3. Επτανησιακά ιδιώματα. 3 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_5_2/index.html).
4. Κατωϊαλικές διάλεκτοι. 4 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_4/index.html).
5. Κρητική και άλλες νότιες διάλεκτοι. 3 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_6/index.html).
6. Κυκλαδίτικα ιδιώματα. 2 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_7/index.html).
7. Κυπριακή διάλεκτος. 3 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_8_1/index.html).
8. Τα ιδιώματα της παλιάς Αθήνας, της Αίγινας, της Κύμης και των Μεγάρων. 2 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_10/index.html).
9. Πελοποννησιακά ιδιώματα. 3 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_5_1/index.html).
10. Ποντιακή διάλεκτος. 4 σελίδες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/dialects/thema_b_11/index.html).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές – χωρίς πρακτικά 2006 (11)

Γεωργαλίδου, Μ. 2006. Studying Gender Differences in the Discourse of Greek Children's Play-groups. *1^ο Διεθνές Συνέδριο για την Διαθεματικότητα στις Κοινωνικές Επιστήμες (Interdisciplinary Social Sciences) με θέμα: «Interdisciplinary Perspectives on Gender»* (Ρόδος 18-21 Ιουλίου 2006).

Γεωργαλίδου, Μ., Καϊλή, Χ. & Çeltek, A. 2006. Γλωσσικά ρεπερτόρια και ζητήματα ταυτότητας: Η διγλώση στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητα των Μουσουλμάνων της Ρόδου. *Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων (Κ.Ε.Μ.Ο.): Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις του Μειονοτικού και Μεταναστευτικού Φαινομένου: Η Ελληνική Συγκυρία Μετά το Τέλος του Ψυχρού Πολέμου* (Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, 15-17 Δεκεμβρίου 2006).

Δριβαλιάρη, Α. (2006). Βυζάντιο, Ορθοδοξία και Μεσογειακό Περιβάλλον. Παράγοντες ειρήνης στην Ευρώπη. *190 Διεθνές Βυζαντινο-Πατερικό Συμπόσιο, Θεσσαλονίκη, (εκδ.)*

Καϊλή, Χ 2006 Γλωσσικά ρεπερτόρια και ζητήματα ταυτότητας: Η διγλώση στα Ελληνικά και Τουρκικά κοινότητα των μουσουλμάνων της Ρόδου. (Σε συνεργασία με: Μ. Γεωργαλίδου & Α. Çeltek) Ανακοίνωση στο συνέδριο *Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις του μειονοτικού και μεταναστευτικού φαινομένου: η ελληνική συγκυρία μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου*. Κ.Ε.Μ.Ο. (15-17 Δεκεμβρίου 2006, Πάντειο Πανεπιστήμιο).

Καϊλή, Χ 2006 Case morphology in Turkish: evidence from Greek learners of Turkish as L2. (Σε συνεργασία με: Δ. Παπαδοπούλου, Σ. Βαρλοκώστα, Σ. Πρόκου, Β. Σπυρόπουλο & Α. Ρεβυθιάδου) Ανακοίνωση στο συνέδριο *EuroSLA 16 (The European Second Language Association Conference)* (13-16 Σεπτεμβρίου 2006, Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου).

Καϊλή, Χ 2006 Case morphology in Turkish: evidence from Greek learners of Turkish as L2. (Σε συνεργασία με: Δ. Παπαδοπούλου, Σ. Βαρλοκώστα, Σ. Πρόκου, Β. Σπυρόπουλο & Α. Ρεβυθιάδου) Ανακοίνωση στο συνέδριο *13th International Conference on Turkish Linguistics* (16-20 Αυγούστου 2006, Πανεπιστήμιο της Ουφάλας).

Τσακώνα, Β. 2006. Analyzing news in the press: The representation of parliamentary discourse in Greek newspapers. In *Sociolinguistics Symposium 16 (SS16)*, (Limerik, Ιρλανδία, 6-8 Ιουλίου 2006) [σε συνεργασία με Αρχάκη, Α.].

Τσακώνα, Β. 2006. Cartoons analyzed in GTVH terms: Towards a theory of verbal and visual humor. In *18th Conference of the International Society for Humor Studies*, (Κοπεγχάγη, Δανία, 3-7 Ιουλίου 2006).

Λαβίδας, Ν. 2006 Argument structure and second language acquisition: locative alternations in *Greek as L2* (presentation at the European Second Language Association/ EUROSLA 16 Conference, in collaboration with Elissavet Nouchoutidou, Antalya, Turkey, September 2006)

Τοπντζή Ι. 2006 “Geminates and syllabification in Pattani Malay and Marshallese”. 2nd Conference on Austronesian Languages and Linguistics (ALL2) (2-3 June, St Catherine's College, Oxford, UK)

Τοπντζή Ι . 2006 (Poster) “Initial geminates initially and medially”. 14th Manchester Phonology Meeting (25-27 May, Manchester, UK).

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές – χωρίς πρακτικά 2006 (-)

Άλλα 2006 (5)

Δίπλα, Α. Διάφορα λήμματα σχετικά με την αρχαιολογία, την ιστορία, τη μυθολογία και την ιστορία τέχνης της Μικράς Ασίας. Στην *Ελληνική Μικρασιατική Εγκυκλοπαίδεια, Ίδρυμα Μειζονος Ελληνισμού*, <http://www.emg.gr/>

Λαβίδας, Ν. (Editor) *Journal Glossologia*: member of the editorial board (together with E. Kalitzopoulou-Papageorgiou, G. Markopoulos, O. Sinopoulou-Pavlatou)

Λαβίδας, Ν. (Editor) *Proceedings of the 4th Postgraduate Conference on Linguistics*

Λαβίδας, Ν. (Editor) *Proceedings of the 3rd Postgraduate Conference on Linguistics*

Τοπντζή Ι . 2006 “Theories of syllable weight and compensatory lengthening: the case of Samothraki” (in Greek). University of Patras, Dept. of Philology (15 May, Patras, Greece).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5.α
Αναγνώριση ερευνητικού έργου μελών Δ.Ε.Π. του ΤΜΣ
(2006 – 2010)

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ
2010	98	2	5	5	5	7	2		
2009	143		9	15	11	16		1	1
2008	153	3	12	15	8	12	4	1	7
2007	121	1	4	15	6	12		1	
2006	138	3	2	15	7	12	2		3
Σύνολο	653	9	32	65	37	59	8	3	11

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5.β
Αναγνώριση ερευνητικού έργου συμβασιούχων διδασκόντων/ουσών του ΤΜΣ
(2006 – 2010)

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ
2010	57	1	1	1	3	5	1		
2009	111	2	3	1	9	5	2	1	
2008	90	1	2		3	8	2		
2007	90		1		6	6			
2006	67		1		1	4	2		
Σύνολο	415	4	8	2	22	28	7	1	0

Επεξηγήσεις

- A: Ετεροαναφορές στη διεθνή βιβλιογραφία
 B: Βιβλιοκρισίες
 Γ: Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων
 Δ: Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών
 E: Εξωτερικός αξιολογητής σε περιοδικά με κριτές
 ΣΤ: Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια
 Z: Βραβεία
 H: Τιμητικοί τίτλοι
 Θ: Άλλα